5365/1

II

Bibl. Jag

everſales extraditorum priorum ex Registratura.

Nomen Recipientis.	Numerus ad quem extradita.	Fasciculus.	Numerus Actorum.	Numerus Expeditionis.	Adnotationes.

Reverſales extraditorum priorum ex Registratura

Dies, Mensis & Annus extraditorum priorum.	Nomen Recipientis.	Numerus ad quem extradita.	Fasciculus.	Numerus Actorum.	Numerus Expeditionis.	A

Literatura nasza od półtora wieku napełniona chryjami i czczemi dekla:
macyjami przeciwko zakonom klasztorom i ich zbytkowemu życiu: lecz nie
słusznie bo do każdej instytucyja z czasem wkradają się zbytki i pogorszenia.
Lecz podobnie jak w instytucyjach świeckich znachodzą się poprawiacze i publi:
cyści: tak też i klasztory miały swych reformatorów przed których bacznością
i najmniejsze nie uchodziły przywary. Przypomniemy tu tylko św. Bernar:
da który zaprowadził reformę zakonu w Clugny. Różnica w tem tylko
iż nowi reformatorowie świeccy targną się na samą ideję a reformatorów
klasztornych celem było ocalić i oczyścić ideję założyciela.

Klasztory odgrywały wielką rolę w historyi cywilizacyi – Najzaciętsi
reformatorowie religijni którzy się nawet targnęli na dogmata wiary
niemogą zaprzeczyć zasług które instytucyja klasztorów światu przyniosła.
Szanowano klasztory i zakony dla życia świątobliwego, obsypywano
bogactwem dla pokory i ubóstwa przyjętego. Klasztory były w średnich
wiekach skarbnicą oświaty nauk, cywilizacyi: w nich dochowała
się najkosztowniejsza perła przeszłości piśmiennictwo zgasłych Rzymian
i Greków. Kościół zawdzięcza im większą część liturgii, uczeni przecho:
wanie ksiąg starych, rolnictwo wykarczowanie dzikich lasów, uprawę
troskliwszą gruntów i poprawę ogrodnictwa (n.p. jabłka z Porta), budow:
nictwo, dochowane piękne kształty architektury, z resztą cały świat
hojną jałmużnę. Z łona klasztorów wychodzili papieże, biskupi, kar:
dynałowie, uczeni, artyści. Muzyka malarstwo rzeźba doczekały się
tam wydoskonalenia; z klasztorów podobnie jak z zdroju rozeszły się
strumienie cywilizacyi, nauki i wiary w najdziksze nawet kraje z
misjonarstwem. Klasztory przeto były punktem środkowym handlu
sztuk pięknych, zaludnienia, a rządy brały wzór od klasztorów do
swych urządzeń i organizacyi

Uczucie własnej ułomności i pogląd na ogólne zepsucie wyrodziły w duszy
ludzkiej tę ostrą gorzką opozycyję przeciw zmysłowym i doczesnym uciechom i dały
na lubieżnym i zbytkownym Wschodzie początek życia pustelniczego odosobnio:
nego klasztornego. S. Atanazy urządzenia klasztorne przywiózł do
Rzymu. S. Benedykt uporządkował na początku VI wieku żywot klasztorny
przez napisanie reguły którą S. Maurus uczeń S. Benedykta przeniósł
za Alpy do Europy tak iż zakon Benedyktynów liczył niegdyś 15,070
opactw

Główne ~~cechy~~ rysy reformy klasztornej czyli reguły S. Benedykta były ubóstwo, czystość, posłuszeństwo, praca ręczna

Wilhelm pobożny xiążę akwitański założył r. 909 klasztor w Cluny na granicy południowej Burgundyi, 4 mile od miasta Mâcon którego pierwszym opatem był sławny Odo

Za opactwa Odilo po śmierci Mieczysława II syn jego Kazimierz wypędzony z matką z ~~kraju~~ tronu r. 1034. Schronił się najpierwód do Francyi, gdzie się kształcił w Paryżu później upodobał sobie żywot klasztorny w Cluny przywdział habit i został dyjakonem. Benedykt IX rozwiązał jego śluby klasztorne r. 1041

Opaci w Clugny

1. Berno 910 + 13 styczn. 926
2. Odo 926 + 18 listop. 944.
3. Aymarus 944 + 5 octob. 963.
4. Majolus 963 + 11 maj 994
5. Odilo 994 + 1 styczn. 1049
6. Hugo 1049 + 29 kwiet 1109

Dekretem konwentu francuskiego z r. 1790 d. 13 lutego zburzono do szczętu klasztor w Clugny

Gdy Napoleon I przejeżdżał przez Burgundyję, przyjmował w Mâcon municypalność miasteczka Cluny która go prosiła aby wstąpił do Cluny: cesarz odrzekł ostro: „Dozwoliliście piękny i duży kościół „sprzedać i zniszczyć: precz Wandale! nie chcę być w Cluny!"

30 **Helyot, H.**, Ausf. Geschichte aller geistlichen u. weltlichen Kloster- u. Ritterorden für beyderley Geschlecht, nebst deren Ursprung 2c. 8 Bände mit 807 Kupfertaf. 4. Franzbd. (schönes Exemplar) Leipz. 1753—1756. (32 *Rt*) 2

1*

bairn etc. 3 Vols London 1831—33. (12 Rß)

46 **Moule**, Th., Landscape Album or **Great-Britain** illustrated with 119 beautif finished engrav. by Westall, 2 Tomes. Prachtb. in Saffian m. Goldschn. London 1832—34. (10 Rß)

Ordo S. Benedicti institutus a S. Benedicto a. 494.
" Cisterciensis instit. a S. Roberto a. 1092. 3
" Carthusiensis ins. a S. Brunone 1084.
" Praemonstratensium inst. a S. Norberto a. 1170.
" Praedicatorum " a S. Dominico 1208
" Franciscanorum Conventualium " a S. Francisco a. 1209.
" " Strictioris Observantiae " a S. Bernardino a. 1440
" S. Pauli primi erem. " a b. Eusebio canon. a. 1215
" Soc. Jesu " a S. Ignatio a. 1540
" Canonicorum regularium de Laterano
" " " S. Sepulchri Hierosolim.
" S. Augustini Eremitarum.
" S. Trinitatis de redempt. captiv instit 1198 a Joanne de Matha et Felice confirmatus ab Innocentio III 1240 (et 1208?)
" Carmelitarum ant. observ. accepit regulam ab Almerico patriarcha Antiochens a. 1170 - regulam accepit a S. Alberto patriarcha Hierosolymit 1171 - Confirmatus a Honorio III 1216 et Honorio IV a. 1285.
" Carmelitarum discalceat. reformatus a S. Theresia a. 1562.
" Capucinorum instit. 1525.
" Scholarum Piar vel Pauperum Matris Dei inst. 1621 a Josepho Calasantio, aprobat. 1621 Gregorius V.
" Camaldulensium inst. 967 a S. Romualdo - confirmatus ab Alexandro II 1073.
" Fratrum Misericordiae

4

Franciszkanie (Minoryci) (Konwentuały)
zał. S. Franciszek Seraf.

Bernardyni (Obserwanci) zał. Jan z Valle w Klasztorze Bruliano około r. 1334 i Paweł Trinci; potwierdził Grzegorz XI d. 28 Lipca 1370 do Polski zaprowadził 1453 Jan Kapistran
– Leon X. r. 1517 oddzielił Bernardynów od Franciszkanów, i połączył: Cezarynów, Celestyanów, Klerenianów, Koletanów, Amadeuszanów z Bernardynami

Reformaci (Obserwanci bosi) zał. 1518 Franciszek Lychet generał zakonu, potwierdził Klemens VII r. 1532 i Grzegorz XIII r. 1579. Połączeni z niemi Alkantaryści, Rekolekci, Bonawenturyanie.

Kapucyni założ. 1528, potwierdzeni 1610

Tercyarze (trzeciego zakonu) zakonni (Zakon pokuty)

Tercyarze świeccy.

Franciszkanki (Klaryski; Damianitki; Urbanistki

Koletanki (reformowane Franciszkanki

Kapucynki

Niepokalanki zał. 1489 przez Beatrycę Sylwę w Toledo.

Annunyatki zał. 1501 przez Joannę z Valois.

Tercyarki klasztorne (Bernardynki)

Tercyarki świeckie

5

Panie Serca Jezusowego f. 1800 x Józef Varin jezuita w Paryżu
regułę napisał 1825 potwierdził Leon XII r. 1826
Lwów f. arcyxiążę Ferdynand d'Este: arcybiskup Pisztek

Braunsberk jest tu Klasztor Katarynek

Perkowski Józef ur. 1781 w Potockiem + 20 wrześn. 1857 w Staniątkach

Jezuici wydaleni z Petersburga 1815 a w marcu 1820 z Rossyi

Beginki f. św. Beggha córka Pipina z Landen około 692 We Francyi supprymowane 1311

Der Abonnementspreis beträgt ganzjährig 10 fl., halbj. 5 fl., viertelj. 2 fl. 30 kr., monatlich 50 kr.— Einzelne Blätter kosten 6 kr. Für Auswärtige mit täglicher Zusendung durch die k. k. Post: ganzjährig 14 fl., halbjährig 7 fl., vierteljährig 3 fl. 30 kr., monatlich 1 fl. 10 kr.

ospekt der vom 1. März l. J. in's Leben tretenden Zeitschrift:

sches Morgenblatt

für

iteratur und geselliges Leben

heilnahme und bitten im Falle der Pränumeration von dem
wollen. Derselbe wird ausgefüllt und mit dem betreffenden

Die Administration des
„Oesterreichischen Morgenblattes"
Prag, Kolowratstraße, 3 Linden.

Fundatorowie Zakonow

Karmelitow S. Eliasz
Bazylianow S. Bazyli
Augustyanow S. Augustyn
Benedyktynow S. Benedykt
Kartuzow S. Bruno
Trynitarzy S. Jan de Matha i S. Felix Walezyusz
Dominikanow S. Dominik
Franciszkanow S. Franciszek
Teatynów S. Kajetan
Bonifratrow S. Jan od Boga
Piarow S. Józef Kalasanty
Missionarzy S. Wincenty a Paulo
Jezuitów S. Ignacy.

Bazylianie
Benedyktyni
Kameduli
[illegible]
Cystersi
Trapiści
Kartuzi (Grande Chartreuse)

Frati

Augustianie
Karmelici bosi
"
Serwici
Trynitarze reformowani
"

Dominikanie
Bernardyni
Reformaci
Kapucyni
Konwentuały

Baliński Karol.

Ex. 1. Pisma. Poznań (w księgarni Jana Konstantego Żupańskiego) 1849. in-8.

Ktp. 7.

8

Benedyktyni (Monte Cassino)	r. 528		
" z Kluniaku	910		
Kameduli . . .	1012		
" pustelnicy	1510.		
Kartuzi . . .	1084		
Cystersi . . .	1098.		
Templariusze . .	1118		
Rycerze niemieccy (Krzyżacy)	1190		
Rycerze mieczowi Inflantscy	1202		
Norbertanie (Premonstraci)	1119.		
Kawalerowie Johanici (Maltańscy)	1120		
Bożogrobcy (Miechowici)	1250		
Trynitarze . . . " bosi w Polsce	1200 1594		
Franciszkanie (Minoryci)	1210.		
Bernardyni Obserwanci (Franciszkanie)	1302		
Reformaci	1550		
Kapucyni . . .	1525		
Franciszkanki (Klaryski)	1212		
Bernardynki (Elizabetynki)	1395		
Koletki			
Dominikanie . .	1215		
" bosi (Bertrandysci)			
Dominikanki (Katarynki)			

Karmelici dawnej obserwy	1209
" bosi	1565
Karmelitanki bose	1565
Augustianie . . .	1256
Augustianki . . .	1256
Paulini (Barnabici) .	1225
Brygitanie i Brygitki	1300
Urszulanki . – –	1537
Bonifratrzy . . .	1540
Siostry Miłosierdzia	1636
Filipini (Oratorianie	1564
Wizytki (Salezianki)	1610
Bartoszki (Bartolomici)	1640
Theatyni . .	1521
Jezuici . . .	1540
Jezuitki	1540
Ligurianie (Bennoni) (Redemptoryści)	
Pijarzy . – – . .	1617
Marianie	
Missyonarze (Lazaryści)	1624

Sakramentki - -

S. Antoni (ur. 251 + 356) eremita Antonianie ormianie (Unici ormianie przez dominik ana S. Bartłomieja z Bologny r. 1330 nawró ceni którego wysłał Jan XXII)

Bazylianów liczono r. 1744 monasterów a) w Polsce 70, w Litwie 40.

1) Paulini założeni r. 1215 w Węgrzech, przybyli do Polski 1382 mają klasztory Jasnogórski w Często: chowie 1382, w Krakowie na Skałce 1471, w Często: chowie drugi 1474, w Oporowie 1453, w Wielkomły: nach r. 1476, w Konopnicy 1637, w Częstochowie trze: ci 1637, w Wieruszowie 1401, w Włodawie 1678, w Leśnie 1686, w Leśniowie pod Żarkami 1706.

zał. 1246

r. 1800 byli: Brdów (w dyec. Kujaw), Wieluń, Warszawa, Krzeszów zniesł. 1782, Starawieś zn. 1782, Lwów zn. Skrzniów zn. 1782. Łęczyca

Topolno w Wielk. polsce lub w Prusach

Krzeszów (w galic.) Lwów Skrzniów

Pińczów (Ciandziejów) fund. Zbigniew Oleśnicki bisk. krak. r. 1550 oddany różnowiercom

2) Bazylianie założeni r. 358, mają klasztory: podług Skarszewskiego sprowadz. 1657 do Polski z Rusi. w Biały, Chełmie, Lublinie, Warszawie, Zamościu a. 1741 w prowinc. polsk. 70 monasterów b) w prowinc. litewsk. 40 monast.

zał. 358 Supraśl z klaszt. Kuźnica Dro: hiczyn Lwów Krasne (w brzeżańsk) Buczacz Krechów Drohobycz Dobromil

3) Zakonnicy sklawońscy S. Bazylego później swię: tego Benedykta; około 1389–1390 sprowadzeni do Krakowa przy kościele S. Krzyża na Kleparzu. Mieli habit czerwony

z. w VIII wieku.

Szeptoła (w przemys.) Uniów, Woli: ca derewiana Wicin, Wolica Łaczy: ków, Bystrzyca. Swarzyców Drohobycz Spas Stary Zbaraż Strzyżów Trębowla Lwów Barzanka Uhorna Łohonia Łuka Skit – Stuck f. 1507

4) Karmelici trzewiczkowi założeni około r. 400 uorganizowani 1181 przybyli do Polski 1395, mieli klasztory: w Krakowie 1395, w Płońsku (f. Katarzyna żona mazow.) 1462, w (f. Franciszek Krzykowski) Lipiu (f. Jan Lipski) 1599, w Warszawie (f. Andrzej Rogala) 1605, w Kłodawie 1623, w War: szawie (z Skiadeckich) 1682, w Trutowie (fund. Jan Detwiński) 1713, w Oborach, w Gutows: kiej woli, (w Poznaniu:) (Chotojnie), Kamieńcu, Kryczach, Łucku, Słobodka, Wilnie, Zaświerzu.

w IV wieku

Olewsko na Ukrainie

w Galicyi Bołszowiec, Lwów, Rozdół, Sąsiadowice, Pilzno (po Augustianach)

Klasztor Karmelitów w Pińsku supryniow. 1832.

5) Karmelici bosi założeni 1562, przybyli do Polski (podług Skarszewskiego sprowadził 1605 Zygmunt III) 1610, mają klasztory: w Krakowie 1611, Czerny 1637 (dziś mają klasztor po karmelitankach), Warszawie 1643, Lublinie, Zakrzewie, Berdyczo: wie, Grodnie, Głębokie, Kownie.

zał. 1562

6) Augustianie: Kanonicy regularni lateraneńscy założeni r. 440, sprowadzeni do Polski r. 970 klasztory: w Trzemesznie (p. Mieczysława) 970, Czerwińsku, Krakowie 1347, w Kraśniku, Bychowie (f. Karol Chodkiewicz), Ozieranach, Słonimie, Wilnie (na Antokolu), Kłodawa, Kurozwęki fund. Zawisza z Kurozwęk bisk. krak. zniesiony

w IV wieku – właściwie w XI w.

Kłodawa Lubraniec Krzepice Kłobucko Mstów Kalisz Warszawa Ciechanów Rawa mazowiecka ~~Wieluń~~ ~~Krasnystaw~~ ~~Lublin~~ ~~Orchówek~~ ~~Chojnice~~

7) Augustianie: Kanonicy regularni grobu świętego (Miechowici) założeni r. 1099, sprowadzeni r. 1147 do Miechowa (podług Skarszewsk. 1149)

zał. 1114. Bytom – Kraków (u S. Jadwigi) Gniezno Wągłzów Rawa Leżajsk Przeworsk

klasztoru S. Wawrzyńca
Sprowadzeni najprzód do wsi Kościół pod Kaliszem podług Bogufała przez Piotra Właszta Duninza zał. 1122 około roku 1139 czyli 1249 skąd po wypędzeniu Benedyktynów r. 1180 osiedli w Wrocławiu przy klasztorze S. Wincentego do około ob. Görlich I p. 37) Nowy Sącz

zał. w. XII w.
w Biskupicach d. Krak. r. 1223 Iwo z Końskich h. Odrowąż bisk. Krak.
Roku 1744 liczono Konwentów męskich 3 panieńskich 1.

zał. 1295

zał. 1198

Lwów 1686 prowincya polska litewska S. Joachima zał. 1727.

zał. 1536
w Brahiłowie fund. 1744 od Franc. Salez. Potockiego wojew. kijowsk. Krzyżów na Ukrainie (rezydencja) Tomaszów Bursztyn Stanisławów Lwów z klaszt. Mielec wbrew zamkiem
w Brzyście 1803) w Rzeszowie ftr. 1807 sprowadz. Dzym.

w IV wiek.
Witków (w złoczow.) założ. 3. Radomyśl Żydaczów Pilzno Sieradz Wysoka (Wsieck) w wojew. gniezn. Krasnystaw Ciechanów Lwów Chełmno Tczew (Pirsk) Znin Gdańsk Rzeszów Smotrycz r. 1375 przez Alexandra Koryatowicza założ. Tarnopol Przemyślany Halicz Żółkiew Borek Łańcut Dzików Przemyśl Jarosław Podkamień Czortków Łosk zał. 1216 Lubaczów Bohorodczany Przeworsk Sidorów Kołomeja Tyśmienica Jezupol Oświęcim Poznań Wronki Kościan Czortków Bełz Cieszanów Czchów Gidle Sieradz Brzeżany Piotrków Sieniawa Włodzimierz Mościska Zawonie Busk Halicz Warszawa Łowicz Jazłowiec Sambor Antonów Chorosz Klimówka Sęklicie Waraka Łyczakowo Krasnybór Lwów Lublin Płock Sejny Rohatyn Wichałty Klimontów Zamość Hrodło Krasnobród Bystrów Chełm Janów Sandomierz Wysokie Koło Z. 1636 Janów (na Podlasiu) Tereszpol Żoliborz Przemyślany Tarnopol Czortków Lubar z. 1524
Sidorów (w dyec. kamienieckiej podolsk.)

z. 1540.

Łowicz

F fund. 1784 Alexand. Sapieha kanclerz W. X. lit. zniesieni 1845.

8) Augustianie: Kanonicy regularni Premonstrateńscy (Norbertanie) założeni 1122, sprowadzeni do Wrocławia r. 1180 (mieli białe habity)

9) Augustianie: Kanonicy regularni szpitalni od S. Ducha (Duchacy) założeni 1198, sprowadzeni do Stawkowa 1203, na Prądnik 1220, do Krakowa 1224 (J. Iwo Odrowąż 1121?)

10) Augustianie: Kanonicy regularni N. Panny z Metro (Marki) założeni 1250 sprowadzeni do Krakowa 1257, w Wilnie Troiana.

11) Trynitarze (Brathuryni) założeni 1198 Krotoszyn Warszawa, potw. Innocenty III

12) Trynitarze zreformowani czyli bosi przez Jana Baptystę a Conceptione B. V. mendac. Garcia zorganizowani 1594, potwierdzeni 1599 od Klemensa VIII sprowadzeni do Polski r. 1685 r. 1658 mieli klasztory w Lwowie 1689, w Warszawie 1693, w Kamieńcu, Łucku, Wilnie. Krotoszyn 1685 przez Jana III

13) Augustianie (eremici) założeni 1241 sprowadzeni do Wielunia 1335, Krakowa 1348, Warszawy 1352, Kaw Białejcerkwi na Ukrainie sm. 1682 Stachurski Komendant wy, Ciechocinka 1358, Krzyż wielki 1381, Krasnystaw 1506, Orchówek 1610, Lublin 1624, Kowno, Wilno. Chojnice, Orchówek, Wieluń, Sieradz, Rawa mazowiecka

14) Dominikanie (Dzierżn.) założeni 1215 sprowadzeni do Krakowa 1223, mają klasztory w Rosyi: Agłona, Daniłowicze, Kalwaryja, Kowno, Łukiszki, Nieśwież, Nowogród, Odessa, Orsza, Ostrowiec, Oszmiana, Petersburg, Połowień, Połock, Popercie, Rosienie, Różany-stok, Słonim, Szumsk, Troki, Waki, Zabiały. Bystrów (na Ukrainie) Chodorków na Ukrainie

15) Dominikanie pierwiastkowej obserwancyi (Sertrandysa) przez S. Ludwika Bertranda + 1581, założeni 1636. Warszawa Góra Sochaczew Lwów Sidorów, Werkiszyli Kalwarya

16) Teatyni (zakonnicy S. Kajetana) założeni 1524 sprowadzeni do Warszawy, do Lwowa.

17) Bonifratrzy (Bracia miłosierni) założeni r. 1540, sprowadzeni do Krakowa 1609, Lublina 1649, Warszawy 1650, Wilnie 1635, Łucku 1639, Nowogrodzie 1649, Grodnie, Mińsku, Wysokie litewskie, Zebrzydowice 1612. Łowicz, w Gdańsku na przedmieściu Szotland. Lwów Zamość Przemyśl
Wysokie litewskie fund. Sapiehów

18) Piarzy (zakon szkół pobożnych) założeni około 1600; sprowadzeni do Warszawy 1642 mają klasztory: w Drohiczynie, Lidzie, Lubieszowie, Międzyrzeczu, Petersburgu, Wilnie, Wilkomierzu. Chełm 1667, Opole 1743, Szczucin, Złoczów, Łuków 1690, Radziejów 1728, Sądecz nowy, Radom 1680, Rzeszów 1674.
r. 1741 było 15 kollegiów Dukszty zał. 1772 f Kaszów 1843.
z. 1600. Rydzyna, Warszawa, Kraków f. 1664, Radziejów, Łowicz 1668, Góra, Piotrków 1673, Wieluń, Łomża

19) Filipini (Kapłani Oratorii) założeni 1533 mieli klasztory: w Studziannej, w Gostyniu
f. 1674 Jan Zaluski nominat biskupa przemyskiego
z. 1573 sprowadzeni z Rzymu 1674. Poznań, Biechowo, Borek

Wincentyni (Lazaryści?) Kongregatio Missionis Presbyterorum saecularium
20) Missionarze (zakon S. Wincentego a Paulo) założeni r. 1615 sprowadzeni do Warszawy 1651 przez Maryą Ludwikę do Warszawy 1664
podług Starzewsk. prowadz. 1651
Kraków 1680, Łowicz 1689, Lublin 1701, Płock 1710, Mława 1712, Włocławek 1719, Tykocin 1751, Biała, Łuk, Chełmno
f. Jan Małachowski bisk. f. Michał Radziejowski f. Bartłomiej Tarło; f. Michał Radziejowski arcyb. f. Jan Klemens Branicki
z. 1675
Mława f. 1712 Seweryn Szczuka Sufr. chełmsk., Ludwik Załuski bisk. płock.
Siemiatycze, Gdańsk (u S. Alberta), Chełmno
Głogów (w Galic.), Horodenka
Missionarze Mikulińce w Galic., Płock f. 1710 Seweryn Szczuka i Ludwik Załuski
Anna z Dunajgrodu Stanisławska podkomorzyna lubelska
Stok, Iłłukszta, Łysków, Oświej, Wilno, Zasław, Lida, Krasław, Mohilew

21) Kommuniści (Bartoszkowie) założeni 1685, sprowadzeni do Kalwaryj pod Warszawą r. 1685,
z. 1688
w Brzeżanach f. 1721 Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska hetmanowa
Węgrów, Kielce, Sandomierz, Płock, Warszawa, Białystok

22) Benedyktyni założeni 534 sprowadzeni na Łysągórę 1006, Pułtusk, Horodyszcze, Nieśwież, S. Krzyż, Lubin, w Kl. w. 910
Troki, Mogilno, Lubin, Sieciechów, Tyniec, Mińsk, Płock
Założenie na Litwie (Mons Gaut.) fund. 1662 Krzysztof Pac z żoną Klarą Izabellą Eugenią hr. de Mailly ... Mons Gaudii monaster dysunitów ... 1819.
z. 1012

23) Kameduli założeni 1012, sprowadzeni do Kazimierza pod Gnieznem r. 997 (?) do Bielan pod Warszawą i pod Krakowem.
r. 1741 było 8 konwentów
czyli raczej 1010
Wigry supr. 1799 zał. 1667 Król Jan Kazimierz
Bieniszewo (koło Kazimierza)
Raj Maryi lub Ohauf koło Szpitala (?) w woj. malbor. Kaszuby

24) Cystersi założeni 1097 sprowadzeni do Polski 1140 mają klasztory: Andrzejów, Ląd, Mogiła 1226, Kimbarówka (w Rosyi), Szczyrzyc (w Galicyi), Oliwa, Pelplin, Koronowo, Koprzywnica
z. 1097.
Błędzew, Paradyż, Obra, Przemęt, Wągrowiec, Międzyrzec, Rokitno, Owińsko

25) Franciszkanie (Bracia mniejsi) ... Konwentuały – Minoryci) założeni 1209 przybyli do Polski 1235 klasztory: Kraków 1239, Zawichost, Poznań, Bydgoszcz, Gniezno 1240, Kalisz, Śrem, Oborniki, Grabów, Fraga?
f. Bolesław Wstydliwy
f. Bolesław Pobożny, ks. Jadwiga, f. Kazimierz Wielki, f. Konrad, Kujawski
Miłostaw (?), Iłża, Czersk (?), Nowe miasto Kor.
Łęczyca (?), Radziejów, Dobrzyń 1310, Sieradz
Chęciny 1368, Secemin (?), Betkałów (?), Kalwarya (?), Nowe miasto, Smardzewice 1620, Warka 1629, Warszawa 1645, Solska (?) puszcza 1645, Gorecko 1668, Łagiewniki 1675
Stawiska 1688, Grodno, Kowno, Międzyrzecze, Nowogród, Pińsk, Orsza, Oszmiana, Sejny, Udziałów, Wilno, Halicz, Horyniec, Kalwarya (?), Krosno
Lwów, Przemyśl, Sanok – Inowrocław
Kalisz, Stryj, Husiatyn, Nowy Sącz, Lwów z klasztorem, Wieńkowce, Śrem, Gniezno, Oborniki, Śrem, Głogów, Łask, Sieradz, Łowicz, Sochaczew, Rzeszów, Halicz z klasztorem, Zamość, Sanok, Przemyśl, Jarosław, Krosno, Stary Sącz, Lwów, Stryj, Kocko, Szczebrzeszyn, Horyniec (w złoczow.), Nowy Sącz, Chełmno, Chełm, Inowrocław, Radomsk, Kalisz, Wielkawieś (w Wielkiejpolsce), Łagiewniki, Miejskagóra

26) Reformaci (Bracia mniejsi ścisłej obserwancyi – S. Piotra de Alkantara) założeni 1540 sprowadzeni do Polski około 1622.
Poznań, Opalenica, Obrzycko, Wronki, Szamotuły, Łobżenica (?), Pakość, Włocław., Woźniki, Łabiszyn, Rawicz

F tak zwani od Kościoła S. Bernarda w Krakowie pierwszego.

Lwów f. 1460 Andrzej Odrowąż star. podolski.
Brzeżany fu. 1683 Mikołaj Hieronim Sieniawski wojewoda rusk.
Wieluń — ~~Przyrów~~ Łowicz

Wielka wola (w dyec. sandomir.)

~~Jodłowa?~~ Gorka (reformatów?) Kozmin w woj. kal. fund. 1626 przez Pawła Gajewskiego proboszcza sieradzk.

Kobylin w woj. pozn. Ostrzeszów w wojew. sieradzk.

Fraga Zbaraż f. 1637 Jerzy X. Zbarazki kasztel. Krak. Hussiatyn f. 1723 Zofia z Zołkiewskich Duzynina pisarzowa lit.

~~Leśniów~~ Gwozdziec Felix Kazimierz Potocki kaszt. Krak. Żydaczów

Krystynopol f. 1695 Sokal f. 1599 Stanisław Gomoliński bisk. chełmski Sambor f. 1465 Rafał Tarnowski marszał. Kor.

Lukasz z Bnina Opaliński mar. szałek kor. Leżajsk f. 1608 Przeworsk Tarnow fund.

1480 Jan Amor z Tarnowa i Rafał z Tarnowa kanonik Krak.

Dukla Lwów Rzeszów fund 1624 Mi= Kołaj Spytek Ligęza kasztel. sandom. Kalwaria zebrydowska Brzezany

Hussiatyn Bochnia (to Dominikanie?)

Lesniów f. 1637 Maciej Lesniowski kasztel. bełsk. [illegible]

Janow (w gub. podol.)

Dukla fund. 1640 Łętowski i Mniszech kaszt. Krak.

Bydgoszcz (Bromberg)

Wielka Wola (w sandom.) istnieje ja

Jacobsdorf (Jakubowice) wieś w powiecie tucholskim w wojew. pomorskim.

Łobżenica (Lobsenz) w wojew. gnieźnień. i

Górki obok Łobżenicy fund. Rączyńskich

Gołaniza w wojew. gniezn.

Lubawa (Löbau) w wojew chełmińskim fund. 1502 bisk. Mik. Chrapicki

Nowie (Neuenburg) czyli Nowie w wojew. ~~[illegible]~~ pomorskim przy ujściu Mątwy do Wisły.

Swiecie (Schwetz) nad Wisłą w wojew. ~~[illegible]~~ pomor

Cadinen (Kodań) w wojew. malborskim niedaleko morza koło Elbląga.

Toruń.

Poznań,

Sieraków (Zirke) nad Wartą fund. Opalińskich w wojew. gniezn.

Koscian w wojew. pozn. fund. przed. 1464.

Grodzisk (Graetz) w woj. pozn. fund. Opalińskich

Wschowa (Fraustadt) w wojew. pozn.

Chwastów (~~[illegible]~~ dawniej Nowy-Wereszyn, później Fastów) Klasztor Bernardynów założony 1638 przez Alexandra So: Kołowskiego bisk. Kijow. na Ukrainie

Sambor nowy f. 1471 Jan Odrowąż wojew. rusk.

22) Bernardyni F (Bracia mniejsi - Obserwanci - Franciszkanie) założeni 1373, sprowadzeni do Polski 1453. Klasztory: Kraków f. 1453 Zbigniew Oleśnicki bisk. Krak. Warszawa f. 1454 Anna żona Bolesława xiąż. Mazow. Lublin f. 1460 Jakób Quant radca, Kalisz f. 1465 Jan Gruszczyński arcyb. gniezn. Warta f. 1467 Gerard z Brudzewa kanonik Krak. Radom f. 1468 Mikołaj Kazanowski; Opatów f. 1472 Jan Sarto xiądz sekretarz Kazimierza Jagiellończyka, Skępe f. 1498 Mikoł. Kościelecki bisk. Kujaw. w wojew. kalisk. Kazimierz f. 1514 Jan Lubrański bisk. pozn. Przasnysz f. 1587 Paweł Kostka miecznik ciechanowski, Złoczew f. 1608 Ruszkowski z Ruk: (w Kalisk) szyn miecz. kaliski, Kazanów f. 1623 Hieron. Kazanowski chorąży sandom. Piotrków f. 1626 Florian Stanisław i Wawrzyniec Starczewscy, Łuków f. 1628 Erazm Domaszewski i Antoni z Gołąbków Jezierski, Karczówka f. 1628 Marcin Szyszkowski bisk krak., Łęczyca f. 1632 Dorota Liwo podczaszyna płocka, Góra Kalwaria f. 1638 Zygm. Raczyński, Alwernia 1638 Kapistran Korytnicki (?) Widawa f. 1638 Wojciech Węzyk, Ostrołęka f. 1666 Tomasz Gołowski suffragan chełmski, Rodecznica f. 1667 Mikołaj Świrski sędzia, Ratów f. 1685 Tomasz Warzymski chorąży chełmski, Paradyż wzgl. Wielka Wola f. 1690 Kazim. Skarkowski, Józefów f. 1690 Józef Lubomirski mar. szałek kor. Czerniaków f. 1691 Stanisł. Lubomirski, Stregowin f. 1693 Franciszek Bieliński, Koło f. 1773 Mikołaj Kuczyński, Kręslin f. 1766 Jan z Rogowa Hintz kasztelan sandom. Jeleniec rezydencyja f. 1749 Antoni Jezierski, Kobyłka f. 1740 Marcin Załuski bisk. sufr. płocki, Przyrów wzgl. S. Anna, Tykocin, w Rossyi: Bernardynów Budsław, Bracławice, Drujew, Datnowo, Dubno, Grodno, Swoja Świenice, Kretynga, Kowno, Łuck, Mińsk, Mohilew, Nieśwież, Słonim, Telszewo, Traszkuny, Troki, Wilno, Wołożyn, Zasław, Żytomierz. W Galicyi: Brzeżany, Krystynopol, Dukla, Gwozdziec, Leśniów, Lewińsk, Lwów, Przeworsk, Rzeszów, Sambor, Sokal, Sarnów, Wadowice. Kalwaria zebrydowska f. 1600 Mikołaj Zebrzydowski wojew. Krak.

28) Kapucyni (Bracia mniejsi) założeni około
1527 sprowadzeni do Warszawy 1681 przez Jana
III, Kraków 1696 f. Albrecht Dębiński chorąży
oświęcim. Lublin f. 1724 Karol Paweł Sanguszko:
Ko marsz. w. lit. Lubartów f 1738 Paweł Karol Sangusz:
ko i 8 Mikołaj Krzynicki skarbnik trębowelski,
Zakroczym f. 1756 Józef Młocki starosta zakroczym.
Nowemiasto nad Pilicą f. 1762 Kazim. Granow:
ski wojew. rawski, Łomza f. 1770 Józef Konstanty
Trzaska kanonik płocki, Winnica f. 1745 Ludwik
Kalinowski starosta winnicki, Stary Konstantynów
f. 1754 Janusz Sanguszko marszałek w. lit. Cho:
dorków f. 1763 Kajetan Rościszewski kanonik ki:
jowski, Brusiłów f. 1780 Felic. Czacki podczaszy ko:
ronny, Sendziszów f. 1739 Michał Potocki wojew.
wołyń. Olesko f. 1740 Seweryn Józef Rzewuski
wojew. bracław. Rozwadów f. 1741 Lubomirski
chorąży koronny, Krosno f. 1774 Jan Klem. Branicki
kasztel. krak. Kutkorz f. ~~1739~~ 1753 Jerzy Łączyń:
ski kasztel. lwowski.

29) Kartuzi(y)anie r. 1086 założył S. Bruno, przybyli (Kraków 14.. Długosz zakłada
do Polski 1381 Klasztory: Paradyz (Paradisus B. M. V.) pod Gdańskiem, Bereza (w wojew. brzesk.) fund 1648 Leon Kazmierz Sa:
(r. 1341 było 3 konwenty) pieha podkancl. litew. supprym. 1831.
Bereza, Gidle f. 1640 (supr. 1819) (biali Ziarzy).

30) Marianie (założył Stanisław Papczyński
r. 1673 (Biali Ziarzy 59 w Polsce i Portugalii): Lusz:
cza Korabiowska f. 1673 Krajewski, Góra Kalwa:
ryi f. 1699 Stefan Wierzbowski bisk. poznań. Goźlin, Rochici w Worniach czyli Miednikach na Litwie
(smoleński starosta) pred r. 1723, Mariampol (przed 1723), Mirosław [fund. 1758. Franciszka Butlerowa starościna
przed 1723, Skórzec pred. Burzędonica (?); w prenska (w wojew. augustow)
Raszni (w Rosyi) koło Wysokiego litewsk. fund. 1749 Jerzy Matuszewicz starosta stoklijski

31) Jezuici założeni 1534 przybyli do Polski 1565 – zniesieni 1773; r. 1801 przywróceni w Rosyi – zniesieni Klasztory Lwów, Nowy Sądecz, Tar: nopol, Starawieś, Staniątki, Tuchów., w Orszy, Petersburgu.

Międzyrzecz Wschowa Bydgoszcz Poznań
Winnica; w Chwastowie (na Ukrainie kollegium założone przez Bogusława Radoszewskiego bisk. kijow fundowane 1612) w Białejcerkwi (na Ukrainie) fund. w XVII wieku z kapelanii we wsi Nastaszka – Schodlant przy Gdańsku

32) ~~[illegible]~~ Benoni (Redemptoryści, Ligurianie)
założeni F ~~[illegible]~~ 1749; Klemens Maria Hofbauer z Morawii
Ligurianin przybył około 1782 do Warszawy i założył Kollegium
przy kościele S. Benona F, skasowani r. 1808 wyjechali do Wiednia.

F właściwie założeni po skasowaniu Jezuitów

E 1790 w Warszawie 2) w Lutkówce pod Mszczonowem r. 1802.

Grodzisk Kościan Sierakow
Wschowa

Zakony żeńskie

1) Bazylianki założ. 330; mają klasztory w Galicyi w Surowicach (?) i Złoczewie (?)

2) Jozafatki założ. przez Tymoteusza Szczurowskiego bazyliana hegumena w Białej r. 1792, w Białej 1793 a później w Łaszczewie; nie potwierdzone ustawy.

3) Karmelitanki trzewiczkowe założ. 1452 zreformowane 1462, mają klasztor w Dubnie.

4) Karmelitanki bose zał. 1562; do Krakowa i Polski sprowadzone 1613, w Wilnie

5) Augustianki w V wieku zał. w Krakowie od 1582

6) Norbertanki (Kanoniczki regularne zakonu Premonstrateńskiego) zał. ~~1126~~ 1120 na Zwierzyńcu pod Krakowem s. 1176, Płocku 1179 (przeniesione 1819 do Czerwińska), Busk 1179 (przeniesione 1819 do Pińczowa) Imbramowice 1223 Strzelno

7) Kanoniczki de Saxia (Siostry szpitalne S. Ducha – Duchaczki) zał. r. 1600, są w Krakowie

8) Brygitki zał. ~~w Płocku~~ r. 1344 były we (Sokalu) Lwowie zamknięte ... w Lublinie ... w Warszawie, Gdańsku, ... Grodku

9) Dominikanki zał. 1206, do Polski sprowadzone około 1290 do Raciborza, w Krakowie, w Nowogródku 1629, w Piotrkowie (1624 d. gniezn. fund. Adam Warszycki), w Kamieńcu podolskim, Poznań, Lwów, Przemyśl 1659

Dominikanki obserwantki

10) Siostry (trzeciego zakonu S. Dominika czyli Siostry pokutujące ?) zał. 1285. w Krakowie Góra, Sochaczew (przez Marię Ludwikę)

1455

11) Wizytki (Salezyanki) zał. 1610 sprowadzone do Polski 1654, w Warszawie 1654, w Krakowie 1695, Kamieńcu podolskim, w Lublinie (d. krak. 1700) w Wilnie, Lwowie (?) r. 1744 było 4 klasztory.

12) Panny miłosierne (Szarytki) zał. około 1633, założ. około 1617 przez Wincentego a Paula, do Warszawy (przez Marię Ludwikę 1657), w Mieni, Krakowie 1714, Białej 1724, Pułtusk (d. płock. 1728, Lublin d. krak. 1730, Zamość zał. 1783 (przeniesiony 1812 do Szczebrzeszyna), Płock (d. płock. 1784), Sandomierz 1819, Kurozwęki 1844, Wilanów 1848, Wilno, Białystok 1768, Ciechanowiec, Gródek, Szczuczyn litewski, Telsze, Kowno, Krasław, Łuck, Mińsk, Oświej, Lwów, Maryampol, Mosiężno, ... plik, Żytomierz, Poznań 1823, Chełmno 1712, przy Nowosiółki, Przeworsk, Bogdan (?) zakłada.

~~Poznań~~ ~~Gniezno~~ Poznań Gniezno

Poznań ~~Gniezno~~

1744 tylko 1 klasztor

Brygitki: (reguły S. Salwatora) Lublin d. krak. Gdańsk d. kujaw. Sokal – Sambor nowy. (Wilno, Grodno, Łuck)

Poznań 2 klasztory

w Kamieńcu podol. założ. ~~...~~ przez Elżbietę Cieplowską przed r. 1617 a r. 1713 na nowo osadzone Bełz Żółkiew Sochaczew. d. gniezn.

Dominikanki de poenitentia: Płock d. płock. zniesione r. 1784.

Wizytki (Zakon nawiedzenia N. P. Maryi Panny francuzkie) zał. r. 1610 Franciszek Salezy biskup (ur. 1567 † 1622) genewski w Annecy w Sabaudyi – pierwszą ksienią: Franciszka z Fremiotów baronowa de Chantal – podług reguły S. Augustyna – trudnią się wychowaniem – zwano je też Madelonetki. – Potwierdzone od Urbana VIII r. 1626.

Brody s. Wydżga Kanonik łucki Budzanów (gal.) s. x. Kuleryc. Ciechanowiec Szczucin Gródek zał. Rzewuska wojewodzina podolska w Gródku czyli Nowodworze nad Smotryczem fund. 1784 przez Jana Zamojskiego wojewodę podolsk. – Radzyń Moszczany s. 1822 Maryanna z Czartoryskich Z. Wirtemberg. Chełmno Stanisławów Lwów Brody

Kurozwęki (w klasztorze dawnych Bożogrobców)

Żytomierz fund. 1761 Załuski bisk. kijowski.

... 1787 Michał Poniatowski bisk. płock.

13) Beguinki zał. 690

14) Benedyktynki zał. 532 zaprow w Polsce 1186 — Bernardynki: Wieluń, Warta, Kalisz, Poznań (u S. Klary) Warszawa.

~~za~~ Klasztory w Rydze 1186, Staniątki 1240 d. krak. (S. Scholastyki) — Sandomierz d. krak — Radom d. krak.

Chełmnie 1274, Toruniu 1311 — ~~Kraków d. krak~~

15) Benedyktynki reformy Chełmińskiej zał. 1605 w Chełmnie, Sandomierz 1613, Sierpc d. płock 1625 — Poznań, Chełmno, Toruń d. płock — Białostaw (Biślaw) koło Bydgoszczy, Grudziądz, Jarosław — Żarnowiec (Zarnowitz) w woj. pomor. koło Oliwy, Zbysław (w dyec. kujaw.)

Drohiczyn, Kowno, Krożę, Mińsk, Nieświeź, Orsza, Wilno, Słonim, Staniątki, Przemyśl, Lwów, Łomża

Ormiańskie: Lwów

16) Cysterki zał. 1120 fund. w Trzebnicy 1250, Owińsk.

Obobok, Koronowo, Chimborowka (w Rosyi)

17) Sakramentki (Benedyktynki nieustającej adoracyi S. Sakramentu zał. 1653 sprowadzone do Polski przez Marię Kazimirę; Klasztory w Warszawie i Lwowie. — tylko 2 klasztory było

18) Kanoniczki świeckie warszawskie zakon zał. 1515 w Remiremont czyli Renensberg w Warszawie 1745 przez Antoninę z Zahorowskich Zamojską Lwów

19) Koletki (Klaryski reformowane) zał. r. 1435 ~~(Bernardynki)~~ we Francyi. Klasztor w Krakowie r. 1822 zniesiony

20) Klaryski (Damianitki, Franciszkanki) zał. 1212 przez S. Klarę przy kościele S. Damiana (reguły S. Franciszka) ~~za~~ klasztor Stary-Sącz Γ

21) Urbanistki (Klaryski z zakonu pokory N. P. Maryi, Franciszkanki) zał. 1263 we Francyi (zakonu Klarysek) w Krakowie 1320, w Chęcinach 1643, fundowani najprzód w Zawichoście, Stary Sącz, w Zawichościu fund. 1241 Bolesł. wstydl.

Kalisz — Praga pod Warszawą (Bernardynki)

Γ w Zawichoście fund. 1257 Bolesław pudyk. stąd przeniesione r. 1261 do Skały fund. Salomea a stąd do Krakowa. 1320 fund. Władysł. Łokietek. Klasztor w Zawichościu 1600 oddano Franciszkanom

Sztrem — Gniezno d. gnie. — Kujaw

Gniezno, Obobok, Bydgoszcz, Łowicz, ~~Tarnów~~, Zamość

Kalisz d. gniez.

Bernardynki

22) (Elizabetki ~~Siostry~~ Szpitalne trzeciego zakonu S. Franciszka Siostry Miłosierdzia) zał. 1395 d. krak. Drugi Kraków 1659

~~160~~ Kraków f. 1489 (S. Agnieszki) Kraków 1659 (S. Józefa) Wieluń f. 1612, Lublin 1818, Prasnysz 1622, Łowicz 1650, Warka 1677 (f. Klara Szczygańska) Łysagóra (S. Katarzyny), Mińsk, Grodno, Kowno, Słonim, Wilno (2 klasztory) Żytomierz klaszt. bernardynek fund. 1761

Drzewica f. 1651 Barbara Drzewicka r. 1815 przeniesione do klasztoru pobernardyńskiego na Łysej górze.

Warta ~~(nowy Warta)~~ — Kalisz

Poznań (u S. Klary) — Warszawa

Lwów — Tarnów

na Pradze pod Warszawą fund. 1730.

Γ fund. pierwotnie dla Bernardynów przez Jana Rzeszowskiego bisk. Krak. 1478 w r. 1815 przeniesione tu z Drzewicy.

Kajetan Iliński starosta żytomierski.

23) Prezentki (Panny Czeskie) ~~zał~~ zał. 1623 przez Zofię Czeską w Krakowie (59 w Irlandyi, Belgii, Francyi) — tylko 1 klasztor w Polsce

23) Mariawitki (Panny mariae vitae) założone przez Józefa Stefana Turczynowicza kanonika wileńskiego (+1768) 1737 Klasztory w Wilnie 1737, Mścisławiu, Mińsku, Kownie, Słonimie, Połocku, Orszy, Krożach, Hołowczynie,

Witebsku, Grodnie, Nowogródku, Wołkowyskach, Mereczu, Bobrujsku, Pińsku, Chłopienicach, Częstochowy (w r. 1820 było 13 klasztorów)

<u>Bazylianki</u> w Orszy, Połocku

24) Zgromadzenie najświętszego serca Jezusowego zał. 1804 (mają klasztor we Lwowie)

25) Siostry szpitalne (Klepki – Crzarki)

Zakonne ordery.

1) Rycerze maltańscy zał. 1104

2) Templariusze zał. 1118.

<u>Templariusze</u> (podług Długosza) sprowadził ich Henryk książę sandomirski z Palestyny r. 1154 i ~~z Opatowa~~ [nad wierszem: wziąwszy zagość nad nich] osadził; Henryk brodaty książę wrocławski r. 1238 wygonił ich i dobra [illegible] opactwu cysterskiemu w Lubuszu oddał którzy w Opatowie założyli klasztor (filią opactwa lubuskiego) r. 1518 zniesiony. Był to zakon Hospitaliorum podług reguły S. Augustyna.

3) Rycerze niemieckiego zakonu zał. 1190

4) Kawalerowie orderu orła białego zał. 1634 wskrzeszeni 1705

5) Kawalerowie orderu S. Stanisława zał 1765

6) Order wojskowej zasługi zał 1791

7) Kawalerowie miecza w Inflant. zał. 1205 przez Alberta arcyb. w Rydze (Schwertbrüder)

8) Kawalerowie jałpczarki:

Rys historyczny zgromadzeń zakonnych obojej płci wydany w języku niemieckim przez J. K. Wetz i Piotra Bohmann 1821 przełożony przez X. Beniamina zgrom. OO. Kapucynów powinczała. Warszawa dr. Ziarow 1848.–1849. Tom I st. 8. 258. 8. (83 tabl.) Tom II st. 229. 8 i 84 tabl. – Tom III st. 299. 8. 94 tabl.

(x. Benjamin; Szymański anonime)

Cystersi. Ta gałąź zakonu benedyktyńskiego założoną została przez św. Roberta (ur. 1024 w Kampanii we Francyi) w Citeaux (Cistertium) koło Dijonu we Francyi r. 1098. Regułę tegoż zakonu spisaną przez opata Stefana na zasadzie statutu zakonnego św. Benedykta potwierdził papież ~~Paschalis II~~ Kalixt II d. 23 grudn. 1119; podług niej obowiązani byli zakonnicy trzymać się ściśle ustaw św. Benedykta, prowadzić życie ostre i nosić habit brunatny, który wkrótce zamieniono na biały z dodaniem tylko brunatnego szkaplerza; przytém zakon ów tém się odznaczał iż wielu laików świeckich do uczestnictwa zakonu przypuszczał. Świątobliwy żywot członka owego towarzystwa duchownego św. Bernarda zjednał temu zakonowi mianowicie klasztorom Clairvaux (Claravallis) i Morimond (Morimundum) wielką sławę iż wiele nowych klasztorów pozakładano, których już r. 1250 liczono przeszło 1800 opactw. Św. Bernard poprawił też ustawę tego zakonu, który szczególniej pielęgnował naukę muzyki kościelnej i wychowanie młodzieży i przepisał strój zakonny dla księży składający się z białej sutanny czarnego wełnianego paska, takiegoż szkaplerza i kaptura; nowicyusze nosili się zupełnie biało, a laicy brunatno.

Zakonnice tegoż zakonu zwane Cysterkami czyli Bernardynkami miały pierwszy klasztor r. 1120 w Tart we Francyi przez św. Stefana opata założony. Głównem zadaniem ich było: milczenie, roboty ręczne, modlitwy i pobożne rozmyślania. Nosiły białą suknię, czarny pas szkaplerz i zasłonę.

syn Teodoryka hrabiego Nevers w Champagne i Emergardy

będąc benedyktynem [który zgorszony rozwiązłością mnichów będąc opatem w Molesme (Molismum) uszedł z tego klasztoru i osiadłszy w pustej okolicy pierwszy tamże ostrzejszy założył klasztor w dolinie koło Citeaux w Champagne. + 1100 kanonizow. 1222.

zwaną Charta charitatis

[Opaci wszystkich klasztorów co roku powinni byli zbierać się na jeneralną Kapitułę w Citaux gdzie karcono przewinienia i uradzano uchwały służące do poprawienia klasztorów

Zakon ten trudnił się poprawniejszą uprawą roli.

__Kartuzi__ założeni przez św. Brunona (ur. 1035
w Kolonii † 6 paźdz. 1101) który pierwszy klasztor
w pustyni Chartreuse koło Grenoble we Francyi
fundował; papież Alexander III r. 1170 potwier=
dził ustawy takowego; głównem zadaniem prócz
modlitwy było milczenie, praca rąk, żywot
samotny; tylko podczas uroczystości kapitulnych
i podczas exekwii za zmarłego brata razem
jadali; zwykle zaś samotnie w celach jadali. Zajmowali się trud=
nili się rzemiosłami, rolnictwem, chowem bydła. R. 1360
liczono 200 klasztorów w 16 prowincyach.

__Templaryusze__. Zakon ten założony r. 1118 w Jerozoli=
mie przez 9 francuskich rycerzy mianowicie przez Hu=
gona de Payens i Gotfryda de Saint-Omer, zobowią=
zawszy się zachowywać ubóstwo, czystość, posłuszeń=
stwo i dawać obronę pielgrzymom. R. 1128 potwier=
dzeni na soborze w Troyes; lecz od króla francuskie=
go Filipa IV o bezbożność zaskarżeni, zostali na
soborze w Vienne r. 1312 zniesieni.

Zakon inflanckich (mieczowych) rycerzy założył 1201 Albert biskup inflancki.

Zakon dobrzyńskich rycerzy założył 1222 Kon=
rad książę mazowiecki. Potwierdził ich Grzegorz
IX r. 1228 d. V. Calend. Novembr. przed r. 1235 ten
połączył się z Krzyżakami niemieckiemi ten za=
kon (Ordensgesellschaft)

__Krzyżacy niemieccy__. Założeni podczas krucyat
r. 1118 przez rycerzy niemieckich w Jerozolimie
potwierdzeni r. 1191 od papieża mieli za cel bronić
i opatrywać chorych pielgrzymów. Nosili biały płaszcz
z czarnym krzyżem na lewej stronie. Około r. 1224
wezwał ich Konrad książę mazowiecki na pomoc prze=
ciw Prusakom. Od pokoju toruńskiego r. 1466 został wiel=
ki mistrz hołdownikiem Polski i sekularyzował się 1525
zostawszy zwolennikiem Lutra.

__Kanonicy lateraneńscy__ S. Augustyna powstali
w XII wieku; było to z razu zgromadzenie księży
świeckich żyjących wspólnie, głównem ich zadaniem
moralne poprawienie stanu duchownego, i zrze=
czenie się majątku na korzyść zgromadzenia.

<u>Norbertanie</u> czyli Premonstratensi założeni
od św. Norberta (ur. około 1080–1085 + 1134) który żałując
za grzechy młodości, założył r. 1120 klasztor w dzi=
kiej dolinie Prémonstre (Praemonstratum). Za=
konnicy żyli podług reguły św. Augustyna; głównem
ich celem było nauczanie ludu przez kazania i ściste
pełnienie obowiązków duchownych, żywot surowy,
wstrzemięźliwość, pokora, milczenie, gościnność
Zakon ten r. 1126 potwierdził papież

<u>Trynitarze</u> założeni r. ~~1200~~ 1198 przez św. Jana de
Matha (ur. w Prowancyi 1160 + 1213) i S. Felixa
Walezyusza (+ 1212) we Francyi potwierdzeni od
papieża Innocentego III r. 1198 (mieli główne zadanie
wykupywać z niewoli więźni. Nosili biały habit
z krzyżem czerwonym i niebieskim. R. 1635 zapro=
wadzono reformę ostrzejszą tak zwanych bosych try=
nitarzy.

R. Jan Chrzciciel od Niepol. Poczęcia N. Ma=
ryi (Garcia ur. 1561 w Kalatrawie w Hiszpanii
~~+ 1636 w Hiszpali~~
potwierdził Paweł V

<u>Kanonicy Świętego Ducha</u> de Saxia (Duchacy)
założeni przez Gwidona z Montpellier we Francyi
potwierdzeni r. 1198 przez papieża Innocentego III.
Żyli podług reguły św. Augustyna; a głównem ich za=
daniem było karmienie głodnych, odziewanie ubo=
gich i pielęgnowanie chorych. Nosili czarny habit
z białym 12 kończastym krzyżem. Na wzór pierwsze=
go szpitala S. Ducha w Montpellier, zakładali miesz=
kańcy i świeckie szpitale S. Ducha po miastach.

<u>Franciszkanie</u> (Conventuales, Minoryci) zało=
żeni r. 1208 przez św. Franciszka (ur. w Assisi 1182
+ 4 pazdz. 1226) potwierdzeni od Innocentego III r.
1210. Składali troiste śluby posłuszeństwa czystoś=
ci i ubóstwa (zrzekając się na rzecz klasztoru osobis=
tego posiadania). Głównem zadaniem ich było rozszer=
zanie wiary Chrystusowej. Zakon ten tak zasłynął
iż już r. 1246 liczył 33 prowincyi, przeszło ~~[illegible]~~ 8000
klasztorów i 200000 zakonników.

Zakon Franciszkanek czyli Klarysek albo Damia=
nitek założyła św. Klara 1212 r. (ur. 1193 w Assissi
+ 12 sierp. 1253) pod dozorem św. Franciszka przy kościele
św. Damiana. Zrazu żyły pod regułą św. Benedykta
dopiero św. Franciszek napisał im oddzielną regułę którą
Innocenty IV r. 1246 potwierdził.

Bernardyni (czyli Obserwanci) powstali jako
ostrzejsza reforma zakonu franciszkańskiego
zobowiązawszy się zachować większą ścisłość w słu:
bie ubóstwa i żyć tylko z jałmużn. Założeni r. 1404
przez św. Bernardyna z Sienny. Nosili się brunatno.

Kapucyni powstali również jako ostrzejsza
reforma zakonu franciszkańskiego, zobowiązawszy
się prowadzić żywot ostrzejszy, nosić suknię poje:
dynczą z kapturem i ~~...~~ wystrzegać się zbyt:
ku w kościele i przy nabożeństwie. Założeni r.
1525 przez Matthaeusza de Bassi francisz:
kana z klasztoru Montefalcone, potwierdzeni
r. 1525 od Klemensa VII

Dominikanie czyli Zakon kaznodziejski
założeni (na zasadzie reguł św. Augustyna i św.
Norberta) r. 1200 w Hiszpanii przez św. Domini:
ka (ur. 1170 + 4 sierp. 1221) Głównem zadaniem tego
zakonu było niezmordowane staranie się około
duchownego zbawienia ludzi przez nauczanie i
prowadzenie do poprawy i pokuty za pomocą kazań
i nawracanie niewiernych. Zakon ten tak słynął
iż podczas śmierci swego fundatora liczył już 60
klasztorów. Wydał on wiele sławnych ludzi papie:
żów, kardynałów, biskupów, świątobliwych i uczonych.
Dominikanki procz 3 ślubów ubostwa czystości i
posłuszeństwa miały zadanie oddawać się modlitwom
i życiu ascetycznemu.

Augustyanie. Już r. 391 św. Augustyn żyjąc w
Hipponie w Afryce zebrał towarzystwo osób bogoboj:
nych które się pewnemi czasy dla rozmyślan na:
bożnych w ogrodzie zgromadzało. Żywot ten bogo:
bojnym posłużył poźniej różnym pustelnikom
za wzór, żyjącym pojedynczo. Dopiero r. 1256 zeb:
rało się kilkunastu pustelników we Włoszech zało:
żyli wspólny zakon ułożyli na zasadach zdań religij:
nych ascetycznych wyjętych z pism Św. Augustyna a
oddzielną regułę, nadali nazwę zakonowi: Eremi:
tów św. Augustyna, który zakon Alexander IV r.
1265 potwierdził. Oddawali się naukom, nauczaniu
młodzieży. Nosili czarny habit wełniany. Pożniej
kilka ostrzejszych reguł między niemi zaprowadzono.
Augustianki wywodzą również swój początek od św.
Augustyna który dla siostry swej Perpetuy panny r. 423
i dla zebranego przez nią zgromadzenia panien w celu poboż:
nych rozmyślań oddzielne nauki napisał. Lecz organi:
zacyję swą dostał dopiero przez Augustianow w XIII wieku a póź:
niej i reformę ostrzejszą.

<u>Jezuici</u> załoźeni przez hiszpańskiego szlachci=
ca Don Inigo de Loyola (Ignacy Lojola św.) r. 1538
potwierdzeni r. 1540. Prócz trzech ślubów zakonnych
zwykłych składali jeszcze czwarty bezwarunkowego postu=
szeństwa stolicy rzymskiej. Zakon ten powstał w burzli=
wych czasach reformacyi w którym zgubne nowatorstwo
podkopując zasady kościoła rzymskiego takowy oba=
lić siliło. Zadaniem więc zakonu tego było stawić opór
wszelkiemi moralnemi siłami, odświeżać zbawienną
wiarę u katolików i bronić dawnych praw kościoła
Działanie tego zakonu nie ograniczało się na spokoj=
nych zaciszu klasztornym jedynie, lecz rozwijał
on swą czynność energiczną wśród zgiełku świata i
odważne boje moralne z zaciętemi nieprzyjaciółmi
kościoła staczał, toteż ściągnęło na niego nienawiść
nowatorów i upadek zakonu. Zakon ten rozwinął
czynność podziwienia godną tak w rozszerzaniu i zaszcze=
pianiu katolickiej wiary w najodleglejszych krańcach
świata jako też niezmordowanem moralnem walczeniem
przeciwko antykatolickim naukom w Europie. Rozszerze=
niu i wzrostowi tego zakonu sprzyjał upadek i opłakany
stan klasztorów i księży świeckich w ciemnocie i próżniac=
twie po większej części pogrążonych. Statuta dla tego
zakonu spisał św Ignacy i jego ~~[illegible]~~ towarzysze
Organizacyję miał ten zakon na wzór świeckiego państwa
jenerał miał do rady dodanych assystentów, rządził on
prowincyałami obieranemi którzy tylko jenerałowi
rachunek zdawali; prowincyałowi podlegali rektorzy
kolegiów i superyorzy rezydencyi. Każdy z tych urzędów
(prócz generała) co 3 lata obierany miał dodanych assys=
tentów i admonitora. Po dwóch latach nowicyatu (probacyi)
uczył się zakonnik filozoficznych nauk i w nich 5-6 lat
wykładał. Dopiero mając 28-30 lat przypuszczony był
do teologii. Po wyświęceniu jeszcze siedł na 1 rok do probacyi
dopiero składał ślub czwarty. Dzielili się więc na 1) pro=
fessów (Coadjutor spiritualis) 2) Koadjutorów duchownych
i świeckich (nauczycieli, kaznodziei, artystów) 4) Scholastyków
czyli uczniów i 4) nowicyuszów. Tak zwani filozofowie czyli
encyklopedyści, najzaciętsi nieprzyjaciele kościoła przygotowali
u rozwiązłych dworów zgubę temu zakonowi który 19 sierpnia
1773 został supprymowany, papież Pius VI r. 1801 zniósł owe
breve i r. 1814 d. 7 sierpnia znowu ich przywrócił

Katarzyna i król pruski bacząc na użyteczność
tego zakonu nie nastawali na ścisłe wykonanie
bulli kassacyjnej.

Bonifratelli

L w Granadzie

<u>Bonifratrzy</u> (Bracia miłosierni). Zakon ten za=
1540 łożył w [L] Hiszpanii portugalczyk św. Jan a Deo (ur. 1495 + 1550) r.
~~1538~~ ~~1540~~ potwierdził go 1 lutego r. 1572 Pius V nadawszy mu
regułę św. Augustyna. Są to sami laicy (świeccy) zaj=
mujący się opatrywaniem chorych, tylko jednego
pomiędzy sobą mogąc mieć wyświęconego kapłana.

do Polski sprowadzeni r. 1642 przez Wła=
dysława IV

<u>Piarzy</u> założeni przez hiszpańskiego kapłana
Józefa de Calasanza (ur. 1556 + 25 sierp. 1648) we Wło=
szech r. 1597 potwierdzeni przez Pawła V r. 1617.
Głównem zadaniem było nauka biednych chłopców.

<u>Bernardynki</u> (Elizabetki) założone r. 1395 przez
hrabinę Angelinę di Corbaro (ur. 1377) wdowę
podług reguły franciszkańskiej; potwierdzone
r. 1421 przez Marcina V miały pierwotne ~~[illegible]~~
przeznaczenie przy ubóstwie i pracy rąk pielęgno=
wać ubogich i chorych.

<u>Miłosierne Siostry</u> (Szarytki) założone 1625 przez
św. Wincentego a Paulo (ur. 1576 + 1660) i przez wdowę
Ludwikę le Gras z domu Marillac we Francyi potwier=
dzone przez Klemensa IX (1668) miały zadanie pielęgnować
obok modlitw dwa razy dziennie odmawianych. Św.
Wincenty a Paulo napisał dla nich regułę.

(Ob: H. J. Wetzer und B. Welte: Kirchenlexikon
oder Encyklopädie der Katholischen Theologie.
Freiburg 1847 – 1855. 12 Bände)

~~[illegible]~~
~~Paulini czyli Barnabici [illegible]~~
~~[illegible])~~

Klasztory S. Benedykta w Polszcze:

1) w Tyncu założony r. 1044 przez Króla Kazmierza I
2) Swiętokrzyski na górze Łysej r. 1006 przez Bolesława Chrobrego 1006.
3) Sieciechowski r. 1010 przez Bolesława Chrobrego.
4) w Mogilnie dyec. pozn. r. 1065 przez Bolesława Smiałego
5) Kościelski u Kalisza r. 1209 Mieczysław Xżę syn Bolesława Zwycięzcy
6) w Płocku.

Klasztory Cystersów w Polsce:

1) Andrzejow fund. 1140 Janisław arcyb. Gnieznien i Klemens brat jego (Morimundus minor)
2) w Lądzie " 1145 Mieczysław Stary Xże Wielkopolskie (dawniej Liwida)
3) Wągrowiec (Łukna) " 1153. Zbilud Comes de Langrodz. (dawniej Łukna)
4) Oliwa w Prussiech " 1170 Subisław Senior Xżę Pomorski (Sambor)
5) Sulejow " 1177 Kazmierz Sprawiedliwy (dawniej Skrzyno)
6) Wąchock (Cella S. Mariae seu Camiona) 1179 Gedeon bisk. Krakowsk. (zwany Camina minor)
7) Koprzywnica (Comprouincia) 1185 Kazmerz Sprawiedliwy
8) Mogiła (Clara tumba) 1220 Iwo z Końskiego bisk. Krak.
9) Obra " 1233 per N. Palat. Posnaniens.
10) Paradisz (Gozdzikow) 1234 f. Bronisius Comes
11) Szczyrzyc (Mons S. Joannis) 1234 Theodor Cedron wojew. Krakowsk w Ludzimierzu
po dziesięciu latach przeniosł go Sulisław kanonik Krak. do Szczerca.
12) Bissenia (Koronow) (Felix Vallis lub Koronow diec. Vladislav.) 1253 Nicolaus Thesaurarius
Casimiri ducis Cujaviae (zwany Byssowa)
13) Bledzew (Zamsko w diec. poznańskiej) r. 1260 przez braci Eustachium et Woi=
ciechum Fr Comites (zwany Kamiona)
14) Polplin (sive novum Doberan in Prussia) (zwany też Pogołetan) r. 1262 Sambor Xżę Pomorskie
15) Przemet (sive Vielien diec. Posnan.) r. 1278 Beniamin palat. Poloniae et Comes.
Tabula omnium monasteriorum Ordinis Cisterciensis a. 1614 per
fr. Sigismundum professorum Coronoviens. (zwany Vielin)

Mikołaj Zebrzydowski Syn Floriana Kasztel. Lubelskiego Ksztatał się w sztuce wojennej pod Mieleckim służył za Stefana pod Batorym

Effigies domus Zebridovianae, boni et amantis patriam civis exemplar oi non exprimens adumbrans saltem. A Martino Dambrowski Verg. nobilitatis studiosis, Equitibus Polonis, oculis proposita, ac in lucem edita. Anno virginei partus 1606.
(Kart nieliczb 14 napomina podczas rokoszu aby wierzyli Zebrzydowskiemu)

Felix Zebrowski praepositus Leszensis Doctor Vilnensis et Cracoviensis Academiae in theologicis, philosophicis et matematicis scientiis vir eruditus sprzeciwiał się Latosowi był w Włoszech Hiszpanii Francyi był potem na dworze Zebrzydowskiego umarł 1613.

Ważne

Stanisław Grochowski custos Kruswiciensis praelatus fere septuagenarius poeta sui temporis celeberrimus przełożył wierszem o naśladowaniu Chrystusa. Majątek zapisał ubogim + 1612 die 30 Januarii hora noctis 4ª pochowany w Kościele B. Maryi w Krakowie na Piaskach w Kaplicy cudownej P. Maryi

p. 77 i 78. Compendium Historiae Congregationis Nobilium sub titulo Assumptionis B. Mariae V. et S. Babarae V. M. per Nicolaum de Zebrzydowice Zebrzydowski palat Crac. fundatae ex annalibus ejusdem ab anno Christi 1603 ad annum 1743 collectum. Cracoviae typis Universitatis 1744 (in 4º.) Kart 10 str. 141. dedyk Stefanowi staroście i Adamowi z Zaklicyna Jordanom wojewodzicom bracławskim.

Liczba zakonnych domów w Polszcze.

(z Kolędy warszawskiej 1753) Roku 1763

Opactw: Benedyktynów 9 - - - - - - - - - 9

" Cystersów 16 - - - - - - - - 16

" Kanoników lateraneńsk. 2 (Trzemeszno, Czerwińsk) - 2
(i 6 probostw kanoników lateraneńskich)

" " premonstrateńsk. 3. (Hebdow, Sandecz, Witów)

Probostwo " Grobu Chrystusowego 1. (Miechow)

Konwentow męskich: Augustianów 19 (w 1 prowinc.) - - - - 19

Dominikanów 156 (w 3 prowinc: polskiej ruskiej i litewsk.) - - 115

Franciszkanów 90 (w 3 prowinc. polsk. rusk. i litew.) - - 80

Bernardynów 112 (w 4 prow. wielkopolskiej, mało: polskiej, ruskiej i litewskiej) - - 110

Reformatów 53 (w 3 prowinc: Wielkopolsk. małopolsk. i Ruskiej oraz w Kustodyi Pruskiej) - - 108

Kapucynow 10 (w 1 Kustodyi) - - - - - 12

Karmelitów antiquae observantiae 48 (w 3 prowinc. Wielkopolsk. małopolsk. Ruskiej) - - - 48

" bosych 20 (w 2 prowinc. Polsk. i Litewskiej. - - - 20

Trynitarzy 14. (w 1 prowinc.) - - - - . 13

Kamedułów 8. - - - - - - - - 8

Kartuzyanow 3. - - - - - - 3

Bonifratrow 14. (Benfratelli) - - - 14

Maryanów 6.

Paulitów 23. - - - - - - - - 4

Kollegiów:	Teatynów 2	2
	Jezuitów z rezydencyami 69 (w 2 prowincyach: Polskiej i Litewsk.)	49 (Colleg.)
	Piarów z rezydencyami 26 (w 2 prowincyach: Polskiej i Litewsk.)	15 (Colleg.)
	Missionarzy 24.	4
	Kommunistów 15.	
Monasterów:	Bazylianów 110 (w 2 prowincyach: Polsk. i Litewsk.	
Klasztorów panieńskich:	Benedyktynek 20.	20
	Cystersek 2.	3
	Norbertanek 6	3
	Brygidek 8	8
	Augustianek 1.	1
	Dominikanek 15	7
	Franciszkanek 14	6
	Bernardynek 22	22
	Karmelitanek 8	8
	Sakramentek 2.	2
	Wizytek 4.	4
	Prezentek 1.	
	Siostr Miłosiernych 14.	6

Augustyniane eremici : Krakow f. 1342.

Bracia Miłosierdzia Kraków
Zebrzydowice f. 1614.
Podhrad f. 1650.

Bernardyni . . . Brzeżany f. 1683.
~~[illegible]~~ - Krystynopol f. 1693
Gwoździec f. 1323.
Lwow f. 1460
Leśniów f. 1637
Sokal f. 1599
Zbaraz f. 1637
Dukla f. 1739 – 1743.
Leżajsk f. 1608
Przeworsk f. 1467.
Rzeszow f. 1634
Sambor f. 1492.
Kalwarya f. 1600
Tarnow f. 1459
Alwernia f. 1600
Krakow f. 1453.

Kameduli eremici - . Bielany f. 1620
Kanonicy lateranensy - Krakow f. 1405
Cystersi - - - - Mogiła f. 1222 (Briorat)
Szczyrzyc f. 1234 (Priorat)

Dominikanie . . . Bohorodczany f. 1691
Czortkow f. 1610
Jezupol f. 1594
Lwów f. 1270
Podkamień f. 1464
Potok f. 1608
Tyśmienica f. 1634
Żołkiew f. 1653.
Krakow f. 1223.
Borek f. 1668
Dzikow f. 1676
Jarosław f. 1629
Wielkie Oczy fund 1667.

TYTUŁ …e druku, rok, drukarz, nakładca, miejsce … woluminów, stronnic, kart, rycin, map, …, planów. — Rytownik.	Liczba	
	Inwentarza	Materyi
	Otrzymano w r. 189	
	Cena księgarska	
	Oprawa	

Format 8vo

Autor (Redaktor)

Tłumacz, (przerabiacz)
(wydawca)

TYT

godło, edycya, miejsce druku,
składu, ilość tomów, woluminó
tablic, planów.

Stan egzemplarza ....

Prawitta

20

Reformaci Obserwanci (w Kroacyi) – Hieronymiki (– w Bośnii)

Rawa f. 1726
Biecz f. 1630
Jarosław f. 1700
Przemyśl f. 1629
Sądowa Wisznia f. 1730
Kenty f. 1700
Wieliczka f. 1623.
Zakliczyn nad Dunajcem f. 1622
Kraków f. 1672.

Jezuici - - - Lwów (rezydencya) f. 1610
Tarnopol (Kollegium)
Łańcut (rezydencya) f. 1820
Starawieś (Nowicyat) f. 1820
Nowy Sądecz (Kollegium)
Stanątki (Rezydencya)
Kraków (Kollegium)

Kapucyni - - - Kutkorz f. 1753.
Olesko f. 1739
Krosno f. 1753
Rozwadów f. 1749
Sędziszów f. 1739
Kraków f.

Karmelici bosi - - - Czerna f. 1631
" trzewiczkowi Bohuszowce f. 1624
Lwów f. 1443.
Rozdoł f. 1647
Sąsiadowice f. 1608
Pilzno f. 1403
Kraków f. 1397.

Missionarze (Lazaryści) Lwów

Klasztory w Galicyi.

1.) Benedyktyni mają początek od S. Benedykta r. 529 przybyli do Polski za Mieczysława I z tych Swirad mieszkał nad Dunajcem (Kromer. str. 37) Klasztory mieli: a) Tyniec założony od krola Bolesława i jego żony Judyty, pomnożył ich fundusz Kazmierz dla mnichów sprowadzonych z Kluniaku (Naruszewicz T. II str. 168, 337 – Szczygielski: Tinecia, Aquila do Tyńca należała b) Tuchow prepozytura r. 1468 z postanowienia papiezkiego za przyzwoleniem Zbigniewa Oleśnickiego bisk. krak.

Tyniec
Łysa góra
Sieciechow
Tuchow
Wąwolnica

2) Benedyktynki: a) Staniątki r. 1250 od Klemensa z Ruszczy kaszt. krak. potwierdzone od Innocentego IV 1253. (Długosz str. 732 Miechow lib III c. LII – Szczygielski 125–143 b) Jarosław xy

c) Przemyśl d) Lwów.

Staniątki
Sandomierz
Radom

3) Cystersi biorą początek od Roberta opata Molismeńskiego białego benedyktyna r. 1098 do Polski przybyli 1140 r. mieli najstarsze fundacyje: a) W Szczerzycu pierwotnie w Ludzimierzu r. 1234 przez Teodora (Cedro) z domu Gryfów woj. krak. W dziesięc lat z powodu rozbojów przeniesieni przez Wisława bisk. krak. do Szczerzyca wioski kupionej przez Sulisława kanonika za 100 grzyw. srebra, i opatrzeni dziesięciną co bisk. Prandota potwierdził. (Dług. 652 Miechow. l. III c. 36)

~~Brzesk czyli Hebdow~~
~~Sandecz~~
~~Zwierzyniec~~
Mogiła (Clara tumba)
Andrzejow
Koprzywnica (Clara provincia)
Wąchock
Szczyrzyc (Mariae Vallis)

4) Kameduli od S. Romualda r. ~~[illegible]~~ 952 założeni, przybyli do Polski r. 99 – Bielany – Rytwiany

5) Norbertanie (Premonstratensi) od S. Norberta arcyb. Magdeburskiego r. ~~1082~~ 1120 przybyli do Polski około ~~1124~~ 39. a) W Sądczu Nowym od Władysława Jagiełły r. 1410 (Miechow l. IV c. 43. Długos l. II p. 215 Starowolski pod Piotrem Wysem.

Brzesk czyli Hebdow
Sądecz
Zwierzyniec, Imbramowice
Krzyżanowice, Busk, Krakow u S. Norberta zakonnice

6) Bożogrobcy (Custodes SS. Sepulchri – kanonicy regularni grobu bożego) mają podwójny krzyż czerwony na sukni. Przybyli do Polski r. 1162: a) w Przeworsku. (Miechowici czyli ~~Bożogrobki~~) ~~b) Sucha~~ Miechow, Krakow u S. Jadwigi – Bytom

Kanonicy regularni:
Krakow (Kazmierz)
Mstow – Krasnik
Kłobucko – Kurzywęki
Sucha – Olbrom

7) [illegible]lerowie Maltańscy przybyli do Polski r. 1124.

8) Templaryusze powstali r. 1118 przybyli do Polski 1154 zniesieni w

a) w Rożnowie.

Opatowie r. 1237

9) Trynitarze r. 1197 przez S. Jana de Matha założeni; przybyli do Polski: r. 1683. a) We Lwowie około r. 1689 od Jerzego Wielohurskiego Kaszt. wołyń. i jego żony Anny z Ozgow b) W Stanisławowicach na Pokuciu od Michała Strzałkowskiego stolnika żydaczowskiego (Pruszcz 150) c) W Tarnopolu.

10) Dominikanie. r. 1206 przez S. Dominika założeni około r. ~~1210~~ zaraz przybyli do Polski a) W Oświecimie podług (Felician: Nowowiejskiego: Phoenix Decoris et Ornamenti, provinciae Poloniae S. Ordinis Praedicatorum S. D. Hyacynthus Redivivus Posnan. 1752) przez Vladislaum Mieschonem Księcia oświecimskiego i jego żonę Eleonorę (a podług Siejkowskiego Dnie roczne świętych zakonu kaznodziejskiego Kraków 1743 ~~[illegible]~~ Eufrozynę.) b) W Przemyślu od S. Jacka około r. 1241 c) We Lwowie około r. 1270 c) w Bochni ~~[illegible]~~ od Jadwigi Królowéj polsk. r. 1385 (data najpewniejsza) d) w Bełzie r. 1394 Kosztem Ziemowita zięcia Mazowiec. e) W Samborze od Elżbiety Spytkowej wojewodzinej krak. r. 1406 f) W Łańcucie od Stadnickich zburzony do szczętu przez heretyków Stanisław Lubomirski wojew. krak. przed r. 1655 odbudował. g) w Żmigrodzie od Stadnickich między r. 1410–1415. h) w Dzikowie r. 1676 od Jana Stanisława Amora Tarnowskiego i) w Borku pod Tyczynem r. 1670 z jałmużn za staraniem Macieja Nowickiego kanonika jarosławskiego proboszcza w Borku k) w Lieszanowie od Bełzeckiego wojewodzica podolskiego r. 1680. l) w Haliczu m) w Trębowli n) Czerwonogrodzie o) Podkamieniu p) w Złotym Potoku od Stefana Potockiego q) w Żołkwi od Teofili Sobieskiej

Kraków
Zawichost
Sandomierz S. Magdaleny
Klimuntów
Opatowiec
drugi Sandomierz S. Jakuba
Gidle

Klimuntów r. 1613 fund. ~~[illegible]~~ (Jan Zbigniew) ~~[illegible]~~ Ossoliński ~~[illegible]~~ wojew. Sandomirski.

11) Dominikanie obserwanci a) We Lwowie

12) Franciszkanie r. 1210 założeni od S. Franciszka przybyli do Polski około r. 1242 mieli klasztory (Ob: Tabulae Topographicae omnium Provinciarum regularium ordinis Minorum S. Francisci Conventualium. Editio II Romae): a) w Nowym Sączu b) w Starym Sączu c) We Lwowie 2 klasztory S. Krzyża od Władysława Opolskiego r. 1370 i na Łyczakowie r. 1718 od Janusza Antoniego Księcia Wiśniowieckiego d) w Gródku e) w Haliczu przy kościele S. Krzyża i S. Stanisława f) w Stryju g) w Kosowie h) w Przemyślu i) w Sanoku k) w Krośnie k) w Jarosławiu Kraków, Zawichost, Lublin, Sandomierz, Łęlow, Korczyn, Bytom

mieli 3 prowincye

Franciszkanki:
Kraków
Sącz stary

13) Bernardyni r. 1404 od S. Bernardyna z Seny z Franciszkanów powstali
r. 1452 do Polski sprowadzeni a) w Samborze fundowani staraniem Michała Bala,
stolnika sanockiego r. 1498 od Tatarów pomordowani b) w Tarnowie c) we Lwowie
r. 1460 d) w Nowym Sączu od Zbigniewa Oleśnickiego bisk. krak. (Pruszcz Forte:
ca Monar. 170. 189) d) w Przeworsku e) w Sokalu

Kraków
Lublin
Radom
Tarnow
S. Anna
Opatow
Alwernia

Kalwaria
Łuków
Józefów
Bochnia
Dukla
Kazanow
Piotrowice

Bernardynki:
Kraków

14) Reformaci powstali z Bernardynów przez S. Piotra z Alkantary r. 1532
przybyli do Polski w pierwszych latach XVII wieku a) w Zakliczynie najprzód
w Polsce przez Zygmunta Tarła kasztelana sandeckiego. Tu Cyprjan Gozdecki
sławny kontrowersista nawrócił Achacego Taszyckiego dziedzica tegoż miasta
który Reformatom zbór szkoły i domy aryjańskie ~~da~~ zostawszy katolikiem da:
rował, którzy z tego sobie pierwszy kościół i klasztor w Polsce sobie zbudowali. Nawró:
cili tu także drugiego aryjanów naczelnika Abrahama Młoszowskiego. Tu była
1623 pierwsza kapituła Reformatów. b) w Wieliczce 1628 c) w Bieczu od Jana
Wielopolskiego wojew. krak. + 1668. Tegoż roku umarł tam ojciec Bernardyn
Częstochowski sławny wskrzesiciel nieżywo urodzonego dziecięcia, poskromiciel
szpetnie bluzgających i wykorzeniciel szczurów (Jaroszewicz pod dniem 29 listop.)
d) w Kętach e) w Przemyślu 1622 od Leczszewskiego i jego żony klasztor drewniany
r. 1657 Szwedzi dobyli miasta f) we Lwowie 1630 od Hermolausa Mniszcha starosty
generalnego lwowsk. otrzymali miejsce pod górą którą znosić musieli dla budo:
wania klasztoru g) w Jarosławiu gdzie r. 1705 było powietrze

Kraków, Lublin, San:
domierz, Wieliczka, Zakliczyn,
Biecz, Stobnica, Pinczow
Książ, Solec, Pilica, Kazmierz.

15) Kapucyni powstali z Bernardynów r. 1525 przez Mateusza à Bassio przybyli
do Polski 1681. a) we Lwowie 1707 od Elżbiety (Zofii) i Adama Mikołaja Sieniaws:
kiego hetm. poln. kor. wojewody bełskiego b) w Sędziszowie 1739 od Michała Potockie:
go wojew. wołyńskiego. c) w Bliźnie na górze S. Michała 1760 od Wacława
Hieronima Sierakowskiego bisk. przem. d) w Olesku 1740 od Józefa Rzewuskiego
referendarza koronnego później wojew. wołyńsk. e) w Rozwadowie 1741 od Jerzego
Lubomirskiego chorążego koronnego. f) w Maryjampolu 1742 od Jana Kajetana Jabło:
nowskiego starosty czechryńskiego potym wojew. bracławskiego g) w Dunajowie 1751 od
Józefa Potockiego kasztel. krak. hetmana W. X. Lit. h) w Krośnie 1754 ze składki osób:
liwie Jana Klemensa Branickiego kaszt. krak. hetm. W. Kor. i x. Jakuba Jaworskiego
kanonika przemyskiego.

Kraków, Lublin, Lu:
bartów, Sędziszow, Roz:
wadow.

16 Augustyjanie r. 1254 ~~powstali~~ zorganizowani przybyli do Polski ~~[illegible]~~. 1348 ~~w Rawie (?)~~
~~1362 od Ziemowita zięcia Mazowieckiego. b/ [illegible]~~ a) w Założcach 1646
od Konstantego, Jerzego, Krzysztofa, Korybutów Wiśniowieckich teraz szpital
panien miłosiernych b) we Lwowie za przedmieściem halickiem 1641 były Dominikanki
do naprawionego po zniszczeniu kościoła wprowadził Augustyjanów Stanisław Gro:
chowski arcyb. lwowsk. teraz kościoł parafialny. c) w Witkowie 1676 od Wincentego
Lanckorońskiego d) w Pilźnie 1405 od Władysława Jagiełły e) w Żydaczewie r. 1600
zniesiony za Józefa cesarza. - Kraków (na Kazimierzu) - Książ - Radomyśl, - Olkusz - Pilzno - Lublin

17) Paulini 1308 osiedli w Polsce 1382: Kazmierz – Częstochowa (z u Baba: ryi w Miesie) Pinczow – Beszow – Stenno

18) Karmelici trzewiczkowi od S. Eliasza, uorganizowani r. 400 przybyli do Polski 1395. a) w Jaśle b) we Lwowie 1630 przy S. Marcinie na Zołkiewskim przedmieściu 1630 od Alexandra Zborowskiego r. 1784 przeniesieni na halickie przedmieście – tamze 1443 przy S. Leonardzie na halickim przedmieściu od Jana z Czyżowa Ligięzy kaszt. krak. jednak Tatarzy spalili Klasztor. – tamze 1616 ze składek klasztor Nawiedzenia N. P. M. ~~[illegible]~~ na halickim prze: niesieni r. 1789 do S. Michała na górze za bramą bosacką. c) w Przemyslu d) w Sąsiadowicach Kraków (na Piasku) – ~~[illegible]~~) Jasło – Gutowska Wola Czerna

19) Karmelici bosi 1562 od s. Teresy, r. 1610 przybyli do Polski a) w Wiśniczu od Stanisława Lubomirskiego ex voto za zwycięztwo pod Chocimem b) we Lwowie na przedmieściu Krakowskim 1614 od Jana Leduchowskiego Kasztel. wołyńsk. r. 1642 przenieśli się na zdrowsze miejsce ku wschodowi blisko miasta ustąpili tego miejsca 1784 reformatom jednak 1789 powrócili c) w Przemyslu staraniem Andrzeja Brzechfy karmelity ~~[illegible]~~ przed 1632 – Kraków – Lublin – Kraków za miastem.

20) Kanonicy regularni, od S. Augustyna biorą początek w Polsce od r. 1000 a) w Suchej.

21.) Kanonicy laterańscy od papieża Gelazego r. 495

22) Kanonicy regularni de poenitentia Beatorum Martyrum (Marki) przybyli do Polski 1257. a) w Libichowie czyli Trzciance zakon ten powstał podczas wojen krzyżackich

23.) Klerycy regularni S. Ducha de Saxia (Duchaki) r. 1204 przez Inno: centego III przybyli do Polski 1203.

24) Teatyni od S. Kajetana tyjeneńskiego r. 1524 a) We Lwowie 1734 kosztem Kongregacyi rzymskiej de propaganda fide.

25) Jezuici od S. Ignacego Lojoli r. 1534 przybyli do Polski r. 1565 a) w Jarosławiu 1571 od Zofii z Odrowążów wdowy po Janie Tarnowskim nim poszła za Jana Kostkę wojewodę sandomirskiego; Nowy klasztor założyła Anna z Ostroga Chodkiewiczowa r. 1653. b) We Lwowie r. 1591 sprowadzeni z Rzymu przez Soli: kowskiego osiedzeni przy archikatedrze, r. 1608 na serbańskiej ulicy; od r. 1630 przy Kościele SS. Piotra i Pawła z różnych składek. d) w Przemyslu r. 1610 Sta: nisław Sieniński bisk. ~~[illegible]~~ premyski e) w Krośnie r. 1614 od Piotra Bala podkomorzego sanockiego i Stanisława Zaręby sędziego ziemskiego sandomirskiego, fundacyię po: twierdziła konstytucyja 1667 –

26) Bonifratrzy od S. Jana a Deo 1550 sprowadzeni do Polski 1612 a) W Zebrzydo: wicach + 1633. b) We Lwowie 1659 od Jana Sobieskiego (?) przy Kościele S. Wawrzyńca na Łyczakowie

27) Pijarzy r. 1617 od S. Józefa Kalasantego sprowadzeni do Polski 1642: a) W Rzeszowie 1655 b) w Warężu 1688 c) W Złoczowie 1731. d) w Sądczu 1733. e) w Rawie (?) 1734 f) ~~f~~) we Lwowie

Hospitales de Saxia (Duchacy) u S. Ducha w Krakowie – W San: domierzu

S. Augustini Martiri (Marki)

Kraków, Trzcianna (Libichow) Pilca.

Brygitki: Lublin

Wszytki

28) Maryjanie czyli biali Pijarzy założeni od Stanisława Papczyńskiego pijara urodzonego w Sądczu + 1701 za Jana III zakon utworzony.

29) Missyjonarze. od S. Wincentego a Paulo 1625 sprowadzeni do Polski 1664. a) we Lwowie 1744 od Mikołaja Wyżyckiego arcyb. lwow.

30) Siostry Miłosierdzia. od S. Win: centego a Paulo 1630 do Polski spro: wadzone 1646. a) We Lwowie 1744 od Franciszka Jana Zawadzkiego łowczego kijowsk.

31.) Kommuniści czyli Bartosz: kowie r. 1688 od Bartłomieja Holzhauser kapłana w Moguncyi są to xięża świeccy, żyjący wspólnie bez pieniędzy a) w Brzeżanach.

Siostry Miłosierdzia dla których napisał regułę S. Wincenty a Paulo a zakon około 1630 Ludowika Le Gras w Paryżu ustanowiła r. 1651 sprowadzone z Francyi do Warszawy przez Marię Ludowikę Królowę mają klasztory w Warszawie Sandomierzu, Krakowie, Lublinie

Kraków, Lublin

Zakony w Galicyi:

Ordo S. Basilii Magni Reformationis Dobromilensis sub regimine Soc. Jes. (podług bulli z d. 12 Maja 1882 zaprowadzona reforma)

r. 1891: Monastery

1. Ławrów. ref. 1884
2. Krystynopol. ref. 1888.
3. Lwów ref. 1887.
4. Żołkiew
5. Dobromil ref. 1882.

R. 1864 supprymowano klasztory Paulinów: (stara Często-chowa (S. Barbary), Wielgomłyny, Leśniów, Leśna, Wieruszów, Konopnica, Włodawa, Oporów, Brdów

Częstochowa została wzięta 1813 d. 7 Kwietnia przez jenerała rossyjsk. Sacken (i wtedy podobno oryginalny obraz do Petersburga zabrany.)

Dyecezya Płocka 1856

męskie:

Reformat.	Zaręby	15
"	Żuromin	20
Bernard.	Ratowo	8
Augustyanie	Ciechanow.	5
Franciszkanie	Dobrzyn	6
Bernardyni	Skempe	17
Karmel trzew	Trutowo	5
Bernardyn	Ostrołęka	11
Reformaci	Płock	21
Karmel trzew	Płoń[?] fr.	3
Bernardyn	Przasnysz	19
Benedyktyni	Pułtusk	24
Bernardyni	Strzegowo	8
Karmel trzew.	Obory	6
Kapucyn.	Zakroczym	11

Żeńskie

Bernardynki	Przasnysz	10
Benedyktynki	Sierpc.	14
Norbertanki	Czerwińsk	16
Szarytki	Płock	6
"	Pułtusk	8

Chełmno 1) Kościół farny fund. r. 980-1100
2) Klasztor Dominikanów (Panler) f. 1228. Św. Jacek
3) Klasztor Cysterszek f. 1218 Christian bisk. pruski
4) Klasztor Franciszkanów f. 1258 Krzyżacy niem.

(Konrada Zöllner von Rotenstein

Urban VI w Genui d. 9 lutego 1387 na prośbę Wielkiego Mistrza Krzyżaków pruskich pozwala w Chełmnie założyć Uniwersytet (Studium generale) na kształt bolońskiego

Rywałd Klasztor Kapucynów fund 1748 Konstancya Czapska wojewodzina - supryм. 1823.
Grudziądz Klasztor Benedyktynek f. 1624 Działyńskiego żona starosty żona (ablatissa) supr. 1830.
Klasztor reformatów fund około 1750 supr. 1801.

Tarnopol. Klasztor dominikanów fund 1748 Kasztelan Krak. hetman W. Kor.

26

Wiśniów (pewnie Niżniów) Klaszt. Paulinow fund. Jabłonowski wojewoda rawski przed 1749.

Grudziądz na Podzamczu Klasztor Reformatów fund 1794 August III

Kamieniec klaszt. dominikanów fund. Potocki starosta trębowelski przed 1749

Siennica Klaszt. reformat. fund. 1750 Rudziński (z żoną Kasztelan gieski (w dyec. poznan. w ziemi gesk.)

Winnica Klaszt. kapucynów f. 1760 Malinowski starosta dobrzyniowski.

Międzyrzecz Korecki Kollegium Pijarów fund. Antoni (mylne) Lubomirski miecznik Kor. + 1761

~~Kollec~~ Brzozów Kollegiata 1761

Na opactwo tynieckie klaustralne wyświęcony 29 Sierp. 1762 w Krakowie Amand Janowski

Nowe miasto pod rawą Klaszt. kapucynow f. 1762 Granowski wojewoda rawski

Węgrow Komunisci fund. Krasiński

Lublin Wizytki fund. Jan Sebast. Szembek Kanclerz W. Kor + 1731. z żoną swą Ewą Leszczyńską

Krakow: Karmelitanki bose fund. tenże.

w Toikie.

Stampe prodotte in giudizio nella causa tra il N. H. Gio. Bat. La
Gussoni, e la casa professa de' Gesuiti di Venezia nel giorno
di 2 Giugno 1761. In Venezia. 1761. in-8°. comp.ti (f. 2.

Przeworsk 1394 probost. Jan kr. na Tarnowie
Leżajsk 1400 probost
Urzejowice 1410 prob. Jan i Mikołaj bracia Szenkowie z Przem.
Giedlarowa 1439 prob. Wład. Warneńczyk matka Stachna
Rudołowice i Zaliztowy 1446 prob. Mikołaj Wyżrowski rot. ojcy
Gniewczyna 1577 prob.

~~Wrocimowice~~
Lendek na Śpiżu 1313 probostwo
Łapsze ~~probost~~ filia
Hanuszowce filia

Gniezno Katedra S. Wojciecha prałat 7
kanon. 24 penit. wikar mansyonar.

Miechowici 1245 Przemysł i Bolesław
S. Jana.

Franciszkanie 1259-1260 Bol. pob.
z grobem Joleny

Bytom f. 1300 Kazimierz syn Władysława
xcia opol.

Szpitale | Probostwa reszta plebanie

Nysa ~~1240~~ 1239 szpital (Tomasz bisk wrocł[aw] z onych jezuici i Bolesław szpital

Gniezno 1243 szpital (Przemysław xięże pol „

Pyzdry 1290 szpital. Szpital

Chorzow 1300 Szpital przeniesieni do Bytomia

Kcynia 1323 szpital Wład[ysław]: Bolesław x. Dobrzyński Kazimierz r. 1300

Kraków s. Jadw[igi] szpital 1375 1357 Kazim. W. Elzbieta siostra Kazim W.

Żarnowiec 1404 (Wyż bisk szpital

Sieradz 1417 Marcin z Kalinowy (Kasztel zarsba Szpital.

Koło 1325 szpital

Probostwa

Miechów

Chełm nad Rabą w XII w.

Skarszów ~~1168~~ Radosław h. Odrowąż

Wrocieryż 1394 Stanisław prob. miechowitow probostwo za prepozyta zakonu miechowskiego.

Uniejów 1399 (arcyb gnezn probostwo

Chodów 1404 zawisza bisk Krak. probostwo

Grodzisk probostwo (w XII w. Eudoxia żona Mieczysława Starego

Łęczyca 1411 Mikołaj Trąba arcyb. gnezn probostwo

Węglków ~~1629~~ 1629 (arcy gnezn Maciej Łubieński bisk chełm. węglka

Rawa 1786 po Jezuitach probostwo

Wyszogród z filią Rembow 1320 Wacław x. maz d. płock

Łęczyno ... Stempelborg. Gosno probostwo 1325 szpital Florian bisk płock w ziemi dobrzyńskiej

Rogów 1791 probostwo d. płock. (Mianie)

Sumino f. 1325.

132 193

Kujawsko-Kalisk[ie]

46 28

Ref. M. 1 – 26 Włocław | Kapuc. 1 17 Ladek Z. | Franciszkanki 1 – 10 Warta
Domin 1 – 6 Brześć | Refor 1 9 Reform Chojn | Marianki 1 Częstoch
Franc. 1 – 3 Nieszawa | Bern 1 10 Widawa | Dominikan 1 17 Piotrkow
Karmel 1 – 4 Zakrzew | Bern 12 Warta |
Refor 1 – 2 Radziejów | Paulin 3 Wieruszow | 1 – 15 Wielun Franciszkanki
Franc. 1 – 2 Radziejów | Paulin 4 5 Częstochowa | ← 5
Minoryt 1 – 7 Kalisz | Paulin 1 8 " S. Barb |
Bernard 1 – 2 3 Kalisz | Paul 5 Częstoch |
Refor 1 – 15 Kalisz | Bern 22 Tryszczyn |
Bern 1 – 9 Koło | Piar. 2 Piotrkow |
Refor 1 – 10 Konin | Domin 5 " | Augustyn. 1 13 Wielun
Ref 1 – 19 Łęczyca | Berna 21 " | Reform 1 7 Wielun
Bern – 7 Kompn. | Franciszk 4 Bełchatow | 1 – 2 Konopnica Paulini
Domin – 7 Sieradz | Franciszk 5 Radomsk. | 1 – 5 Missionarze w Toczawce.
Bern – 8 Brzezow | Domin 10 Gidle | 27
Franc. – 4 Pyzdry | Paulin 4 Wielgomłyny |
| Piar. 1 Wieluń |

152
193
27
372

J. I. Kraszewski.

Klasztory w Wielkiem Księstwie Litewsk. do r. 1650

(podług: Miscellanea rerum ad statum ecclesiasticum in Magno Litvaniae Ducatu pertinentium collecta ab Alberto Wiiuk Koiatowicz. Vilnae, typis Academicis 1650. 4to pag. 101-112 Domicilia religiosa per provincias M. D. L.)

a) w Województwie Wileńskiem:

Wilno 1. Franciszkanów (P. Maryi na Piasku) f. Olgerd i Piotr Gasztold wojew. podol. około 1334.

2. Bernardyni (S. Franciszka) fund. Kazmierz Jagiellończyk Król. pol.

3. Karmelitów (S. Jerzego) f. Mikołaj Radziwiłł wojewoda wilen. hetman w. lit.

4. Jezuici (S. Jana parafialny) Collegium i Uniwersytet f. Waleryan Protasowicz Suszkowski bisk. wilen. r. 1570 - uposażony przez Jerzego Radziwiłła Kardynała bisk. wileń. i Adryana Wierzbickiego.

5. Jezuici (S. Kazmierza) Domus Professa fund. rozpoczęli różni benefaktorowie, dokończył Karol Ferdynand książę pol. bisk. płock. i wrocław.

6. Jezuici (S. Ignacego) Domus Probationis fund. Stefan Batory Król, uposażył Andrzej Rudomina jezuita przed r. 1626.

7. Dominikanie (S. Ducha) fund. Alexander Król.

8. Karmelici (WWSS.) fund. Wojciech Chludziński szlachcic.

9. Kanonicy lateraneńscy (SS. Piotra i Pawła) Praepositura - f. Eustach Wołłowicz bisk. wileń.

10. Karmelitów bosych (S. Teressy) f. rozpoczął Ignacy Dubowicz rajca wileń. skończył Stefan Pac kanclerz w. lit.

11. Bonifratrzy (S. Krzyża) f. Abraham Wojna bisk. wileń.

12. Dominikanie (SS. Philippi et Jacobi) f. Jerzy Litawor Chreptowicz wojewoda nowogrodzk.

13. Kanonicy regularni de poenitentia, na przedmieściu Zarzeczano fund. Piotr Zalamay szlachcic lit.

14. Franciszkanki (Klaryski) (S. Michała) f. Lew Sapieha wojew. wileń.

15. Benedyktynki (S. Katarzyny) f. ze składek

16. Karmelitanki (reguły S. Teressy) (S. Józefa) fund. Marcianilla Rudomianka żona Stefana Paca podkancl. litew.

17. Bernardynki (tertiae regulae S. Francisci) na przedmieściu Zarzeczano, fundacyi dawnej.

ruskie:

a) Bazylianie (S. Trojcy cerkiew) Opactwo f. Marja księżniczka Twerska żona Olgerda W. X. Lit

b) Bazylianki (unitki) przy cerkwi S. Trojcy.

Miedniki Kanonicy regul. de poenit. Konwent fund. Władysław Jagiełło Król.

Oszmiana. Franciszkanie f. Alexander Witold W. X. Lit.

Franciszkanie? Postawy Bernardyni (de observantia) f. Stanisław Biegański sekr. Król.

Twerecz Kanon. regul. de poenit. Praepositura f. Albert Wayzgelo, dotował Piotr Pac wojew. trock.

Widzieniszki Kanonicy regul. de poenit. Praepositura infulata f. Marcin Marcelli Xiążę Giedroyc wojew. mścisław.

Narwiliszki Franciszkanie f. N. Szorc szlachcic lit. z żoną Dorotą Zienowiczówną.

Koltyniany Franciszkanie f. 1633 Jan Narbut podkomorzy lidzki.

Holszany Franciszkanie Domicilium f. Paweł Sapieha podkancl. lit.

Sapiezyn Bernardyni f. Kazmierz Lew Sapieha podkancl. lit.

Michaliszki Kanonicy regul. de poenit. Praepositura f. Jan Brzostowski.

Ostrowiec Dominikanie f. Jan Korsak sędzia oszmiańs.

Łaporcie Dominikanie f. Stanisław Bejnart podskarbi lit.

b) w Województwie Trockiem

Troki Stare Benedyktyni Opactwo f. Witold W. X. Lit.

Troki Nowe Bernardyni (S. Nicolai) f. Eustach Wołłowicz bisk. wileń. proboszcz trocki.

Kowno 1. Franciszkanie (B. Mariae V.) f. 1440 (1400) Alexander Witold W. X. Lit.

2. Bernardyni (S. Georgii) f. Stefan Batory Król
3. Dominikanie (S. Casimiri) f. Białozor marszałek upitsk.
4. Jezuici Collegium f. Marcin Piadzewski podsędek kowieńs., Andrzej Skorulski marszał. kowień., Piotr Szukszta sędzia ziemsk. żmudzk.
5. Franciszkanki (Klaryski) f. Alexander Masalski wojew. mińsk.
6. Benedyktynki (S. Nicolai) f. Andrzej Skorulski marsz. kowieńsk.

Grodno. 1. Bernardyni f. żołnierze ze składek za Zygmunta III
2. Jezuici (SS. Petri et Pauli) Collegium f. ze składek
3. Dominikanie f. Fryderyk Sapieha wojew. mścisławs. ze żoną.
4. Franciszkanie f. Eustach Kurcz Kasztel. witepsk.
5. Franciszkanki (Klaryski) f. Hieronim Wołłowicz starosta żmudzk.
6. Brygitki f. Krzysztof Wiesiołowski marszałek lit. z żoną Sobieską.

Merecz Dominikanie f. mieszczanie

Wolkiniki Franciszkanie, Domicilium f. Krzysztof Chalecki miecznik lit.

Szejny Dominikanie f. Jerzy Grodzicki

Wysoki-Dwór Dominikanie f. 1629 Jan Alfons Lacki starosta żmudzk. z żoną Joanną Talwoszowną.

Poniemuń Kanonicy regular. de poenit. Praepositura f. Maurycy Książę Giedroyc wojewodzic mścisław.

Władysławów Karmelici fund. Cecylia Renata Królowa pol.

ruskie:

Troki nowe. Bazylianie unici
Grodno. Bazylianie unici Opactwo starej fundacji
Grodno. Bazylianki
Supraśl Bazylianie Opactwo fund. dawnej Chodkiewiczów.

c) w Xięstwie Żmudzkiem.

Rosienie Dominikanie Kościoł farny f. Jerzy Tyszkiewicz bisk. żmudzk., Mikołaj Stankiewicz pisarz ziems. żmudzk., Adam Stankiewicz ciwun twerski i Jerzy Stankiewicz.

Kretynga (Karolsztad) Bernardyni f. 1602 Jan Karol Chodkiewicz wojew. wileń. z żoną Zofią Mielecką; Kościoł murow. poświęcony 1619

Wornie (Miedniki) 1. Jezuici Missia przy kościele katedral. f. Mikołaj Kiszka bisk. żmudzk.
2. Rochici Kościołek i Szpital nowszej fundacyi.
3. Missyonarze Seminarium dieczalne f. 1741.

Kroże 1. Jezuici Collegium f. Jan Karol Chodkiewicz wojewoda wileń.
2. Benedyktynki f. Chryzostom Wołodkiewicz podsędek żmudzk.

Telsze Bernardyni ~~[illegible]~~ (S. Antoniego Pad.) f. 1624 Paweł Sapieha podkanc. litew. z żoną Katarzyną Gostawską (Kościół zmurow. 1640, odbudow. 1741, poświęc. 1794.)

Cytowiany Bernardyni f. Hieronim Wołłowicz starosta żmudzk.

Kalwarya (Gordy) Dominikanie f. 1642 Jerzy Tyszkiewicz bisk. żmudzk. (murow.)

Linkow Karmelici f. Jerzy Tyszkiewicz bisk. wileń.

Wierzbołow Dominikanie f. Jan Wieklica

Poszawy Jezuici Collegium f. Stanisław Bejnart podskarbi lit.

d) w Województwie Smoleńskiem.

Smoleńsk 1. Dominikanie f. Zygmunt III (z cudow. obrazem P. M.)
2. Bernardini (S. Antonii) f. Zygmunt III
3. Jezuici Collegium f. Zygmunt III.

ruskie

Smoleńsk Bazylianie unici Opactwo
Smoleńsk Bazylianki unitki
Dorohobuż Bazylianie unici.

e) w Województwie Połockiem.

Połock Jezuici (B. Mariae V.) Collegium f. Stefan Batory Król.
Hłubocz Karmelici bosi f. Józef Korsak wojew. mścisław.
Dzisna. Franciszkanie f. Krzysztof Cholchowski szlache. lit.

ruskie:

Połock Bazylianie (S. Hleba i Borysa) Opactwo unitów dawnej fundacyj
Połock Bazylianki unitki przy katedrze na zamku.
Bierezwec Bazylianie unici Opactwo f. N. Korsak wojew. połock.

f) w Województwie Nowogrodzkiem

Nowogródek 1. Dominikanie f. Krzysztof Chodkiewicz wojew. wileń.
2. Jezuici Residentia f. Jerzy Hołownia chorąży nowogrod. i Jan Moszyński szlache.
3. Bonifratrzy f. Kazmierz Leon Sapieha podkanc. lit.
Nieswież 1. Jezuici (Corporis Christi eccles. parochial.) Collegium f. Mikołaj Radziwił wojew. wileń.
2. Bernardyni f. Mikołaj Radziwił wojew. wileń.
3. Benedyktynki f. Mikołaj Radziwił wojew. wileń.
Pociejki Commenda Equitum Melitensium f. Mikołaj Krzysztof Radziwił wojew. wileń. rycerz Grobu Chrystus.
Stołpiec Dominikanie f. Alexander Słuszka wojew. track.
Iwie Bernardyni f. Mikołaj Kiszka podskarbi w. x. lit.
Słonim 1. Bernardyni f. Andrzej Radwan szlachic.
2. Franciszkanki (Klaryski) f. Komorowska.
Krzemienica Kanonicy lateran. Praepositura f. Mikołaj Wolski kasztel. witepsk.
Dereczyn Dominikanie f. Konstanty ks. Połubinski wojew. parnaw. z żoną Zofią Sapieżanka.

ruskie:

Nowogródek Bazylianie unici dawnej fundacyj
Żyrowice Bazylianie unici f. Alexander Sołtan podskarbi w. x. lit.
Bytyń Bazylianie unici f. Teofil Tryzna wojew. brzeski.

g) w Województwie Witebskiem.

Witebsk Jezuici Collegium f. Alexander Gosiewski wojew. smoleńs.
Ostrowno Dominikanie f. Alexander Sapieha starost. orszańs.
Orsza 1. Jezuici Collegium f. Zygmunt III
2. Bernardyni f. Alexander Młocki rotmistrz król.
3. Dominikanie f. Hieronim Sokoliński Drucki pisarz ziem. orszańs.
4. Benedyktynki f. Piotr Kazimierz Wiazewicz podkom. mśćisł. podstar. smoleń.
Dąbrowna Bernardyni f. Mikołaj Hlebowicz kaszt. wileńs.
Mohilow Karmelici f. ze składek.
Bychow Kanonicy lateran. Praepositura f. Alexander hr. Chodkiewicz wojew. wileń. hetman w. lit.
Szkłow Dominikanie f. Alexander hr. Chodkiewicz wojew. trock.
Białynicze Karmelici f. Leon Sapieha wojew. wileń.
Sienna Franciszkanie f. Eustach Kurcz kasztel. witepsk.
Łukoml Franciszkanie f. Jan Łukomski.
Bielica Dominikanie f. Paweł Sapieha wojew. witepsk.

ruskie:

Orsza Bazylianki unitki
Czereja Bazylianie unici fund. dawnej Sapiehów.

h) w Województwie Brzeskiem.

Brześć lit. 1. Bernardyni.
2. Jezuici Collegium f. Lew Sapieha wojew. wilen. hetm. w. l.
Pińsk 1. Franciszkanie f. Zygmunt Kiejstutowicz w. ks. lit.
2. Jezuici Collegium f. Albrycht Stanisław Radziwił kanclerz w. x. lit.
Bereza Kartuzi Eremitorium f. Kazmierz Lew Sapieha podkanc. lit.

ruskie:

Brześć. Bazylianie unici.
Leszczyn. Bazylianie unici Opactwo.
Kobryń. Bazylianie unici Opactwo.

i) w Województwie Mścisławskiem

Mścisław Karmelici, z składek głównie Jakuba Madaleńskiego wojskiego mśćisł.

ruskie:

Pustyniki Bazylianie unici Opactwo zwane Mścisławskie.

k) w Województwie Mińskiem.

Mińsk 1. Bernardyni fund. Alexander Kęsowski wnuk kasztelana gdańsk.
2. Dominikanie f. ze składek głównie żony Krzysztofa Słuszki wojewody wendeńsk.
3. Franciszkanki (Klaryski) f. Alexander Słuszka wojewoda trock.
4. Benedyktynki fund. Alexander Sielawa kanonik wileń, zbudował i dotował Krzysztof Chodkiewicz wojew. wileń.

Raków Bonifratrzy f. Hieronim Sanguszko bisk. metoneński sufrag. wileń.

Rzeczyca Dominikanie f. Alexander Słuszka wojew. trock.

Buda Bernardyni f. Kazmierz III Król pol. W. X. Lit.

Bobrujsk Jezuici Domicilium perpetuae missionis f. Piotr Tryzna wojew. parnaw. i jego syn Piotr starosta bobrujsk.

ruskie:

~~[illegible]~~

Mińsk Bazylianie unici, fundacji kilku Panów litewsk.

~~miasteczko~~

Telsze (Klaszt. Bernardynów ~~fund.~~ 1624 Zygmunt III i Paweł Sapieha podkand. Kor.

Wornie (dawniej Miedniki) o Kapituła żmudzka ma 6 prałat. i 7 kanonik.
f. 1417 Wit old w. Ks. Med. — r. 1816 dyecezya żmudzka nazwana Telszewską

Kroże seminar. fundow. 1570 przeniesione 1741 do Worn
iddane misyonarzom

Wornie Klasztor Rochitów supr.

Biskupstwo fund 1417 w Worniach w Miednickim powiecie
(Wornie tyle co polskie Miedzniki — jest tłomaczenie)

Twery na żmudzi miasteczko

Janopol dawniej Wewirze miasteczko

Olsiady miasteczko - dyec żmud) biskupie

Kęstajcie miasteczko klasztor Rochitow supr.

Kalwarya (dawniej Gordy) miasteczko (fund. klaszt. dominikanów 1642 Jerzy Tysz-
kiewicz biskup żmudzki z Kalwaryją

Szkudy (Johanesberg) prepozytura infulat fund 1614 Jan Karol Chodkiewicz hetman

Kretynga (Karolsztad) klaszt. bernardynów f. 1602 Jan Karol Chodkiewicz ~~w~~ wojew. wileń. i hetman w. lit. z żoną Zofią Melecką ~~z~~ leżą

a) Kazimierz Chodkiewicz niemowle (Jana Karola syn) + 1602
b) Hieronim Chryzostom (d°) + 1614 w Liękowiczach mając 15 lat
c) Zofia z Mieleckich hetmanowa Chodkiewiczowa ur. 1567 + 11 maja 1619 w Kretyndze
d) Krystyna z Chodkiewiczow żona Wolmara Farensbacha + 1624

Opisanie powiatu Telszewskiego w gubernii Kowieńskiej w dawnem xięstwie Żmudzkiem położonego przez M. G. Wilno w druk. S. Blumowicza 1846. 8°. k. 2. st. 186 i 1 tabl. druk. 10 złp.

Powiat Telszewski graniczy na wschod z Kurlandyją na zachod z powiatem Szawelskim na połnoc z powiatem Szawelskim i Kurlandia na południe z Prusami i powiatem Rosieńskim

Rzeki: Wenta czyli Windawa, Wardawa wpada do Windawy pod Greze) Bartawa — Luba-Swięta wpada do morza — Okmiana wpada do Kurisch haf — Minija wpada do Niemna przy ujściu — Wyrwit a

Darstellung; der erste Abschnitt enthalte die wesentlichen Bestandtheile des vollendeten Sprachgebäudes in ihrem Zusammenhange, somit den Inhalt des ganzen Sprachbuches in gedrängter Uebersicht; und beschäftige sich vorzüglich mit der Logik der Sprache. Vom zweiten Abschnitt, welcher die Wortbildung enthält, wird gesagt: „er ist mit dem löblichsten Fleiße ausgearbeitet und ist eine wahre Zierde des Buches. In keinem andern Buche haben wir diesen Gegenstand so gründlich und umfassend ausgeführt gefunden; kein anderes bietet eine so reiche Masse von Stoff, in keinem ist dieser Stoff so übersichtlich klar behandelt.“ Beim dritten Abschnitt wird die Kürze der Darstellung als Vorzug lobend hervorgehoben.

Die „Sächsische Schulzeitung“ (1851) rühmt die Grundsätze, nach welchen das Sprachbuch bearbeitet ist; daß der Verfasser selbständig seinen eigenen Weg verfolge, und daß sein Buch durch eine Menge mit der größten Sorgfalt gesammelter Beispiele für den Unterricht ganz vorzüglich brauchbar werde. — Der „Volksschulfreund“ (Königsberg 1852) empfiehlt das Sprachbuch den Lehrern als eine fleißige, gründliche Arbeit und lobt namentlich, wie auch das „Archiv“, die zweckmäßige, klare Behandlung des Stoffes in den einzelnen Paragraphen.

5. Eine längere, durch zwei Nummern des „Schweiz. Volksschulblattes“ hindurch gehende Recension des Commentars beginnt mit folgenden Worten: Mit herzlicher Freude begrüßen wir diese gediegene Schrift des um die Schule so vielfach verdienten Verfassers. Sie beurkundet eine vollkommene Beherrschung des schwierigen Gegenstandes, eine klare Einsicht in die Zwecke und Mittel dieses Unterrichts, und ist mit wohlthuender Wärme und mit heiligem Ernst für die Sache geschrieben.

In der inhaltsreichen, anregenden Einleitung weist der Verfasser zunächst darauf hin, wie die Sprache zwei Seiten der Betrachtung darbiete, Inhalt und Form, daß aber der Inhalt nicht der Form wegen, sondern die Form um des Inhalts willen da sei, somit die richtige Auffassung und das gründliche Verständniß des Sprachinhaltes als die wichtigere Seite des Sprachunterrichts erscheine, also der Unterricht die Form nicht dem Inhalt überordnen dürfe; daß derselbe nicht wahrhaft bildend wirke, keine bleibende Frucht treibe, wenn er nicht seine vorzügliche Aufgabe in das Verständniß des Inhalts setze, da der Geist sich vom Inhalt, nicht von der Form nähre. Wem nun das Innere der Sprache — der große Reichthum der Gedanken — fast ganz verschlossen bleibe, der gewinne auch kein nachhaltiges Interesse am Lesen bildender Schriften, die er nicht verstehe, und dieß sei ohne Zweifel auch eine der Ursachen, daß viele gute Volksschriften so wenig gelesen würden. Jedoch sei über dem Inhalt die Form nicht zu vernachlässigen, da nicht nur das Verständniß des Inhalts, sondern auch namentlich die schriftliche Darstellung ein gewisses Maß von Einsicht in die Sprache und ihre Gesetze erheische. (Folgt hierauf eine eingehende Beurtheilung von Plan und Inhalt des Buches.) Das Buch, eine Frucht vieljähriger Erfahrungen und großen Fleißes, empfehlen wir nicht nur den Lehrern an höhern Unterrichtsanstalten, sondern allen strebsamen Lehrern, die nach geistiger Auffassung und tieferer Durchdringung des Unterrichtsstoffes ringen. An der Hand eines solchen erfahrnen Führers werden sie viel lernen.

6. In der „Pädagogischen Monatsschrift für die Schweiz“ 1860, 1s u. 2s Heft, wird die im Jahr 1859 erschienene dritte Auflage des Lesebuches 1r Theil besprochen. Es heißt dort u. a.: Gute Lesebücher bilden die wesentlichste Grundlage für einen gründlichen und erfolgreichen Unterricht im Deutschen, besonders für die gesammte geistige Entwicklung und für den mündlichen und schriftlichen Gedankenausdruck. Daß die Lesebücher von Rektor Strauß in Stoffauswahl und Anordnung den didaktischen Forderungen entsprechen, das zeigt der erste Blick in dieselben und die wiederholten Auflagen sprechen ebenfalls für ihre Zweckmäßigkeit. — —

Für die vielfachen Bemühungen des rastlos thätigen Mannes um Förderung eines gründlichen, allseitigen deutschen Unterrichtes sei demselben der wärmste Dank ausgesprochen. Seine Arbeiten gehören zu den gründlichsten, gediegensten.

Jeziora: Mastis pod Telszami – Plinksza koło Siad – Wirksza pod Płotelami – Birzulis pod Lowondeniem – Lukszta pod Worniami

Telsze Bernardyni f. Paweł Sapieha podkancl. lit. starosta telszewski 34

Worniе Rochici f. około 173 4 Alexander Horain bisk. żmudzki

biskupi żmudzcy:

Jan Łopaciński + 1762

Stefan Gedrojc + 1803

Józef Gedrojc + 1835

Maciej Wołonczewski od 1851

Kroże Benedyktynki f. Chryzostom Wołodkiewicz podsędek żmudzki przed 1642

Wilkomierz Piarzy f. 1742 Chominsk Sielicki i Dąbrowski

Garki w cerkwiach w Ostrogu, Owruczu, w Kołożу pod Grodnem w ostatnim mozaiki nasuianach

Cudowny obraz Matki Boskiej Studenskiej w Grodnie u Jezuitów aprobowany przez Białozora bisk wil 1664

Kollegium Jezuitów w Grodnie fund. Franciszek Dołmat Isajkowski bisk smoleń.

Grodno: Franciszkanie f. Eustachy Kurcz Kasztelan witebski przed 1635

Franciszkanie na Litwie: Krzemieniec, Druhszkopol, Szumsk, Bar, Korzec, Lisianka, Iwnica, Wąchock, Humorgród, Międzyrzec ostrogski, Połock, Sokolników, Łukomsk, Hubin, Orsza, Dzisna, Prozorki, Udziały, Postawy, Pińsk, Mińsk, Iwieniec, Łopiennik, Świsłocz, Dziśbakpol, Holszany, Oszmiana, Narwiliszki, Wilno, Kowno, Getwany, Kołtyniany, Zogińie.

Teressa z Wierzbickich żona Tomasza Butkaka z mężem od 1839 - 1857 przesiedziała z mężem skazanym do kopalń syberyjskich w Tomsku dając lekcyje - Listy jej drukowane

Cyprian Żochowski profesor fizyki skazany do aresztanckich rot 1848 + 1850 w Ustkamienogorsku

Kunegunda siostra z zakonu Felicyanek S. Franciszka zakonu Kapucyńskiego w Warszawie wydała: 1) Ogień miłości Jezusa Chrystusa 2) Nauka o Sakramentach 3) Wspomożenie wiernych 4) Głos duszy 5) Skarb żywota

Augustianie w Kownie r. 1808 przeniesieni z Wilna tamże Bernardyni f. ~~1648~~ 1468 Stanisław Sędziwoje: wicz marszałek dworu Kazimierza Jagiel - tamże Rochitow f. 1750 proboszcz kowieński i Zienkowicz bisk wil. Suprym. ⊕ 1824 na ich miejsce Siostry Miłosierdzia - tamże Benedyktynki f. 1624 Andrzej Skorulski kawaler jerozolimski - tamże Bernardynki f. 1634 Alexander Massalski wojewoda miński lubo byli już 1595 tutaj - Karmelici tamże f. 1716 Krzysztof Szczyt kasztelan wileński z żoną Anną Zawiszanką - Dominikanie tamże f. 1641 Krzysztof Białozor marszałek powiatu upitsk. - tamże Jezuici f. 1642 Kojałowicze

35

Witebsk. Monaster żeński Bazylianek przy cerkwi S. Ducha unicki f. 1697 Teodor Kniaź Łukomski sędzia ziemski witebsk.

Jezuitów Collegium f. 1690.

Monaster Bazylianów Uspenski oddany dyzunitom 1799. f-1743.

Monaster prawosławny Św. Troicki Markowa fund. 1642 Lew Samuel Bogdanowicz Ogiński cześnik trocki z żoną Zofią Janowną Bielewiczówną. (na przedmieściu we wsi Markowo)

Dominikanie f-1703 cerk IIII

Trynitarze

Bernardyni f-1736.

Klaszt. Mariawitek

Kość paraf. Fac

Klaszt. Piarów

1772 d. 14 Sept. Oddano
pod metropolitę Potockiego
zamiast Kijowskiego (Wołod-
kowicz † 1778)

1782 Schizma

ostatgo w cercentk.
Uspeński sobor mur.
Woskresenska c. w rynku
murow.
Nikołajewski sobor
murow.

d. r. Ilińska
Troicka Markow monast
Sw. Nikołaja

36

Dominikanie

Supr. 55. Rzeczyca, Zasław, Rakow, Stołpce, Kleck, Dryjsk, Chłopienice, Chotajewice, Ziembin, Skopisk, Wysokodwor, Bukowice, Połonków, Konuchow, Jelmiensk, Wasiliszki, Welona, Tarowice, Kozieńsk, Kamienokoszyr, Czartoryski, Niewierkow, Kuleczyn, Stary-Konstantynow, Smotrycz, Szarowiec, Winnica, Twerkow, Sulczyn, Bar, Sokolec, Sołobkow, Szkłow, Łozinek, Czosnik, Uszacz, Kmiazyce, Złotoryja, Kniezew, Łackow, Malatycz, Bielice, Dunakowice, Smolensk, Witebsk, Bychow, Czarnobyl, Włodarkow, Klimow, Rusow, Ostrowiny, Horoszen, Kijow, Merecz, Minsk

Zostawiono 29. Dunilowicze, Nieświez, Pińsk, Wilno (S. Ducha), Szumsk, Pławieńsk, Grodno, Nowogrodek, Łuck, Jałowiec, Lachowice, Włodzimierz, Kamieniec, Egtora, Rożanystok, Orsza, Połock, Kalwaria, Lubar, Rosienie, Murajow, Werki, Ostrowiersk, Oszmiana, Kowno, Słonim, Zabielsk.

Kapucyni Supr. 6. Zatory, Przykomicie, Włodzimierz, Uściług, Ostrog, Lubieszow

Zostaw. 3: Swedkow, Brzesław, Winnica, N., N.:

Franciszkanie

Supr. 31: ~~Lukiszki~~, ~~Słupia~~, ~~Łotwa~~, ~~Łodziany~~, ~~Dra-hiczyn~~, ~~Sokołków~~, ~~Horodec~~, ~~Bryskowo-gród~~, ~~Bar~~, ~~Wortkowce~~, ~~Lunsk~~, ~~Kuge-mieniec~~, ~~Drujskopol~~, ~~Kowes~~, ~~Wieniesk~~, ~~Gietrzany~~, ~~Wolczany~~, ~~Nazwidziszki~~, ~~Olkieniki~~, ~~Kołtyniany~~, ~~Swisłocz~~, ~~Drohi-czyn~~, ~~Łopieniec~~, ~~Szyklakpol~~, ~~Minsk~~, ~~Tujeniec~~, ~~Lojkowa~~, ~~Serafin~~, ~~Dzisna~~, ~~Ro-zanki~~, ~~Zagórze~~.

Zostawiono: Orsza, Siensk, Miezyrycz, Wilna, Pinsk, Udział, Oszmiana, Kow-no, Grodno, Nowogrod.

Reformaci Supr. 2. Zorniszcze, Bocki

Zost. 1. Dederkaty.

Bernardyni Supr. 20. Brześć-Karolin, Jurewicze, Mozyr, Berezyna, Mstisk, Cudarow, Borkowiec, Janowiec, Kuchtyn, Zarmolince, Janow, Witebsk, Połock, Mikulin, Sielec, Słuck, Welona, Mścisław, Rykaczew, Urzany.

Zost. 22.: Minsk, Dunilow, Nieśwież, Drujsk, Wilna, Traszkuny, Zwiersk (świe), Troki, Słonim, Łuck, Zasław, Żytomierz, Dubno, Kretynga, Datnow, Kołtyniany, Telsze, Binnica, Wołożyn, Kowno, Grodno, Mohilow.

Fundacye Sapiehów: Dominikanow:
Grodno, Ostrowno, Czarnobyl, Bielica – Dereczyn.
Karmelici antiquae observant: Dorohostajki
" bosi: Wiśniowiec, Wilno.
Benedyktyni: Horodyszcze
Kartuzi: Bereza
Jezuici: Wilno, Grodno, Łuck, Brześć.
Piarzy: Lubieszow, Dąbrownica, Międzyrzec
Bazylianie: Bogdanow, Czereja.
Kanonicy regul: Słonim
Benedyktynki: Łuck, Drogiczyn, Brześć
Brygitanie: Brześć
Bonifratry: Nowogrodek
Karmelitanki: Dubno
Trynitarze Wilno
Bernardyni, Augustyanie, Klaryski w Brześciu
Bernardyni Wilno, Tylza.
Missionarze: Siemiatycze.

Winkler

Witkoszewski

Treter Andrzej

Jarmundowicz Agnus

Rarki Cursus - Panegyricus
Joanni Casim

~~Jozefowicz Asylum~~

Goski Dantus Primatus 1642

Lepiecki: Tres mitrae - Corona
civica

~~Oradzewski Rovitanus~~

1864

R. 1832 było klasztorów rzymsko-katolickich 304 (w gubern. Witebsk. Wilensk. Kowiensk. Mińsk. Mohilew. Kijew. Wołyń. Grodzień. Podolsk.) z tych kazano znieść 191 / w samej Mińskiej gubernii r. 1832 było 35 klaszt. z których zniesiono 22 – później po r. 1832 zniesiono jeszcze 3 – pozostało w r. 1864 klasztorów 10)

Monastery prawosławne w gubernii mińskiej (r. 1862): a) męskie: Słucki, Piński, Grozowski (w słuckim ujeździe), Ladowski (w ihumeńskim ujeździe) – b) żeńskie: Piński, Wołyniański (w ujeździe Nowogródzkim)

Klasztory katolickie w gubern. mińskiej a) męskie Mińsk (Bernardynów), Nieśwież (Bernard.) Nieśwież (Dominik.), Nieśwież (Benedyktynów) Horodyszcze (Benedyktynów), Kimbarówka (Cystersów w pow. mozyrsk.) – b) żeńskie: Mińsk (Benedyktynki), Nowogródek (Dominikanki), Kimbarówka (Cysterki), Nieśwież (Benedyktynki)

Bobrowski: materiały dla Geografii
Grodnenskaja gubernia. – Supraśl.
pag. 1023 – 1033.

Bielsk miasto klasztor Karmelitów
f. 1643 Adam Kazanowski starosta bielski
marszałek nadw. r. 1797 przeniesieni
Karmelici do Wąsosza a klasztor oddany
Uniatom na cerkiew przez Rząd pruski.

				Nowsze	
Grubość ściany	2 linie czyli 0,11 werszka	. . .	3 linie		
" dna	3 " 0,17 "				
Wysokość	19 dojmów i 3 linie	. . .	16 dojm 3 linie	8½ werszków } mniejsze	jeszcze mniejsze 9½ wersz.
Dyjametr brzucha	10 dojmów 6 linij	. . .	9,02 ~~[illegible]~~ dojm. ~~3 linie~~	5½	
" otworu	2 dojmy 7 linij		2 dojma 7 linij	3 werszki (większy)	
" dna	5 dojmów 4 linij		4 dojma 4 linie		

Miscellanea rerum ad statum ecclesiasticum in Magno ~~[illegible]~~ Litvaniae Ducatu pertinentium. Collecta ab Alberto Wiivk Koiałowicz Societ. Jesu, S. Theol. Doct. Almae Universitatis Vilnensis Procancellario, ~~[illegible]~~ et Ordinario S. Theol. Professore vulgata Superiorum permissu. Vilnae, Typis Academicis Anno Domini M.DC.L. (1650) 4to K. 3 (tytuł, dedyk. index) str. 128

ded. Georgio Tyszkiewicz episcopo Vilnensi... Albertus W. Koiałowicz S. J. — Treść: 1) Patroni M. D. Lit. proprii (p. 1) S. Vitus ord. Praed. a 1253 — Beati Quatuordecim Martyres ord. S. Franc. Minor. Convent. a. 1333. — B. Stanislaus de Brzesice ord. Min. Convent. 1341 a Scythis Vilnae occisus. — S. Casimirus Regis filius + 1484 d. 4 Mart. Canonis. 1521, festum ejus institutum a Clemente VIII. ~~[illegible]~~ Libellus continens ejus miracula editus a. 1606 — B. Michael Giedroyc Canon. regul. (mendicantium) S. Mariae de metro in Urbe seu de Poenitentia Beatorum Martyrum + 1485 d. 4 Mai — BB. Gabriel, Nicolaus et Angelus ord. Praed. sepulti Vilnae — B. Elizabeth ex oppido Punie 7 annorum a Judaeis occisa 1579 — B. Simon ex Vilna puer 7 annorum a Judaeis occisus 1592. = Ex ritu Graeco: S. Vlodimirus 990. — SS. David et Romanus (Hleb et Borys) a. 1028 — S. Euphrosina virgo Vseslai Ducis Poloc. filia a. 1173 — S. Michael dux Czernihoviens. a. 1235 — S. Mercurius + 1236 — S. Praxedis (Poroskavia) ducissa Polociae filia Rechvoldi Basilii ducis Poloc. + 1239 d. 12 Novembr. canonisata Romae 1273. — B. Helisaeus abbas monasterii Lawraszensis filius Troydeni ducis + 23 Octobr. Canonisatus a Synodo provinc. Unitorum praesidente Josepho Soltan metrop. a. 1514. — B. Petrus metropolita Kijov. a. 1307 + 21 Decembr. — SS. Joannes, Antonius, Eustachius mart. (Kukley, Mihley, Nizilo) + 1328 necati ab Olgerdo. Relati in numerum Sanctorum ab Alexio metrop. Kijov. coluntur 14 April.

S. Alexius metrop. Kijov. + 1364 colitur 14 Febr. – S. Josaphatus Kuncewicz archiep. Poloc. natus Volodimiriae 1584 + 1622 in Vitepsk. Canonis. ab Urbano VIII. a. 1642 colitur 12 Novembr. = Memoria aliquot virorum sanctitatis fama celebrium: Angelus de Ostrow ord. Min. de Observ. + 8 Febr. 1479. – Marianus de Ozierko ord. Min. de Observ. + 5 Aug. 1491. – Cyprianus ord. Praed. episc. metonens. sufrag. vilnens. sub Sigismundo Aug. – Isidorus metrop. Kijov. Cardinalis + 1463. – Melchior dux Gedroyc episc. Samogit. + 1609. (Kościół katedralny w Worniach zgorzał 1683) – Thomas Anglus canonicus Miedniecensis – Josephus Velaminus Rucki metrop. Kijov. (napisał regułę dla Bazylianów unitów) – Andreas Rudomina Soc. Jes. + Sept. 1631 w stołecznem mieście Tochewsu w prowincyi Fowkien w Chinach gdzie 5 lat bawił, pochowany w ubiorze chińskiego kapłana, pochińsku nagrobek ma chiński i luzytański (pag. 20) – Lewicki Jan jezuita urodz. w Litwie, r. 1646 d. 26 Januar. bawił w prowincyi Fokien; jadąc okrętem do Tunquin z Indyi na missyą rozbił się i zginął (p. 21) przed r. 1650. – 2) Loca gratia miraculorum celebria (O Kalwaryi żmudzkiej w Gordach wyszła książka ~~[illegible]~~ r. 1648) 3) De statu religionis catholicae (o nawróceniu Litwy) (p. 38) Schismatis Graeco-russi progressus (p. 40) (za Olgerda w Wilnie się zaczęło) – Haereses ortus et progressus (p. 62 – o Kalwinizmie) – 4) De episcopatibus M. D. L. (p. 73) a) Episcopatus Vilnensis (zajmuje województwa wileńskie, trockie, nowogrodzkie, połock., witebskie, mińskie, część Podlasia i Polesia – ma suffragana: Episcopum Metonensem. Kościołów farnych 275, (prócz tego są fundacyje w archiwum Kapituł. wil. 52 kościołów zaginionych, Kapituła składa się z 6 Prałatów (Praepositus, Archidiaconus, Decanus, Custos, Scholasticus, Cantor) i 12 Kanoników (pomiędzy temi Cancellarius Capituli et Archidiaconus). W Wilnie kościołów katol. 23, klasztorów 19, szpitali 8, Unitów cerkwi 9, Schizmatycka cerkiew 1. Biskupi wileńscy: 4) Petrus de Rustina + 1431. 8) Andreas II + 1491. 9) Albertus Tabor + 1507 11) Joannes II de ducibus Lituaniae episc. viln. 1519 – 1536 12) Paweł Algimontowicz książę Holszański + 1553.

13) Walerian Protaszewicz Szuszkowski bisk. wilen 1556+1579.
14) Jerzy Radziwił kardynał tit. S. Sixti bisk. wil. 1580–1592. 15)
Benedykt Wojna bisk. wil. 1600+1615. 16) Eustachy Wołłowicz abbas
Lubinens, referendarius M. D. L. Procancell. M. D. L. episc. viln
1616+1630. 16) Abraham Woyna episc. metonens. sufrag. vilnens.
episc ~~[illegible]~~ Samogit. vilnens + 1649. 18) Georgius II Tyszkiewicz
episc. viln 1649. — Episcopatus Miednicensis seu Samogitiae
(p. 83) Sufragana który ma tytuł: Episcopus Spigacensis
fundował Stanisław Kiszka bisk. żmud. Series episcoporum.
1. Mathias praepos. viln 1417. 2 Nicolaus Polonus 3. Martinus de
Lukniki 4. Jacobus Trocensis dictus Rawdonas (czerwony) bopit
dużo. 5. Bartholomaeus 6. Georgius. 7 Mathias II. 8 Bartho-
lomaeus. 9 Martinus II parochus Szawlensis (Sijak). 10 Martinus
II natus Vilnae. 11 Nicolaus II Radziwił. 12. Nicolaus III Wizgaj:
to. 13. Georgius de Talat. 14. Venceslaus Wierzbicki +1555. 15
Joannes Domaniovius haeres in Krupa scripsit statutum pro
capitulo. 16 Stanislaus Narkusius. 17 Victorinus Wierzbicki
18 Georgius III Petkiewicz seminarium dioec. fundavit. 19 Mel-
chior dux Gedroyc. 20 Nicolaus Pac +1614 Patavii. 21 Stanis-
laus Kiszka. 22 Abrahamus Wojna. 23 Melchior II Gieysz-
Eliaszewicz. 24 Georgius II Tyszkiewicz 1634 fundował w
Rosieniach klasztor Dominikanów a w Linkowie Karmelitów
25 Petrus Parczewski episc. smolensc. et ab. 1649 Samogit.
(dopis: 26 Alexander Sapieha. 27. Casimirus Pac +1694 ecclesiam
cathedr. lapide coctoerexit. 28 Joannes Kriszpin — Episcopa-
tus Curonensis seu Piltinensis (p. 91) Biskupstwa Kurońskie i
Pilińskie Jan Mönninghausen Westfalczyk biskup zostawszy
Luteranem i ożeniwszy się sprzedał Fryderykowi Królowi Dani
Brat Tegoż Magnus biskupstwo Kurońskie poddał pod opiekę
Polski. Żona Wilhelma Księcia Kurlandyj zastawiła to biskupstwo
Ottonowi Maydel przed r. 1644. Administratorowie biskupstwa
piltyńskiego: i Jerzy Tyszkiewicz bisk. żmudz. 2. Piotr Parczewski
bisk. żmud. — Episcopatus Vendensis (p. 92) instauratus a Stepha-
no rege 1582 Biskupi: 1. Otto Schenken Inflantczyk 1593. 2 Ni-
colaus Krosnowski abbas Cernensis (nie mieszkał w biskupstwie które
zajęli Szwedzi) 3. Christophorus Chodkiewicz canon. viln. episc. venden ab 1649.

-Episcopatus Smolensiensis erexit Sigismundus III fundavit Vladislaus IV cum consensu Urbani VIII.
1. Petrus Parczewski ab Urbano VIII episcopus primus renunciatus a Joanne Bapt. Pamphilo Cardin. (pozniejszy Innocenty X) consecratus, factus episc. Samogit. a. 1649. 2 Franciscus Iraikowski Dolmat nominatus 1649 (Dopis: 3 Casimirus Pac (ad Samogit. ep. erectus.) 4 Alexander Kotowicz (expost episc. vilnens.) 5. Constantinus Brzostowski ad episc. Viln. erectus - 6 Eustachius Kotowicz (Sacellum S. Casimiri opere musivo et pictorio ornavit.) — V) Domicilia religiosorum in Lithvania (p. 101) — VI Gymnasia publica in M. D. L. (p. 101) Mecenates (p. 115) Viri clarissimi Soc. Jes. Academiae Viln (pag. 120)

Do senatorow W. X. Lit. należeli dawniej biskupi: wileński, kijowski, łucki i żmudzki; lecz po Unii w r. 1569 biskupstwa kijowskie i łuckie do Polski należą. - Biskup żmudzki jest zarazem (1650) administratorem biskupstwa Piltyńskiego (w Kuronii i Semigallii). Pozniej przybyło biskupstwo Wendenskie na które po kolei obierano: Inflantczyka, Polaka, Litwina; pozniej przybył biskup smolenski. Na Litwie jest jedno Opactwo w Starych Trokach Benedyktynów podległa Opactwu Tynieckiemu, 3 Praepositurae infulatae t. j w Gieranonach (świecka), Starodubowska (świecka), w Widziniszkach (Canon. regul. S. Augustini) do której należą zakonnicy i klasztory w Polsce, Szląsku, Morawie

42

Klasztory: 1) Dominikanie: Riga, Rewal. 2) Franciszkanie (minoryci) Riga. 3) Franciszkanki (Sorores S. Francisci Grauen Schwestern tertii habitus) [illegible] Riga istn. 1488. 4) Duchacy (Konwent S. Ducha): Ryga. 5) Jezuici Riga 1600. 6) Brigitki: Rewal. 1411
7) Konwent w Valkena

8) Klasztor w Padis Cystersow

Opactwa: 1) Dünamünde Cystersow

2) Falkenau

3) Padis Cystersow fund 1254, opactwo od 1320

4) Ksieni Klasztoru Maryi Magdaleny w Riga.

Pieczęci inflantskie: Magistri Livoniae (najprzód na nich Narodzenie Pańskie – od r. 1403 Ucieczka do Egiptu) – Marschalli Livoniae (Rycerz na Koniu): Kommendatory 1. Fellin, 2. Wittenstein 3. Rewal. 4. Goldingen. 5. Düna:münde 6. Riga. 7) Wenden. 8 Pernau (Perona). 9. Mitau 10. Windau. 11. Ascheraden 11. Segewolde. 12 Leal. 13. Döblehn. 14. Dü:naburg. 15. Marienburg. – Advocati Livo:niae (Vögte): 1. Wenden. 2 Karkus. 3 Rositen. 4. Jerwen. 5. Soneburg. 6 Oberpahlen. 7) Takkala. 8) Wesenberg 9) Wegle 10) Loyde (na wyspie Oesel) 11) Falkhof. 12) Narwa. 13) Neuenschloss 14) Selburg 15) Dolsburg 16) Grobin. 17) Kandau. 18) Bauske. – Vicecommendatores – Schaffer (zu Wenden) – Fischmeister (zu Mitau) – Pfleger (Provi:sor (zu Papau) – Herby Kollegiat: 1) Ryga (Krzyż i pastorał na krzyż lub Korona u P. Maryi) 2) Dorpat (miecz i klucz na krzyż – albo SS. Piotr i Paweł razem siedzą. – 3) Rewal (2 krzyże na krzyż złożone – czyli P. Maria na tronie) – 4) Oesel (orzeł S. Jana) – 5) Kurlandyi (baranek z chorą:giewką – lub Korona u P. Maryi.

Von sermone teutonica. 4° k. 4. (Orato)

Wołyń:

Otyka na tyka - Derażnia za garnki a Klewań na dziady.

43

Żytomierz

Katedrę mur. f. 1735 Samuel Ożga bisk. Kijow (odnowiony 1632)

Jezuici f. 1724 Kazmierz Stecki kasztelan kijowsk. (dziś więzienie)

Bernardyni f. 1761 Kajetan Iliński sta- rosta żytomir.

Siostry Miłosierdzia f. Józef Jędrzej Załuski bisk. Kij.

Dominikanie (dziś Bazylianie)

Leszczyn opactwo Bazyl. Uniack.

Lubar Dominikanie f. 1634 Stanisław Lubo- mirski

Bazylianie

Korzec Bazylianki f. w XII w.

Połonne Bazylianie ~~[illegible]~~ f. 1611.

Romanow Jezuickie Kollegium fund. Iliński.

Ostrog: Jezuici Kollegium f. Anna Aloi- zya z Ks. Ostrogskich Chodkiewiczowa

Kapucyni

Międzyrzecz: Franciszkanie f. 1606 przez Ja- nusza Ks. Ostrogskiego

Lachowce Dominikanie f. 1612 Paweł Krzysztof Szeniulta

Zasław Dominikanie f. 1603
Missyonarze
Sudylków Bernardyni
Konstantynow stary Kapucyni
Dominikanie f. 1613 Janusz Xiążę Ostrogski
Teofilpol (Czołhan) Trynitarze
Krzemieniec Jezuici f. 1720 Janusz starosta Krzemienieck. i Michał xiążęta Wiśniowieccy.
Franciszkanie f. 1607
Reformaci f. Zamojski
Zahajce Bazylianie unici f. Irena Jarmolińska w XVII w. supr. 1795
Dederkały Reformaci z cudown. obraz.
Wiśniowiec Karmelici
Poczajów Bazylianie Unici f. 1650 Teodor i Ewa z Berezeckich Domaszewscy
Dubno Bernardyni f. 1614 Tomasz Ostrogski kanonik Krak.
Bazylianie unici Opactwo
Beresteczko Trynitarze
Kozin Dominikanie
Warkowicze: Bernardyni f. 1733 Jakub Ledóchowski
Ołyka Kollegiata f. 1641 Albrycht Stanisław Radziwiłł
Targowica: Dominikanie
Bazylianie unici (opactwo)
Dorostaje małe Karmelici f. w XVII w. Jan Sapieha.

44

Dominikanie

Kijow
Targowica
Kozin
Stary Konstantynow
Kuleszyny
Niewierkow
Kamień Koszyrski
Czartorysk
Owrucz
Łuck
Włodzimierz
Jałowice
Lachowcze
Murachwa
Kamieniec
Sokulec
Winnica
Szarawka
Tulczyn
Chodorkow
Bar
Konstantynow

Franciszkanie

Szumsk
Krzemieniec
Drużkopol
Korzec
Komargród
Iwnica
Woinkowce
Grodek
Bar
Kamieniec
Międzyrzec Ostrogski
Zasław

Trynitarze

Beresteczko
Teofilpol
Szumbar
Łuck
Kamieniec
Brahiłow

Missionarze

Zasław
Dąbrowica
Lubar

Karmelici

Drohostaje
Kisielin
Uszomierz
Toporzyszcza
Wiszniowiec
Lubań
Annopol
Horodyszcze
Ołeśk
Łuck
Berdyczow
Kamieniec

Bernardyni

Warkowicze
Janow
Cudnow
Kustyn
Łuck
Dubno
Sudyłkow
Zasław
Żytomierz

Marianici

Berezdow

Reformaci

Dederkały
Krzemieniec

Kapucyni

Ostrog
Uściług
Włodzimierz
Zbrzyż
Dunajowce
Kuna
Stary Konstantynow
Chodorkow
Brusiłów
Winnica.

Augustyni

Zaturce
Kodnia
Radzichow

Pijarzy

Międzyrzec-Korecki

Bonifratrzy

Łuck

Miłosierne Panny

Żytomierz
Łuck
Gródek
Teplik

Karmelitki

Dubno

Brygitki

Łuck

Wizytki

Kamieniec

Dominikanki

Kamieniec

Bazilianie

Dermań
Dubno
Mielce
Drohobusz
Owrucz
Kaniów
Lubar
Humań
Włodzimierz
Ostróg
Bar
Szarogród
Poczajów
Krzemieniec
Łuck
Tryhury
Pawołocz
Kamieniec
Mieszkienicze.

R. 1791 było w dyecezyjach
Łuckiej 195 (z tych 60 w wojew. brzesk.)
Kamienieckiej 40
Kijowskiej 26 parafii.

45

Łucko-żytomierska dyecezya powstała r. 1798 przez po-
łączenie dyecezyi Kijowskiej i Łuckiej

Kijowscy biskupi do r. 1321 zwali się Ruskiemi -
od r. 1638 Kijowskimi i Czernihowskiemi a
od r. 1789 Żytomirskiemi

Uesedom (Uznam, Usdom – dawniej Wineta) pierwsza siedziba biskupstwa pomorskiego, z kąd do Julina (Wolina) przeniesione.
Grobe (?) Pudagla klasztor Augustynów f. 1159 Ratibor I książe pomorski z żoną Przybysławą – supr. 1535.
Crummin klasztor zakonnic (filia klasztoru w Wollin) fund. 1289 Otto I książe – supr. po r. 1524

1334 Spicimir castel cracov.
Mstuj palat sandom.
Nicolaus de Bogoria palat cracov.
Nicolaus palat. posnan.
Janislaus castel posn.
Sandziwoy cast. sandomir

1338 Franciszkanie in Nowo castro
Neuenburg – Torun – Kulm – Brunsberg – provinc Saxon
Wladislaviensis – Raczonsz prov. polon.
1335. Dominikanie: Elblag, Gdansk,
Kulm, Torun, Dierson, Bresc
Kujaw.
1337 zakonnice in Kulm
1337. in Vladislav. Juniori: Semovitus
et Wlodko Masovien. Wlodko dobri:
nensis et Wladislaus Koslensis duces.
(Voigt. II p. 221)

1243 Primuzlaus et Boleslaus duces polon. cum matre Hedewige – in Gnezna
Dirsikraj } palatini
Bogumil }
Cycerat castel. gnezdensis

1248 Svantopolcus dux Pomeran. cum Samborio fratre

1255 Bogusa palatinus de Gnewcow
in succ. Wladislai Casimirus dux Lanciciae et Kujav.
Bogusa castell. de Krusvicia

1260 Semovitus dux Mazoviae et Cirnensis
Menera palat.
w Płocku Petrus castel. ploen.
Jacobus castel de Racis
Petrico castel. de Plonsk } dwóch
Nicolaus castel de Plonsk } na Płońsk

1260 Samborius dux Pomeraniae in Dersove cum uxore Mechtildi et pueris
(raczej 1263)

48

Wehlau miasto obwodowe w Prusiech wschodnich
1) Klasztor Franciszkanów Minorytów fund. 1351 Winrich von Kniprode wielki mistrz – później Martynianów istniał do r. 1520.
2) Klasztor Bernardynów fund 1490 Jan von Tiefen wielki mistrz supprymowany około 1520 przez reformacyą Lutra.

Dyecezya warmijska r. 1527

R. 1449 d. 12 Maja w Heilsbergu Synod dyecezalny przez bisk. warm. Franciszka Kuhschmaltz.

Klasztory: Dominikanów
1) w Elblągu 2) w Girdauen supr. przez Luteranow przed 1527.

Augustyanow
1) Reszel
2) Patollen
3) Heiligenbeil } supr. przez Luteranow przed 1527.

Franciszkanow (Bernardynow) minorum
1) Braunsberg istn.
2) Wartenberg istn
3) Welaw przed majątkiem (zburzony) przed 1527
4) Welaw (Martinianów) ~~[illegible]~~ supr przez Luteranow przed 1527.

Brygitek
1) w Elblągu supr przed 1527

Antonianie (Antonici)
1) w Frauenburgu fund 1507 biskup Łukasz Watzelrode przy szpitalu S. Ducha – lecz r. 1519 opuścili Frauenburg (sprowadzeni z Wismaru)

Antonici założeni r. 1095 jako fratres hospitalarii S. Antonii eremitae w St. Didier la Mothe w dyecezyi Vienne, potwierdzem r. 1218, otrzymali regułę S. Augustyna 1297

W dyecezyi ryg[arcy]skiej założył im r. 1514 arcybiskup Jaspar Linde w Lennewarden klasztor (Praeceptoria)

Geog 1058

Klasztory w dyecezyi Warmijskiej.
r. 1878.

Sorores S. Catharinae V. M.

(założone r. 1583 przez Marcina Kromera bisk. warm. trudnią się wychowaniem dziewcząt i odwiedzaniem chorych.)

Konwenty

1. Brunsbergae . . .	zakonnic	52
2. Heilsberg	"	29
3. Rössel	"	33.
4. Wormditt	"	33.

Sorores Misericordiae S. Vincentii a Paulo

1. Allenstein	"	5
2. Marienburg	"	4

Sorores Misericordiae S. Caroli Borromaei

1. Brunsberg	"	5

Sorores Charitatis Nissenses (Graue Schwestern)

1. Königsberg	"	10.

Hist. pol.

Klasztory Pelplin, Karthaus, Rehwalde (Kapucynów) supr. 1823

Ordo officii divini recitandi in Warmiensi dioecesi ad a. 1615. (rubrycella)

Horae canonicae secundum ordinem rubricae Warmiensis. Norimbergae 1516. (brewiarz)

Breviarium Warmiense. Coloniae 1581 (Kromera)

[redacted]

Agenda Sacramentorum ad usum dioecesis Warmiensis. Coloniae 1574

Agenda caeremoniarum ad usum dioecesis Warmiensis. Coloniae 1578.

Missale secundum ritum et dioecesim Vratislaviensem Impensis Blasii Salomonis bibliopolae in officina Thomae Wolff civis Basiliensis impress. 1519.

S. Wojciech (S. Adalberti) ad gubicum przy Gdańsku (milę od miasta) Prepozytura Benedyktynów Klasztoru w Mogilnie, istn. 1236. – r. 1711 Szaniawski bisk. kujaw. założył tu klasztor Missionarzy (S. Wincentego a Paulo) supprym. 1818.

Oliwa Klasztor Cystersów f. 1178 Sambor Książe gdańsk. (podług niektórych dawniej Subisław) sprowadzeni z Colbaz
Hirsch: Neue Preuss. Provinzialblätter IX 1851
Kretzschmer: Die Cistercienser Abtei Oliva

Michał Antoni opat oliwski (wprzód w Kolbaz)
Hacki (168 3/8 - 1703. słupy podobne w Oliwie

Die Bau- und Kunstdenkmäler des Landkreises Danzig. Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Westpreussen II Heft) Danzig (Bertling) 1885. 4° # 35 – ff 149
76 drzeworyt, 8 tabl. heliotyp, 1. mappa

Żukow klasztor Norbertanek f. 1209 Mestwin I supr. 1836. (Stolp filia

Żarnowiec f. 1235 klasztor Cysterek opat Oliwski supr. 1835.

53

Chojnice

Kościerzyna klasztor sióstr Miłos. f. 1864 prałat Prądzyński i Klementyna z Prądzyńskich Łaszewska

Gdańsk

Tczew, Gniew, Nowe, Świecie, Osiek, Jasiniec Kiszewa, Czluchowo, Chojnice, Fyrlad, Hamersztyn, Baldenbork, Bytów, Tuchola, Sobowidz, Skarszewy

Chełmińskie

Toruń, Chełmno, Grudziądz, Bierzgłowo, Starogród, Unisław, Kowalewo, Rogoźno, Pokrzywdowo, Radzyn, Golub, Papowo, Brodnica, Brytan, Nowemiasto, Lubawa, Łasin

Malbork z żuławami, Sztum, Kiszpork

metnia = błyskawica bez grzmotu

Moktobórz

Szembark (Schöneberg)

Dolna Brodnica, Rambośzewo, Ostrzyce, Goręczyn, Chmielno.

Kartuzy (dawniej Raj Maryi) fund. 1382 Jan Ruściański, sprowadz. z Pragi, supr. 1823.

Jastarnia Łuka na Helu (Hel półwysep)

Hela miasto – Sobótka (zogól)

Kretschmer J. C. Die Cistercienser-Abtei Oliva str. 173.

(czyli 1170 oracyi)

Oliwa f. 1178 Subisław stary książe pomorski
lub Sambor — sprowadzeni z Kolbacz
Domus B. Mariae V. de Oliva.

Lubiąż i Tęty (Landwerk)

~~Przedmieście~~ S. Wojciecha czyli Mogilno

~~Frombork~~

Pelplin f. 1274 Mestwin II supr. 1823

~~Młyn Liwski (Liebmühl) nad Liwią~~

~~Nowe klasztor. Bernardynów dziś zbor luter.~~

Sartowice

Chełmno Koron. 1752 za pozwoleniem
Benedykta XIV z polecenia biskupa Woj-
ciecha Leskiego koronował sufragan
Fabian Pląskowski

Chełmno ~~franciszkanie~~ fund. 1255 supr 1806
~~Benedyktynki~~ supr. 1823 (dziś Siostry Miłos
~~które fund.~~ biskup Trzynka

Prusy 1804.

Dominikanie

- Poznan
- Wronki
- Koscian
- Szroda
- Brześć Kujaw.
- Piotrkow
- Gidle
- Sieradz
- Warszawa
- Łowicz
- Warka
- ~~Poznań~~
- Chełmno
- Tczew
- Żnin
- Gdansk

Dominikanki

- Poznań
- Poznan
- Piotrkow

Dominikanie

- ~~[illegible]~~
- ~~Klimontów~~
- ~~[illegible]~~
- ~~[illegible]~~
- Płock
- ~~Różanystok~~
- ~~Sejny~~
- ~~Węgrów~~ (?)

Dominikanie obserwanci

- Warszawa
- Gora
- Sochaczow

Zakonnice

- Gora

Franciszkanie

- Poznań
- Oborniki
- Szrem
- Gnieżno
- Pyzdry
- Radziejewo
- Nieszawa
- Grabow
- Radomsk
- Kalisz
- Bełchatow
- Wielkawieś
- Warszawa
- Warka
- Łagiewniki
- Chełmno
- Chełmża
- Inowracław
- Wyszogród

- Szrem
- Gniezno
- Łowicz.

Bernardyni

- Poznan
- Górka
- Kozmin
- Koscian
- Grodzisk
- Wschowa
- Kazmierz
- Kobylin
- Kalisz
- Warta
- Brzezyny
- Złoczewo
- Widawa
- Koło
- S. Anna pod Radomskiem
- Warszawa
- Warszawa
- Łowicz
- Czerniakow
- Łęczyca
- Piotrkow
- [illegible]

Bernardynki

- Wieluń
- Warta
- Kalisz
- Poznań ad S. Claram
- Warszawa.
- Przasnysz

Prusy 1804

Filipini

Gostyń
Poznań
Biechowo.

Norbertanie

Witow opat

Bolesławiec abbatysa
Łęczyca abbatysa.
Płock
Żuków
Strzelno

Sakramentki

Warszawa

Wszytki

Warszawa.

Kollegiaty

Arcybisk. Gniezn. 1. Chocz 3 prałat. i kanonicy
2. Gniezno S. Jerzego: proboszcz, 2 Kanon.
3. Kalisz 4 prałat. 7 Kanon.
4. Łask. 4 prat. 7 Kanon.
5. Łęczyca 6 prałat. 6 Kanon.
6. Łowicz 4 prał. 11 Kanon.
7. Sieradz 2 prał. 5 Kan.
8. Uniejow 4 prał. 6 Kan.
9. Wieluń 3 prał. 4 Kanon.

Dyec. Poznań. 1. Coll. B. Mariae V. 3 prał. 7 Kanon.
2 Coll. S. Magdalenae 3 prał. 4 Kanon.
3 Coll. S. Nicolai 1 prał. 4 Kan.
Szamotuły 3 prałat.
Środa 4 prał. 3 Kanon.

Dyec. Kujaw. Wolborz 4 prał. 4 Kanon.

Prusy 1804 56

Kanonicy regularni

Tremeszno opat
Kładawa
Lubraniec opat
Krzepice

Kłobucko
Mstów
Kalisz
Warszawa

Czerwińsk
Pułtusk

Brygitanie

Gdańsk

Miechowici

Gniezno
Wągłczew

Rawa.

Benedyktyni

Lubin opat

Mogilno

Bystław Chełmno
Grudziądz Żarnowiec
Poznań abbatissa
Drohiczyn
Łomża Sierpc Toruń

Benoni

Warszawa

Bonifratry

Warszawa Łowicz Schottland

Siostry Miłosierne

Warszawa
" ad S. Casimirum
Dzieciątko Jezus
S. Marcin
S. Roch.

Białystok
Sejmin
Płock
Pułtusk
Ciechanowiec
Chełmno

Brygitki

Warszawa. Gdańsk

Klaryski

Kalisz
Praga pod Warszawą.
Bydgoszcz

Kameduli

Bieniszewo

Bielany pod Warsz.
Wigry

Cystersi

Bledzew opat
Paradyż
Obra
Priment
Ląnda

Wągrowiec
Ląd.
Oliwa
Pelplin
Koronowo

Owińsk
Ołobok

Kartuzi

Gidle. – Karthaus

~~Paulini~~ Marianie

Góra
Puszcza Korabiewska.

Mariampol czyli Starapol
Mirosław

Missionarze (Lazaryści)

Warszawa
Łowicz (Seminarium)

Gdańsk (S. Wojciech)
Chełmno

Siemiatycze
Tykocin
Mława.

Prusy 1804.

57

Reformaci

Poznań
Szamotuły
Rawicz
Gorka
Storchnest
Wysoczki
Włocławek
Podgórz
Kalisz

Chocz
Wieluń
Konin
Lutomierz
Warszawa
Szczawin
Miedniewice
Porzek.

Christburg
Grudziądz
Lonck
Łabiszyn
Neustadt
Pakość
Strasburg
Holzenberg.

Bocki
Drohiczyn
Dobrzyn
Stawiszki

Franciszk. strictioris observant.

Płock
Żuromin
Pułtusk
Zaremby

Kapucyni

Warszawa

Nowemiasto - Rehwalde
Łomża - Zakroczym

Augustianie eremici

Wieluń
Sieradz

Warszawa
Rawa

Chojnice
Ciechanow

Karmelici ostrej reguły

Poznań
Warszawa

Lipie
Kłodawa

Bromberg
Kcynia
Markowice
Gdańsk.

Karmelici bosi ad S. Josephum

Zakrzewo

Warszawa
Poznan

Paulini

Brdow
Jasna Gora
Częstochowa
" S. Barbary
Wieruszewo

Wieluń
Konopnice
Wielgomłyny
Warszawa.
Topolno

Piary

Rydzyna
Radziejow
Piotrkow
Wieluń

Warszawa
Łowicz
Góra.
Drohiczyn
Łomża

Szczuczyn

Trynitarze

Krotoszyn
Warszawa.

Norbertanie 58

Riga f. 1198 biskup ryski Albrecht von Apeldern utworzywszy z nich Kollegiatę i Kapitułę Katedralną.

Cystersi.

Dünamünde

59

Fragmente aus der Geschichte der Klöster und Stiftungen Schlesiens von ihrer Entstehung bis zur Zeit ihrer Aufhebung im November 1810. Breslau (bei Grafs u. Barth) 1811. 8º. k. 4 st. 656. (autor Rathoman) XII. 4. 42.

1. Kanonicy zakonu S. Augustina Congregationis Lateranensis, powstali na końcu Vwieku osadzeni przez papieża Gelasiusza przy kościele lateraneńskim 1) Wrocław, najprzód osadzeni w Sobótce (przez Maria żonę Piotra (mons Silentii) Własta Dunina i sprowadzeni z Arras z hrabstwa Artois Opaci na Sobótce: Oger, Radolf, Rempert, Arnolf po 40 latach przesiedlili się najprzód do Górki a potem do Wrocławia najprzód do kościoła S. Wojciecha a r. 1150 do kościoła P. Maryi na Piasku r. 1150: 5ty opat Alard 1193 6ty Witosław r. 1209 + 1230, 7y Ulryk, 8y Wincenty von Pogarell. 1248. 9y Stefan 1250 otrzymał filie w mstowie, Kaliszu, Kłobucku, 10y Piotr 11y Gotschalk r. 1282. 12y Mikołaj Quosz, 13y Swientosław, 14y Jan I 1309. 15ty Filip. 16ty Henryk Łysy, 17y Michał I, 18y Konrad von Loslau 1340 odbudował kościół. 19y Jan II von Krossen 1363. 20y Piotr II Schwarz 21y Jan III z Pragi + 1386, 22 Henryk Gallici przywiózł z Włoch relikwie S. Iwona i zbudował mu kaplicę. 23 Mikołaj Herdan. 24. Jakob Wyan 1412. 25 Piotr III Chartowicz. 26 Jakob II Steiner. 27. Mathias Hering bawił często w Polsce. 28 Jodok z Cygenhals + 1447. historyk zakonu 29. Mikołaj Schönborn, 30 Paweł Reinhard 1461. 31. Stanisław. 1464. 32. Benedykt Johnsdorf + 1503. i t. d.

2) Sagan osadzeni najprzód 1217 w Naumburgu a r. 1284 w Saganie

<u>II Kanoniczki zakonu S. Augustyna</u> Congregationis Lateranensis w Wrocławiu, powstały za czasów S. Augustyna przez Perpetuę jego siostrę lecz dopiero 813 otrzymały regułę 1) Wrocław osadzone r. 1299 zbudowały klasztor S. Ducha 1687

<u>III Augustianie</u> Eremici powstali w XIII wieku, z tego zakonu był Luter 1) Strehlen od r. 1698.

<u>IV Benedyktyni</u> założeni około 500 przez S. Benedykta w Sublaco i Monte Casino 1) Na Dobrem polu koło Legnicy 1707 z Czech sprowadzeni (Wahlstadt)

<u>V Benedyktynki</u> powstały w VIII wieku 1) Liebenthal od 1221. 2) Legnica. 3) Striegau osadzeni 1307

<u>VI Cystersi powstali</u> z Benedyktynów 1098 w Citeaux przez Roberta 1) <u>Leubus</u> tu byli 1041 czyli 1055 pierwotnie Benedyktyni przez Kazimierza I z Cługny osadzeni dopiero 1170 czyli 1175 Bolesław wysoki osadził na ich miejsce Cystersów sprowadzonych z Pforty koło Naumburga Opaci: Florentin +1177, Günther I +1190, Konrad +1203, Günther II spowiednik S. Jadwigi +1230, Jan I +1239, Henryk +1253, Mikołaj I +1270, Herman I +1279, Hartlieb +1299, Teodoryk + [illegible] 1304. Herman II +1306, Ulryk +1310, Rudolf +1315, Rudger +1321, Jan II +1348, Mikołaj II +1349, Tylo I +1361, Piotr I +1366, Burso +1369, Bartłomiej I +1378, Jan III +1396, Paweł I +1419, Stefan I +1420, Mikołaj III +1425, i t. d. Są tu nagrobki: Xcia Bolesława z Brzegu i Legnicy w kaplicy przy wchodzie, Xcia Bolesława wysokiego, Xcia Przemysława z Głogowy i jego córek Jadwigi i Salomei, Xcia Konrada IV z Steinau, Xiężny Jadwigi z Legnicy i biskupów różnych. 2) <u>Rauden</u>

filia jędrzejowskiego klasztoru osadzeni [fund 1253] ~~r. 1220 z~~
Jędrzejowa dopiero od 1263 mieli ~~następnych właściwych~~
opatów niezawisłych już od Jędrzejowa: Piotr I 1263
Bartłomiej [1282], Mikołaj I [1296], Piotr II 1301. Jan I 1303.
Bernard I, Jan II Wolent, Mikołaj II, Piotr III [+1385]
Mikołaj III r. 1407, ~~[illegible]~~ Jan III, Marcin I, Piotr
IV, Jan IV, Mathias 1509. i t. d. 3) Hein-
richau osadzeni 1227 z Leubus Opaci: Henryk I
1227 + 1234, Bodo [+1259], Piotr I [+1269], Gotfried [+1273], Roland, +1281
Frydryk [+1295], Jan I [+1302], Mikołaj I +1307, Piotr II [+1311], Hen-
ryk II +1317, Chrystian [-1324], Jan II [+1328], Winand I [-1332], Winand II -1340
Jan III [+1350], Mikołaj II [+1359], Sydilmann [+1366], Mikołaj III [+1389], Marcin
I [-1413], Mikołaj IV 1420 [1447] i t. d. 4) Camenz osa-
dzeni [1249] ~~1239~~: Opaci Ludwik I 1239 + 1246, Bruno
1249, Günter, Maurycy 1267, Ludwik II, Konrad
I [+1283], Lambert, Reinbald 1294, Otto, Godofred 1304,
Paweł, Mikołaj I, Henryk, Konrad II, Teodoryk,
Thilo, Sieghard, Andreas Kelschlüssel z Nissy,
Piotr z Reichenbach, Jan I z Wrocławia 1400 i t. d.
5) Himmelwitz (Jemielnica) osadzeni 1280 przez Bolesława Xcia
Opolskiego. Opaci: Germanus 1280, Gerardus, Se-
baldus, Hermannus, Arnoldus, Simon I, Hilary,
Maurycy, Gunther, Erazm, Bernard I, Robert,
Michał, Jerzy I 1400. 6) Grüssau (Kressobor)
najpierw 1240 przez Benedyktynów z klasztoru czeskie-
go Opatowitz ~~[illegible]~~ a r. 1292 przez Cystersów sprowadzonych
z Heinrichau Opaci: Teodoryk I ~~[illegible]~~, +1298, Hen-
ryk I, Mikołaj I 1304, Henryk II Camerarius,
Mikołaj II, Helwik, Henryk III, Mikołaj III Kestner,
Henryk IV, Jan I Baumschabe, Piotr Appenrode, Mikołaj IV,

Henryk V, Mikołaj V 1403.

r. 1529 przeniesieni do Klasztoru franciszkańskiego w Wrocławiu

VII Premonstratensi założeni przez S. Norberta r. 1120 w Premontre chodzili biało 1) Wrocław (zwani Vinzentiner) r. 1139 przy Kościele S. Wincentego Piotr Włast Duńczyk osadził Benedyktynów z Tyńca, kościół poświęcony 1148 przeniósł opat Radolf; lecz gdy dobra zniszczyli sprowadzono 1180 Premonstratensów z Kościoła S. Wawrzyńca koło Kalisza (który oddali w kościół S. Wawrzyńca koło Kalisza Benedyktynom). Opaci Premonstratensi: Cyprian 1180 biskup wrocławski 1201. – Gerard 1204 + 1210, Alard + 1214. Albert I + 1248, Vitus + 1258, Abraham + 1260, Gotfried I + 1270, Wilhelm + 1290, Ludwik + 1300 Wilhelm II + 1308, Konrad + 1310, Albert II + 1312, Jan I, Konrad II + 1338, Mikołaj I + 1352, Wilhelm III + 1364, Marek + 1384, Franciszek + 1391, Jan II + 1409.

st. 123.

Jest tu nagrobek Henryka II pobożnego

VIII <u>Kanonicy z Krzyżem i czerwoną gwiazdą</u> <u>Krzyżacy</u> powstali podczas Krucyat przybyli z Jerozolimy 1235 do Pragi z kąd 1230 najprzód do Kreutzburga a z tąd r. 1253 do <u>Wrocławia</u> przy Kościele S. Elżbiety: Prałaci: Marbotho 1230–1250, Henryk I + 1270, Walter I + 1305 dostał filia w Brześciu w Polsce, Konrad I + 1313, Jan I 1323, Sigfried + 1326, Walter II + 1329, Jan II + 1340 Konrad II + 1344, Henryk II + 1355, Mikołaj + 1361, Jan III + 1370, Jan IV Siebenwirth + 1391, Piotr I Neumitz + 1400

IX Kanonicy z podwojnym czerwonym krzyżem
(Custodes S. Sepulchri Hierosolimitani. Miechowici)
1) w Nysie od r. 1190 przez Bolesława wysokiego
niewiedziec skad przybyli (ob Nakielski)
IX Cysterski załozone przez Humbeline siostrę
S. Bernarda przed r. 1120 1) Trzebnica załozony
1203 przez Henryka I brodatego zakonnice sprowa:
dzone z Bambergu. Abatisse: 1. Petrussa z Bam:
bergu od 1203 + 1218. Gertruda I corka S. Jadwigi
+1262, Agnes I corka Henryka pobożnego,
Eufrozyna wnuczka Henryka pobożnego,
Eufemia (siostra Eufrozyny), Konstancia xżna
pomorska + 1331, Jadwiga I xżna żagańska
+1348, Małgorzata xżna, Agnieszka II xżna,
Katarzyna I żna bytomska, Katarzyna II xżna
brzeska, Katarzyna III xżna Kozielska + 1383,
Katarzyna IV xżna Brzeska + 1403. Bolka I
xżna Kozielska + 1429, Anna I xżna opolska
+1456, Małgorzata I xna oleśnicka + 1466,
Anna II xżna opawska + 1469, Anna III xżna
opawska + 1515, Jadwiga II Geisler + 1526, Jad:
wiga III von Logau + 1536, Babara von Littwitz
+1546, Katarzyna V Hoseh + 1560, Katarzyna
VI Mutschelnitz + 1574, Małgorzata II von
Litwitz +1589, Anna V Jemiłowska + 1592, Sabina v.
Nass + 1602, Babara II Włorkowska + 1603,
Maria v. duck de Witten została Luterka 1610,
Elżbieta Piotrowska + 1640 w Polsce, Barbara III

Bolikowska +1652, Anna V v. Mutschelnitz
Lakostawska +1653, Dorota Bninska
oliemniata, Jadwiga Magdalena Osieniewska
+1674, Krystyna Katarzyna z Wierzbna-La:
włowska +1699, Kunegunda Zofia Kawecka
+1705, Zuzanna Kopidlanska +1718,
Benedykta Marianna Biernacka +1726,
Zofia Anna Korycinska +1741, Małgorzu
ta III Wostrowska, Bernarda Łaczeńska
żyła 1780, Dominika baronowna v. Gillern
+1810 ostatnia

<u>Franciszkanie</u> mieli najpierwod Klasztor za miastem w Wrocławiu, r. 1240 Książe Henryk II zbudował im Klasztor w mieście S. Jakoba zkąd r. 1529 przeniesieni do Klasztoru S. Doroty (wystawionego przez cesarza Karola IV r. 1350 dla Augustianów) sekularyzowani nowszemi czasy.

Monasteria et Conventi et domi in Imperio Russia Anno 1833.

Ordinis Praedicatorum.

a) Provincia Lithuana (Tit. S. Angeli Custodis erecta 1644.)

Agtona 23 fratr. f. 1700 Ewa Justyna z Sielickich Szostowicka skarbnikowa witebsk. (d. wil.) mohil.
Dunitowicze 18 fratr. f. 1635 wilen.
Eychwald 1 fr. res. f. 1830 per Imper. Ross.
Jamburg 1 fr. res. f. 1817 per Imper. Ross.
Kalwarya 11 fr. et schola (Kalwaria zmudzka vel Gordy) f. 1642 d. zmud
Kowno 7 fr. f. 1641 d. wileń (dziś zmud.)
Łukiszki 4 fr. ~~[illegible]~~ in Wilno f. 1642 (SS. Filipa i Jakóba na przedmieściu wileńsk.)
Nieśwież 15 fr. et schola f. 1682 mińsk
Nowogródek 17 fr. f. 1624
Nowgorod 1 fr. res. f. 1831 per Imper. Ross. mohil.
Odessa 4 fr. res. f. 1825 per Imper. Ross. tyraspol.
Orsza 13 fr. f. 1649 Hieronim kniaź Drucki-Sokolnicki (d. wil.) mohil.
Ostrowiec 14 fr. f. 1618
Oszmiana 5 fr. f. 1667.
Petersburg 18 fr. et schola f. 1815 per Imper. Ross. mohil.
Potawen 29 fr. et studium philos. claustr. f. 1614.
Połock 11 fr. f. 1671 Tomasz Girski prałat Katedry wileńsk. (d. wil.) mohil. supr. 1864
Poporcie 30 fr. et studium philos. claustr. f. 1649 Stanisław Bejnart skarbnik W. X. L.
Pskow 1 fr. res. f. 1824 per Imper. Ross. mohil
Rewel 2 fr. res. f. 1817 per Imper. Ross. mohil

Rossienie 17 fr. f. 1642
Rożanystok 20 fr. f. 1661 (d. wil.) wil.
Ryga 6 fr. fund. 1820 per Imperat. Ross.
Słonim 9 fr. f. 1680
Szumsk 8 fr. f. 1697
Troki 15 fr. f. 1688 supr. 1864
Werki 7 fr. f. 1664
Wiborg 2 fr. res. f. 1817 per Imperat. Ross.
Wilno (S. Spiritus) 57 fr. et studium teol. claustr. fund. 1501.
Zabiały 72 fr. gymnasium claustr. et (d. wil.) mohil. studium teolog. claustr. f. 1716
Złotowszcze 3 fr. res. f. Jerzy Szczyt z żoną Anną Kłaskowną

β) suppressi a. 1832.

Chotopienicze (Crucepolis) f. 1703 — fund. 1703 Marcyan Dominik Chalecki starosta nowosielski drewn. w dyec. minsk. dawniej wilensk.
Choroszcza f. 1654 Mikołaj Stefan Pac wojewoda trock. potem bisk. wilensk. (d. wil.) wiln.
Dereczyn per processus. f. 1618
Drya (Sapieżyn) f. 1697 Piotr. Kazim. Kazanowski (d. wiln.) dyec. mohil.
Grodno per process. f. 1633
Jelna f. 1667
Klimowka (Klimowicze) (d. wil.) f. 1680 (1686 Adam Baryl skarbnik wielkorusk. i Jan podczaszy witeb. Jaskołt)
Kniazyce (d. wil.) mohil. f. 1681 wł. wie sława Władysław Pac.
Koniuchy domus f. 1793
Krzyczew (Kryczew) domus f. 1824
Mereczь per process. f. 1605
Ostrowno (Ostrovnensis) v. Ostrowno filia (d. wil. mohyl.)
Polonscensis domus (obacz w Prowinc. rusk.)
Posiń f. 1691 (1694 Mikołaj Lontawski bisk. inflant.) (d. wil.) mohyl.

Iłoszczew (d. wil.) powiecie słonim f. Mikołaj Tyszkiewicz kasztelanic smoleński 1692 – supr. 1776

Piaski (w pow. słonim.) d. wil. f. 1685 Kazimierz Sapieha wojew. wil. – supr. 1788.

Ruszona domus f. 1766 Ewa z Felkierzambów Sielicka sędzina inflantska (d. wil.) mohil

Skopiszki f. 1752 Józef Dominik Puzyna bisk. inflant. scholast. wileń. (Wikaryat) w pow. wilkomir. dziś w dyec. żmud. (dawn. wileńsk)

Uszacz f. 1716 Tuck.

Walówka (Valoviensis) domus f. 1685

Wasiliszki f. 1658

Witebsk f. 1642 (d. wil.) mohil

Wysoki dwór f. 1620

b) Provincia Ruthena

Jatovicensis Tu

Kamieniec podolski

Lachowce Tu

Lubar Tu

Łuck Tu

Murachwa (Morachwa)

Pińsk mi

Włodzimierz Tu

Latyczow

β) suppressi a. 1832

Bar

Owrucz Tu. 180?

Bielica (d. wil.) mohil.

Byszow mohil. Tu. ar

Buchowicze Tu. ar

Chotajewicze f. 1681 Barbara Konstancya z Kawieczyńskich z Drucka Horska wójtowa mińsk. w dyec. mińsk. dawn. wileń. (tit. s. Barbarae) supr. 1832

Chodorków Tuck.

Czarnobyl Tu ~~[illegible]~~ Tuck.

Czartoryskensis Tu

Czaszniki ~~[illegible]~~ Tuck. (d. wil.) mohyl.

Dudakowicze (diec. wil.) dziś dyec. mohil. (w wojew. mścisław. f. 1701 Alexander Obuchowski sędzia grodzki orszań. – supr. [illegible]. 1832.

Kijow

Nowogrod siewierski klasztor S. Michała fund. 1625 Zygmunt III, istn. 1764.

Łotonka (w wojew. nowogr. dyec. wil.) f. 1680 Stefan Brzuchański sędzia ziemski słonim.

Putany (diec. inf.) dziś dyec. mohil. dekunat. Dyneburg superior, – r. 1825 było probostwo Dominikanów (z Agłony) supprymow. około 1832. (prowinc. litew)

Sołobkowce w gub. podol. 1803

Sołobkowce (Słaupntopdis) d. Kamieniec.

Hołowczyn (d. wil.) mohil

mi Kleck

tu Kozin

tu Kamienoszerscensis (Koszerski Kamień)

tu Kulczycensis (Kulczyny) istn. 1763

Kiżowscensis (Kijow)

ar Małatycze (d. wil.) mohil.

mi Mińsk

tu Niewierowiensis (Niewierkow)

ar Packow (Paskoviensis) vel Samuelpol. (d. wil. mohil

Rzeczyca

mi Rakow f. 1676 Hieronim Sanguszko z żoną Konstancyą Sapieżanką.

mi Stołpce (Stolpecensis)

tu Stary Konstantynow

Smotrycz

Szarawka

Sokulec (Sokolnicensis vel Sokulec (podobno Sokołów?)

ar Smolany (d. wil.) mohil.

ar. Szkłow (d. wil) mohil.

tu Tarovicensis (Targowica)

Tulczyn

Tywrow

Wilowiensis

Winnica

Zasław

mi Ziembin f. 1640 Adam Maciej Sakowicz podkom. oszmiański z żoną Maryanną Tyszkiewiczowną wojewodzanką kijowską? (dyec. mińsk) (dawn. wileńsk.)

Ord. S. Francisci conventualium

a) Provincia Lithuana

Grodno
Kowno
Nowogródek
Pińsk mi
Orsza (d. wil.) mohyl.
Oszmiana
Sienno (d. wil.) mohil.
Udział mi
Wilno supr. 1864

β) suppressi a. 1832.

Drohiczyn ar
Giełwany
Hubin Łuck.
Horodecensis
Holszany
Iwienicz (Iwieniec)
Narwiliszki
Kołtyniany wil
Liskoviensis
Łopienica
Łukoml (d. wil.) mohyl.
Mińsk mi
Olkieniki wil
Połock (d. wil.) mohyl.

Postawy mi
Drohiczyn (d. wil.) wil. 1825–1833 supr.

Prozoroki

mi Serafin f. 1362 Kazmierz Janiszewski podstoli ostrucki – (dyec. wilen.) dzis minsk.

ar Sokolnikow (Socolnicensis) (d. wil.) md...

Swisłocz

Szejbakpol

Żoginie

b) Provincia Rubrae Russiae.

Trc Międzyrzecz ostrogski

β) suppressi a. 1832.

Bar

Trc Druszkopol

Trc Iwonica

Krzemieniec Trc

Kamieniec

Trc ar Lisianka truk.

Trc Korzec

Komargród

Trc Szumsk

Wońkowce

Ord. S. Francisci de observantia

Bienica f. 1700 Michał Kociełł podskarbi w. lit. w daam. dyec. wilen

mi – Bucław f. 1504 Alexander Król

min Druja (Sapiezyn) f. 1643

zmud – Datnow f. 1701 Jan Brzostowski ref. w. lit. d. zmud.

Trc – Dubinscensis (Dubno) fund. 1616

– Grodno f. 1595 Anna Księżna Drucka – Sokolińska pierwotny fund. 1495 przez Alexandra Jagiellończyka w. x. lit. ...

Iwje (Ivienicensis) (f. 1632) f. 1631 Mikołaj Kiszka wojew. mścisław.
Kretynga f. 1610 Jan Karol Chodkiewicz wojewoda wileń. żmud
Kowno f. 1468 Stanisław Sędziwojewicz starosta grodzień., marszałek król. żmud
Łuck
Minsk f. 1624 Andrzej Kesowski z żoną Halszką Lewkowiczówną.
Mohilew f. 1687 Teodor Orzewski (d. wil.) mohil.
Nieświeź f. 1594 Mikołaj Krzysztof Radziwiłł
Słonim supr. 1864 – fund. 1630
Telsze f. 1624 żmud
Traszkuny f. 1696 dyec. wileń dziś dyec. żmud.
Troki f. 1617
Łukoml f. Jan Łukomski
Wilno supr. 1864 fund 1469 Kazmierz Jagiellończyk Król pol.
Zasław f. 1600 Janusz Xiążę Ostrogski
Dąbrowna f. 1624 Mikołaj Hlebowicz Kaszt. wil
Żytomierz f. 1761
Wołożyn f. 1681 Stuszka Józef Bogumił marszałek nadw. lit.
Lida f. 1645 Agnieszka z Broniszów Staniszewska
Cytowiany fund. 1614 Andrzej Wołłowicz chorąży W. X. Lit. w dyec żmudzk. supr 1830 żmud

β) suppressi a. 1832.

Berezyna fund. 1682 Konstanty Władysław Pac (dyec. mińsk.) dawn. dyec. wileń.
Cudnow
Hłusk miasteczko f. 1677 Alexander Połubiński marszałek (W. X. Lit.) f. Wołkowyski f. 1662 w dyec. wileń. – dziś w mińsk.
Janow (Janoviensis) (w gub. podol.
Jarmolince) Jarmolince f. 1761 Paweł Starzyński jenerał (w dawn. dyec. Kamien.)
Janowka (Janoviensis) (Janowka) w gub. woł.
Jurewicze (dyec. mińsk.)
Karolin (in Pińsk) f. 1705
Kuścin f. 1754 (Kustyń w gub. wołyń.)
Mikulin f. 1720 Marian Ogiński Kaszt. wileń. (d. wil. mohyl.)

mi – Mozyr f. 1645 Stefan Łoszka
ar – Mscisław f. 1727 Jan Hurko chorąży witebski (d. wil.) mohyl.
ar – Orsza f. 1653 (d. wil.) mohyl
Pinsk
ar – Połock f. 1498 (d. wil.) mohyl
ar – Rohaczew f. Chodkiewicz (d. wil.) mohyl
ar – Sieliszcze f. 1726 (d. wil.) mohyl.
mi – Słuck f. 1661
Łuc Warkowicze (Warkoviensis) f. 1733
ar – Wielona f. 1752 (d. wil.) mohyl
ar – Witebsk. f. 1676 (d. wil.) mohyl.

Szumiacz f. 1808
Łdyżków Łuc
Wołożyn wil

Ord. Reformatorum

Łuc Dederkały (Dederpolensis) f. 1772

β) supressi a. 1832.

ar Bocki f. 1744 (dawn. dyec. łuck.) wiln.
Łuc ar Zorniszcze w dawn. dyec. łuck. (pod Ołyką) łuck

Krzemieniec Łuc. 1807

Ord. Capucinorum

Łuc. ar Brusiłow f. 1790 łuck.
Łuc. ar Chodorkow f. 1763 łuck.
Łuc Stary Konstantynow f. 1750
Winnica f. 1748.

β) supressi a. 1832.

Dunajowce f. 1751 Dyec. kamien.
Lubieszow f. 1756
Kuna f. 1773.

Ostrog f. 1749 Trec
Uscitug (vel Rożanopol) Rożyampol f. 1747 Trec
Włodzimierz f. 1751 Trec
Zbryż. f. 1744. dyec. Kamien.

Ord. Carmelitarum antiquae observ.

Chwatojnie f. 1750 Jan Adamkowicz (dyec. żmudz.) żmud
Kamieniec
Krupczyce f. 1683 Jan Nestorowicz Kaszt. brzesk. (dyec. Łuck)
Łuck f. 1740 Antoni Konstanty Bazalski Trec
Sloboda
Wilno f. 1506 Mikołaj Radziwiłł
Zaświerz supr. 1864 fund. 1714 Krzysztof Zenowicz w dawn. dyec. wileń.

Ostrog Łuck 1807

β) suppressi a. 1832.

Annopol (Hlinniki) f. 1753 Łuck Czerykow ar
Białynicze f. 1622 mohil.
Boredicensis (Narodycze karm. bos. f. 1748)
Czausze (Czausy) f. 1653 mohil
Dorohostaje f. 1667 dawn. dyec. Łuck. Trec
Horodyszcze f. 1662 (dawn. dyec. Łuck) Trec
Kiejdany f
Kisielin f. 1691 dyec. dawn. Łuck. Trec
Kniażyce f. 1632 d. mohil.
Koleśniki ff
Kupinensis (karm. bosi? f. 1747)
Lida f. 1676

Łuc Łabuń f. 1745
żmud Łankoviensis (Linkow) dyec. żmudz.
Małminoviensis (Maryki) f. 1714
Mażykin (mohil) Maryanoviensis
ar. Mścisław f. 1620 mohil
Łuc Olewsk (Olewiensis) f. 1670 dawn. dyec. Kijow.
Pompiany f. 1675
ar Radomyśl (Radoml) f. 1619 mohil
Rosienie
ar Stankow f. 1720 d. mohil.
Szczemiotoviensis (Szematówka)
Ostrog 1803 Taboryszki
Łuc Toporzycensis (Toporzyszcze) d. Łuck. d. Kijow.
Łuc Uszomirensis (Uszomierz) d. dyec. Kijow. f. 1772
Żołudek f. 1681

Ord. Carmelitarum discalceator.

Łuc Berdyczow f. 1630
Grodno
mi Głębocensis (Głębokie) supr. przed 1864 f. 1642
żmud Kowno
Wilno in Ostrobrama
β) suppressi a. 1832.
żmud Antolepty (Jezumont) f. 1740
Hudoinensis (Gudohaje?)
Kupin (w gub. podol.) 1803 Novovaszniowiensis (Nowy Wiśniowiec) f. 1722
Pinsk

Poszemianensis
Staromiedzialensis w dawn. dyec. wileń.
Wileyscensis.

Ord. Canonicorum de poenitentia

Wilno na Zarzeczu f. Piotr Zalamay

β) suppressi a. 1832.

Jazynensis (Jużynty) dawna dyec. wileń. dziś żmudzk.
Kurylensis (Kurkle w dawn. dyec. wil. dziś żmudz.)
Kwetki Kwetki seu Ponemonie
Michaliszki f. Jan Brzostowski
Miedniki f. Władysław Jagiełło
Widensis (Widze ?) Widzieniszki f. 1613 (Marcin Marcelli x. Gedrojt wojew. mścisław. (Praepositus 1613 dostał usum mitrae et baculi)
Pokolensis (Pokolnie ?)
Siemienicensis Skiemiany
Smoloviensis Smołwy
Sokolinensis
Suviensis Suwiek
Twerecz. f. Albert Wajszgełło wil

Ord. Canonicorum Lateranensium.

Bychow f. 1619 Jan Karol Chodkiewicz hetman (d. wiln.) mohil
Ozierany (Ozierecensis) (d. wiln.) mohil. probostwo
Słonim
Wilno supr. 1864

β) suppress. a. 1832

Krzemienica.

Żurowice (d. wiln) mohil.

Żurowice fund. 1654 supr. przed 1825

Ord. Benedictinorum.

min Horodecensis
min Nieswież S. Cruc.
wil Troki

β) suppressi a. 1832.

min Minsk
żmud Poszuttunie

Ord. Cistersorum.

mi Kimbarowka Benedyktyni

β) supress. a. 1832.

wil Wistyce dawn. dyec. Łuck.

Ord. Augustianorum.

żmud Kowno
wil Wilno f. 1679

β) supress. a 1832.

Łuc Kodnianensis f. 1646
Łuc Radzinoviensis (Radziechow) f. 1699
Łuc Zaturzecensis f. 1620.

Ord. PP. S. Trinitatis

Kamieniec f. 1699
Łuck f. 1717 Łuck
Wilno supr. 1864 na cerkiew f. 1693

β) suppressi a. 1832.

Babinowicze mohil.
Beresteczko f. 1690 dawn. dyec. łuck. Łuc
Brahilow f. 1740
Janow
Krzynicensis (Krzywicze) f. 1772 mi
Mołodecensis (Mołodeczno) f. 1758 mi
Orsza f. 1712 mohil.
Ozyszczów f. 1765 łuck.
Szumbor Łuc
Trinopol (Werki pod Wilnem) f. 1695
Teofilpol (Czołhań) f. 1738 dawn. dyec. łuck. Łuck
Witebsk mohil.

Marian
Brzeżdow Łuc 1807

Połock (d. wil.) mohil.
Dąbrowica Tuc. 1825

Ord. P.P. Scholarum Piarum

ar Drohiczyn f. 1774 (d. wiln.) wiln.
Lida f. 1756
mi Lubieszow (Nowy Dołok) f. 1689
Międzyrzecz (Korecki) f. 1702 (d. dyec. Tuck.)
Wilno f. 1722
Witkomierz f. 1740

β) supressi a. 1832.

mi Łużecensis (Łużki) f. 1741
Poniewież f. 1728
Rossienie
Szczuczyn. f. 1698

Witebsk f. 1754

Ord. Congregationis Missionis a S. Vincentio. (Wincentyni)

Kraśław ar. 1832
Kraslaw (d. infl.) mohil.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Bobrujsk
Hryniczki (Glinczki)
Mohylew (Seminarium)

ar Białystok (d. wil.) wiln.
Iłuksztа f. 1787
Łyskow f. 1753
ar Oświej ~~f. [illegible]~~ (d. wiln) mohil.
Wilno f. 1695
Tuck. Zasław f. 1750 Paweł i Karol Sanguszkowie marsz. w. lit. (w dyec. d. Tuck.)

β) supressi a. 1832.

Biebrza
Hlyady (Glinciszki? f. 1810)

Siemiatycze (dawn. dyec. łuck.) fun. 1726 wiln.

Smiłowicze (w dyec. minsk.) fund. 1743 Marcy: bella z Ogińskich Zawiszyna marszałkowa nadw. lit. w dyec. wileń. dawn.

Sobocz

Wilno ad S. Casimirum.

Ord. FF. Rochitarum

Kęnstajcie (dyec. żmudz.) f. 1738 Jan Antoni Rymajsto sędzia żmudz.

Wornie (dyec. żmudz.) f. Horain biskup przed r. 1650.

Mińsk 1807 fun.

Ord. FF. Joannis de Deo.

Grodno f. 1728 Piotr Zamerzyński bisk. wileń.

Mińsk f. 1709 Antoni Teodor Wańkowicz stolnik miński

Łuck f. 1639 Baltazar Tyszka kanonik łuck. Łuck

Nowogrodek f. 1649 Kazmierz Lew Sapieha podkanc. lit

Wilno f. 1635 Abraham Wojna bisk. wil.

Wysokie-Litewskie f. 1785 Alexander x. Sapieha kancl. lit. (dawn. dyec. łuck.)

73

Betz kośc. dominikanek
Przemyśl " Karmelitów

Die Laterne v. Roc

In originellem Buntdruck-Umschlage mit dem

Das 5te Heft der Laterne wird am

Freitag den 11. August

ausgegeben und bitte, mir Ihre Bestellzettel möglichst bald zukommen zu lassen. Wiederholentlich bitte ich, sich bei dieser jetzt im Culminations-

V
erbit

Expl.

Klasztory w Rossyi r. 1804

Kościoły paraf.	186	269	171	83	74	94
	mohilow. 77	Wileń. 104	Żmudz. 16	Łuck 51.	Kamieniec 27	Minsk 47
Augustianie	—	2	—	4	—	—
Bernardyni	8	10	4	8	2	10
Bonifratrzy	—	4	—	1	—	1
Cystersi	—	1	—	—	—	1
Dominikanie	19	23	2	13	11	13
Franciszkanie	7	14	1	6	3	8
Kanonicy lateran.	3	3	—	—	—	—
Kanonici a Poeniten.	—	15	—	—	—	—
Karmelici antiq. obs.	7	9	5	10	3	—
Karmelici bosi	—	7	—	—	2	3
Kapucyni	2	—	—	—	4	1
Kartuzi	—	1	—	—	—	1
Komuniści	—	—	—	—	—	—
Marianie	—	1	—	1	—	—
Missionarze a S. Vinc	3	3	—	—	—	1
Jezuici	21	—	—	—	—	—
Pijarzy	1	5	1	2	—	2
Reformaci	2	—	—	2	—	—
Rochici	—	2	2	—	—	1
Kameduli	—	1	—	—	—	—
Benedyktyni	—	1	1	—	—	3
Trynitarze	4	2	—	4	2	2

	mohil. 8	Wileń. 19.	Żmudz 2	Łuck 2	Kamieniec 2	Minsk 2
Benedyktynki	—	8	—	—	—	2
Franciszkanki	—	6	—	—	—	—
Brygitki	—	2	—	—	—	—
Cysterki	—	—	—	—	—	—
Dominikanki	—	—	—	—	—	—
Karmelitanki	—	—	—	—	—	—
Collestae	—	—	—	—	—	—
Marianki	2	—	—	—	—	3
Siostry miłos.	6	3	—	—	—	—
Wizytki	—	—	—	—	—	—

75

Rotkiewicz: Opus miserentis Dei Vilnae 1699. 4°

Pokorski Innoc.: Vitae Sanctorum Ordinis S. Pauli. Varsaviae 1730. 8°

Szymak Józef: Prerogatywa zakonu Kaznodziejskiego. Wilno 1755. 4°

Zniesione Klasztory w Galicyi.

R. 1782 postanowił Józef II Cesarz znieść w całem Państwie swojém większą część Klasztorów. Dotyczący w tej mierze Patent cesarski ogłoszono d. 27 Marca 1782 dla Galicyi, na mocy którego polecono spisać majątek każdego pojedynczego Klasztoru, dobra supprymowanych Konwentów przez licytacyję sprzedać i zebraną summę wcielić do funduszu religijnego. Według spisu przechowanego w aktach Ministerstwa Oświecenia w Wiedniu (Akta Klasztorne, Fascykuł 210. Obacz: Brunner Sebast: Die Mysterien der Aufklärung in Oesterreich 1770-1800. Mainz 1869. 8o. pag. 369-379) postanowiono znieść następujące Klasztory po oszacowaniu ich majątku.

D. 1 Sierpnia 1782.	Brygitki we Lwowie . .	61,102 złr.	.. 21 zakonnic.
" 11 Listop. "	Kanoniczki " " . .	26,810 "	9 "
" 11 " "	Karmelitanki trzewiczkowe " "	130,115 "	30 "
" 11 " "	" bose " "	61,506 "	16 "
" 11 " "	Dominikanki "	347,748 "	46 "
" 11 " "	" w Przemyślu . .	59,974 "	18 "
" 11 " "	" w Żółkwi . .	37,657 "	19 "
" 11 " "	Brygitki w Samborze . .	52,827 "	16 "
" 11 " "	" w Sokalu . .	39,427 "	26 "
" 11 " "	Benedyktynki w Jarosławiu .	128,004 "	32 "
" 1[illegible] " "	Bernardynki w Tarnowie .	43,639 "	19 "

D. 17 Marc. 1783 Trynitarze we Lwowie w mieście . . . 99,565 złr. } 136 zak.
" 17 " " " " " na Halickiem przedmieś. 37,945 " }
" 31 " " " w Wielu . . . 28,197 " 15 zak.
" 31 " " " w Bursztynie . . . 21,683 " 5 "
" 31 " " " w Stanisławowie . . 50,295 " 11 "
" 31 " " " w Tomaszowie . . . 56,931 " 10 "
" 23 Maja " Karmelici bosi w Wiśniczu . . 87,695 "
" 5 Kwiet. 1784 Teatyni (Collegium pontificium) w Lwowie 47,685 "
" 12 Stycz. 1785 Missyonarze w Horodence . . 86,140 "
" 15 Wrzesn. " Dominikanki w Bełzie . . . 82,700 "
" 16 " " Franciszkanie w Stryju . . 14,723 "
" 25 " " Piarzy w Rzeszowie (Paulinów?) . 2,548 "
" 9 Marc. 1786 Missyonarze w Głogowie (Spatium) 24,627 "
" 30 " " Paulini w Starejwsi . . . 61,426 "
" 10 Kwietn. " Karmelici bosi we Lwowie . . 68,834 "
" 10 " " Karmelici trzewiczk. we Lwowie na Halickiem . . : 35,983 "
" 30 Maja " Paulini w Niżniowie . . . 37,900 "
" 24 Czerwca " Kapucyni we Lwowie . . 6,055 "
" 27 " " Bonifratrzy we Lwowie . . 13,224 "
(Klasztor obrócono na Szpital garnizonu)
" 11 Sierpn " Dominikanie u S. Maryj Magdal. we Lwowie. 51,771 "
" 14 Paźdz. " Paulini we Lwowie . . . 23,008 "
" 28 Listop " Piarzy w Korszowie (?) . . . 51,414 "
" 5 Marca 1787 Norbertanie w Nowym Sądczu . . 48,683 "
" 23 Czerw. " Augustianie we Lwowie . . 27,496 "
" 28 " " Franciszkanie u S. Anton. na Glinianskiem przedmieściu we Lwowie . . . 23,356 "
" 6 Lipca " Augustyanie w Witkowie . . 17,474 "
" 23 Sierpn. " Dominikanie w Rohatynie . . . 12,536 "
" 13 Paździer " Karmelici trzewiczk. w Jaśle . . 18,57[illegible] "

77

D. 12 Grudn. 1787 Dominikanie w Jaworowie . . 15,347 złr.
" 29 Marc. 1788 Franciszkanie w Nowym-Sądczu . . 19,659 "
" 7 Maja " Augustyanie w Żydaczowie . . 8,809 "
" 9 Maja " Klasztor Reformatów [?] w Rzeszowie . 2,034 "
" 14 Czerwca " Dominikanie w Busku . . 3,950 "
" 16 Czerwca " Franciszkanie w Krośnie . 48,290 "
" 9 Wrzesn. " Reformaci w Złoczowie . 1,494 "
" 7 Pazdz. " Reformaci w Wieliczce . . 14,007 "
" 18 Pazdz " Karmelici w Wilatynie . 37,939 "
" 29 Listop " Dominikanie w Samborze . 17,986 "
" 29 Styczn. 1789 Karmelici trzewizk. w Drohobyczy 18,672 "
" 25 Lut. " Kapucyni w Bliznem na górze S. Michała . . . 618 "
" 4 Kwiet " Dominikanie w Żmigrodzie . 9,320 "
" 4 Maj " Dominikanie w Tyśmienicy . 38,488 "
" 7 Maj " Franciszkanie (Minoryci) w Jarosławiu . 9,202 "
" 7 Maj " Kapucyni w Kutkorzu . . 8,880 "
" 13 Maj " Bernardyni w Bochni . . 6,088 "
" 8 Czerwc. " Dominikanie w Kołomyi . . 16,751 "
" 6 Czerwc " Karmelici trzewiz. w Hussakowie . 20,776 "
" 26 Czerwc " Dominikanie w Sieniawie . 12,575 "
" 21 Sierp. " Dominikanie w Haliczu . . 7,639 "
" 22 Sierp. " Reformaci we Lwowie . . 576 "
" 1 Wrzesn. " Kapucyni w Krośnie . . 1,234 "
" 15 Wrzesn. " Karmelici w Kochawinie . . 8,423 "
" 22 Wrzesn. " Augustianie w Załościach . . . 32,502 "
" 25 Listop. " Franciszkanie w Horynicach . 24,896 "
" 25 Listop. " Dominikanie w Cieszanowie . 28,369 "

D. 20 Styczn.	1790	Dominikanie w Bełzie	. .	36,354 zł.
" 27 Styczn.	"	Dominikanie w Czernelicy	.	10,024 "
" 16 Lipca	"	Dominikanie w Śniatynie	.	5,206 "
" 16 Sierp	"	Dominikanie w Buczaczu	.	4,292 "
" 16 Sierp.	"	Dominikanie w Sidorowie	.	8,520 "
" 1 Lut.	"	Augustianie w Radomyślu	.	8,460 "
" 11 Paźdz	"	Dominikanie w Przemyślanach		30,043 "

D. 9 Kwiet. 1789	Bazylianie	w Strusowie ..	25,022 złr.
" 15 " "	"	" Trembowli .	25,506 "
" 18 " "	"	" Woliy derewlanskiej .	3,446 "
" 24 " "	"	" Pohoni ..	28,884 "
" 9 Maj "	"	" Petycze (czyli Pictyce w Stryjsk.) ..	9,320 "
" 8 Lipca "	"	w Derewaczu ..	10,255 "
" 23 Lipca "	"	w Wyciniu (w złoczow) ..	23,975 "
" 14 Wrzesn "	"	w Szeptowe (w przemysl.)	18,320 "
" 19 Listop. "	"	" Medzyhory	4,283 "
" 5 Grudn "	"	" Jasœnice -	848 "
" 28 Grudn. "	"	" Swaryczowie	2,320 "
" 19 Marca 1790	"	" w Łuce	6,703 "
" 7 Kwiet "	"	" w Uniowie	68,685 "
" — — 1792	"	" w Czortkowie	2,148 "
" 19 Lutego 1790	Bazylianki	w Smolnicy	4,527 "

Bazylianie w Łazykowie
" Drohobyczy
" Swięty Spas
" w Starym Zbarażu
" Strusowie
" we Lwowie u S. Jana
" w Bawianka Uhorna

„To co założyciele klasztorów w części mozolną pracą z dawnych puszcz uprawili, to co pobożność tylu pokoleń klasztorom powierzyła, to co w spokoju i powoli z biegiem tylu wieków się nagromadziło i z małych datków jakoteż roztropną oszczędnością w wznaczny skarb urosło: to wszystko roztrwoniono, przepuszczono, zmarnowano i na wszystkie wiatry rozsypano. Również i to co rząd jako swą własność zagrabił, co zebrano troskliwością dla dobra publicznego, co nabyto darowizną i kupnem, i co miało być nierównie świętszem i nietykalniejszem a niżeli własność prywatna: ponieważ należała do pojedynczych osób i do całego ogółu: to również zniszczono, i pożarło to gardło, które wiecznie nienasycone, rozwartą ma swą głodną paszczę." (Joseph v. Görres w Rheinischer Merkur 1814 i w tegoż Politische Schriften. München 1854. I Bd. pag. 416.)

80

Cesarz Józef II (1765–1790) zniósł przeszło 600 klasztorów.

Po supressyi Jezuitów zakazał Fryderyk Wielki 1773 w swoich państwach supressyjną bullę publikować. Jezuici zmienili tu imię i habit i przezwali się Kapłani Królewskiego Zakładu szkolnego

Po śmierci Fryderyka Wielkiego + 1786, następca Fryderyk Wilhelm II zniósł d. 30 Octobr. 1810 wszystkie klasztory w Prusiech.

81

Na mocy Bulli papieskiej (z d. 17 Kwietnia 1819 wydanym przez Malczewskiego arcybiskupa warsz (a w Dzienniku praw 1822 (ogłoszonym, supprymowane zostały w Królestwie Polskiem

dekretem

1. VIII

Kollegiaty 1. Wiślica. 2. Pilica. 3. Kurzelów. 4 Szkalbmierz 4. Wieluń. 5. Chodcz. 6 Uniejów. 7 Sieradz. 8 Łask. 9 Wolborz. 10 Lublin. 11. Krasnostaw. 12 Płock. 13 Łęczyca archi-Kollegiata. — Zgromadzenie Mansyonarzy w Lublinie.

Klasztory: Augustyanów: ~~[illegible]~~ Kazi

Cystersów Opactwa: 1) Jędrzejów (2) Wąchock 3) Sulejów 4) Koprzywnica 5) Mogiła opactwo komend. 6) Lend

opactwo komend.

Benedyktynów Opactwa klasztorne: 1) Św. Krzyż. 2) Sieciechów

Kartuzi: 1) Gidle

Dominikanów 1) Opatowiec. 2) Płock.

" Obserwantów: 1) Warszawa

Kanoników regularnych Miechowitów: 1) Miechów prałactwo.

Kamedułów 1) Szaniec 2) Rytwiany 3) Bieniszew

Norbertanów: 1) Hebdów opactwo komendat.

Paulinów: 1) Pinczów 2) Beszowa 3) Wielgomłyny. 4) Wieluń. (ś. Jerz) 5) Warszawa 6) Ordów. 7) Oporów. 8) Łęczeszyce.

Kanonicy regularni lateran. 1) Witów 2) Czerwińsk 3) Warszawa 4) Lubraniec

Norbertanek: 1) Busko 2) Imbramowice (zatrzymane). 3) Płock

Bernardynki: 1) Warszawa. 2) Praga pod Warszawą

Benedyktynki: 1) Radom 2) Sandomierz. 3) Sierpc

Brygitki: 1) Lublin 2) Warszawa

Karmelitanki 1) Lublin. 2) Warszawa

Wizytki: 1) Lublin

Supressia Klasztorów (d. 17 Kwiet. 1819 [dekretem] przez
Franciszka Skarbka Malczewskiego arcyb. warsz.
na mocy bulli Piusa VII (Romae 30 Junii 1818)

Benedyktyni: Łysa gora, Sieciechow (Opactwa)
Cystersi: Koprzywnica, Wąchock, Sulejów
Norbertanie: Hebdow, Witow
Miechowici: Miechow
Kanonicy lateran: Lubraniec, Mstow (probostwa)
Czerwinsk (opactwo), Warszawa (Dom S. Jerzego)
Gidle Kartuzi
Paulini: Warszawa, Beszow, Pinczow, Oporow,
Brdow, Leńczeszyce, Wielkiemłyny
Norbertanki: Busk, Ibramowice
Karmelitanki S. Teresy Lublin
Brygitki: Lublin
Benedyktynki: Sierpc
Kolegiaty: Szkalmierz, Wiślica, Kurzelow, Pilica,
Wieluń, Chodecz, Uniejow, Sieradz, Łask,
Wolborz, Łęczyca, Płock, Krasnystaw, Lublin

Benedyktynow probostwa 1) Wąwolnica r.
1458 nadane przez Kazimierza Jagiellończyka
2) Koniemłoty r. 1471 przyznał Paweł II papież
3) Stupia r. 1472 przydzielił Paweł II papież
4) Wierzbnica fund. Komornicki opat przeto Kryski 1657
5) Stupia probostwo szpitalne S. Michała f. opat Michał Maliszewski

supressia Klasztoru 1819 d. 24 Junii Franc. Malczewski archiep. Vars.

Thomas Nowiński episcopus byblijensis +4 Januar 1830

Supressia vigore bullae
Pii VII Ex imposita nobis...
Romae d. 30 Junii 1818

accedente consensu

d'Arnoult Eugene.
La guerre de Pologne e
Paris 1864. 8vo

Suppressia Klasztorów i Kollegiat przez Radę administrac. Królestwa Polsk. d. 16 Sierpnia 1822 na mocy Bulli papiesk. z d. 17 Kwiet. 1819.

Kollegiaty: Wiślica, Pilica, Kurzelow, Szkalbmierz, Wieluń, Chodecz, Uniejow, Sieradz, Łask, Olborz, Archikollegiata w Łęczycy, Lublin, Kraśniostaw, Płock

Opactwa świeckie: Hebdow, Mogiła, Jędrzejow

Augustianie: Olkusz

Benedyktyni: Swięty Krzyż (opactwo Klasztorne), Sieciechow (Opactwo Klaszt.)

Cystersi: Jędrzejow (opactwo), Wąchock, Sulejow, Koprzywnica, Lend

Dominikanie: Opatowiec, Płock

Kanonicy regularni Stróże Grobu Chryst. Miechow prałactwo

Kanonicy regularni later. Witow, Mstow, Czerwińsk, S. Jerzego w Warszawie, Lubraniec.

Kameduli: Szaniec, Rytwiany, Bieniszew

Kartuzi: Gidle

Norbertanie: Hebdow

Paulini: Pinczow, Beszowa, Wielgomłyny, Wieluń, Warszawa, Brdow, Oporow, Leńcieszyce

Missionarze: Lublin

Dominikanie obserwanci: Warszawa

Klasztory żeńskie:

Norbertanki: Busk, Imbramowice, Płock

Benedyktynki: Radom, Sandomierz, Sierpc

Brygitki: Lublin, Warszawa

Karmelitanki: Lublin, Warszawa

Wizytki: Lublin

Bernardynki: Warszawa, Praga.

85

1864 d. 10 Decembr. Supressia monasterów: Chełm, Biała, Lublin, Zamość i utworzenie parafii: ~~Spas~~, ~~Kolemyce~~ ~~(gdzie były do 1890 filie)~~

1864 d. 8 Novembra Ukaz znoszący klasztory w Królestwie zostawiono tylko 25 męskich i 10 kobiecych klasztorów.

R. 1832 zniesiono w Rosyi (Litwie i Białej Rusi) 191 klasztorów

1836 zniesiono Bonifratrów
1842 " Missionarzy (Lazarystów)
1854 " Pijarów
pozostawiono zaś 38 męskich i 22 żeńskich klasztorów.

85a

Opactwa komendatarjne. Zygmunt August na sejmie piotrkowskim 1550 ponawiając statut z r. 1538 ustanawia aby na Opata wybierany był tylko Polak szlachcic, a gdy by nie było w klasztorze professa szlachcica aby z tejże dyecezyi obrany był przez biskupa xiądz i aby był prezentowany królowi i aby potem professyą uczynił. — Toż samo powtórzył Zygmunt III konstytucyją z r. 1588.

86

Opaci: Miechowski: Jan Dębicki bisk. płock. 1647.
Tyniecki 1654; Stanisław bisk chełmski
Mogiła 1655 Jan arcyb. lwow.
Miechow 1655 Koryciński
Tyniec. 1656 Jerzy Lubomirski Kawal. maltan.
Tyniec 1661 Poniatowski
Andrzejow 1669 Andrzej Olszowski arcyb. lwow. potem Stanisław Lipski arcyb. lwow.

R. 1686 Cysterski żądali aby z 15 ich opactw król 10 obsadzał lecz nieprzyjęto

R. 1692 Innocenty XII postanowił aby w każdym opactwie był opat komendatariusz i klaustralny — nie przyjęto nominaci komend. od Krola, nie mogli objąć opactw

Bl. S Tom
72

xicon

ericum.

Lipsiae. 1877.

Comend 87/1836.

Tyniec
Lubień
Płock
} Benedyktów

Wąchock
Mogiła
Sulejów
Wągrowiec
Jędrzejów
Paradyż
} Cystersów

Czerwińsk
Trzemeszno
Hebdów
Miechów
} norbertanów

~~Tyniec~~

Załuski 1683 – 1690

Opaci

Sulejowski : Marcin Załuski sufr. płoc. 1757. 6/
Stanisław Potkański schol. płoc. 1769
1777.

Lubieński : Michał Lipski kan. gniezn. 1757-1769
1777 1/ Kazimierz Lipski 1781

Płock. : Antoni Grzegorzewski kan. pozn. 1757
Felix Jelski kan. gniez. 1760
Michał Żółtowski 1766 Jan Klemens Mokrowski kan. płock. 1761
Jan Karski sufr. gn. 1775

Czerwińsk i Mogilno : Michał Wodzicki 1757 bisk. przem. 1781 / Michał Poniatowski 1768 1766.
Mogilno: " " Jan Kanty Wodzicki 1769 1768 1766

Tyniecki i Jędrzejowski : Adam Komorowski prymas 1757
Adam Komorowski prymas 1757
Jakób Ant. Komorowski 1760
Adam Krzętowski kan. kr. 1769. 1761. 1781

Hebdowski : Krzysztof Dobiński sufr. gniezn. 1757
Andrzej Młodziejowski 1775 Karol Wyrwicz 1781

Miechowski : Mikołaj Dembowski bisk. Kamien. 1757
Jan Gabriel Podoski ref. kor. 1760 Kajetan Sołtyk bisk. kijow. 1758
Antoni Sierakowski bisk. infl. 1781
Gaspar Cieciszowski 1783

Wąchocki : Józef Załuski ref. kor. 1757
Józef Szaniawski 1775.

Opaci zakonni od r. 1781

Swiętokrzyski Jan Nepom. Niegolewski

Sieciechowski Leonard Prokopowicz

Tyniecki Amand Janowski

Trocki Ludwik Dydziński

Jędrzejowski Bernard Niegolewski

Czyrzycki Onufry Grzymisławski 1783

Sandecki Jędrzej Lassota Szczykowski
od r. 1783 nie przychodzi

Opactwa 1789.

Benedyktyńskie: 1) Świętokrzyskie [Opat. zakon.] 2) Sieciechowskie 3) Sienin-[Koadjutor:]
ski. 4) Tynieckie (opat zakon. Janowski) 5) Płockie 6) Mo-
gilnickie 7) Lubińskie (Opat zakonny Kieszkowski)
[Stanisław Kieszkowski 1780]
8) Trockie 9) Horodyskie (10) Nieświeskie (Opat. zak. Wojciech
Kieszkowski 1786)

Cysterskie: 1) Łędzki 2) Jędrzejowski (Op. zakon. Niegolewski)
3) Pokrzywnicki 4) Przemęcki 5) Szczyrzycki 6) Ble-
dzewski 7) Wąchocki 8) Trzemeszyński 9) Czerwiński
10) Witowski 11) Oliwski 12) Sulejowski 13) Oberski
15) Koronowski
16) Szczyrzycki
17) Peplinski

Bazyliańskie. 1) Proto[archi]mandryta (generał) 2) Mielecki (zwykle metro-
polita) 3) Uniowski 4) Owrucki 5) Kaniowski 6) Żółkiew-
ski 7) Onufrejski. (zwykle arcyb. smoleński: Józef
Lebkowski 1789) 8) Dermański 9) Dubieński 10) Świę-
tokrzyski (8.9.10 zwykle bisk. chełmski) 11) Supraślski
12) Leszczyński (zwykle bisk. piński) 13) Kobryński
14) Brasławski 15) Drohobuski 16) Żydyczyński
17) Grodzieński. 18) Połocki Hlebo-Borysk. (zwy-
kle arcybisk. połock.) 19) Trocki. 20)
Kijewo-Pieczarski

Norbertańskie: 1) Hołobockie. 2) Witowski, 3) Sandecki
[Kanoników: 1) Trzemeszyński 2) Czerwiński]

Opaci świeccy 1) Tyniecki (prymas) 2) Czerwiński 3)
Lubieński. 4) Wągrowiecki; 5) Trzemeszyński
6) Sulejowski. 7) Płocki. 8) Jędrzejowski
([Adam] Krzerębski) 9) Hebdowski. 10) Paradyski ([Tomasz] Antici kard.
kard. protektor 1780)
11) Wąchocki 12) Bledzewski (kar. Albani) 13) Łędzki
14) Oberski. 15) Mogilski

Proboszcz świecki Miechowski Antoni Sierakowski
bisk. inflants. 1780 a r. 1784 Kacper Cieciszowski
sufragan ~~Kijow~~. – r. 1760 Jan Gabriel Lodzki ref. kor.

Zbory luterskie r. 1853 91

Kowieńska gubernia

Birże

Poniewież filia

Talheim Capelania

Zejmele

Szadow filia

Kiejdany

Eiragola filia

Kowno

Kretynga

Szwekszinie filia

Szkudy (Szoden)

Telsze Capellania

Stare Żagory

Janiszki

Szawle

Tauroggen

Rosienie filia

Swirenie "

Neisztat "

Szylele "

Skaudwiny "

Kelmy "

Wileńska gubernia

Wilno

Wilno Capellania

Gojceniszki

Grodnenska gubernia

Grodno

Białystok

Supraśl Capellania

Choroszcz

Knyszyn

Michałowo

Nejdorf (koło Przerośli)

Minska gubernia
Minsk Capelania
Stuck.
Witebska gubernia
Dynaburg
Kreicburg
Lemener filia
Treitelberg filia
Połock
Witebsk filia
Lucyn filia
Warkland filia
Mohilewska gubernia
Mohilew.

Zbory Kalwińskie 1853

Wileńska gubernia.
Wilno
Bielica filia
Kowieńska gubernia
Kiejdany
Kielmy
Dziewiałtów
Ponedel
Sołomiesk
Szwabiszki
nowe miasto filia
Birże
Radziwiliszki
Grodzieńska gubernia
Rasna
Niepokojczyce
Zabłudów filia
Izabelin
Mińska gubernia
Słuck
Kopyl
Kojdanowo
Semenowicze filia
Pierce filia
Zapale
Ostaszyn
Mohilewska gubernia
Kopyś

Augustyanie (Fratres ordinis Eremitarum S. Augustini), podług Rubrycell zakon ten założony r. 388; reguła potwierdzona przez Innocentego I r. 404; sam zakon potwierdzony przez Leona I r. 343 (?) – Do Polski miał ten zakon najprzód Świętopełk książę pomorski r. 1205. Konwenty i klasztory polskie należały pierwotnie do prowincyi bawarskiej od której r. 1546 odłączyły się tworząc osobną prowincyą polską. – Od r. 1797 do 1806 utworzono osobną prowincyję galicyjską o 7 klasztorach. R. 1864 skasowano resztę klasztorów w Królestwie, tak iż tylko 2 klasztory w Krakowie i Wieluniu pozostały.

Wywodzą swój początek od S. Augustyna, bisk. hippońsk. który r. 388 miał w Tagaście w Afryce pierwszy założyć klasztor i osobną regułę napisać – co jednak wątpliwe. Dopiero [illegible] od r. 1209 zaczęły we Włoszech powstawać oddzielne zgromadzenia eremitów żyjących podług reguły S. Augustyna. Dopiero papież Alexander IV r. 1256 w XIII wieku połączył te zgromadzenia w jeden zakon eremitów S. Augustyna, potwierdził ich, nadał im generała i podzielił na prowincye. Klasztory polskie należały pierwotnie do prowincyi bawarskiej, dopiero od r. 1546 oderwali się i zaczęli tworzyć oddzielną prowincyją polską, której pierwszym prowincyałem był Felix Radomita 1546.

Klasztory dawnej Prowincyi polskiej:

istn. 1. Kraków (S. Catherinae V. M.) f. 1342 przez Kazmierza Wielk. Króla (dyec. krak.) sprowadzeni z Pragi.

supr. 1864 2. Warszawa (S. Martini ep.) f. 1356 Ziemowit Xiążę Mazowieck. (dyec. poznan.)

3. Olkusz (Assumptionis B. V. Mariae) f. 1387/69 (?) przez Kazmierza Wielk. Króla (dyec. krak.)

supr. 1864 4. Xiąż wielki (S. Spiritus) f. 1381 Spytek z Melsztyna wojewoda krak. (dyec. krak.) sprowadz. z Krakowa

istn. 5. Wieluń (Corporis Christi) f. 1217 (?) Władysław Odonicz Plwacz xiążę kaliski i rudzki – r. 1355 spalony, został przez Kazmierza Wielk. na nowo odbudowany. – r. 1858 d. 18 Czerwca spalił się, lecz odrestaurowany. (podług Encyklop. f. Kazmierz Wielki r. 1350)

supr. 1864 6. Rawa (Assumptionis B. Mariae) f. 1356 Ziemowit xiążę Mazowieck.

supr. 1864 7. Ciechanów (Visitationis B. Mariae V.) f. 1356 Ziemowit xiążę Mazowieck.

8. Chojnice (Conicensis) na Pomorzu f. 1265 Świętopełk xiążę Pomorski

9. Brześć litewski (S. Trinitatis) f. 1503 – a podług innych f. 1412 Witold w. xiąże lit. sprowadził z Krakowa, właściwie (S. Joannis eleemosyn.)

supr. 1864 | 10. Orchowek f. 1610 Mikołaj Zwicki przy kościele parafialnym (który r. 1507 Grzegorz starosta podł. Encykl. f. 1770 ? bełzki i Krystyn Krupscy bracia założyli), fundacyę potwierdził Grzegorz Zamojski bisk. chełmski – dzisiejszy Kościół z klasztorem wystawiony r. 1760. (należał do prowinc. galic.) dyec. chełmsk.

(S. Trinitatis)
11. Krasnystaw f. 1505 Alexander Jagiellończyk podł. Encykl. f. 1503. supr. 1864 Król. polsk. (należał do prowinc. galic.)

(S. Catharinae)
podług Encykl. f. 1434 (któ?) | 12. Pilzno f. 1403 Władysław Jagiełło Król polsk. (należał do prowinc. galic.) – r. 1841 oddany karmelitom trzewicz.

supr. 1864. | 13. Wilno (Septem gaudiorum B. Mariae V.) f. 1679 ze składek podł. Encykl. f. 1671.

supr. 1833 14. Radziechow (tit. S. Michaelis) f. 1699 w dyec. chełmsk.

supr. 1832 / 15. Zaturce (tit. S. Trinitatis) f. 1620 (a podł. Encyklop. f. 1624) w dyec. łuckiej, kościół wymurow. 1642 Walerian Podhorodeński miecznik wołyńsk.

supr 1784 | 16. Witkow (tit. S. Trinitatis) f. 1673 (a podł. Encyklop. f. 1676) podług Szemetyszmn f. 1675 w dyec. chełmsk.

17. Lwow (tit. S. Annae) f. 1641 supr. 1785

18. Lublin (tit. S. Agnetis) f. 1624 Mathias Wardziak przedmieszczanin lubelski. supr. 1864 maj. Prof.

19. Radomyśl (tit. S. Jacobi) f. 1625 (a podł. Encyklop. f. 1647) f. 1625 Abraham Sieniński wybrańcy około r. 1676 supr. 1785.

20. Żydaczow podług Encykl. f. 1600 (podł. Wołka f. 1758 (dyec. lwow.)

supr. 1832 | 21. Kodeń (w dyecezyi kijowskiej ~~łuckiej~~) f. 1646 fund. Tyszkiewicz (niema na mappie)

22 Załosce (ad S. Laurentium) f. 1645 (w dyec. łuck. ~~lwow.~~) fund. 1740 Józef Potocki – supr. 1784 (dziś cerkiew ruska)

po Karmelitankach bosych. 93

23. Narodycze (tit. Septem Dolorum B. M. V.) w dyec. Kijow. f. 1765 ustmiat r. 1800. (podług Encykl. f. 1780) supr. przed r. 1830.

Średnik czyli Szrzednik

dyec. żmudz. 24. Średnicense in Samogitia f. 1618 niema na mappie
czyli właściwie 1619 fund. Stanisław Kiszka bisk. żmudz. istniał krotko

25. Bobrek wieś f. 1618 (Zawada – Nativitatis B. Mariae V. ?) właściwie Lubtyna niema na mappie

26. Covnensis in diocesi Telsensi niema na mappie istniał 1833
osadzeni nowszemi czasy przy końcu XVIII w. przy paraf. kościele S. Piotra i Pawła. – suprym. 1864
(~~Lavr~~) (Immaculatae Concept.)

27. Malina oppidum, residentia f. 1784 Ignacy Kordysz pisarz ziemski winnicki (w dyecez. Kijow.) niema na mappie
suprym przed r. 1830.

~~Koronatelbcz.~~

28. Białacerkiew dyec. Kijow. fund. 1667 Jan Stacharski Komendant, supr. przed r. 1700.
Białłuty (Villa alba) w dyec. płock. istn. 1670 supr. w XVIII w. przez Prusaków. fund. 1605
Witków w dyec. chełmsk. fund. 1673.

Klasztor Augustianek (Mantelatki) powstały we Włoszech około 1256

1. Kraków (ad S. Catharinam) f. 1565 Szymon Mniszek prowincyał Augustianów. (a podług Encyklopedii f. 1585) Klasztor zbudowała Jadwiga Kownaszewska Prowincyał Jakób Mojski przepisał dla nich ustawy r. 1607.

(Ob: Ordo divini officii adusum ord. eremitarum S. Augustini conventus Cracov. pro a. 1866. Cracoviae 1866.)

Zacie supr. 1832

Regula S. Patris Augustini. Cracoviae 1742. 8vo

Reguła S. Augustyna. Constitucie Siostr wtorego habitu zakonnic Kaznodz. przetoż. na polskie przez F. N. M(oraickiego) 4to

cf Prowincyi ?

94

W Klasztorze Augustianow w Warszawie jest

Historyczna wiadomość o zakonie Augus-tyańskim w Polsce przez Alipiego Niedzielskie-go prowincyała 1817. MScr.

Augustianie (eremici) mieli być do Polski wprowadzeni 1205 i posiadać pierwszy klasztor w Chojnicach pod Gdańskiem – co jednakże wąt-pliwe – najprawdopodobniej dopiero 1335 do Wielunia sprowadzeni. (ob. mappę: Conventus fr. Ord. Eremit. S. Augustini per Provinciam Poloniae et Lithvaniae Mathias Steidlin sculps. Aug. Vindelic. 4º obl.)

Założeni r. 388 potwierdzona ich reguła przez Innocentego I r. 404, a drugi raz przez Innocentego III na Koncylium lateraneń-skim r. 1097; trzeci raz przez Alexandra IV r. 1158. – Sprowadzeni do Polski r. 1205 przez Swiętopełka xięcia pomorskiego. (Rubricella) założeni w IV wieku sprowadzeni podług jednych do Polski 1241.

R. 1740 w prowincyi polskiej liczono konwentów męskich 19 panieńskich 1

R. 1804 było w Rossyi 6 klaszt. (w dyec. wileńsk. w dyec. łuck. 4 (Kodnia, Radziechow, Zaturce, Brod...) w dyec. wileń. 2. (Wilno, Kowno)

R. 1785 tworzyli prowin-cyę małopolską

R. 1744 liczono konwentów męskich 20 panieński 1 w jednej prowincyi

1. Wielun (d. gniezn.) zał. 1217 a raczej 1335 przez Kazmierza wielkiego (podług Damalewicza przez Przemysława Króla) (podł. Bulińsk. fund. 1350 Kaz. w. przez Wielk.) (d. Krak.) podług rubricelli f. 1217 Władysław pływacz xże wielkopol. Odonicz. podł. Encykl. fund. 1350 Kazmierz W.

1217

2. Kraków (zał. 1348 przez Kazmierza wielkiego (podł. rubrycelli fund. 1342)

1342

3. Warszawa zał. 1352 Ziemowit xiąże Mazowiecki z żoną Eufemią sprowadziwszy z Czech (podług Kozłowskiego fund 1355 co ~~niepewne~~ najpewniej) fund. 1356.

1356

4. Rawa mazowiecka (zał. 1358 Ziemowit xiąże Mazowieck. ~~(z żoną Eufemią)~~ (podł. Bulińskiego) fund. 1356 podł. Encykl. 3 w Łaszniwie 1356 podł. przyw. papiez.

1356

5. Ciechanow (d. płock) zał. 1358 Ziemowit x. Mazowieck. (płock.) strictioris observantiae. prov. małopol.

6. Xiąż wielki (d. Krak.) zał. 1381 Jan Spytek wojewoda Krakow. (fund 1379 Spytek z Melsztyna wojewoda krak. – rubricella) (fund. 1381 podł. Bulińsk.)

1381

7. Pilzno (supr.) (d. Krak) fund. 1401 Władysław Jagiełło – rubricell. (wybud. 1434 podł. Bulińsk.) podł. Encykl. f. 1434

8. Chojnice (pod Gdańskiem.) supr. (Konitz) (d. gniezn) fund. 1265 Swiętopełk xiąże pomorsk. (~~Conrau~~ w mappie jest istnieją)

1205 p. Swiętopełk pomor

9. Krasnystaw, (zał. 1506 Alexander Król pol. (podł. Bulińsk. fun 1503) (niema na mappie) fund. 1398 Władysław Jagiełło – podł. rubricelli) podł. Encykl. f. 1503

1505 supr. 1864

10. Orchowek ~~zał.~~ 1610 Mikołaj Zwicki dziedzic Włodawy. fund. 1608 Mikołaj Zwicki – rubric. (podł. Bulińsk. fund. 1770)

1610

11. Lublin (d. Krak.) zał 1624 Gwardziak mieszczanin i żona jego Kuflowa (fund. 1622 Mathias Wardziak dawniej Kuff suburbanus lublinensis – rubricel.)

1624

12. Olkusz supr. (d. Krak.) fund. 1385 (? może wcześniej) przez Kazmierza wielkiego (który + 1370) rubricel.) fund. r. 1300 Władysław Łokietek (podł. Bulińskiego fund 1369 Kazmierz W.) podł. Encykl. f. 1369 Kazmierz W.

13. Radomyśl supr. (d. Krak.) f. 1647 Abraham Sienniecki fund. 1625 podł. Encykl. f. 1647

14. Parczow supr. w XVII wieku fund. 1447 f.

d. Krak.

15. Radziechów (~~w zdtkiew.~~) supr. (na Wołyniu dyec. zytomirsk. ston 1807 fund. 1699
fund. Rostowski

16. Lwów supr. f. 1642 (potwierdza Władysław IV przy spalonym kościołku po Dominikankach na przedmieściu halickiem na mostkach fund. 1641
d. luck

17. Załośce (~~w~~ złoczow.) supr. w dyec. Luck. przed 1723. f. w XVII wieku ziqzta Wiśniowieccy fund. 1646

18. Witków (w złoczow.) supr. fund. 1676 w dyec. chełmsk. fund. ... Kosowscy

19. Żydaczow (supr.) (w dyec. lwowsk.) fundacyi Stadnickich fund. 1600. (niema na mappie)

20. Sieradz (supr.) ?

21. Wysoka (Wysock) (miasteczko w wojew. gnieznien. supr. mile od Wyrzysk między Naklem a Łobżenicą) (może Lateran. lub Miechowita) litewski

22. Brześć (na Polesiu) supr. dyec. Luck. przed 1723 z obrazem cudownym N. P. Maryi Zwiastowania fund. Stanisław Potocki wojewoda poznan. około 1720 (Lacka) d. luck

23. Załurce (na Polesiu koło Przypeci) supr. w dyecezyi żytomirskiej ston. 1807. (pod Włodzimierzem miastem) 1624. Właśnie Załurzec w dyec. Luck. przed 1723.

24. Wilno f. 1673 Fulgenty Dryacki preor – a podt. Niesieckiego Eustach. Wołowicz bisk. wilen (podt. Bulinsk. fund. 1671)

25. Kowno ~~czyli Kodnia~~ 1832 był

26. Białacerkiew zał. 1667 Stachurski Komendant (supr.) (na Ukrainie) niema na mappie

27. Białuty (Villa alba – w dyec. płockiej ~~nad Bugiem~~) supr. w XVII wieku fund. 1605 jest na mappie

28. Królewiec w Prusach supr. w XVII w. jest na mappie

29. Reszel w Prusach Warmii fund. 1347 supr. w XVI w ~~supr. w XVII w.~~ ~~fund. 1451.~~ (może ~~kanon.~~ lateran.) jest na mapie jako supryom

30. Podgród (na Spiszu) fund. 1512 Podgrodzie

~~Ciechocinek (podobno Ciechanow) zał. 1358~~

31. Kodnia (dyec. ~~Luck~~ d. Kijow. daw.) istniał 1807 pod Ber... fund. 1646

---

f. 1641 Konstancya Mądrowiczowna (priorysza dominikanek) darowała spalony kościołek Augustianom Izaiaszowi z Bochni i Fulgentemu Wąsowiczowi co potwierdził Stanisław Grochowski arcyb. lwow. – r. 1670 po zniszczeniu kościoła osadzeni przez Krola Michała przy kościele S. Anny

Swornoga (Swornigatz – Zwierzyn na gad) w dyec. gniezn. f. 1275 Mestwin ze pomorski z żoną Eufrozyną czyli raczej 1272 supr. 1303 zakonnicy przyłączyli się do Cystersów w Oliwie.

Libiąż koło Dębicy (d. Krak.) (Libizense monasterium) (Bobrek ?) istniał r. 1655. – w XVIII w. za Załuskiego)

(fund. 1503 podt. Empl.

~~Czerwińsk~~ fund. 1155 (?) może Kanonicy lateranen?

fund. 1624.

podt. Empl. f. 1671.

Jasieniec dyec. Kamin f. 1266 Barnima pomor. pierwotnie w Ukermiinde przeniesieni do Jasieńca. supr. 1535

Stollen dziś (Klasztor S. Trojcy)
Gross-Waldeck (dawniej Romowe) w dyec. warmij 1360 f. Henryk Schindekopf marszałek krzyżaków pruskich supr. w XVI wieku supr. 1528.

Starogród f. 1295 Przemysław. (niema go w mappie)

Bydgoszcz fund. 1295 Przemysław. (jest na mapie jako supryom.)

Narodycze

32. Grodno fund. 1503 niema go na mappie ?
tylko w Encyklop.

33. Eleuzymen fund. 1508 (S. Johannis tylko w Encyklopedii ?
Elemosinarii właściwie)

34 Czernizew na Rusi f. 1582 tylko w Encyklop. ?

35. Narodycze fund 1700 (Septem Dolorum erectus 1765)

Lublin f. 1624 tylko w Encyklopedyi
jest na mappie

Augustyanki:

Kraków f. 1585 Szymon Mruszek prowincyał august.

Höggmair Angelus (provincialis +1739): Catalogus Priorum Provincialium Ord. Erem. S. Augustini per provinciam totius Germaniae seu Almaniae, deinde per Provinciam Bavariae, prout illa complectebatur Bavariam, Bohemiam, Austriam, Moraviam, Poloniam, Styriam, Carniolam ac Liburniam. ex variis authent. monumentis ac documentis conscript. Monachii, typis Magdalenae Riedlin viduae 1729. fol.

" " Germania Augustiniana (mappa geographica) Augustae Vindelicorum sculps. Matthaeus Seutter. (fol.)

Haydt Joannes Bonus (ord. August.): Mariale Augustinianum, sive brevis descriptio plus quam sexaginta imaginum B. V. Mariae quae in ecclesiis Ord. Eremit. S. P. Augustini ut thaumaturgae venerentur. Monachii 1707. 4to

Loth Arthur: Saint Vincent de Paul et sa mission sociale. Paris (Dumoulin) 1880. 8vo maj. (Artes Nr. 1347:) Edycya wspaniale illustrowana – na str. 204 jest facsimile listu francuskiego Królowej polskiej Maryi Ludwiki do S. Wincentego pisanego z Warszawy d. 13 Listopada 1651, gdzie pisze, iż już z listem jego przybyli Missionarze których wysyła ... na Litwę aby tam w jednej z posiadłości Królowej założyli seminaryum oraz iż zaprasza listem wszytki aby na wiosnę do Polski przybyły. – Na str 239 jest piękny widok Kościoła S. Krzyża w Warszawie drzeworytów.

Rohner Beat O.S.B.: Maria und Joseph. Das Leben und die Verehrung der Alleseligsten Jungfrau Maria und ihres glorreichen Bräutigams St. Joseph, verbunden mit einer Schilderung der vorzüglichsten Gnadenorte und Verehrer Maria's. Mit 740 Holzschnitten und 4 Oelfarbendruckbildern. Einsiedeln (Benziger) 1878. 4to pag. 1019

(Artes 846

St. 656–689 XI Hauptstück: Wallfahrtsorte Unserer Lieben Frau im deutschen Reich und Polen. a) Wartha (p. 665) 2 drzew. b) Heiligelinde (tylko widok kościoła (p. 671). c) Annaberg in Schlesien (na górze Chełm – 2 drzeworyt.) (p. 682.) d) Albendorf in Schlesien (2 drzeworyt. p. 685) e) Czenstochau (2 drzeworyt. p. 688) = Madona S. Łukasza w Sta Maria Maggiore (drzewor. p. 752.) = S. Kazmierz (2 drzeworyt. p. 870) = S. Stanisław Kostka (2 drzeworyt. p. 886)

Krönes L.: Geistige Wallfahrt zu den marianischen Gnadenorten der Oesterreich=Ungarischen Monarchie. Wien 1872. 8vo

Kaltenbäck: Mariensagen aus Oesterreich.

Der Marianische Wallfahrer durch Deutschland. Augsburg 1813 in Heften.

G. Ott: Marianum. Regensburg 1859.

Spencer Northcote: Berühmte Gnadenorte U. L. Fr. in verschiedenen Ländern Europas, übersetzt von Studemund. Köln 1869.

Hungari A.: Ave = Maria = Glöcklein. Frankfurt 1864

Gumpenberg G. Atlas Marianus. Ingolstadt u. 1657.

Burgener L.: Die Wallfahrtsorte der Katholischen Schweitz. Ingenbohl 1864.

97

1. Cathalogus religiosorum defunctorum (rkps)
2. Cathalogus novitiorum ab a. 1615 usque ad a. 1836. Liber manuscriptus in folio, pag. 272.
3. Reguła S. Augustyna wraz z ustawami Św. Jana Bożego. Warszawa 1836. 4to 293 pag. (wydruk)

Herrera Thomas de: Alphabetum Augustinianum, in quo domicilia et monasteria, viri, foeminaeque illustres eremitici ordinis recensentur. Madriti 1644. fol. 2 Vol.

98

Stengel Ch.: monasteriologia S. Benedicti. Augustae Vindelicor. 1648. fol. z widokami

Wadding Annales ordinis Minorum
aba: 1208-1540. Romae 1654. 8 Vol.
Lubin Augustinus: Orbis
Augustinianus sive
conventuum ordinis 99
eremitarum Sancti
Augustini descriptio
cum figuris. Parisiis
1659. 40.

100

Augustyanie (na Szlarku) eremici

1. Strehlen (Strzelin) fund. 1698 przez cesarza Leopolda w Klasztorze po zakonnicach.

2. Wrocław f. 1357 cesarz Karol IV.

na Pomorzu

1. Królewiec (Königsberg) w Nowej Marchii f. 1290 Jaromar Książe Rujański biskup Kamiński

2. Starogród (Nova Stargardt) fund. 1267 Kazmierz III xiążę pomorskie

3. Tanglim (Anklam) fund 1304 Warcisław IV Książe pomorski

4) Marienthron (pod Nowym Szczecinem) fund 1356 bracia Bogusław V., Warcisław V i Barnim IV Książęta Pomorscy.

5) Gardz (Garz) f. Warcisław xiąże pomorski

6. Landsberg w Nowej-Marchii, istniał 1385 r.

Augustianie

Klasztor w Chojnicach (Konitz) fundował 1356 Winrich von Kniprode Wielki Mistrz Krzyżaków niemieckich sprowadziwszy zakonników z Stargardu w Pomeranii dyecezyi Kamińskiej. (Krzysztof Janikowski sławny fałszerz dokumentów r. 1646 zfabrykował przywilej fundacyjny dla tego Klasztora przez Świętopełka Księcia pomorsk. r. 1205) – supprymowany 1819 d. 22 Lipca. ; pomiędzy latami 1518–1530 opuścili Augustyanie Klasztor, lecz r. 1555 na nowo go objęli; Kościół odbudowany na nowo z muru 1712.

Argentum et aurum non est mihi, quod autem habeo hoc tibi do (Apostolus)

102

Chojnice Klasztor Augustianów fund. 1356 wielki mistrz Krzyżacki Winrych v. Kniprode zakonnicy sprowadzeni z Stargardt biskupstwa Kamińskiego otrzymali dotacyję 1365, supprym. 1819 r.

103

Kraków

Boner Izaiasz Augustyjanin. Baronius Martinus (Vita, gesta et miracula Beati Esaiae Poloni Cracoviensis ord. Fratrum Eremit. S. Augustini Casimiriae ad Cracoviam in templo S. Catherinae tumulati A. D. 1471 d. 8 Febr. Cracoviae, Basilius Skalski impressit 1610. 4to kart. 12) pisze iż Izaiasz Boner urodz. 1430 w Krakowie, w ulicy grodzkiej z ojca Floriana i matki Bronisławy Lanckorońskiej (córki Hieronima według Paprock. p. 504) że + 8 Febr. 1411 (?) - jest tu drzeworyt bł. Izaiasza Bonera i Hymnus de b. Esaia: Festiva lux optata, lux... — Żywot ten przedrukowany dość niedbale w Bollandi Joan: Acta Sanctorum. Februarius Tomus II. Antverpiae 1658. fol. pag. 213-217. gdzie dodaje iż w dziełku Elogia divorum tutelarium dioecesis Cracoviensis stoi: B. Esaias Boner... mortuus A. D. 1471 d. 8 mensis Februarii. — Philippus Elssius in Encomiastico Augustiniano pisze że Ezaiasz Boner ur. 1380 + 1571 (?) aetatis suae 91. — Dziełko nader rzadkie bez tytułu i przedmowy in 4to (brak tyt. i przedmowy) pag. 9-32: Vita et miracula Beati Esaiae Poloni S. Theol. Doct. Ord. Eremit. S. Augustini (podobno przez Elssiusa po r. 1610 wydane) - pisze że Boner urodzony 1380 z ojca Floriana i matki Bronisławy Lanckorońskiej i że umarł 1471. Na grobie jego jest duży kamień z jego wizerunkiem i takim napisem: A. D. M. CCCCLXXI. Mens. II. obijt Venerabilis Pater Izaias Sacrae Theologiae Professor. W lewej ręce trzyma księgę z napisem:

Tempus breve, iudiciumque difficile. (pag. 15)
— R. 1604 Jacob Moyski eiusdem Ordinis nostri in Regno Poloniae Provincialis kazał zrobić i umieścić w ścianie tablicę marmurową z głową bł. Izaiasza i napisem w 10 wierszach: „Le=chiadum claro prognatus..... Pater alme Lares. A. V." (pag. 16 — jest także w Starowolskim Monumenta.) Spis cudów tych samych jak w Baroniuszu, podług wot i tablic, tylko dodany r. 1610 cud: de Marianna (nunc in religione Domitilla) Stadnicka de Żmigród sorore S. Francisci ordinis Poenitentium ad S. Agnetem Stradomiae et de sorore Damiana Rogozińska filia d. vicecapitanei moderni Cracov. (pag. 29)
— W końcu: Hymnus de B. Esaia: „Iste Confessor Domini beatus:" i t. d. (odmienny)

Patuły

Gross-Waldeck (w. wobwodzie Preussisch-Eylau w Prusach wschodnich) dawniej Patollen był tu klasztor S. Trójcy (Augustianów?) fundował Piotr Nagel około r. 1351-1382, supprymowany z początkiem reformacyi.

Święta Siekierka

Heiligenbeil klasztor Augustianów S. Trójcy fundow. 1372 zburzony r. 1520.

Święta Lipka

Heilige Linde Geschichte der von Dr. Kolberg Zeitschrift f. d. Geschichte und Alterthumskunde Ermlands III Band p. 28-138; 438-520. - V Band pag 131-226. = Die Bau und Kunstdenkmäler der Provinz Ostpreussen. Königsberg 1892. II Heft pag. 113-120, gdzie i bibliografia - Michael Claritius 1626 - Clagius Thomas 1659 - Historia Lindensis oder Kurzer Inhalt Clagii Tractats. Braunsberg 1667 - Erläutertes Preussen V. 72. - R. a Werner: De scriptis historiam Lindae Marianae illustrantibus Cüstrin 1750. - Wochenblatt für Archit. und Alterthumskunde Ermlands ~~III 28 138 436 520; V 131-226.~~ 1883 Nr. 44. - Beschreibung des Wallfahrtsortes Heilige Linde, bearbeitet von C-l K-l. Rössel. 4to. Widoki sztychow: Facies Basilicae ad S. Tiliam in Prussia erectae, absoluta a. 1720 - Birckhard sculp. Prag. - litogr. v. F. Fiesoler in Elbing - lith. von Bils 1838.

Joannes 1394
Philippus 1420. 1427. (+1460 d 5 Aug. Joannes ... Calvimontis + 1434
Petrus 1442 1435 1459 1440 Andreas 1469, 1470 1483 1468 1472 105
nicolaus 1473
Mathias 1477. Dindrolit Joannes Gostawski
Laurentius 1490. 1484 1495. 1497 decanus Sandecens. 1473.
Bernardus 1503 1512 Przylecki Marian sędzia
~~Nicolaus~~ ziemski Krak. 1564.
Florianus 1532 1524 1533 1540 1521
Felix de Radom 1559.
Joannes de Radom 1564
(Kęcki) Cantius Stanislaus Jandrowski (Jendrovius) 1566 1563 ~~1598~~
Mathias 1568
Stanislaus 1567 1568 Simon Mniszovius S. Theol Dr. 1590
Dominicus 1611 Christophorus Conradus 1600
Stanisław Starzowski 1611 1616 1619 + 1642 d. 26 maji prior
Ambroży Dębowski 1619 ? 1619 +
Ferdinand Lipold 1622. 1620. 1628 1623 Rysiński 1626 1627
Josephus Senesius S. Th. Dr. 1623 Stefan
Isaias Bochnerski 1625 1635 (Bochenski) Joannes Lubski 1638
Stanisław Starzewski 1640 Stanisław Starzewski 1639. 1640 1642
Dr. Teol
Balthasar Mstovius 1642 1647 1570 et Florianus
narcissus Chołubek 1658 Dr teol. III 1571 Stanislaus
Damascenus Strzeski 1658 obrany Keczky prior
Mikołaj Dobrowski 1672 (przed nim Florian)
Augustinus Urbanowicz S. Theol. Baccalaur. 1682
Baltazar Roszkowianski Dr. teol 1686.
Simon Świebocki prior 1699 – 1709.
Ferdinandus Leopolides prior 1618 1570 Mathias prior
Dominicus Pieniążek prior 1611
Thomas prior 1488 1487
Stanislaus Cantius prior 1578 (wspomina swego poprzednika Stanisława Jandrovium
Petrus prior 1436 1435. 1458
Józef Senecyusz prior 1623. 1621. Dr teolog.
Mathias Prior 1568
Stanislaus Pilzno prior ~~15..~~ 1586.
Joannes Golski prior 1630
Simon Świebocki Dr. Theol. 1699.

14 marz

ad ~~locum villam Joannis libertatem Wola Janowa~~

Abonnemen

i jego żona Elżbieta Kmiczanka +1512

Kaplica gdzie pochowany Przecław Dmoski starosta spiski który zbudował: kapitał 1200 duk. czyli 100 duk roczn. czynsz 1474 ma ołtarz fund 1512 przez Elżbietę Kmitównę woje wodzina Krak (S. Jana Chrzciciela i patronów węgierskich)

Jese

Ein Monatsblatt zur Förderung

Ołtarz S. Barbary fund. Janusz Przypkowski 1469 i tam leży.

in Haus, G

Ołtarz S. Gregorza w którym obraz S. Jana Jałmużnika fund. w środku kościoła 1512 Stanisław Lanckoroński zapis ouwszy na niego dochód z Jarowa

hera

Samson Ra

Rabbiner der Israelitischen Rel

Ołtarz S. Jana Jałmużnika fundował Jan Mrowiński rajca Kraków. 1578

(1. Oct. 185

Kaplica fundacji Wawrzyńca Spytka Jordana Kaszt. Krak. +1568

Diese Zeitschrift, welche bereits die
teressen in weiten Kreisen auf sich gezogen,
jüdischen Lebens" bestimmt.

Diesem ihrem Ziele gemäß sucht sie d
und deren Beziehungen zu der Aufgabe ein
Originalcorrespondenzen die faktischen religiös
schaulichen, und durch Würdigung dieser Z
sowie der dadurch bedingten Mittel einer Bes
in den Verhältnissen des Hauses, der Gemein

Das alle 14 Tage erscheinende Beiblat
und Nachrichten von jüdischem Interesse ein
ist zugleich zur Aufnahme von Annoncen un

Indem diese Zeitschrift mit Zuversic

Kaplica fundacji Sbora w XIV wieku

Kaplica fundacji ~~[illegible]~~ Zbigniewa z Brzezia Lanckorońsk. marsz. W. Kor. od ogrodu (gdzie był jego skarbiec) fund. 1426.

1722 Mihael Ancuta Praepositus Varsavien Canonicorum regul. Varsavien. Supremus Secretarius M. D. Lith. 106

In me

El salterio
de Val
Anhar

Trataditos
1880.
ℳ 10,

Von de
zu Geschenke
verwendet wo

Exposicion
stantin
des H

Die alt
samkeit des
Wiffen, Men
hat sowohl di
Da der
dieselben zur
besonders au

Ferner

Dialogo d
Studien

107

Bergomas czyli Bergomensis

Jacobus Philippus eremita S. Augustini nat. 1434 + 1520 pisał:

„De claris selectisque mulieribus"

Tractatus de foeminis illustribus. Ferrarae 1497.

— Venetiis 1506

— Parisiis 1521 fol. z dodatk.

— (po włosku) Venetiis 1581.

Blätter für Kostümkunde.
Berlin 1874–1880. 4°
1–11 Hft.   Arter 971.

108

Ambrosius Boettener Banal. art. 1406 – r. 1408 wstąpił do Augustyanów: fr. Isaias Boner

Łaski Lib 109

Łaski: Liber beneficiorum Tom II

S. Th. D. Ord. Erem. S. August. Prior Conventus Olkusiensis

Kulsius Augustinus (przeor w Olkuszu):
Vita et miracula beati Esaiae Poloni S. Theol. Doct. Ord. Eremit. S. Augustini Cracoviae in Off. Nicolai Lobii 1610.

Hist. pol.

Grey

Zakon Bazylianów

Zakon Św. Bazylego powstał pierwotnie w Egipcie, gdzie
około r. 311 Św. Antoni pustelnik, zgromadziwszy znaczną
ilość anachoretów czyli eremitów (pustelników) zaprowadził
pomiędzy nimi żywot zakonny i założył pierwszy klasztor
w Phajum nad Nilem. O. Pachomiusz zakonników tych, którzy
dotąd w osobno tuż koło siebie stojących chatkach (Ławrach)
mieszkali, zebrał w jedno towarzystwo, dla którego na wyspie
Tabenna rzeki Nilu r. 340 zbudował wspólne obwarowane
mieszkanie (κοινόβιον + claustrum – klasztor) i zgromadze=
niu temu prawidła wspólnego życia przepisał. Zakonni=
ków tych zwano dlatego cenobitami lub monachami (od
(μονάζειν – żyć pojedynczo). Dopiero Św. Bazyli Wielki z
Nowej Cezarei r. 363 nadał właściwą organizacyję tym zakon=
nikom, którzy się zaczęli zwać Bazylianami, napisawszy dla=
nich osobne ustawy czyli regułę którą papieże Liberius r. 363,
Damasius r. 366 i Leo Wielki r. 456 potwierdzili. Równocześ=
nie zorganizował Św. Bazyli W. w Kappadocyi klasztory Bazy=
lianek czyli mniszek, które pierwotnie siostra Św. Antoniego
pustelnika zaprowadziła. – Na Ruś, gdzie już od r. 866 książęta Rury=
kowicze Oskold i Dyr okrzczeni zostali, przybyli zakonnicy Bazy=
lianie z Chersonu, Grecyi i Bulgaryi wraz z metropolitą Micha=
łem, którego książę Włodzimierz Wielki do Kijowa sprowadził.
Tu założono r. 988 pierwszy monaster Św. Michajłowski, dalej Św.

Spaski, r. 996 Św. Bohorodyczny przy cerkwi dziesięcinnej. -
Wkrótce rozszerzył się zakon Bazylianów wraz z Chrześcian=
stwem i po innych ruskich stronach: r. 990 w Nowogrodzie
wielkim, r. 992 w Suzdalu, r. 994 w Rostowie, dalej w Połocku,
Turowie, Włodzimierzu Wołyńskim, Smoleńsku, Łucku. —
Pierwotni zakonnicy na Rusi byli albo eremitami mieszkającemi
według zwyczaju na Świętej Gorze Athos koło Sołunia, w pieczarach
(pieczerniki), albo w chatach pustelniczych (stołpniki.. Sunt
plures, qui ex monasteriis in eremum se conferunt, ibique tuguriola
faciunt, quae.... incolunt.. Hi autem Stolpniki appellantur. Herber=
stein Comment rer. Moscov. p. 29) albo w monasterach wspólnych
(obszczeżytelnych). Ślady takich pieczar pustelniczych są w Kijowie,
Poczajowie, Rozhurczu, Synowudzku, Straczu, Rukomyszy, Uhasz=
kowcach, Krechowie, Ładawie i t. p. W Kijowie pierwszy O. Antoni
(rodem z Lubecza na Ukrainie w gubern. czernigows) zostawszy mni=
chem na górze Athońskiej, r. 1051 osiadł w Kijowie mieszkając
w wykopanej przez siebie pieczarze (Pateryk). Zakonnicy na Rusi
trzymali się Ustaw zakonnych (typik) monasteru studyjskiego
który w Grecji około r. 811 Teodor Studita napisał, i który w Kijows=
kim Pieczarskim monasterze r. 1062 ihumen O. Theodozy zaprowadził.
Zakonnicy (monachy, inoki) dzielili się na ~~[illegible]~~ księży (jeromonachy)
i laików pomiędzy któremi byli: doszczotyk czyli ustawnik (Kościel=
ny) ponomar (zakrystian), ekonom, kellar (mający pod sobą kuch=
Tschimnik czyli schimonach (profess) pię, trapezę i prosfornię), worotar (furtyjan). Zakonnicy nosili
trybem obszczeżytelnym starodawnym jeszcze r. 1692 (mantye) podkapki i kło=
buki formą Świętogórską (Athońską), jadali w dni skoromne z nabia=
łem, a w postne z rybami i olejem w wspólnej trapezie (refektarzu)
Ustawa dla monasteru w Paykowie który był filią Skitu i Krechowa,
z r. 1692.). Dla monasterów żeńskich służył za wzór porządek klasztoru
Połockiego fund. około 1170 przez Księżnę Eufrozynę, oraz monaster Aleksie=
jewski dziewiczy urządzony w Moskwie około 1390 przez Św. Alexego. Czernice
czyli inokinie żyjące pod dozorem ihumenii żyły z robienia świec kościelnych,
pieczenia proskur. Szafarka i trapezna trudniły się kuchnią klasztorną.

Przed zaprowadzeniem unii monastery Bazylianów zostające w smut=
nem położeniu podlegały jurysdykcyi biskupów eparchii połockiej, smo=
leńskiej, włodzimierskiej, łuckiej, chełmskiej, pińskiej, lwowskiej prze=
myskiej, kijowskiej lub patryarsze konstantynopolit. jeżeli miały przy=
wilej na stauropigią jak w Lwowie, Łucku, Wilnie, Mińsku, Kijowie. Dopiero r. 1617 d.
20 Lipca metropolita unicki Józef Welamin Rutski utworzył jed=
ną prowincyą litewską S. Trójcy, na kapitule Nowogrodowickiej
wprowadziwszy dla wszystkich jedną regułę S. Bazylego, jednaki ha=
bit (t. j. kaptur i mantyę z muchajeru, sutannę i rasę z karazyi, ka=
pelusz czarny i pas skórzany, z wolnością noszenia brody). Monaste=
ry tej prowincyi wyjął Rutski z pod władzy biskupów i poddał
władzy Protoarchimandryty (prowincyała). Podobne ustawy przepisał
Rutski i dla klasztoru żeńskiego w Mińsku. Papież Urban VIII
nadał dla prokuratora tejże prowincyi litewskiej r. 1641 mieszkanie
w Rzymie z kościołem Św. Sergiusza i Bacha. – W Galicyi przystąpi=
li do unii dopiero r. 1692 Innocenty Winnicki przemyski a r. 1700
Atenogenes Łucki i Józef Szumlański lwowski biskupi. Dla za=
prowadzenia porządku lepszego zebrał Innocenty Winnicki d. 23 Kwietnia 1693
kapitułę (sobor) w Przemyślu, na której zredagowano: „Ustawy za=
du duchownego in ritu Graeco-unito Dyecezyi Przemyskiej na
Kongregacyi Sobornej uchwalone. Cracoviae typ. Nicolai Alex. Sche=
del 1694 fol. str. 20". R. 1707 chcieli ihumenowie prowincyi litewskiej
wcielić do swej prowincyi monastery dyecezyi lwowskiej, przemys=
kiej, włodzimierskiej, łuckiej, chełmskiej i kijowskiej; lecz oparli
się temu Bazylianie południowo-ruscy i na synodzie w Uniowie
d. 16 Augusta 1711 uchwalili osobne: „Artykuły ili Ustawy czyna ino=
czeskago po predaniu iże wo Swiatych Otca naszeho Wasilija Wełyko=
ho w dyecezyi lwowskoj halickoj i Kamenca Podolskoho na syno=
di obszczom wseczestnych otcow Ihumenow w Uniewie d. 16 Awhusta
1711 izobrytenny. W typogr. bratskoj lwowskoj Uspenia P. Bohorodycy 1713."
Synod duchowieństwa ruskiego unickiego odbyty w Zamościu d. 21
Sierpnia 1720 pod prezydencyą Hieronima Grimaldego nuncyusza
zaprowadził lepszy porządek i w klasztorach (Ob. Synodus provincialis
Ruthenorum habita in civitate Zamosciae a. 1720. Editio altera. Romae 1838.)

R. 1739 d. 26 Augusta na soborze we Lwowie utworzył metropolita
Atanazy Szeptycki osobną Koronnych Bazylianów prowincyję (z dyece=
zyj włodzimierskiej, łuckiej, chełmskiej, lwowskiej przemyskiej pod
tytułem: Prowincya ruska Św. Pokrowy N. P. Maryi z osobnym Proto=
archimandrytą; lecz oparli się temu Bazylianie prowincyi litewskiej
a papież polecił d. 1 Maja 1742 wcielić tę nową prowincyą ruską (Pro=
tectionis B. V. M.) do litewskiej (S. Trinitatis). — Dopiero w roku następnym
d. 12 czerwca 1743 na kapitule Dubieńskiej utworzono 2 prowincye: 1) Lithuana
S. Trinitatis. 2) Polono-Ruthena Providentiae Divinae z 2 prowincya=
tami (archimandritae) pod jednym generałem (protoarchimandrita). Co
potwierdził Benedykt XIV d. 2 Maja 1744 bullą: „Inter plures" polecił=
szy oraz wszelkie monastery niemające funduszu na wyżywienie 8
braci, znieść. Tym sposobem w prowincyi Rusko-polskiej Św. Pokrowskiej
z 122 monasterów, zostawiono 38 jako główne, 59 przyłączono do głów=
nych, a 25 całkiem suprymowano w r. 1744. — W południowej Rosyi
rząd r. 1764 uporządkował monastery, przez zniesienie niektórych,
zabranie im dóbr i wyznaczenie pensyj. R. 1780 na kapitule w Torokaniu
utworzyli Bazylianie 4 prowincye: 1) Litewską Św. Trójcy; 2) Bia=
łoruską Św. Mikołaja; 3) Polską Pokrowa Pr. Dziewicy Maryi; 4) Ha=
licką Św. Spasytela — z 4 protoihumenami (prowincyałami) z 1 pro=
toarchimandrytą (generałem). Pierwszym prowincyałem halickim
został Anastazy Piotrowski. R. 1796 zniesiono kapitułę i jenerała
zakonu w Rosyi oraz wiele monasterów.
R. 1793 wydano w Rosyi manifest, aby wszyscy unii świeckiej i du=
chowni powrócili do prawosławia, wskutek czego większa część ludności
w gubernii Kijowskiej, podolskiej i na Wołyniu przeszła na dyzunię
a na Białejrusi zostawiono tylko 5 sztatnych i 35 zasztatnych monaste=
rów unickich, dla których utworzono osobną prowincyą litewską
Św. Trójcy r. 1802 którą znowu d. 5 Maja 1804 zniesiono przyczem supry=
mowano wiele klasztorów na Litwie i na Podolu, r. 1827 zniesiono 40 mo=
nasterów, r. 1831 odebrano monasterom unickim szkoły; r. 1832 zniesiono
tytuł prowincyałów, a od r. 1832–1839 zniesiono resztę monasterów
W Galicyi nakazano d. 17 Kwietnia 1783 znieść ubogie monastery, a r. 1784 utworzo=
no prowincyą galicyjską Św. Onufrego, którą 1785 znów zniesiono
W Węgrzech skasowano r. 1788 monasterów 14.

Klasztory Bazylianów

w dawnej Polszcze i Litwie.

I. W Cesarstwie Rossyjskiem.

(w dawnych dyecezyach Kijowskiej, Smoleńskiej, Połockiej, Czernichowskiej, Pińsko-Grodnieńskiej, Łucko-Ostrogskiej, Włodzimierskiej i Chełmskiej.)

---

1. Antopol, dotowany na nowo r. 1743 przez Felicyana Wereszczakę – w guber. grodzieńsk. między Kobryniem a Pińskiem – w dyec. brzesk. prowinc. litew. (unicki w r. 1807) w eparchii brzesk.

2. Bakota (miasto) wspomina go Latopis wyd. Daniłowicza str. 58.

3. Bar – monaster (Pokrowa Bożoj Matery) (Petropawłowski) w Semenkach (pół mili od (obraz pojezuicki) Baru istn. 1773 – w powiecie latyczowsk. – unit. – dyec. łuck. r. 1838 oddany dyzunit. (na Podolu, w pow. mohilowsk.) – w Barze r. 1781 Komis. eduk. oddała Bazylianom kościół pojezuick. na szkoły. Tom monasteri
*

4. Baturyn – mon. Preobrażeński, dyzunick. – w gubernii czernigowsk. istn. 1692–1697.

5. Berezowiec czyli Berezwecz albo Berezwica pod Głębokiem w powiecie dzisnieńsk. – fund. około 1627 czyli raczej 1642 (czyli 1637) Józef Korsak wojewoda mścisław. – unit. istn. 1816 w dyec. brzesk. – na Litwie. (Nauk. Sborn. hal. 1866 st. 270.) (unick. 1825) (w eparchii brzesk.)

d. 7. Berszada (w podolsk. gubern.) – mon. Preobrażeński, założ. r. 1616 suprym. 1744 w gubern. podol. powiecie olhopolsk. – dziś istn. dyzunick. od r. 1794; drewn. ~~[illegible]~~

8. Biała – mon. Nikołajewski, założ. po r. 1600 – w gubern. lubelsk. dyec. chełmsk. – unit. (na Podlasiu) Bielski monaster w XVIII w.

9. Białostok – mon. S. Ducha – 3 mile od Łucka na Wołyniu – unit. – istn. 1773. 1811 (Biłotowka)
*

d. 10. Biłyłow miasteczko – mon. S. Jurski na przedmieściu fund. 1626 ~~w XVII~~ w. Anna z ~~Koreckich~~ 2° Chodkiewiczowa, żona Joachima księcia Koreckiego, supr. 1795. – dziś istn. dyzunit. (Czas, Dodatek 1857 Paźdz. str. 535.) był tu monaster męski i żeński.
*

12 wiorst od Starego Bychowa

Borkołabow (w powiecie orszańskim nad Dnieprem mon. Soszestwa Św. Ducha fund. 1626 Bogdan Kniaź Sołomerecki (syn Bogdana Starosty Kryczewsk. i Ewy Borkołabowny Korsakowny) dyzun. — i drugi żeński dyzun. (Wozneseński) 1720. (fund. 1623 Bohdan Stetkiewicz podkomorzy mścisławski z żoną Heleną Bogdanowną Sołomerecką (z cudownym obrazem Bogarodzicy darowanym 1659 przez Kniazia Pozorskiego.)

Bołdyn monaster męzki Swiato-Troicki nad rzeką Bołdyną w Smoleńsk. gubern. 15 wiorst od Dorohobuża, fund. w XVI w. przez mnicha Herasyma — prawosławny, istn. 1863. (drugi monaster Bołdyn ob. Czernihow.)

(Nikuliński)

d. 11. Bohusław — mon. S. Nikołajewski, za miastem na wysokiej skale — r. 1768 Hajdamacy wymordowali zakonników — supr. 1795 — dziś dyzunit. (w wojew. Kijow. istn. 1791 dyzunick)

12. Borysow — mon. S. Woskreseński — w gubern. mińskiej. dyzunit. 1720.

13. Boruny — mon. Pokrowski — istn. 1744—1807 — w gubern. wileńsk. (1807 unicki w eparchii brzesk.) istniał 1840.

14. Borysochlebski monaster na Smiadynie niedaleko Smoleńska, istn. 1138, r. 1145 wymurowano tu cerkiew (Poln. Sobr. Lat. I. 108; III. 8. 10.)

15. Brazyn fund. 1609 książe Adam Korybut Wiśniowiecki z żoną Chodkiewiczówną, dla dyzunit. — w gubern. mińsk.

16. Brachimow, sełecki — istn. 1631 — w województ. mińsk.

17. Brasław, na jeziorze Nespiesza (w wojew. Brack. — gubernii kowieńsk.) — fund. przed r. 1581 — archimandrya — na Litwie. (Nauk. Sborn. hal. 1866 st. 251) (S. Mikołaja) dziś tylko cerkiew prawosław. — (unick. 1825)

18. Brześć litewski — mon. Sw. Nikołajewski (Akty zapadn. Ross. IV. Nr 123. 149.)

d. 19. Brześć litewski — mon. S. Symeonowski — istn. dyzunick. istn. 1791 dyzunit. 1720 (r. 1807 unicki w eparchii brzesk.)

w grodn. gubern. istn. 1700 dyzunit. 20. Brańsk, właściwie Swiński monaster pod Brańskiem, fund. 1288 Kniaź Roman syn Michała Kn. Czernihowskiego. (Karamzyn II. 37) W ziemi Siewierskiej, r. 1481 był filią Pieczarskiej Ławry w Kijowie

d. 21. Budyszcze (czyli Budyż wielki (w połtawskiej gubern.) — mon. Sw. Preobrażenski, ~~fund~~ dotował 1689 Bazyli Koczubej — istn. dyzunit. — fundował 1672 Jan Samujłowicz hetman Kozaków zaporoskich.

(miasteczko 1/2 mili od Mohilewa) fund. 1633 Bogdan Stetkiewicz podkomorzy mścisław. z żoną Heleną księżniczką Sołomerecką

113

d. istn. żeńsk. 22. Bujnicze – mon. Św. Ducha, istn. 1644 – w gubern. mohilewsk. – istn. 1720 dyzunit. – fund. w XVII w. Bohdan Kniaź Sołomerecki – r. 1635 zamieniony w żeński monaster po przyłączeniu do niego sąsiedniego Bohojawlenskiego monasteru. –

23. Byteń – fundacyi Tryznów. Welamin Rutski metropolita założył tu Seminarium dla Bazylianów. – tu była r. 1635 drukarnia starostawiańska (istn. 1807 unick. w eparhii brzesk.) (fundacyi Burkołabow Korsaków)

Czerczyce Preobrażeńskia męski

24. (Czarnice) – monaster (wspomina go Kiewlanin 1841 str. 517) istniał 1633 we wsi Czerczyce tuż pod Łuckiem za rzeką Styr, zwany też Czerneczyski, czyli Czerczycki lub Czorneński monaster, od r. 1652 żeński. tu była drukarnia stewiańska 1635, przeniesiona do Łucka. (istniał już 1584 fundował około r. 1600 Adam Ursul-Rudecki dziedzic założony przez Ostrogskich)

25. Czerwen – monaster (wspomina go Lawliszczew w Sie- wierna Pczeta r. 1844 Nr. 299)

Chomsk monas. – w eparch. brzesk. – unick. 1811.

26. Czereja – mon. Troicki – archimandrya fund. nad jeziorem Hołowlem r. 1454 Iwanowicz Książe Drucki-Sokoliński czyli ~~1470–1478~~ metropolita Misael z rodu Kniaziów (episkop smoleński (później metropolita kijow.) z bratem swym Michałem Iwanowiczem Pstruczem. Pstruhów czyli Pstruckich dziedzic. R. 1675 metropolita Cypryan Żochowski, archimandrya zamienił w prosty monaster (Akty zapad. Ross. I Nr. 177; III Nr. 101; IV Nr. 136. – Halick. istor. Sborn. III. 143) – w dyec. potock. (w dyecez. potock. – w dawn. powiec. Orszańsk. dziś w gubern. mohilowsk.) Iwan Sapieha (ojciec Leona) wymurował cerkiew i monaster

27. Czerlona ~~Czerlany~~, monaster istn. 1642, dotował go r. 1743 Fryderyk Sapieha wojewoda podlask. (istn. 1807 unicki – w eparhii brzesk.)

28. Czernihow – monaster Borysohlebski, starodawny, męski odbudował metropolita Maksym po zburzeniu przez Batego w XIII w. – przewostanny – istn. 1863, przy nim katedra biskupa.

29. Czernihow – monaster Św. Ilińsko-Troicki fund. r. 1069 Kniaź Światosław Jarosławicz blisko pieczary którą sobie wykopał błog. Antoni pieczarski bawiąc w Czernihowie. R. 1659 Sejm potwierdził fundusz konstytucyą:

30. Czernihow – monaster zwany Jelecki, Św. Uspeński na Bołdynych górach fund. 1060 Kniaź Światosław Jarosławicz z powodu objawienia się na jodle obrazu Bogarodzicy. – istn. dyzunit. męski 1863.

31. Czerkassy – ~~Cz.~~ mon. Św. Onufrejski, w gubern. Kijows. istn. dyzunit. właściwie w Żabotynie w wojew. Kijows.

32. Czercze – monaster nad Smotryczem w gubern. podolskiej.

33. Czetwertnia stara (nad Styrem) – monaster Św. Wozdwyżenski, fund. Książęta Czetwertyńscy. – na Wołyniu nad Styrem rz. – monaster fund. 1437 Alexander Świątopełkowicz Czetwertyński.

34. Czerczyce – monaster Archimandrya fund. w XVI wieku (ob: Harasiewicz: Annales pag. 115)

d. istn. 35. Czon – monaster Św. Uspeński, w gubern. Mohilewskiej w uieździe Bielickim – istn. dyzunit. 1863 męski, staroobradców Czonski mon.

36. Czornoostrog (Czarny-Ostrow właściwie) – monasterek należał do Korżowskiego monasteru r. 1770 – niedaleko Latyczowa – w gubern. podolsk.

37. Chełm – monaster Św. Joannowski

38. Chełm – monaster Św. Rożdestweński istn. 1743 (Ob. Pietruszewicz w Nauk. Sborn. gal. rusk. Mat. 1866 – Galiz. istor. Sbornik I. 95. 98. 126. 128; II. 172)

39. Chorobrow – monaster Archimandrya – koło Brześcia i Łucka.

40. Cepersk – monaster Św. Preobrażeński fund. 1618 Kniaź Bogdan Cyperski z żoną Anną – (unit. istn. r. 1807 w eparchii brzesk.)

Dărewsk monast. w eparch. brzesk. – unick. 1811.

d. 41. Dermań – monaster Św. Troicki (fund. 1538), fund przed r. 1450 Wasyli Teodorowicz Xiąże Ostrogski, Archimandrya i Ławra – do r. 1822 unicki, w dyec. Łuckiej – dziś dyzunit. (podług innych fund. r. 1602 Konstanty Konstantynowicz Książe Ostrogski, tylko konwent wystawił – r. 1822 odebrany Unitom których do Ostroga przeniesiono.

42. Dzienciołow – monaster (Ob: Kraszewski: Wilno.) (obacz 52.) Diatełowickij monaster istniał 1678–1791 (Zdzięcioł)

43. Dzisna (Dysna) – mon. Św. Woskreseński, fund. Ogińskich po r. 1600 – w wojewod. mińskiem (Akty zapad. Ross. V. 170) ist. 1791 dyzunit. 1720

44. Dobrohory – mon. istn. 1744. i 1635 (na Białej Rusi)

45. Dorohobuż (Drohobuż) Św. Spasa – mon. Archimandrya nad rzeką Horyniem (na Wołyniu) – unit. 1811
Drohobuż Drugi w gubern. smoleńsk. (Nauk. Sborn. hal. 1866, st. 251) monast. Preczystteński (1szy w dyecez. łuckiej. – na Wołyniu) fund. Konstanty Książe Ostrogski

46. Drohiczyn – mon. Św. Troicki, istn. przed 1563 – w gubern. Lubelsk. – Monaster Troicki nagórny – istn. 1791 dyzunit. – unick. 1811.

47. Drohiczyn – mon. Św. Preobrażeński – Drugi monaster Spaski za Bugiem czyli Zabużski. istn. 1791 dyzunit.

48. Druja – mon. Św. Błahowieszczeński, fund. Ogińscy (Akty zapad. Ross. V. Nr. 170) istn. 1791 dyzunit. 1720

49. Dubno – mon. Św. Preobrażeński, Archimandrya, istniał już 1517 – na Wołyniu (Akty zapad. Ross. I. Nr. 202) – w dyec. Łuck. – unit. 1659. 1811

50. Dubrowa – mon. istn. 1599 – na Ukrainie.

51. Dubyszcze – mon. Św. Uwedenia Preczystoji niedaleko episkopskiej wsi Rożyszcze – r. 1772 był w posiadaniu krewnych episkopa Borzobohatego Krasińskiego. – w dyec. Łuck.

52. (Lebany 42) Dzięciołowicze (Diatłowicze) (Zdzięcioł) – mon. Św. Preobrzażeński, fund. 1622 Konstanty Bogdan Dołmatowicz – pod Pińskiem. (w województ. nowogrodzk.) istn. 1791 dyzunit. 1720

53. Głuchow – mon. ~~Św. Dymitra~~ – istn. 1692 – 1697 w posiadaniu archimandryty Czernihowskiego Joleckiego monastera.

54. Gora Kalwarya – w Polszcze; Stefan Wierzbowski nominat arcyb. gniezn. pozwolił tu episkopowi Małachowskiemu wystawić monaster, lecz go niezałożono. (Nauk. Sborn. hal. 1866 st. 224.)

d. 55. Granów miasto – mon. Św. Preobrażeński – r. 1744 przyłączony do monasteru w Szarogrodzie, r. 1795 zniesiony – na Ukrainie istn. dyzunit. (Dodatek do Czasu 1857 Paźdź.) (w bracławskiem – na Podolu) (w gubern. podolsk.)

56. Grodzeniówka – mon. należał r. 1775 do Humania

57. H Grozów – mon. Św. Bohosłowski, czyli Św. Mikołaja fund. około r. 1600. – istn. dyzunit. 1720 – Św. Jański Hrozowski koło Pińska istn. 1791 dyzunit. (w mińskiej gubern.)

58. Grozów – mon. Św. Nikołajewski, fund. r. 1639.

59. Grodno – mon. Św. Borysochlebski, Archimandrya starodawna – istn. dyzunit. (Nauk. Sborn. hal. 1866 str. 256) – opactwo unick. 1811. i monaster żeński unick. 1811. – Ob. Kołoża

60. Gryweń – mon. fund. po r. 1600.

61. Hatajkowice – mon. zniesiony r. 1744 i przyłączony do Szalejowskiego mon.

Helianow monast. w eparch. wileńsk. – unick. 1811.

62. Hołdów – mon. Św. Troicki, fund. po r. 1600 – w powiecie lidzkim. – dyzunit 1720 –

Hłusniany monast. w eparch. brzesk. – unick. 1811.

Hojsk monast. w eparch. Turk. Unicki 1811

d. 63. Hołowczyńce – mon. Św. Preobrażeński, zwany też Meżyborski czyli Międzyborski, fund. ~~przez~~ r. 1540 ~~XXX~~ – r. 1744 przyłączony do monasteru Barskiego – w powiecie łatyczowsk. – istn. dyzunit. od r. 1794, z cudotwornym obrazem S. Onufrego.

d. 64. Hołosiewska pustynia z cerkwią S. Jana Suczawskiego, gdzie jego relikwie – mon. fund. w XVII w. r. 1631 Piotr Mohiła archimandryta pieczarski ~~metropolita~~ – istn. dyzunit. – niedaleko (1 mila) od Kijowa.

65. Horecki Kryżborski monaster fund po r. 1600.
(Horski monaster pod Zamościem zrujnowany 1665)

66. Horodyszcze – mon. Św. Błahowieszczeński, fund. Bogusz Fedorowicz książe Korecki około r. 1579 – r. 1744 przyłączony do monasteru w Hoszczy. – Koło miasteczka Międzyrzec (Harasiewicz: Annal. str. 148. 470) – Horodyski mon. istn. 1576.

67. Horodyszcze – mon. otrzymał r. 1743 dotacyję przez Antoniego Głębockiego Kanonika Łuck. – r. 1744 przyłączony do monastera w Zahorowie. Horodecki bracki monast. (na Litwie) dyzun. 1820

68. Horodok (Gródek) – mon. Św. Michajłowski: – Anastazya Księżna Zbaraska zapisała miasteczko Gródek z przysiołkami Obarow i Łubkowszczyzna do Ławry Kijowsko-pieczarskiej, który to zapis zięć jej Konstanty Książe Ostrogski r. 1516 potwierdził: od którego czasu zaczęli mieszkać w zameczku Bazylianie. Tu r. 1593 umarł Meletyusz Chreptowicz episkop włodzimier. i archimandryta pieczarsk. R. 1740 hegumen Gedeon Łabacki przy pomocy metropolity Szeptyckiego zbudował tu cerkiew i monaster.

69. Hoszcza czyli Hoszcza na Wołyniu – mon. Św. Michajłowski, fund. książe Kierdej Hojski w XV. wieku, r. 1687 były przy nim szkoły. (Akty zapadn. Ros. V. Nr. 169. – Harasiewicz: Annales str. 470) Hryjewski monast. (na Litwie) dyzunit. 1820

70. Humań – mon. Św. Joanna Krestytela, fund. 1765 Franciszek Salezy Potocki, były tu szkoły, r. 1768 ucierpiał od Hajdamaków. , zniknął 1811

d. 71. Hustyń – mon. Św. Troicki, zwany też Prytucki-Hustyński, fund. 1619 Regina z Mohyłów Księżna Korybutowa Wiśniowiecka, nadawszy mu wieś Maciejówkę – niedaleko miasta Prytuki za Dnieprem. – istn. dyzunit. – (Akty zap. Ros. IV. Nr. 214.) supprymow. r. 1793 – jest tu w cerkwi portret olejny Księcia Jeremiasza Wiśniowieckiego (w połtawskiej gubernii)

72. Żabłoczna – mon. Św. Onufrejski, fund. por. 1600 Bohusz – nad Bugiem we wsi Żabłoczyn w gubernii lubelsk. powiecie radzyńsk. koło Kodnia – istn. dyzunit. (Nauk Sborn. hal. 1866 str. 199) istn. 1791 dyzunick. 1720.

73. Żakobsztad – (Jakubowski) mon. Św. Jurski, fund. po r. 1600 – istn. 1807 unick. – dyzun. fund. 1670 Jan Werpechowski – objęli 1713 Bazylianie unici (w eparchii połockiej) (w Kurlandyi) – unit. 1811.

74. Żarosław koło Zahorowa. – R. 1768 obywatel Wapiński zapisał fundusz na zbudowanie monasteru, lecz fundacyja do skutku nieprzyszła.

75. Żasnohorod (pod Mozyrem) – mon. Św. Troicki, fund. w XVI w.

76. Żatwiska (koło Wołkowyska) – mon. istn. 1744 unit.

77. Żewie (miasteczko koło Wilna – mon. Św. Troicki, fund. r. 1610 (Bohdan) Ogiński; przy nim była drukarnia 1611–1619. (do r. 1812) dyzun. 1720. spalił się r. 1812.

37 Tukszta monast. Bazylianów unit. 1715 w eparchii połock. (w Kurlandyi) unit. 1811.

78. Żrzyszczew (Rzyszczew) – mon. Preobrażeński r. 1692 posiadłości tegoż przyłączono do monasteru kijowskiego Ś. Kiryłłowskiego. (Rzyszczew?) obacz Ryszczyzów

79. Kalinowka – mon. przy którym r. 1744 otworzono szkoły; r. 1775 przyłączony do monasteru Szarogrodzkiego – unit.

d. 80. Kamieniec-podolski – mon. Św. Troicki, fund. 1723 Atanazy Szeptycki episkop, monaster wymurował r. 1751 Józafat Pruniecki oficyał kamieniecki – unit. suprym. 1795 – dziś istn. dyzunick.

81. Kaniow – mon. Św. Jurski (dawniej Uspeński) Archimandrya; r. 1655 Brzuchowiecki hetman osadził tu czerńców z spustoszonego monasteru Trechtymirowskiego; r. 1782 Książe Stanisław Poniatowski wybudował przy nim szkoły. – w gubern. Kijow. – uniąk. 1811

82. Kanie – monasterek w dyecezyi Chełmskiej – r. 1749 przyłączony do episkopii chełmsk. (Nauk Sborn. haliż. 1866, str. 245)

Kassuta mon. w eparch. wilen. – uniąk. 1811.

Kazimierzow mon. w eparch. wilen. – uniąk. 1811.

83. Kiejdany na Żmudzi – mon. Św. Preobrażeński, fund. po r. 1600 – w gubern. Kowieńsk. fund. 1648 Janusz Xiąże Radziwiłł hetman polny lit. na prośbę żony Maryi Mohylanki. – dyzunit. 1720

84. Kijow – mon. Św. Michajłowski Wydubicki (fund. r. 988–992 Michał pierwszy metrop. Kijow. na miejscu gdzie był posąg Peruna. – istn. 1577 i r. 1756 – Cerkiew wymurował r. 1070 Wsewołod Jarosławicz W. Ks. na Wydubiczy. – męski 1863. (Św. Archistratiga Michaiła)

" " – mon. Św. Spaski blisko Wyszohoroda na górze zwanej dotąd Biały Spas czyli Spaszczyna – fund. r. 988–992 zakonnicy przybyli z Michałem metropolitą.

" " – mon. Św. Rożdestweński, Bohorodyczny albo Desiatynny, fund. r. 996 Włodzimierz wielki ks.

" " – mon. Św. Sofijski, Katedralny w nim r. 1018 arcybiskup kijowski witał Króla Bolesława. (Ditmar lib VIII. n. 16) istn. 1756 fund. przed r. 1018 Jarosław Włodzimierzowicz, gdzie dotąd jego nagrobek i starodawne mozaiki

" " – mon. Św. Jurski, fund. Jarosław Książe przy końcu życia swego. około r. 1037

" " – mon. Św. Iryński, fund. Jarosław Książe około r. 1037.

" " – mon. Nikołajewski Pustyński (pierwotnie drewniany istn. 1054; r. 1113 oddany czerńcom., istn. [illegible] 1577 – r. 1690 odbudował Iwan Mazepa hetman (na miejscu Oskołdowej mogiły)

91. Kijow — mon. Św. Dymitriewski fund. r. 1062 Izasław wielki książę.

d. " " — mon. Św. Uspeński, Ławra Peczerska, fund. około r. 1062 błog. Theodozy — istn. dyzunit. — Do tej Archimandryi Peczerskiej r. 1481 należały jako filie monastery: Pustynsko-Nikolski w Kijowie, Czernigowski, Brański i Nowogrodka Siewierskiego w ziemi Siewierskiej.

R. 1593 posiadał 2 miasteczka Wasilkow i Radomyśl z zamkami, oraz 59 wsi

d. " " — mon. Św. Michajłowski, Wydubicki także Wsewołożyn zwany, fund. r. 1069 Wsewołod Jarosławicz wielki książę. — istn. dyzunit.

" " — mon. Św. Spaski, także Germanecz zwany, na Berestowie, fund. r. 1072 German hegumen.

" " — mon. Św. Symeonowski, fund. około r. 1073-1077 Światosław Jarosławicz wielki książę.

" " — mon. Św. Ryzopołożeński, także Stefanecz zwany, na miejscu Kłow, fund. po r. 1072 Stefan hegumen pieczarski.

" " — mon. Św. Andrejewski, także Janczyn zwany, fund. r. 1086 Wsewołod Jarosławicz wielki książę, dla swej córki Janki († 1112) która tu została mniszką. — istn. 1231 pierwotnie dziewiczy, potem męski.

d. " " — mon. Złotowerchij-Michajłowski (Michałowski cerkwi złotowierzchéj), fund. r. 1108 Światopełk Izasławicz książę — istn. dyzunit. męski 1863.

" " — mon. Św. Łazarewski, dziewiczy, istn. r. 1114.

" " — mon. Św. Teodorowski, także Wołczyn zwany, fund. r. 1128 Mstysław Władymirowicz wielki książę, istn. 1231

" " — mon. Św. Kiryłłowski, Nabołoński (także Olhowi zwany), fund. przed r. 1146 Wsewołod Olhowicz książę. — istn. 1577.

" " — mon. Św. Wasyliewski istniał w XII. wieku. — istn. 1231

" " — mon. Św. Woskreseński istniał w XII. wieku. istn. 1231

104. Kijow – mon. Św. Kosmodamiański, istniał w XII. wieku.

d. " " – mon. Św. Wozneseński, fund. około r. 1565 [illegible] – istn. dyzunit.

" " – mon. Św. Krestowozdwyżeński, fund około r. 1575.

d. " " – mon. Słupski – Nikołajewski, niedaleko byłego Pustynno-Nikołajewskiego monasteru – istn. dyzunit.

d. " " – mon. Św. Bohojawleński bracki, fund. r. 1588 – 1620 – istn. dyzunit. (z cudownym obrazem Bogarodzicy od r. 1662 wstawionym) – na przedmieściu Podol, przy nim Akademia duchowna 1863.

d. " " – mon. Św. Jekataryniński, grecki, stauropigialny, fund. r. 1738 – 1741 za powodem Rafała Zaborowskiego metropolity Kijow. – istn. dyzunit.

d. 110. Kitajewka – mon. Św. Nikołajewska pustynia istn. (10 wiorst od Kijowa) do XV. wieku – dziś odbudow. istn. dyzunit. – dziś cerkwią S. Sergiusza Radoneżskiego którą r. 1716 Kniaź Dymitr Michajłowicz Golicyn wystawił.

111. Klewan – mon. Św. Nikołajewski, istn. 1475 nadrzeką Stubło na Wołyniu. Miasteczko Klewań zbudował z zamkiem Kniaź Michał Wasylewicz Czartoryski w majętności darowanej mu z monasterem r. 7958 przez Świdrygiełłę.

Kleck (gub. mińsk.) monaster Piatnicki w XVII w.

112. Klinec – mon. (Starowiercy mieli tu w XIX w. drukarnią.) – tu r. 1664 był monaster żeński (koło Korca) ?

113. Knyszowice – monaster prawosławny w dyecezyi Kijowsk. (Helleniusz: Wspomnienia)

114. Kobryń – mon: Św. Spaski, Archimandrya, koło Brzescia; r. 1465 Ulianna Symeonowa księżna Kobryńska z synem Iwanem nadała temu monasterowi młyn na rzece Szewni, a r. 1491 Teodora z Rohatyńskich wdowa po Iwanie Kobryńskim nadała sioło Karczyce. (Akty zap. Ros. I. Nr. 134; II. Nr. 78) – unick. 1811.

115. Kołemczyce – monast. w dyec. chełmsk. (Nauk. Sborn. hal. 1866, str. 185.251)

116. Kołodeżna na Wołyniu – mon. Św. Woznesenski, w lesie wsi Kołodeżne pod miasteczkiem Miropolem, fund. Cyryl Terlecki bisk. łucki; r. 1744 przyłączony do monasteru Lubarskiego. (koło Połonnego)

117. Kołoza (w Grodnie) S. Trojcy – mon. istn. 1415, w dyec. Smoleńskiej – Archimandrya pod Grodnem, unit. r. 1659. – fund. 1512 Bohusz Bohowitynowicz horodniczy trock. pisarz W. X. Lit. sekretarz króla Alexandra.

118. Komarowka – mon. Św. Michajłowski, nad rzeką Horyniem pod miasteczkiem Stepań na Wołyniu; wioska ta zwała się dawniej Wulka monastyrska, r. 1601 nadał ją Konstanty książę Ostrogski temu monasterowi.

FR. 1633 Serafima Księżna Korecka ihumenia tutejszego monasteru zapisała temuż dobra Klińce.

119. Korzec na Wołyniu – mon. Św. Woskreseński, istniał już 1459; r. [illegible] 1575 przyczynił mu dotacyi Bohusz Korecki książę był tu i monaster żeński w r. 1626. F

od r. 1752 unicki, a od r. 1795 dyzunicki; żeński 1863.

d. 120. Korżowce na Podolu – mon. Św. Rożdestwobohorodyczny, fund. książę Korybut Woroniecki, Korżowiecki (zbudowany 1742) – niedaleko Łatyczowa – istniał jeszcze 1773 unit. – istn. dyzunit. od r. 1794.

d. 121. Korsuń – mon. Św. Onufrejski, istniał dawniej 1[illegible] fund. w XVII. w. Grzegorz Hulanicki, r. 1765 zniesiony, a rzeczy oddano do Bohusławia – istn. dyzunit. na Ukrainie. (istn. 1791 dyzunit. w woj. Kijow.)

Kościukowski monast. (na Litwie) żeński dyzun. 1720.

122. Kraków miasto – monast. przy cerkwi ruskiej fund. za Stanisława Augusta (Ławrowski w piśmie Wiestnik Wiedeń 1857)

123. Kramińska pustynia – mon. koło Mohilewa, istn. r. 1633.

124. Krasnobor – mon. fund. r. 1617 Adam Chreptowicz na seminarium zakonne.

125. Krasnohorka – monast. istn. 1484 – na Ukrainie – r. 1739 był jeszcze w ręku Unitów.

126. Krasnohuta – monaster zniesiony r. 1744 i przyłączony do Bityłowskiego.

127. Krasnoselce – mon. Św. Spaski koło Łucka, istn. r. 1429. i 1566 (Akty zap. Ross. I. Nr. 34. 84. 96.) Olizar Kierdejowicz marszałek wołyński starosta łucki r. 1483 zapisał wieś Dobrosin (w obw. żółkiewsk.) monasterowi krasnosiel: skiemu.

d. 128. Krzemieniec – mon. Św. Bohojawleński, fund. Ksią: żąt Zbaraskich w XVI w. – istn. dyzunit. – znik. 1811. Kroński monast. dyzunit. 1820.

129. Kryżbor – mon. Św. Jakowa, na Białej-Ru[illegible] – dyzunit. 1720.

d. 130. Kroże – mon. Św. Troicki, fund. około r. 1629, r. 1766 przy: łączony do monastera Św. Ducha w Wilnie – w powiecie Kowień: skim – istn. dyzun.

d. 131. Krupice – mon. S. Nikołajewski – 20 wiorst od Baturyna – istn. dyzunit.

132. Kruhlik – mon. należał do Poczajowskiego, istn. r. 1759, monasterek.

133. Kupiatycze – mon. starodawny niedaleko Pińska z cudownym obrazem Bogarodzicy. fundacyi (Kopciów Dorofiego r. 1629 w XVII w.) dyzunit 1720. – supr. r. 1817.

134. Kurozwany – monasterek fund r. 1633, przyłączony do Hojskiego monastera. mościsław. podkomorzy z żoną Heleną Kś. z n. Sołomerecką

d. 135. Kutejno przymykając do Łaszczyny nad rzeką Kutejenką, nad Dnieprem – mon. Św. Bohojawleński fund. [illegible] r. 1623 Bohdan Stetkiewicz (1630–1665) Tu było do 200 zakonników około r. 1644 i drukarnia i szkoły (dzieje mohil.) – istn. dyzunit 1720 – pod Orszą na Białejrusi. – Tu była stauropigia i drugi żeński 1720 dyzun. fund. Stetkiewicz 1623 z matką swą Anną z Ogińskich

istn.

136. Łabun – mon. fund. 1770 Zamojski wojewoda; r. 1777 przyłączony do Zamojskiego monastera. Kuźnice przy Woj: nowcu (w powiecie grodzieńsk.) monast. fund. 1743 Kazimierz Ludwik Mianta sta: rosta szmilijski. – znik. 1811.

Łada monast. w paraf. wileń. – znik. 1811.

137. Ławryszów – mon. pierwotnie Św. Bohorodyczny, później Św. Nikołajewski, archimandrya, fund. około r. 1260 Kniaź Wojsiełk który tu był mnichem, równie jak Rymont (Elisej) syn Księcia Trojdena + 1279. R. 1329 Książe Koryat Michał zbudował tu cerkiew Św. Nikołajewską. (Akt. zap. Ros. I. Nr. 7. 28; II. Nr. 117) znik. 1811.

(w gubern. połtaw. powiecie przyłuckim)
d. 138. Ładyn – mon. Św. Pokrowski nad rzeką Ładynką (– istn. w XVI w. męski) dyzunit. był tu skit żeński (Ob. Akty zapad. Ross. II. 182. 214) R. 1619 Księżna Irena Michajłowna Wiśniowiecka fundowała żeński monaster.
139. Ładoczyn – mon. zniesiony r. 1744, przyłączony do Szarogrodu.
140. Łatyczow – po zniesieniu Jezuitów, Bazylianie objęli Kollegium pojezuickie i szkoły (Nauk Sbor. hal. 1867 st. 15)
141. Łaszczyce – monasterek zniesiony r. 1744 i wcielony do Lubelskiego.
d. 142. Łebedyn – mon. Św. Nikołajewski męski w lesie Łebedyn, fund. w XVIII. wieku. Zniesiony r. 1744 – istn. dyzunit. żeński.
143. Lewkow – mon. zniesiony r. 1744, wcielony do Owruckiego.
144. Leszcz~~yn~~ (Leszcz) – mon. Św. Nikołajewski, Archimandrya – pod ~~P~~ińskiem, (na przedmieściu Karolin) (Akty zap. Ros. IV. nr. 162 – Sborn. Nauk halick. 1866 str. 225. 251. – Stebelski: Dwa światła I. str. 163.) w XVI w. – suprymow. 1839. – unick. 1811. – fund. 1340 Jerzy Narymuntowicz, Książę piński
Łohojsk mon. w gub. wileń. – unick. 1811. 145. Litwin – monasterek pod Pińskiem.
146. Łukomsk – mon. istn. po r. 1600 – nad Dnieprem pod Orszą.
147. Łuck – mon. Św. Bohorodyczny, Katedralny; r. 1758 Bazylianie odstąpili go duchowieństwu świeckiemu. (Akty zap. Ros. I. No. 212)
148. Łuck – mon. Św. (krzyżo- Wozdwyżenski, bracki stauropigialny założony około r. 1624) Przy nim r. 1628 była drukarnia i szkoły (Harasiewicz: Annales, str. 118.) – unick. 1811. (Czernecki monaster dziś wieś Czernczyce pod Łuckiem)
149. Łyskow – mon. w prowincyi litewskiej istn. 1744 unicki 1807, suprymowany 1835 w eparchii brzesk.) – 1689 Dyzunicki.
150. Lisianka – mon. Św. Troicki, fund. r. 1767 Książe Józef Jabłonowski w starym zamku, był wprzód za miastem. R. 1768 ucierpiał od Hajdamaków – na Ukrainie. – unick. 1811.

151. Łyszczów – mon. istn. 1768, unit.

d. 152. Lubar – mon. Św. Jurski, w dyec. łuckiej. Monaster i szkoły gimnaz. odbudował r. 1775 Mikołaj Potocki; istn. 1828 – dziś istn. dyzunit. – unit. 1811.

153. Lublin – mon. Św. Preobrażenski; cerkiew przy nim zbudował Zygmunt III i szlachta ruska r. 1588. unit. 1659 w dyec. chełmsk.

154. Lubawicze – mon. fund. około r. 1742 Załuska czesnikowa litew.

d. 155. Mazłów szczyzna nad rzeką Napotą – mon. Św. Preobrażenski (Mazałowski) ist. r. 1665 w gubern. mohilewsk. 1½ mili od Mścisławia – istn. dyzunit. 1720 żeński – fund. 1665 Marianna Suchodolska stolnikówna mścisławska monaster żeński; od 1727–1798 był w posiadaniu Unitów – tamże drugi monaster Uspenski męski. (dyec. mohil.)

156. Malejowce – mon. Św. Wozdwyżenski, monaster wymurował hegumen Hilarion Sztande r. 1751, było tu gimnazyum – na Podolu niedaleko Kamieńca.

157. Mańkówka – mon. Troicki r. 1764 przyłączony do Humania; r. 1768 ucierpiał od Hajdamaków. (Czas. Dodat. 1857 Pażdz.) r. 1768 był unickim.

d. 158. Markow – mon. Św. Troicki, 2 wiorsty od Witebska nad Dźwiną na uroczysku Markowo, powstał w XVI w. koło miasta Witebska – istn. 1855 dyzunit. 1720 monaster wystawił Kniaź Lew Samuel Ogiński ciwun trocki r. 1672; od 1751–1772 był w posiadaniu Unitów. Jest tu cudowny obraz Bogarodzicy Kazańskiej (kopia z moskiewskiego) z końca XVII wieku. (Obacz Witebsk Nr 293)

d. 159. Mhary – mon. Św. Preobrażenski, także zwany Łubenski; fund. r. 1619 Reginaż (Irena) Mohyłów księżna Wiśniowiecka, dotowany przez Hetmanów zaporoskich – leży za Dnieprem w lesie na górze Mhary, 5 wiorst od miasta Łubny. – istn. dyzunit. (Akt. zap. Ros. IV. Nr 215) – (w połtawskiej gubernii koło miasta Łubny) Tu leży pochowany zmarły tutaj r. 1654 Atanazy patryarcha carogrodzki.

160. Maszkowce – mon. zniesiony r. 1744, w wojew. podolsk. powiecie kamieniecк.

161. Meżybory – monast. obacz Hołowczyńce.

162. Meżyhory – mon. św. Spaski, stauropigialny, nad Dnieprem, 2 mile od Kijowa (supryin 1786) fund. Kozaty zaporoscy, którzy tu na starość zostawali zakonnikami podług reguły św. Antoniego pustelnika. R. 1523 Zygmunt I polecił Andrzejowi Niemirowiczowi odbudować spustoszały monaster, do którego także należały 2 pomniejsze monasterki Meżyhorskie: św. Nikołajewski i św. Petropawłowski. (Akty zap. Ros. II Nr. 121; III. Nr. 53)

163. Merenin – mon. fund. przed r. 1577 Bohusz książę Korecki wojewoda wołyńsk., był wtedy w posiadaniu Iwana Chodkiewicza. (Akt. zap. Ros. III. Nr. 79.) – Maseniński istn. 1536.

164. Milcze – mon. św. Rożdestwo-Bohorodyczny, ist. 1771 z szkołami, – niedaleko Dubna. – unick. 1811

d. 165. Mielce (Mielec) (Mieldy, Milce) – mon. św. Nikołajewski, Archimandrya, fund. r. ~~1542~~ Teodor Andrzejewicz Sanguszko starosta włodzimierski – r. 1682 przyjęła unią – w wojew. wołyńsk. na Polisiu nad rzeką Turią – ist. dyzunit. (Hatasiewicz Annales st. 148. Nauk. Sborn. hal. 1866 st. 224) – w gubern. wołyńsk. powiecie kowelsk. na rzeką Turią, – unick. 1811.

166. Mińsk – mon. św. Woznesenski, r. 1490 dotował go Dymitr Putiatycz, a r. 1502 Helena żona Króla Alexandra, istn. 1577 (Akt. zap. Ros. I. 89. Nr. 224.) od r. 1632 objęli Dyzunici. – ist. 1791 Archimandrya dyzunit.

" " mon. św. Petropawłowski fund. r. 1613 Bohdanowa Stetkiewiczowa, a podł. innych r. 1633, miał przywilej królewski na założenie drukarni – dyzunitski – po zaborze obrócony 1683 na kościół Katedralny dyzunicki.

Mińsk, monast. żeński unick. 1811.

" " mon. św. Pokrowski (Narodzenia P. Maryi) fund. 1612 mieszczanie – dyzunitski. – i drugi żeński dyzun. 1820

" " mon. św. Troicki (S. Ducha) istniał 1536 fund. po r. 1600 i przed r. 1653 unicki (właściwie Woznesenski) mon. Woskresenski z archimandryą f. 1492 Helena Królowa (żona Alexandra)

Mir monast. w eparch. brzesk. – unick. 1811.

d. 170. Mironów – mon. św. Bogołowski, fund. jeromonach Miron r. 1690 niedaleko miasta Borzne – istn. dyzunit.

171. Miory – mon. fund. 1633 Sebastian Miorski sędzia ziemi bracław.

~~Archimandrya~~ bracki r. 1633

d. ist. 172. Mohilew – mon. Św. Bohojawleński fund. ~~około~~ ✗ (dzieć. połock.) ✗ ~~1633~~ przez mieszczan ⸋ – istn. dyzunit. 1720 (było tu bractwo Krzyżonośne czyli stauropigialne) ⸋ na gruncie darowanym przez Jana Bogdanowicza Ogińskiego
z cudotwornym obrazem Bogarodzicy, z drukarnią założoną 1701 na nowo (dawniej była tu drukarnia 1616–1619)
istniała do r. 1736 " " mon. Św. Spaski, Archimandrya, fund. i około r. 1569 przez Warsonofia Wołocha w XVI w. mieszczanie; Król Stefan r. 1588 oddał go Bractwu (Akty zap. Ros. III Nr. 94; IV. Nr. 6.) z cerkwią Katedralną dyzunicką 1718
od r. 1619–1674 zostawał w posiadaniu Unitów – i drugi żeński dyzun. 1720 (bracki)

174. Mozyr – mon. r. 1586 należał do Andrzeja Dawidowicza – w gubern. mińsk.
" " ~~mon.~~ mon. Petropawłowski męski w XVII w.
" " mon. Jasnohorski męski
" " Paraskiewiński żeński

175. Monastyryszcze – mon. istn. 1572, posiadał wsie Wiśki, Monastyrki; zwany też monaster Podkomarowecki do r. 1620 mieszkali w nim czasem władycy; było w nim 2 cerkwie Św. Michała Archan. i Św. Jura. Około r. 1627 rzeka Horyń zabrała monaster i w tem miejscu usypała wyspę. – Dziś uroczysko nad Horyniem ½ mili od Stepania

176. Monastyr miejsce niedaleko miasta Chełma, gdzie niegdyś stał monaster Św. Preobrażenski (Sborn. nauk. hal. 1866. str. 179.)

177 Moroczeński monaster Św. Nikołajewski koło Słucka nad rzeką Moroczą, istn. 1539 r. (Akt. zap. Ros. IV Nr. 15) dyzunit. 1720.

178. Moskalówka – mon. r. 1770 przyłączony do Humania.

czyli Moszny

d. 179. Mosznohory – mon. Św. Wozneseński, 20 wiorst od miasta Czerkasy – istn. dyzunit. r. 1791 istn. dyzunit.

d. 180. Motrynin – mon. Św. Troicki, ist. 1568 w lesie Motryninskim, koło [illegible] r. 1708 zajął go episkop perejasławski – istn. dyzunit. w wojew. kijowsk. istn. dyzunicki (Archimandrya) –

181. Mstysław (z gubern. mohilewsk.) – mon. Św. Bohorodyczny, pustynny, Archimandrya, zwany też Pustynka, w lesie niedaleko (miasta) Mścisławia; r. 1499 Michał Iwanowicz Kniaź Mścisławski uwolnił go z pod władzy episkopa połockiego i dotował go r. 1505 – Synod zamojski wyznaczył ten monastet na mieszkanie archiepiskopa smoleńskiego. (Akty zap. Ros. I Nr. 43. 82. 133. 215. 218; II Nr. 24. 142. 162; III. Nr. 98. 101) w województ. mścisławsk.

dawniej unicki – 1863 prawosławny z cudownym obrazem Bogarodzicy.
Bb. Pustynka Nr. 229.

dyec. mścisław
" połock.

d. ist. " " mon. Św. Ducha, (Tupiczewski) (brackie) we wsi Tupiczewszczyzna pod Mścisławiem, istn. 1641 – dziś istn. 1720 dyzunit. fund. 1641 Filon Samuel i Marcyan Moskiewicze (był filią [illegible]) z cudown. obrazem B. Matki

d. ist. " " mon. Św. Nikołajewski (nahorny) (na górze w Mścisławiu 1508), fund. Michał Iwanowicz Kniaź Mścisławski z żoną Julianną. (Akty zap. Ros. II Nr. 27; III. Nr. 98.) monaster ten leżał między Mścisławiem a Rasną na górze pod miasteczkiem Hory. – po spaleniu 1654 r. nie istnieje, lecz przeniesiony do kolegium jezuickiego

" " mon. Św. Spaski, istn. r. 1519 (Akt. zap. Ros. II. Nr. 104)

" " Onufrejski (w XVI w.)

" " mon. Św. Troicki, fund. na dworze książęcym r. 1463 Iwan Jurjewicz Kniaź Mścisławski z żoną Julianną. Akt. zap. Ros. I. 66; II. Nr. 232)

Narew miasteczko (w eparchii brzeskiej) monast. fund. 1574 teodor Kniaź Massalski marszałek powiatu grodzieńskiego monast. Woznesenski (w gubern. grodzień.)

186. Mytostow – mon. fund. 1740 (w prowincyi polskiej Bazylianów Św. Pokrowy)

d. 187. Newel – mon. Św. Preobrażeński, istn. w XVI wieku – w gubern. witebsk. [illegible] dyzunit. 1720 – i drugi monaster żeński dyzunit. 1720.

d. 188. Niemirow – mon. Św. Nikołajewski na Wołczku, istn. r. 1724 w lesie niedaleko miasta Niemirowa na Podolu – istn. dyzunit. dziś (żeński) (z cudownym obrazem Bogarodzicy. Cerkiew zbudował hr. Wincenty Potocki

189. Niskinicze – mon. Św. Pokrowski, fundacyi Kisielów w XVII w. pod miastem Włodzimierzem wołyńskim, istn. 1773. Jest tu nagrobek Adama [illegible] Kisiela wojew. Kijows. (Nauk. Sborn. hal. 1866 str. 196) unick. 1811.

Nowogródek monast. żeński unicki 1811.

190. Nowogrodek – mon. zbud. metropolita Welamin Rutski, i Joanna dotował go r. 1629 Chreptowicz. unick. 1811. – monaster w Nowogródku – Siewierskim był r. 14[illegible] filią Pieczarskiej Ławry w Kijowie.

191. Nowydwór – mon. Św. Błagowieszczeński, w gubern. wołyńsk. fund. w XIII wieku Piotr późniejszy metropolita. (w powiecie sokolskim) dyzunit. 1720

Nowosielsk. monast. w eparch. brzesk. – unick. 1811.

192. Onufrejska archimandrya (unicka) – mon. Św. Onufrejski, Archimandrya, na rzece Soż 15 wiorst od Mścisławia na Białej-Rusi, fund. r. 1407 (?) Książe (mścisławski Symeon Łukwen Olgerdowicz (+1399). Książe Jan Jurjewicz nadał mu jezioro Hostyń (Akt. zap. Ros. I Nr. 68; II Nr. 132; III Nr. 127); r. 1836 oddany dyzunitom.

193. Orsza – mon. Św. Bohojawleński istn. r. 1509 – w gubern. Mohilewsk. (Akt. zap. Ros. II, Nr. 48. 232) dyzun. 1720. i drugi żeński dyzun. 1720. r. 1642 dla Bazylianek unickich fund. dobał metropolita Antoni Sielawa

194. Ostrog (w gub. wołyńsk.) – mon. Św. Preobrażeński. Po suppresyi kollegium jezuickiego (fundowanego r. 1624 przez Annę Alojzę Chodkiewiczowę) osadzono tu (r. 1773) Bazylianów z monasteru Hoszczy, tych zniósł rząd ross. r. 1793 a monaster przez naczył na rezydencyję prawosławnego episkopa wołyńskiego, który po pożarze r. 1821 osiadł w Annopolu. Kościół jezuicki miał tytuł św. Stanisława Kostki; Unici r. 1773 nadali mu tytuł Pokrowy, a Dyzunici r. 1796 Preobrażenia.

W kościele tym są 2 nagrobki: 1) Alexandra Księcia Ostrogskiego, z brunatnego marmuru przedstawia rycerza (?) leżącego. Ciało r. 1639 przeniesiono do Jarosławia) 2) Anny Alojzyi z K. Ostrogskich Chodkiewiczowej z czarnego marmuru z alabastrowym biustem i gipsowemi figurami aniołami.

195. Owrucz – mon. Św. Joakimannowski, istn. już r. 1496. – w gubern. wołyń. (Akty zap. Ros. I. 140) – unick. 1811

" " – mon Św. Bohorodyczny, istn. już r. 1496.

d. istn. 196. Ochory – mon. Św. Preobrażeński pustynny, fund po r. 1600. R. 1669 potwierdził fundacyję Mikołaj Stefan Pac wojewoda trocki – istn. dyzunit. (Akty zap. Ros. T. V. Nr. 95) na Białej Rusi, za Mohilewem, pomiędzy Czausami a Czerykowem. – w gubern. mohilewsk. powiecie czerykowskim. (dyec. mohil.) obacz: Wochor.

197. Perekalne – mon. r. 1744 przyłączony do monasteru Milcze.

198. Peresopnica – mon. Św. Bohorodyczny, Archimandrya, (w łuckiej eparchii) na Wołyniu, istn. przed r. 1490. Król Alexander przywilejem z d. 18 Lutego 1504 nadał ten monaster Czartoryskim. Helena Hornostajowa (siostra Jerzego Czartoryskiego) r. 1595 odnowiła monaster i fundowała przy nim szpital i szkołę. (Akty zap. Ros. I. 212 – Harasiewicz Annal. str. 149). – nad rzeką Stubłą (w powiecie łuck.) – w dyec. łuck. Dotował ten monaster wsiami Suskó i Kolniatycze kniaź Fedor Michajłowicz Czartoryski r. 1526.

|: W monasterze Perejasławskim znajduje się rękopis: „Ewanhelye tołkowane iz cerkowno-sławiańskoho na połudnoworuski język czerez arhimandryta Peresopnickoho Grigorija," który przepisał Michał Wasylewicz syn Protopopa Sanockiego w r. 1556-61, in fol. kart 482:|

199. Perejasław — mon. Św. Borysohlebski, istn. już w XII. wieku (w Perejasławiu-Zaleskim w Włodymirskiej gubernii) nie istnieje

" — mon. Św. Joannowski, istn. już w XII wieku.

" — mon. Św. Michajłowski albo Efremowski (w Połtawsk. gubern.) fund. r. 1089 metropolita Efrem; po zburzeniu przez Batego, wybudował tu r. 1700 hetman Mazepa cerkiew soborną Woznesieńską.

" — mon. Św. Rożdestwenski, ist. już w XII. w.

" — mon. Woznesieński męski fund. w XI w., przy nim Sobor Katedralny 1863 (w Połtawsk. gubern.)

(Kościół duży budowy d. gotyckiej) — monaster żeński unick. 1811.

203. Pińsk — mon. Św. Bohojawleński, założony r. 1633 dla Jezuitów przez Albrechta Księcia Radziwiłła kanclerz. r. 1787 oddany Unitom, a r. 1790 dyzunitom — istn. dyzunitzze w Mińskiej gubernii

fund. 1614 Regina żona Krzysztofa Haraburdy sędziego ziemsk. słonimsk.

204. " — mon. Św. Nikołajewski — ob. Leszczyn

Płytyński monast. ist. 1635 unicki

205. Poddubce (Poddębce) — mon. Św. Rożdestwobohorodyczny, Poddubski, 2 mile od Łucka, fund. w XVII wieku. Ludwika Lubomirska nadała mu wieś Nanczyce. R. 1765 Ihumen Juryj Jarembkiewicz zmurował dużą cerkiew. Dotował go r. 1769 Kordysz cześnik bracław. — Z cudownym obrazem Matki Boskiej. — ist. 1773. unit. (1811) należał do prowincyi ruskiej.

Podubisie monast. w eparch. wileń. — unick. 1811

Podborce monast. żeńsk. unick. 1811 w eparch. Łuckiej.

206. Podhorce — mon. r. 1749 przyłączony do episkopii Chełmskiej — w dyecez. chełmsk. nad rzeką Huczwą. (Nauk. Sborn. hal. 1866, str. 245.)

207. Podhorje — mon. fund. przed r. 1619 Regina z Mohyłów Ks. Wiśniowiecka i nadała mu wieś Ładynkę — za Dnieprem niedaleko monastera Hustyńskiego. (Akty zap. Ros. IV. Nr. 214. 215)

(czyli Spaso-Jefrosinijewski)
208 Połock – mon. Św. Bohorodyczny, fund. przed r. 1173 Księżna Eufrozyna (+1173) wnuczka Wsesława Brzczysławicza Kniazia Połock. – (Stebelski – Akt. zap. Ros. I Nr. 234) archimandrya

d. " " " – mon. Św. Bohojawleński, bracki, fund. około r. 1633 Ogińscy. (Akty zap. Ros. I. Nr. 159) – istn. dyzunit. 1720.

" " mon. Św. Borysoghlebski, także Bielczycki zwany, zbudował r. 1220 Borys Ginwiłowicz – nad rzeką Bielczycą pod Połockiem – r. 1659 unicki – Archimandrya.

" " mon. Św. Woznesenski, istn. r. 1553 (Ob. Akty zap. Ros. III Nr. 12)

" " " mon. Św. Woskresenski, także Młoteńcki zwany, Archimandrya przed r. 1544 – leżał w niżnym zamku. Akty zap. Ros. II. Nr. 234; III. pr. 80)

" " mon. Św. Joanna Krestytela, Archimandrya, na ostrowie Ekimańskim rzeki Dźwiny pod zamkiem, fund. przed r. 1399 Książe Andrzej Olgerdowicz (Akty zap. Ros. I. Nr. 13. 14.)

" " mon. Św. Kozmodamianski. (Stebelski II p. 128)

" " mon. Św. Michajłowski, zwany horodecki, w mieście, Archimandrya, fund. przed r. 1509. (Akty zap. Ros. I. 529; III. Nr. 20)

" " mon. Św. Nikołajewski (Nikolski czyli Łuczeński) dworny, na Łucznie w Połocku, Archimandrya fund. episkop Symeon w XIII wieku. (Stebelski II. – Akt. zap. Ros. I not. 11; II Nr. 234; III Nr. 137. 143)

" " mon. Św. Petrowski, w zamku Połockim, fund. przed r. 1385 Kniaź Michał. (Akty zap. Ros. III. 137.)

" " mon. Św. Petropawłowski, na gruncie Wołkowa wieża w zamku wyższym Połockim, r. 1582 grunt po nim nadał Stefan Batory Jezuitom. (Stebelski II. – Akt. zap. Ros. I. 137)

219. Połock – mon. Św. Preobrażeński, Zapołocki zwany. (Akt. zap. Ros. I. not. 11.) za rzeką Połotą

220. " " mon. Św. Piatnicki, istn. r. 1553. (Akty zap. Ros. III Nr 12)

221. " " mon. Św. Troicki, za rzeką Połotą. R. 1399 wielki książę Andrzej Olgierdowicz nadaje temu monasterowi bobrowe gony na rzece Zwanie. (Akt. zap. Ros. I. Nr 13)

222. " " mon. Św. Jurski, w polu koło Połocka. (Stebelski II. – Akt. zap. Ros. I. not. 11.) Georgijewski.

d. istn. 223. Połtawa – mon. Św. Wozdwyżeński, fund. 1650 Kalistrat hegumen Łubeńsko-mharskiego monastera, i Marcin Puszkary półkownik. – nad rzeką Worskla

224. Popowka – mon. istn 1762, unit.

d. 225. Poczajów – mon. Św. Uspeńska Ławra. Pierwotnymi założycielami byli mnichy, którzy uszli po zburzeniu Kijowa przez Mongołów i tu w pieczarach góry osiedli. R. 1597 Anna (córka Tychona Kozińskiego) żona Hieroteusza Hojskiego sędziego ziemsk. łuck. zbudowała i fundowała monaster dla dyzunitów przy murowanej cerkwi, którą około r. 1774 Mikołaj Potocki starosta kaniowski na nowo wspaniale odbudował dla unitów. W tym monasterze tenże Mikołaj Potocki osiadłszy w pobliskiej wsi Sitno, r. 1774 we wrześniu składał professią na kawalera orderu jeruzalimskiego. (Ob. Opisanie Poczajewskija Uspenskija Ławry. Poczajew 1859. 8o. – Ławra Poczajewska, artykuł Anton. Petruszewicza, w piśmie Hałyczanin, liter. Sbornik. Lwow 1863. III. IV. str 158–181). Monaster ten był wyjęty z pod władzy Protoigumena. – istn. dyzunit. od r. 1831.

Tu leży pochowany Jow Żeliza ihumen poczajowski rodem z Pokucia † 28 Octobr. 1651 świątobliwego życia. (Żywot jego opisał ihumen Dosythej r. 1659.) – R. 1831 Poczajow oddany Dyzunitom

<u>Postawy</u> monast. w eparch. wileń. – unick. 1811.

226. Prytuka. – mon. Św. Troicki, w województwie Mińskiem. dyzun. 1720

227. Putynki – mon. S. Anny, fund. r. 1764 Teofila z Jeruzalskich Wilżyna; syn jej Wilga starosta grabowiecki wymurował cerkiew z monasterem i nadał wieś Lubitow – w dyec. Chełmsk. 3 mile od Kowla. (nauk. Sborn. hal. 1867, str. 6.) (Potincense mon. istn. 1773) unick. 1811

d. istn. 228. Pustynia Św. Nikołajewska – mon. r. 1489 Król Kazimierz nadał wieś Kniażyce 2 mile od Kijowa. (Akty zap. Ros. I. 93. 178.)

229 Pustynka [Uspenski / Pustyński] – mon. Św. (Bohorodyczny (koło (1 mile od) Mścisławia. – dawniej Bazylianów unitów – Ob. Mścisław. Nr 181) – z cudownym obrazem P. Maryi (w gubern. mohilewsk.) istn. 1853 prawosławny.

230. Rzyszczow – mon. Preobrażeński (na Ukrainie, fund. Woronicz; r. 1683 przyłączony do monasteru Św. Kiryłłowskiego w Kijowie – r. 1768 był unickim i zrabowany od Hajdamaków. (w wojew. Kijow. istn. 1791 dyzunit.) potem 1791 dyzunicki (w gubern. Kijows.) Raków monast. w eparch. wilen. – unick. 1811.

231. Rożana (miast.) – mon. Św. Nikołajewski, około Orszy (istn. fund. Tyszkiewiczów i Sapiehów r. 1509; r. 1744 unicko-litewski. (Akty zap. Ros. II: Nr 48) fund. Alexander Sapieha marszałek litew. w gubern. grodzień. w eparch. brzesk. 1803 unicki nad Zelwianką rzeką.

d. istn. 232. Rosław (miasto) – mon. Św. Spaski, w powiecie brańskim, fund. przed r. 1560 (Akty zap. Ros. I Nr 119) – w gubern. smoleńsk. nad rzeką Ostrą – w dawnej Litwie.

233. Ruta – mon. fund. metropolita Józef Welamin Rutski – r. 1744 unicko-litewski.

d. istn 234. Rychłow – mon Św. Nikołajewski, za Dnieprem, fund. około r. 1600; r. 1666 odbudował go hetman Bogdan Chmielnicki z bratem Wasilem – istn. dyzunit. w guberni czernigowsk.

235. Samara – mon. Św. Nikołajewski, pustynny (założyli Kozacy zaporoscy (na ostrowie przy ujściu Samarki do Samary)

d. 236. Satanow – mon. Św. Troicki, unit. (w powiecie Latyczowskim na Podolu fund. 1724 Adam Sieniawski (wojewoda krak., służył za dom poprawy dla czerńców. – istn. dyzunit. – (Tu Wał Trajana przechodzi do Galicyi) (Są tu dawne pieczary.) Pod cerkwią monasteru pieczary w których żyli czerńcy, nad Zbruczem

237. Świrzeń – mon. niedaleko Połocka, fund. książę Radziwiłł hetman litews. i seminarium; były tu szkoły tainskie. unick. 1811.

238. Świata hora – Ob. Zahorow.

239. Seliszcze – mon. Św. Bohorodyczny, 5 wiorst od Smoleńska, istniał przy końcu XII. wieku.

240. Selce (Sielce) czyli Sielec – mon. Św. Troicki, w gubernii mińskiej. (unick. 1807 w parochii brzesk.) istniał 1752 – dyzunit 1720.

241. Semenki – Obacz: Bar.

242. Skityk – mon. koło Poczajowa; r. 1743 przyłączony do Poczajowa.

d. 243. Słuck – mon. Św. Troicki, czyli Narodzenia N. Panny (Archimandrya, w gubernii mińskiej, fundacyi książąt Olelkowiczów Słuckich, istn. r. 1455. Anna Michałowa Alexandrowiczowa Księżna Słucka dotowała go r. 1489 – 1492. Od samego początku, aż do nowych czasów pozostał przy prawosławiu. Michał Paszkiewicz archimandryta zaprowadził tu szkoły, które r. 1817 na Seminarium zamieniono (gdyż 30 parochii okolicznych było dyzunickich). – Tu się schronił r. 1632 ostatni prawosławny episkop Turowski Abraham Stahoński wygnany przez swych dyecezan. (Akty zap. Ros. I Nr. 56. 94. 96. 98. 99; IV. Nr. 15. 147.) istn. 1791 dyzunit. z szkołami.

244 " " mon. Św. Iliński, założony przed r. 1515. żeński dyzunick. 1720
mon. S. Eliasza żeński istn. 1734. istn 1791 żeński

" " mon. Św. Preobrażeński istniał 1599.

" " mon. Św. Nikołajewski nad rzeką Moroczą – Ob. Moroczski.

247. Smoleńsk – mon. Św. Ducha, istn. przed r. 1509. (Akty zap. Ros. I. 525)

" " – mon. Św. Michajłowski, istn. za Witołda (Akty zap. Ros. I. Nr. 87.) – r. 1609 istniał spustoszony.

" " – mon. Św. Nikołaja Polititoho, istn. r. 1485. (Akty zap. Ros. I Nr. 95.)

" " – Otrocz-monastyr, istn. r. 1206 (Karamzyn III not. 118).

251. Smoleńsk – mon. Św. Ryzopołożeński, za miastem; fund. około r. 1206 Ignacy episkop smoleński. (Karamzyn III not. 11) | Smolensk – monaster Awraamijewski fund. w XII wieku, z grobem S. Merkurii – istnieje 1863 prawosławny, przy nim Seminaryum.

" " – mon. Św. Spaski, otrzymał r. 1507 wieś Matwijewszczyznę od księcia Dymitra Putiatycza. (Akty zap. Ros. I Nr. 224) – r. 1609 istniał ~~[illegible]~~

" " – mon. Św. Troicki, istn. r. 1501. (Akty zap. Ros. I. Nr. 192. 224.); w nim stał Zygmunt III r. 1609

" " – mon. Czestnoho i żywotwornoho Kresta, istn. około r. 1206.

" " – mon. Borysohlebski na Smiadynie, trzy ćwierci mili za Smoleńskiem. Ob. Borysohlebski. istniał 1609

256. Św. Spaski monaster 10 wiorst od Chełma. (Nauk. Sborn. hal. 1866)

257. Sołomerecz – mon. Św. Pokrowski, fundacyi Książąt w XV w. Sołomereckich, – koło Mińska. – r. 1753 przyjął unią dopiero

258. Stepań – monaster, Archimandrya. – Ob. Komarówka i Monastyryszcze. – na Wołyniu nad Horyniem rz.

259. Stożek – monaster niedaleko Krzemieńca; r. 1744 przyłączony do Zahajec, a r. 1766 do Krzemieńca. (w dyec. łuck. – istn. 1724.

d. 260. Starycze – mon. Św. Petropawłowski w mieście Staryczycach (Staryckij), w gubern. Mińsk. – istn. dyzunit. 1720. 1678

261. Strachłów – mon. Św. Rożdestwobohorodyczny, niedaleko Dubna. Anna z Szaszkiewiczów Ilińska starościna niżyńska zapisała mu 9000 złp.; r. 1778 zaprowadzono tu szkoły Bazyliańsk. unick. 1811

r. fund. 1498 Alexander Chodkiewicz wojew. nowogrodzki, pierwotnie w Gródku, r. 1500 przeniesiony do Supraśla

262. Supraśl — mon. Błahowieszczeński / Archimandrya, w gubernii grodzieńsk., fundacyi Chodkiewiczów, monaster sławny, bogaty miał piękną bibliotekę i drukarnię własną. — r. 1659 unicki. 1811.
— fund. 1553 Józef Sołtan metropolita Kijow.

w gubernii Kowieńsk.

d. 263. Surdegi (r. 1754 unicki (?) ... w ...) — mon. Św. Ducha, fund. ~~przez r. 1627~~ (r. 1636 Anna z Stanowskich Billewiczowa, skarbni kowa lit.), koło miasta Wiłkomierza. (Kraszewski Wilno III. 66) — dyzun. 1720 — w Poniewieżkim powiecie. — Syrdekski monaster restaurowany 1864. — z cudownym obrazem N. Maryi P.

Sutkow monast. w eparch. witeb. — unick. 1811.

264. ~~Sichowicze~~ / Tuchowicze — mon. istn. r. 1744 unit. litewsk. (r. 1807 unicki w eparchii brzesk.)

Swierzeń monast. w eparch. witeń. — unicki 1811.

d. 265. Szarogród — mon. Św. Rożdestwo-joannowski, na Podolu, z szkołami łacińskiemi i filozofią — r. 1795 zu-prym. przez Rząd Rossyjski. (Czas, Dodatek 1857, Paźdz.) — istn. dyzunit. — leży na górze przy rzecze Murawszka.

(dyec. mohil.) d. ist. 266. Szkłow — mon. Św. Woskreseński, w gubern. mohilewsk. — zbudowany po r. 1600. — istn. dyzunit. 1720, męski 1863
— i drugi monaster żeński dyzunit. 1720. 1682

d. 267. Tadulin — mon. Św. Uspeński, w gubern. witebskiej — r. 1744 nadał mu dotacyą Franciszek Teodor z Kozielska Ogiński — istn. dyzunit.

268. Tamszczyn — mon. zniesiony r. 1744

269. Tereszkow — mon. (Bantysz Kamenski: O Unii. Wilno 1866, str. 381.) — dyzunit. 1720

270. Tołoczyn — mon. w województwie witebsk. istn. 1720 unicki.

d. 271. Turow — mon. Św. Borysohlebski, istniał już w XII. wieku — istn. dyzunit.

272. Trechtymirow — mon. Uspeński / Archimandrya, w gubern. Kijowsk. fundacyi Kozaków zaporoskich, istn. 1650; r. 1653 zburzony a zakonnicy przenieśli się do Kaniowskiego monasteru. R. 1673 znowu odbudowany.

d. 273. Tryhury – mon. Św. Preobrażeński, niedaleko Żytomierza, istn. r. 1644; fund. 1613 Michał Woronicz – r. 1766 zaprowadzono tu szkoły teologiczne dla Bazylianów. – na Wołyniu unit. – istn. dyzunit. – unit. 1811.

274. Troki – mon. Św. Rożdestweński, (Rożdestwa Preśw. Bohorodycy) Archimandrya, fund. przed r. 1384 Witold w. x. lit. i Julianna z Książąt Holszańskich żona Witolda. (Akty zap. Ros. I Nr. 163. 190. 197. 214. 227.) – był w Trokach i drugi monaster Św. Jerzego na ostrowie fundacyi Jana Bohdanowicza Sapiehy, r. 1702 w ruinach. (r. 1807 opactwo unick. w eparchii brzesk.) unick. 1811.

275. Tumin – monasterek, fund. Książąt Czetwertyńskich, r. 1773 unit. – należał do monasteru w Czetwertni. – unit. 1811.

– Tupiczewszczyzna, obacz Mścisław.

276. Turkowicze – monasterek w dyecez. chełmsk. r. 1749 przyłączony do episkopii chełmsk. (Nauk. Sborn. hal. 1866, str. 245)

277. Turobin – monast. istn. 1720; r. 1744 przyłączony do Niskinickiego monastera.

278. Torokanie – mon. koło miasta Antopola. Tu odbyła się r. 1780 Kapituła generalna Bazylianów. (Nauk. Sborn. hal. 1866, str. 266, 225.) fund. 1517 Agafia Piaseczyńska kasztelanowa wołyńska. (1807 unicki w eparch. brzesk.)

279. Uhrusk (dawniej Uhrowesk) – mon. istn. w XIII wieku; w nim r. 1268 kniaź Wojsiełk został mnichem – na północ od Chełma. (Nauk. Sborn. hal. 1866, III)

280. Ulanow – monasterek, przyłączony r. 1744 do Kamieńca podolsk.

281. Uszacz – monasterek, istn. w XVII wieku, koło Witebska.

d. 282. Warszawa – monaster, fund. 1768 (właściwie 1761) ze składek (przez metropolitę Leona Kiszkę zarządzonych) na gruncie Ujazdowskim darowanym przez Króla Stanisława Aug. Budowniczym był Merlini; Pierwszym hegumenem warszawskiego monasteru r. 1761 był Mitrofan Komarkiewicz z Litwy, który monasterowi temu zapisał 100000 złp. na bursę dla 12 chłopców sierot. – istn. dyzunit.

283. Werbitow – monast., w województwie witebsk. Bazylianie objęli tu szkoły po Jezuitach.

284. Werchow – mon. unick. [1811] prowinc. litewsk. istn. 1744. (Nauk. Sborn. hal. 1866 st. 251) – w eparchii łuckiej.

285. Wiwje (Jewie ?) – mon. Św. Uspeński, w wojew. troc=kiem. (Kraszewski: Wilno III. 65)

d. 286. Wilno – [bracki] mon. Św. Ducha, fund. Helena żona króla Alexandra około r. 1500. – istn. dyzunit.

287. " " – mon. Św. Nikołajewski. (Kraszewski: Wilno)

" " – mon. Św. Troicki, Archimandrya, fund. około r. 1400 ks. Olgierd z żoną. Stefan Batory r. 1584 patro=nat nadał rajcom wileńsk. R. 1675 Żochowski Metro=polita zniósł Archimandryą. Akt. zap. Ros. II. Nr 125; III Nr. 144; IV Nr 35.) istn. 1791 dyzunit. – i drugi żeński dyzunit. 1720. [1811 unick.] r. 163? unicki: 1811

Wilno monast. żeński unicki 1811.

" " – mon. Św. Uspeński.

" " – mon. Św. Jurski na Łuce, fund. r. 1524. (Akty zap. Ros. II. 127.)

d. 291. Winnica – mon. Św. Błahowieszczeński, [żeński] fund. przed r. 1616 M[ichał] Kropiwnicki; były tu szkoły łacińskie, prze=niesione do Humania; mon. zniesiony r. 1744, przestał istnieć r. 1753. – dziś istn. dyzunit. żeński.

r. 1738 Piotr Biełousow zrobił dla tego monasteru zapis.

d. 292. Winograd – mon. Św. Uspeński, fund. w XVII wieku – istn. dyzunit. (właściwie w Smile istn. 1791 dyzunick.)

293. Witebsk – mon. ~~Św.~~ Marko[ow], fundacyi Ogińskich. (Obacz: Markow, Nr 158

ob. Nr 158.

294. " " – mon. Św. Joannowski Predt. (unicki 1825?)

" " mon. S. Ducha prawosławny żeński, istn. 1853, fund. Julianna Aleksandrówna księżniczka twerska druga żona Olgerda W. X. Lit. – na przedmieściu Zarzeczewie.

295. Włodzimierz wołyński. – mon. Św. Apostolski, istn. w XIII w. –

" " – mon. Św. Bohorodyczny, Katedralny, istn. w XII w.

" " – mon. Św. Michajłowski, istn. w XIII w.

" " – mon. Czestnoho Kresta. – zerpsi – unick. 1811

" " – mon. Św. Spaski, niedaleko Włodzimierza, fund. w XIV w.; Zygmunt August r. 1563 z wsią Janow, nadał go Pawłowi Orańskiemu. (Hal. ist. Sborn. III. 152) unit. 1811.

300. Wołostaw – mon. Św. Onufrejski, na wyspie rzeki ~~Bug~~ Łuh, należał do episkopii włodzimierskiej. (Harasiewicz: Annales. str. 115) r. 1593.

Wohorski monast. (na Litwie) dyzun. 1720. Ob. Ochoł

301. Wolna – mon. unit. fund. w XVII w. Teofil Domosławski sędzia ziemski. w eparch. brzesk. unick. 1811

302. Woszczatyn – monasterek należał do monastera w Hoszczy.

303. Wrowski monaster. – Ob. Leszczyn.

304. Wulka monastyrska. – Ob. Komarówka.

305. Zabłudow – mon. Św. Uspenski, fund. około r. 1567 Hrehory Chodkiewicz marszałek litew., tu od r. 1596 była drukarnia. – w gubern. grodzieńs. ist. 1791 dyzunit. 1720.

d. 306. Zahajce – mon. Św. Johannowski, w pow. Krzemienieck. fund. 1637 Regina (Irena?) z Bohowitynów wdowa po Konstantym Jarmolińskim, na górze (przy zamku zahajeckim), dla dyzunitów. – r. 1774 były tu szkoły unick. – dziś istn. dyzunit. od r. 1795 (~~w guber.~~ ~~wołyń.~~ koło Krzemieńca)

d. 307. Zahorow – mon. Rożdestwenno-bohorodyczny, Archimandrya, zwany też Światohorski albo Świątahora, niedaleko Włodzimierza wołyńsk., istn. już r. 1074; cerkiew wymurował hegumen Innocenty Matkowski r. 1770. – istn. dyzunit. (Sbornik nauk. hal. 1867, str. 15.) – unit 1811

mon. w Wolicy Zahorowskiej złotowat 1567 Piotr Zahorowski. z cudownym obrazem B. Maryi. (Ob. Nowicki)

308. Zamość – mon. Św. Nikołajewski, istn. na początku XVII. wieku; tu były szkoły unick.

309. Zamczysko – mon. niedaleko Lublina, istn. 1738.

310. Żabotyn – mon. Św. Onufryjewski (Onufryjej pustynny), teraz w Kijowskiej gubern. (w Czerkassach.) – w Kijów. wojew. istn. 1791 dyzunit.

Zahajce (koło Krzemieńca) monaster założony 1636.

311. Zimne (Zimno) – mon. Św. Uspenski, pół mili od Włodzimierza (Wołyńskiego), istniał już r. 1597. Kiszka założył tu Nowicyat. istn. 1767 unick. (Nauk. Sborn. hal. 1866. str. 196.) – Jest w rękopiśmie Pomiannik tego monasteru od początku XVI w. – [illegible] (z cudownym obrazem) – unick. 1811.

d. 312. Zołotonosza – mon. Św. Błahowieszczeński; r. 1688 hetman Jan Mazepa nadał mu wieś Słobudkę Służczynę. (Akt. zap. Ros. II. 122)

313. Żydyczyn – mon. Św. Nikołajewski, Archimandrya na Wołyniu, w dyec. łucko-ostrogsk.; istn. już r. 1227, otrzymał zapisy przed r. 1480 i r. 1506 od Księcia Dymitra Putiatycza. (Akty zap. Ros. I Nr. 224; II. 31; III. 47.) unit.

314. Żyrowice – mon. Św. Bohorodyczny, Archimandrya, fund. r. 1613 Iwan Mieleszko Kasztelan Smoleński. Fryderyk książe Sapieha wojewoda nadał mu wieś Butę. – Z cudownym obrazem N. Bogarodzicy. (Nauk. Sborn. hal. 1866, str. 204. 224. – Stebelski III. – Baliński: Star. Polska.) – unick. 1811.

II. W Cesarstwie Austryackiem.

a) w dyecezyi ruskiej lwowskiej.

Babianka. – Obacz Uhorniki.

1. Bakocyn przysiołek do Żurawna, obwód stryjsk. – Monaster ~~[illegible]~~ zniesiony r. 1744 i wcielony do Dobrzańskiego mon.
2. Banunin pod miasteczkiem Buskiem, obw. złoczow. – Monasterek podlegający Krechowskiemu mon.
3. Brzeżany – obacz Leśniki
4. Berezów, w obw. kołomyjsk. – Mon. istn. r. 1724.
5. Bolechow miasteczko, obw. stryjsk. – Według miejscowego podania miał stać monaster na przedmieściu „Wołoskie seło" tak zwanem od osady Rumunów. – istn. 1622.
6. Bołochow, wieś, obw. stryjsk. – Mon. Bołochowski istn. 1711 i dawniej; r. 1744 przyłączono do Łacykowskiego mon., żyło w nim 4 zakonników. Po r. 1758 cerkiew drewnianą przeniesiono do wsi Niegowice, gdzie dotąd stoi. (Ob: Halick. istor. Sbornik 1856. II. str. 110)
7. Bołożynow, obw. złoczow. – Mon. Bołożynowski istn. 1682; r. 1744 wcielony do Derewlańskiego mon.
8. Brody, miasto, w obw. złoczow. – Mon. istn. w XVII wieku. Wspomina go Pomiannik Krechowski.
9. Busk miasto w obw. złoczow. – Mon. Św. Onufrejski powstał w XI lub XII w.; r. 1654 zburzyli go Kozacy, a zakonnicy przenieśli się do monasteru w Wolicy Derewlańskiej. Później odbudowano cerkiew S. Onufrego

w Busku i przy niej mieszkanie dla jednego zakonnika z Woli=
cy. Gdy r. 1784 zniesiono monaster w Wolicy Derewlańskiej, su=
prymowano też cerkiew S. Onufrego w Busku (Ob. Busk, arty=
kuł A. Sznejdra w Dzienniku literack. lwow. 1866 N: 44-48.)

10. Buczacz miasto, w obw. Stanisławowsk. – Mon. Św. Troicki
starodawny, r. 1612 odnowiła Maria Mohilanka (córka Jere=
miasza hospodara mołdawsk.) żona Stefana Potockiego wojewody
bracławsk. wystawiwszy cerkiew i monaster murowane. Po znisz=
czeniu w wojnach kozackich, wystawił r. 1652 na tem miejscu
Jan Potocki klasztor Dominikanów, który r. 1789 uległ kasa=
cie. Zwłoki klasztorne r. 1866 za staraniem Michała Kuryło=
wicza parocha buczackiego kupiono na mający się tamże zało=
żyć konwikt ruskich dziewcząt. (Ob. Słowo, czasop. lwow. 1865 N: 32)

i. 11. Buczacz miasto, obw. stanisław. – Mon. Św. Wozdwyżeńs=
ki fund. 1712 Stefan Potocki (z ciągłą pomocą dla 6 zakonników prowincyi litewsk.
którzyby tu uczyli teologii. Mikołaj Potocki starosta kaniowski
r. 1750 zapisawszy monasterowi 2 wsie Dźwinogród i Zieloną,
pomnożył liczbę Bazylianów do 8 i fundował gimnazyum oraz kon=
wikt dla 12 ubogich uczniów rodu szlacheckiego; wymurował
zabudowania klasztorne i r. 1771 wspaniałą cerkiew. R. 1784
otworzono tu szkoły normalne (i gimnazyalne). Hegumen
Modest Maciejowski r. 1853 wymurował piękną wieżę. R. 1865
d. 29 lipca przy pożarze miasta, zgorzał i monaster; lecz go
odbudowano. (Ob. Historia monasteru Buczackiego przez o. Mo=
desta Hnatewicza, w lwow. rusk. piśmie Słowo, r. 1865. –
Widok monasteru przed pogorzelą litograf. F. K. Kaczyński
w litogr. Wurm et Szlegel, w Wiedniu 1865.)

12. Bilcze wieś, w obw. czortkow. – Monaster Św. Wozdwyżeński (Bilczecki)
leżał w przysiółku zwanem dziś Monasterek pół mili od wsi
Bilcze, fundował go po r. 1600 Stefan Potocki. Zniszczony w wojnach
kozackich, odbudował r. 1738 Jan Potocki kaszt. bracław., a Siekie=
ryńscy zapisali mu fundusz r. 1768. Zniesiony r. [illegible] 1793.

Babianka – obacz Uhorniki.

Buzyna – obacz Złoczów

13. Czercze wieś w obwod. brzeżansk. – Z nazwy domyślać się można że tu był monaster.

Czorny Lilok – obacz Hłoszow.

14. Czortków, miasto w obw. czortkowsk. – Mon. Św. Troicki; czortkowski fund. około r. 1724, należał pod hegumena w Krasnopustyni, suprym. r. 1792.

15. Derewlany, wieś w obw. złoczow. – Mon. Św. Woznesenski fund. 1662 Stanisław z Głogowa Głogowski starosta buski na miejscu Dworzysko Szczyrowskie w przyległej wsi Wolica czyli Wola Derewlańska, pierwszym hegumenem był o. Makary Wasylewicz. Król Jan Kazimierz potwierdził fundacyją na sejmie r. 1662. – Zwano go też Derewiański monaster; suprym. 1788 (Ob. Zoria jako Album na god 1860 str. 219) R. 1672 zdobywali go Turcy, naprożno – w teraźniejszej fund. r. 1600.

16. Dobrzany wieś w obw. lwowsk. – Mon. Św. Woznesenski Dobrzański fund. w pierwszej połowie XVII w. Stanisław Bonifacy z Wielkich Kończyc Mniszech starosta lwowsk. na gruncie Hrehorego Lanaszowskiego z Dobrzan zakonnika kijowskiego który cerkiew zbudował; r. 1667 Jerzy Wandalin Mniszech starosta szczerzecki nadał grunta, a Król Jan III r. 1680 wolny wrąb w lesie Derewaczu. R. 1715 Antoni Odrzywolski nadał monasterowi prawo propinacyi w czasie odpustów; a Król August II r. 1729 korczowiska w chaszczach za ogrodem monasterskim (przy drodze wiodącej do Stryja koło wzgórza zwanego Horodyszcze). Pierwotna cerkiew stała na przeciw lasku w dole przy gościńcu Rozdolskim; gdy z powodu licznie odwiedzanych odpustów (prazników) cerkiew okazała się za szczupłą, przenieśli ją zakonnicy na inne miejsce w lasku, gdzie wystawili z muru cerkiew i monaster otoczywszy go murem i wałem. R. 1714 począł hegumen Gedeon Tymoszewicz budować nową cerkiew, którą przy pomocy Piotra Żurakowskiego r. 1718 ukończono; miała ona oddzielny babiniec podług zwyczaju

prawosławnego, prześliczny rzeźbiony i malowany ikonostas (za samą rzeźbę dostał snycerz Ignacy Żółkiewski 700 złp. obrazy zaś do niego malowali jeromonach Teodozy Sieczyński hegumen Wyspiański i świecki malarz Paweł). Istniał jeszcze r. 1773; r. 1786 przyłączono go do monasteru Lwowskiego Św. Jurskiego a cerkiew rozebrano. Dotąd jeszcze w parafialnej cerkwi w Dobrzanach portrety Piotra Żurakowskiego i jego syna oraz Józefa Potockiego starosty szczerzeckiego przeniesione z monasteru (którego matka z Tarłów Potocka wojewodzina smoleńska w Dobrzanach nagle umarła. Miejsce gdzie stał monaster zowią dziś Derewacz. (Derewacz wspomina Zimorowicz w swych Sielankach.)

17. Dołżka wieś pod Bolechowem w obw. stryjsk. – Według podania miał tu stać monaster. – Ob. Bolechow.

18. Dolina miasteczko w obw. stryjsk. – Według miejscowego podania miał na polu zwanem Zniesienie za miasteczkiem stać monaster Św. Wozneseński. To pole Zniesienie ~~[illegible]~~ wał Andrzej Żurakowski nabył od Józefa Szumlańskiego episkopa lwowsk. i r. 1692 darował do monasteru w Łażykowie.

19 Daniłowce, wieś w obw. złoczow. dawniej Daniłow zwane. – Monaster tutaj istniał w XIII wieku (jak widać z Wołyńsk. Latopisu str. 201–222.) zwany Daniłowskim.

20. Dorohow wieś w obw. stanisławow. – Mon. Św. Woskreseński Dorohowski istn. już r. 1711, żyło w nim 2 zakonników; r. 1744 zniesiony jako niemający funduszów.

21. Dusanow, wieś w obw. brzeżańsk.

Grabina – obacz: Złoczow

22. Grabow wieś w obw. stryjsk. koło miasta Doliny – Monasterek czyli rezydencyja, istniał już r. 1711; r. 1744 zniesiony i wcielony do monasteru w Dobrzanach jako niemający funduszu, bo w nim był tylko 1 zakonnik. – r. 1765 rozebrano monaster Grabowiecki.

23. Halicz miasto w obw. stanisławow. – Mon. Św. Joanna;
wspomina go Latopis Hipatiewski pod r. 1189. (Ob: Szaraniewicz:
Starodawnyj Halicz 1861)

24. " " – Mon. Św. Uspienski przy cerkwi Kated=
ralnej, miał fundować Teodor Olgierdowicz Książe w
XIV wieku; później przeniesiony do Krylosa. (Ob. Halick.
istorycz. Sbornik 1854–1860.)

25. Huboczek, wieś w obw. tarnopolsk.

26. Hołosków, wieś w obw. stanisław. – Grunta monasters=
kie stanowią dziś fundacyją parochii.

27. Horpin, wieś w obw. złoczowsk. – Mon. Św. Pokrows=
ki, fund. r. 1712 Stanisław z Pohorec Korytko podczaszy
czernihowsk. i nazwał go Krasna Pustynia. R. 1744 przyłą=
czony do monast. Św. Jurskiego we Lwowie; r. 1773 podlegał mo=
nasterowi w Derewlanach. R. 1782 na żądanie p. Jaworskiej dzie=
dziczki Wyrowa, zupełnie zniesiony. (Ob. Zieliński: Pamiątki Kra=
jowe. Lwów 1841 str. 100.)

28. Horodenka, miasteczko w obw. kołomyjsk. – Mon. Św. Niko=
łajewski, istniał już r. 1711 fundacyi Wojewody bełzkiego. R. 1744
wcielono do monasteru Pohońskiego; r. 1764 suprymowany zu=
pełnie.

29. Hoszów wieś w obw. stryjsk. – Mon. Św. Preobrażenski
fundowany r. 1570 pierwotnie w lesie [w miejscu Czorny Ditok] na południe od Hoszowa;
na początku XVIII wieku rodzina szlachecka Hoszowskich wy=
budowała tu monaster, któremu porobili zapisy Józef Szumlań=
ski episkop lwows. Bazyli Hasiuk Strutyński i Katarzyna
Czothańska. R. 1780 monaster przeniesiony na dzisiejsze miejsce
zwane Jasna Hora, sławne zjawieniem się obrazu cudownego
N. P. Maryi. Dzisiejszy monaster r. 1837 a cerkiew r. 1842 zbudował
igumen Julian Mokrzycki. W cerkwi jest cudowny obraz Boga=
rodzicy, malowany [w Dunajowie] (na wzór Częstochowskiego, obraz ten wiszący na
ścianie u Mikołaja Hoszowskiego łzy wylewał, ogłosił go za cu=
dotworny Atanazy Szeptycki r. 1737 i przeniesiony do cerkwi.

fund. pierwotnie na
dole w lesie w miejscu
Czorny Dił, za Jana
Kazimierza Eustachi
Szumlański rotmistrz
król; r. 1759 przenie=
siony do Hoszowa;
fundacyjny zapis
zrobił r. 1704 Jan
Hoszowski.

30 " " obacz Czorny Ditok, Hoszow.

31. Hłumieniec, wieś w obwod. lwowsk. – Mon. Rożdestwo-joannowski, zwany też Skityk (erem) Hłumieniecki, fund. około r. 1724, podlegał monasterowi w Dobrzanach; po r. 1740 zniesiony, a cerkiew sprzedano r. 1744 do Iwanowiec pod Żydaczów. Tu bywały sławne odpusty na S. Alexego i Narodzenie S. Jana Chrzc.

32. Jagielnica (Jahołnyca), miasteczko w obw. czortkow. – Tu istniał r. 1669 monaster nieunicki.

33. Jasienica (właściwie Jazienica) wieś w obw. złoczow. – Monast. Św. Wozdwyżeński, jazieniecki, fundacyi królewskiej (w XVI wieku, czyli 1620) lub książąt Zbaraskich. W drugiej połowie XVIII w. zapisał mu Konstanty Papara 12000 złp. Monaster ten zwany także Prekrasna Pustynia, zniesiony r. 1788, a zabudowania wraz z starostwem Kamionka Strumiłowa r. 1798 sprzedano Józefowi hr. Mier. Pomiannik tego monasteru wspomina pierwszego hegumena Prochora.

34. Zaryczów miasto w obw. lwowsk. – Monasterek tutejszy należał r. 1750–1760 do Krechowskiego.

35. Ilińce, wieś w obw. kołomyjsk. – Tu według podania miejscowego miał stać monaster, co i nazwa pola: „monastyrska sadzawka" okazuje.

36. Ispas, wieś w obw. kołomyjsk. – Tu niegdyś miał stać monaster.

37. Jusyptycze (czyli Jusypczyce) wieś w obw. stryjsk. – Monast. Św. Wozdwyżeński, jusypecki, r. 1724 podlegał lwowskiemu monasterowi Św. Jurskiemu, istniał jeszcze r. 1773.

38. Kołomyja, miasto w obw. kołomyj. – Monaster istniał jeszcze 1724, zniesiony przed r. 1772.

39. Korolówka miasteczko w obw. czortkow. – Monaster ten wcielono r. 1744 do monasteru w Kamieńcu podolskim.

Krasna Pustynia – Obacz: Horpin.

i. 40. Krasnopuszcza, wieś w obw. brzeżańsk. – Mon. Św. Joannowski Predteczew, Krasnopustyński fund. 1665 Jan Sobieski chorąży Koron. w lasach wsi Rozhadow~~skich~~ niedaleko miasteczka Pomorzan; dotacyi przyczynił Jakób Ludwik Sobieski Królewicz pols. Cerkiew z dębowego drzewa r. 1750 zbudowana, została wewnątrz r. 1750 staraniem igumena Gedeona Bujnickiego pomalowana; zdobi ją najpiękniejszy w całej Galicyi ikonostas, którego obrazy piękne malował Wasyli malarz ruski nadworny Jana III. Zabudowania klasztorne wymurował r. 1789 igumen Jozafat Skołyński za przyczynieniem się Krystyna Cieszkowskiego scholastyka lwowsk. Teraz służy za dom poprawy dla Bazylianów i klasztor. (Ob. Rozmaitości lwowsk. 1830 Nr. 38) zwany też Rozhadowski.

41. Krzywe (Krywe), wieś w obw. brzeżań. – Tu istniał monaster r. 1724.

42. Kossów, miasteczko w obw. Kołomyjsk. – Mon. Św. Nikołajewski istniał r. 1724 w przysiotku zwanym Monastersko. R. 1744 zniesiony i przyłączony do monasteru w Kryłosie. (fundował w Kossowie monaster około 1650 Łukasz Pikutab sołtys) (wspomina ten monaster r. 1424 Świdrygiełło książe czernihowski w przywileju)

43. Kryłos wieś w obw. stanisławow. – Mon. Św. Zb. Blizki męski, r. 1654 były przy nim także i Czernice. R. 1744 wcielony do monasteru Św. Uspeńskiego w Kryłosie.

44. " " Mon. Św. Uspeński, Katedralny, miał pierwotnie istnieć przy cerkwi katedralnej Św. Uspenskiej w Haliczu. Po zniszczeniu fundował go na nowo we wsi przyległej Kryłos r. 1707 Józef Szumlański episkop lwowski przy kaplicy katedralnej halickiej w Kryłosie. Zniesiony r. 1783.

45. Łabszyn wieś w obw. brzeżań. – Monaster Łabszyński istniał już r. 1711; w r. 1724 mieszkał w nim tylko 1 zakonnik.

46. Łanowce, wieś w obw. czortkow. – Monaster zbudowało Bractwo cerkwi Łanowieckiej, za wsią; r. 1724 już istniał, a r. 1730 nadała mu fundusz Ludwika Rzewuska wojewodzina bełzka i hetmanowa kor. – R. 1783 zniesiony i do Ułaszkowieckiego wcielony. – R. 1770 należał do monast. w Bilczu.

47. Lelesow (Deluchów?) – Monaster ten leżący w górach wspomina Ipatiewski Lietopis pod r. 1213, mówiąc iż król Węgierski idąc r. 1213 z wojskiem na Halicz stanął w monasterze Lelesowie w górach, gdzie dowiedziawszy się o buncie w Węgrzech, nazad powrócił (str. 159). :| Jest to właściwie klasztor norbertański w miasteczku Lelesz, w żupaństwie zemplińskim w biskupstwie koszyckim w Węgrzech, gdzie już r. 1180 założona Praepositura S. Crucis de Lelesz. :|

48. Litwinów, wieś w obw. brzeżań. – Mon. Św. Onufrejski, nad wsią Litwinow na górze, istniał już r. 1586; r. 1724 był tu igumenem Izaiasz Dunajewski. R. 1774 za naleganiem dziedziczki Teofili Moszyńskiej stolnikowej Koron. zniesiony ten monasterek. Cudowny obraz S. Onufrego przeniesiony do cerkwi klasztornej w Wiszniu, a 3 dzwony do monasteru w Lubarze.

49. Łuka, wieś w obw. kołomyjsk. – Mon. Św. Troicki (w przysiółku Łucki Monastyr koło Łuki, fund. po r. 1600 poddany Ławro Churczko wiec na zakupionych gruntach; r. 1617 przyjrzał fundacji przez dodanie gruntów Stefan Potocki z żoną Marią Mohylanką hospodarówną, nad Dniestrem; zniesiony r. 1789, a posiadłości sprzedano r. 1789 Maurycemu Józefowi Cieńskiemu za 25,000 złr.

50. Łukwica, w obw. stanisławow. (a może Łukawica wieś w obw. stryjsk.) – Monasterek Łukwiański istniał r. 1662 i 1724; r. 1744 przyłączony do Kryłoskiego Św. Uspeńskiego; r. 1774 zniesiony zupełnie a rzeczy oddane do monasteru Czortkowskiego. – (Najprawdopodobniej jest to jeden i ten sam monaster co w Łuce, obw. kołomyjsk. – bo r. 1773 w spisie przychodzi tylko jeden monaster w Łuce – monasterium Łukense. :| – R. 1769 należał do monasteru w Pohoni.

51. Lwów miasto — Mon. Św. Joanna Bohostowa czyli Ewan=gelisty na przedmieściu Tarnawka w lesie pod Wysokim Zamkiem fund. 1640 przedmieszczanin lwowski Symeon Onufryewicz Sodoma. R. 1648 przy oblężeniu Lwowa Kozacy zburzyli monaster i cerkiew, przyczem i igumena Barlaama Porszanic=kiego zabito. R. 1649 igumen Paizy odbudował monaster i cer=kiew, którą tegoż roku Arseni Żeliborski episkop lwowski po=święcił i bractwo Św. Bohostowskie przy nim ustanowił. R. 1679 toż Bractwo na miejscu drewnianej, zbudowało murowa=ną cerkiew. R. 1736 Konstanty Papara cześnik podolski członek bractwa, zapisał monasterowi temu pole z sianożęcią zwane Paparówka (w XIX w. na cmentarz przedmieścia żołkiewskiego obrócone). R. 1802 zniesiono monaster, a cerkiew sprzedano Żydom r. 1809 którzy z niej pobudowali sobie z kaminice obok synagogi.

52. — " " Mon. Św. Joanna Krestytela prawdopodobnie stał na przedmieściu Sieniawszczyźnie, gdzie dziś łaciński Kościołek Św. Jana, jeden z najstarszych w Lwowie. (podług innych fund. 1640 pod Wysokim Zamkiem).

53. — " " Mon. Św. Michajłowski, wspomina go r. 1292 Książe Lew w nadaniu swem dla cerkwi Św. Mikołaja. Miał stać na przedmieściu Żołkiewskiem nad rzeką Pełtew.

54. — " " Mon. Św. Onufrejski; pierwotnie miała go fundo=wać r. 1253 Konstancyja żona Księcia Lwa Daniłowicza. Wspo=mina go już r. 1292 książe Lew w nadaniu swem dla cerkwi Św. Mikołaja. R. 1463 Stefan Dropan mieszczanin lwowski odbudował monaster, nadał mu posiadłości i powierzył jego nadzór opiece Bractwa Św. Uspeńskiego (przy cerkwi stau=ropigialnej). Tegoż roku potwierdził tę fundacyę Dropana Andrzej Odrowąż starosta lwowski, co aprobował Król Kaźmierz Jagiellończyk przywilejem z r. 1469. R. 1518 Kon=stanty Iwanowicz Kiążę Ostrogski, odbudował monaster i uposa=żył nowemi funduszami. Gdy r. 1571 cerkiew Św. Uspeńska w mieś=cie pogorzała, przeniosło toż Bractwo Uspeńskie swą drukar=nię do monasteru Św. Onufrejskiego, gdzie też aż po r. 1616 zostawała

i gdzie też r. 1614 Księgę „O świaszczeństwie" wydrukowano. R. 1588 nadał Jeremiasz patriarcha konstantynopol. monasterowi temu i Bractwu Uspeńskiemu prawo Stauropigii. R. 1591 toż Bractwo Św. Uspeńskie stauropigialne założyło przy monasterze szpital, dom przytułku dla ubogich z Bractwa i monaster dla czernic (co Michał Rahoza metropolita r. 1591 potwierdził) i r. 1633 cmentarz dochowania zmarłych. Cerkiew wymurowano r. 1680, a monaster o 4 celach r. 1683; cały monaster wraz zabudowaniami i ogrodem obwiedziono r. 1698 wysokim murem. R. 1701 stanęła kaplica Św. Trójcy. Gdy papież Benedykt XIV nakazał wszelkie monastery niemające funduszu na wyżywienie 8 zakonników, znieść: Bractwo Uspeńskie chcąc odwrócić grożące niebespieczeństwo monasterowi Onufrejskiemu, w którym tylko 4 zakonników żyło, złożyło dla niego kapitał 40,000 zł. przynoszący rocznie po 7 % procentu 2800 zł. Odtąd w r. 1762 przeszedł monaster pod zarząd protoigumena, a opieka Bractwa Św. Uspeńskiego stauropigialnego ustała. Po przeniesieniu tutaj w r. 1817 zakonników z monasteru Św. Jurskiego, rozszerzono monaster Św. Onufrejski przez przybudowanie pierwszego piętra, a cerkiew przez przybudowanie prezbyteryi i zakrystyi, oraz wymurowanie wieży na miejsce drewnianej r. 1820 z 5 dzwonami. Monaster ten służy także dziś za Seminaryum dla Bazylinów. (Ob. Zubrzycki Dyonizy: Istorya Św. Uspen. Bratstwa wo Lwowie. w Żurnału Minist. narodnego proswieszczenia. S. Peterburg 1849–1850 – Lwowianin Ludw. Zielińskiego. Lwów 1837 str. 71. – Sbornik oteczestwennyj izd. Antoniem Petruszewiczem. Lwów 1867. – Dodatek tygodniowy do Gazety lwowsk. 1854 – Szematysm monastyrej czyna Św. Wasylia W. w Galicyi na god 1859. Lwów 1859. 8º – Szematyzm prowincyi Św. Spasytela czyna Św. Wasylia welikoho w Galicyi [i Korotkij pohlad na monastyry i monaszestwo ruske ot zawedenia na Rusi wiry Chrystowoj aż do nynijszoje wremia. Lwów, w typogr. Instyt. Stauropig. 1867. 8º str. 352 – ułożony przez M. Nikołajew Kossak. 2 f.)

złożenyj 1866

55. Lwów. – Monaster Św. Uspenski przy cerkwi miej=
skiej stauropigiańskiej. Za przywilejem królewskim żyło od
r. 1634 do 1753 zakonników 4, z których jeden był igumenem.
R. 1753 za dekretem Nuncyusza wydalono Bazylianów od cerkwi
i osadzono duchowieństwo świeckie ruskie. (Ob. Zubrzycki D.:
Istoria Stawropigii. – Słowo, czasopis ruski 1863.)

56. – „ „ Monaster Św. Jurski. Tu już w XII wieku żyli na
górze w lesie bukowym w pieczarach zakonnicy (peczerniki).
Książe Wasylko (brat księcia Daniela, a stryj księcia Lwa) został
na starość mnichem i żył tu w pieczarze, nad którą na prośby
jego książe Lew r. 1280 (czyli około 1230) wybudował drewnianą kaplicę z kilkoma
celami dla zakonników, których igumenem został Wasylko.
Po zniszczeniu tego monasteru przy zdobyciu Lwowa przez Kazi=
mierza Wielkiego w r. 1340, zaczął r. 1341 hegumen Euthymiusz nowy
stawiać monaster i cerkiew obszerną, której architektem był
Dore; sprawił także dzwon wielki (dotąd istniejący z napisem
ruskim: „Sej kołokoł solan był światomu Juriu przy kniazie
Dymitrii roku 6849.") Budowę tej cerkwi dokończył igumen
Lawrenty r. 1437. R. 1539 igumen i archimandryta Makary Tuczaps=
ki dostał przywilej na episkopię halicką, od którego to czasu
cerkiew klasztorną zaczęli zwać katedralną. W XVII wieku posiadał
ten monaster wieś Rzęsnę (Rjasna) ruską. Józef Szumlański
zostawszy władyką lwowskim, r. 1685 zajął się pomnożeniem dota=
cyi kupiwszy jurydyki Czołhańszczyznę, Jaworszczyznę i Bała=
banówkę (na Gródeckim przedmieściu), a sami zakonnicy nabyli ju=
rydykę Kobyłeczczyznę (na Janowskiem przedmieściu). Igumen
Malski przed r. 1739 wymurował zabudowania klasztorne, w któ=
rych r. 1743 Gedeon Łakowski archimandryta żydyczyński zało=
żył studium filozoficzne, poświęciwszy na to 30000 złp. i sprowa=
dziwszy z Kroacyi na nauczyciela Bazylego Boskowicza Dra teol.
(późniejszego biskupa w Kryżu w Kroacyi). R. 1743 rozebrano sta=
rą cerkiew i zaczęto stawiać dzisiejszą wspaniałą kosztem władyki
Atanazego Szeptyckiego. R. 1789 skasował tu Rząd monaster a zakonni=
kom kazał się wynieść do monasteru Św. Onufrejskiego, dokąd się dopie=
ro r. 1817 z powodu rozszerzenia zabudowań przenieśli.

R. 1670 czyli raczej 1673 przeniesiono tu z monasteru Trem=
bowelskiego obraz cudotworny Boga=
rodzicy

57. Leśniki, wieś w obwod. brzeżańsk. (Liśniki) — Monastер Leśnicki; istniał już r. 1711 na uboczu pomiędzy wsią Leśniki a miastem Brzeżany, dla tego też czasem nazwany Brzeżańskim. Monasterek ten niemający funduszu, należał do Krasnopustyńskiego. R. 1724 żyło w nim 4 zakonników. Cerkiew monasteru Leśnickiego dotąd stoi i odbywa się w niej raz do roku nabożeństwo. (Św. Woznesenie).

58. Lackie, wieś w obw. stanisławow. — Mon. Św. Troicki Ladczański fund. przed r. 1711 przez szlachtę; r. 1724 był w nim tylko 1 zakonnik. R. 1744 już nie wspominany. (Może wieś Ladawa w gubern. podolsk. nad Dniestrem, gdzie są pieczary, przy których był monaster.)

59. Małów, wieś w obw. tarnopol. — Monaster ten r. 1744 przyłączono do Kamienieckiego. (R. 1773 Malejowcense monasterium)

Meżyhory — Obacz Złoczów.

60. Monastérzec, przysiołek do wsi Wola Dołhołucka, w obwod. stryjsk. — Tu cerkiew Św. Mikołaja

61. Manastérzec, wieś w obwod. stryjsk. koło Żurawna. — Tu cerkiew Św. Mikołaja.

62. Manasterzyska, miasteczko, w obw. stanisławowsk. Tu może był monaster.

Monastyrok — Ob. Stanisławczyk.
" " — Ob. Bilcze.
" " — Ob. Ohladów.
Monastérsko — Ob. Kossow
Monastyr czyli Monasterek — Ob. Łuka.

63. Manastérczany, wieś w obw. stanisławow. — Tu może był monaster. — Cerkiew Św. Dymitra.

64. Ohladów, wieś w obw. złoczowsk. — Mon. Św. Troicki w przysiołku Manasterek zwanym, istn. 1723.

65. Łacyków, wieś w obw. stryjsk. — Mon. Św. Uspeński Łacykowski fund. 1692 Andrzej Żurakowski sędzia ziemski halick. zapisawszy fundusz na 12 zakonników i grunta zwane Zniesienie za miasteczkiem Doliną od Józefa Szumlańskiego episkopa lwow. nabyte, i powierzywszy nad nim dozór monasterowi Skitkiemu; byli to więc z początku dyzunici. — R. 1792 zniesiono a grunta r. 1811 Józefowi Matkowskiemu przedano.

66. Perehińsko, wieś w obw. stryjsk. — Mon. Św. Onufrejski Perehiński na górze Serhyjów założył około r. 1400 książę Fedor Olgerdowicz, nad wsią na górze Sergij zwanej (według podania od imienia biskupa węgiersko-ruskiego czyli munkaczewskiego, który uciekając z Węgier tu miał umrzeć) i zapisał mu wieś Perehińsko*). Jeden z hegumenów na początku XVI wieku sprzedał czy zastawił wieś Perehińsko za 100 grzywien Zbożnemu z Łaniowa starosście żydaczowskiemu, który ją znowu odstąpił Maciejowi Gembickiemu wojskiemu żydaczow. Król Zygmunt August r. 1548 pozwolił episkopowi Makaremu Tuczapskiemu wykupić wieś Perehińsko i do monastera w Krylosie wcielić. Dopiero Józef Szumlański [monaster na nowo r. 1691 zbudował] wieś tę wykupił i do dóbr biskupstwa lwowsk. rusk. przyłączył, o co się zakonnicy z biskupami od r. 1740–1780 napróżno procesowali. R. 1744 zniesiono monaster w Perehińsku i do Kryłoskiego przyłączono. R. 1773 nie istniał.

*) Podług innego podania założony dawniej i zburzony przez Tatarów pod Mamajem i Batym.

67. — " " Monaster (Bohorodyczno-Uspeński) Radawski-Perehiński (nad potokiem Radawa) r. 1724 był pod zarządem ihumena monasteru Perehińskiego Św. Onufrejskiego; żył w nim wtedy tylko 1 zakonnik — R. 1773 nie istniał. Trzeci monaster Perenesenia moszczej S. Nikołaja było w Perehińsku na górze, Czuryk (Kiryk).

68. "Łohonia" (Łohoński), wieś w obw. stanisław. — Mon. Św. Onufrejski, zwany także Podtyśmienicki na Łohoniu. Według miejscowego podania miał już istnieć za czasów Daniela księcia halick. Właściwym fundatorem był r. 1634 Mikołaj Potocki kasztelan krak. dziedzic Tyśmienicy, który nadał grunta zwane na Pszenicznikach. Syn jego Jakób Potocki r. 1659 przyczynił fundacyi. R. 1736 Joanna z Potockich Wielhorska kasztelanowa wołyńska zapisała mu grunta zwane Podhorodyszcze i r. 1739 wystawiła cerkiew. Dalszemi dobrodziejami tego monasteru byli: Zofia Zagwojska, Elżbieta Miłosławska,

Jerzy Dobrzański i Antoni Krajewski. – O cudownym obrazie P. Maryi tutaj pisze Galatowski Joannic: Nebo nowoje (cud 17). – (Ob: Barącz – Harasiewicz M.: Powieść w okolicach Zawałowskich, w piśmie Lwowianin Lud. Zielińskiego 1837, str. 69.) – Monaster Lohoński istn. 1773 i dziś jeszcze.

69. Podhorodyszcze, wieś w obw. brzeżań. (w parafii Romanów) – Mon. Św. Preobrażeński, Podhorodyski istniał r. 1711, miał zapis od Sieniawskiego hetm. w. kor.; r. 1724 był ihumenem Izaiasz Dunajewski. R. 1744 przyłączony do monasteru w Dobrzanach, a r. 1756 zupełnie zniesiony.

~~70.~~ Podgrodzie (Pidhorodie) wieś w obwodzie stanisławow. (w parafii Krytos) – ~~Ob~~ Barącz: Sokół

70. Podgrodzie (Pidhorodie) wieś w obw. brzeżańsk. (koło miasta Rohatyna) – Monaster Rohatyński na Podgrodziu albo Podhorodski, istniał r. 1688; 1711 ~~[illegible]~~ bez funduszu. R. 1744 wcielony do monasteru Krasnopustyńskiego. – Jest tu dziś cerkiew paraf. S. Joanna Predtecz.

71. Podhorce, wieś w obw. złoczowsk. – Mon. Św. Onufrejski czyli Podhorecki na Pleśnisku, fundowany pierwotnie około r. 1180 w mieście obwarowanym Pleśnisku przez Helenę córkę Wsewołoda księcia bełskiego a żonę Kazimierza Sprawiedliwego. Gdy Batu wódz mongolsko-tatarski zdobywszy miasto Pleśnisko, zamek i monaster zburzył, pozostała tylko po nim drewniana cerkiew w lesie. R. 1659 osiedli przy niej 2 zakonnicy z Skitu Maniawskiego, [1] którym dziedzic Stanisław (?) Koniecpolski wojewodzic sandomir. monaster zbudował i grunta nadał. [2] Po zrabowaniu monasteru r. 1675 przez Doroszenkę, Król Jan III będąc tutaj r. 1687 darował zakonnikom drzewa z lasów swych na budowę nowego monasteru przy źródle pod górą, ~~[illegible]~~ i przyczynił dotacyi. Starodawna cerkiew zbudowana przez Helenę stała jeszcze do r. 1706. Dzisiejszą obszerną cerkiew zbudował ihumen Parteniusz Łomikowski po r. 1726; monaster wymurował r. 1780 ihumen Anatoli

[1] Zosyma (czyli Sozont) Łomikowski i Eliasz Gościsławski

[2] Potwierdził fundacyą Gedeon Światopełk Czetwertyński władyka łucki r. 1663

[3] do którego się r. 1693 przeniesli

Wodziński. Dobrodziejem tutejszego monasteru był także Wacław Rzewuski. – R. 1724 było tu 20 zakonników. (Widok litograf. tego monasteru, ob. Galicya w obrazach. Lwów u P. Pillera) Obraz cudowny Bogarodzicy przeniesio; tu tutaj r. 1694 z cerkwi w Hołubicy.

134

72. Podmanasterek, wieś w obw. złoczow. (w parafii Laszków) – Zdaje się, iż tu był monaster. – Jest tu cerkiew.

73. Podmanastérz (Pidmonastyr), wieś w obwodzie brzeżańsk. – Zdaje się iż tu był monaster. – Jest dotąd cerkiew parafialna Św. Błahowiszczeńska. – Monaster ten istniał r. 1626 własciwie przy dzisiejszej filialnej cerkwi Czestr. Kresta w przyległej wsi Budków.

74. Połoniński monaster stał gdzieś niedaleko Halicza. Wspomina go Wołyński Latopis (str. 204), iż w nim r. 1252 u ihumena Grzegorza postrzygł się za mnicha Wojsiełk książe litewski. – Może to monaster Zanew koło wsi Uhol w Węgrzech niedaleko granicy halickiej, który tam zwano: Połoniński.

Prekrasna Pustynia – Obacz Jasienica.

75. Pietrycz czyli Pietrycze, wieś w obw. stanisławow. (Koło wsi Kozina, w parafii Kryłos pod miastem Haliczem). – Mon. Św. Uspeński, także Koziński zwany, istniał już r. 1558, czyli 15[illegible] 1568 r. 1774 przyłączony do monasteru Kryłoskiego, a r. 1783 do Zawałowskiego, suprymowany i sprzedany r. 1799 Michałowi Zajączkowskiemu. – R. 1773 niema go w spisie.

76. Pietniczany, wieś w obw. brzeżańsk. (w parafii Sokołówka. – Monaster Piatniczański, fundacyi Korytków istniał w r. 1724; żyło w nim wtedy 2 mnichów; później już nie wspominany. – Przy drodze wiodącej ze Lwowa do Rohatyna stoi dotąd niedaleko wsi Pietniczan w lesie dosyć dobrze dochowana wieża, może z tego monasteru. – Cerkiew filialna Św. Paraskowii. – Niedaleko Pietniczan jest też wieś Kołohury (Kalahury) wskazujące na pobyt kaługerów (mnichów). (Paraskowia = Petka – Parasczewo)

77. Pietniczany, wieś w obw. stryjsk. (w parafii Lisiatycze górne.) – Tu był w XVI wieku monaster, z którego Ewangielie przechowują się w bibliotece Włodzim. hr. Baworowskiego we Lwowie.

Radawa – Obacz: Perehińsko.

78. Rakowiec, wieś w obw. Kołomyjskim (pod Obertynem) Tu r. 1724 był monaster. – Jest tu cerkiew parafialna Św. Dymitra.

Rozhadów – Obacz: Krasnopuszcza.

79. Rozhurcze, wieś w obwodzie stryjsk. – Monaster stał tu niegdyś niedaleko od pieczar wykutych w skale, w których żyli mnichy. – Był tu także r. 1761 monasterek Św. Paraskowii czernic. – Cerkiew parafialna S. Michała.

80. Rokitno, wieś w obw. lwowsk. parafialna. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

81. Rudniki, wieś w obw. stryjsk. parafialna. – Monaster tutejszy bez funduszu istniał r. 1711, żyło w nim 4 zakonników. R. 1744 wcielono do monasteru w Dobrzanach.

82. Rudno, wieś w obw. lwowsk. parafialna. – Tu r. 1749 miał stać monasterek czyli raczej rezydencya dla jednego zakonnika.

83. Rakomysz czyli Rukomirz, dawniej Rukomysz, wieś w obwod. stanisławow. parafialna. – Monaster Św. Onufrejski Rukomyszski istniał r. 1711, zniesiony r. 1712 i przyłączony do Buczacza. Jest jeszcze pieczara w której żyli mnichy, przerobiona na kaplicę Św. Onufrego, licznie zwiedzana przez pielgrzymujący lud na odpusty do Zarwanicy. (Słowo, pismo ruskie, Lwów 1865 Nr 71.)

84. Swaryczów, wieś w obw. stryjsk. paraf. – Mon. Św. Rożdestwo Bohorodyczny Swaryczowski, istn. już r. 1711, fundacyi szlacheckiej; r. 1744 przyłączono do monasteru w Hoszowie. R. 1754 Daniel Sulatycki czesnik bracław. Ignacy Sulatycki i Andrzej Swaryczowski skarbnik żytomirski dziedzice Swaryczowa uczynili nową fundacyą dla monasteru w Swaryczowie, zapisawszy mu grunta na górze gdzie monaster i ogród pod górą Bazylikowszczyzną. R. 1789 zupełnie zniesiony.

85. Synowódzko, wieś w obw. stryjsk. – Mon. Św. Bohorodyczny według podania stał w lesie zwanym Dubina. Wspomina go już w XIII wieku Latopis Hipatiewski (str. 178), pisząc iż Książe Daniel wracając z Węgier przyjechał do Synowódzka i stanął w monasterze Św. Bohorodycy. – Są tu w skale wykute 2 pieczary niedaleko drogi i rzeki Opóra.

86. Sinków, wieś w obw. czortkow. paraf. – Monaster Sinkowski istniał r. 1724; r. 1744 wcielony do Kamienieckiego monasteru, pomimo tego egzystował do r. 1754.

87. Skałat, miasteczko w obw. tarnopolsk. – Monaster istniał tu r. 1711. – Cerkiew parafialna Św. Preobrażenska.

Skityk – Obacz: Humieniec.

88. Skit, przysiołek przy wsi Maniawa w obw. stanisławow. – Monaster Św. Wozdwyżeński Skitski wielki (Watoped ruski) założył O. Jow Kniahynicki rodem z miasteczka Tyśmienicy, przy pomocy Piotra Lachowicza żupnika pokuckiego, jeszcze przed śmiercią władyki Gedeona Bałabana (+ 1607). Cerkiew zbudowano r. 1612. Monaster posiadał obszerne grunta we wsi Żurakach które mu zapisali r. 1666 Piotr Żurakowski, dziedzic Żuraków, Haruni i Grabowy, r. 1669 Konstanty Żurakowski, r. 1672 Paweł Żurakowski, r. 1675 Maria z Chrząstowskich żona Bazylego Żurakowskiego, r. 1676 Alexander Żurakowski z żoną Zofią Łastowiecką, r. 1676 Jan Żurakowski, r. 1698 Stefan (w zakonie Sosipater) Żurakowski syn Pawła, który tu był mnichem. Do dobrodziejów klasztoru tego liczono Szymona Ładnowskiego z żoną Heleną Żurakowską, Stefana Ławrysze- wicza mieszczanina lwow. i Jana Karońskiego tłomacza koronnego. R. 1724 żyło tu 30 czerńców. Monaster Skitski (erem) którym się opiekowała Stauropigia lwowska. R. 1786 zniesiono ten monaster (który do końca był prawosławnym), zakonnicy przenieśli się do klasztoru Suczawica na Bukowinie, rzeczy cerkiewne

[illegible] do Seminarium ruskiego lwowskiego oddano, cerkiew klasztorną rozebrano i przeniesiono do Nadworny, gdzie dotąd istnieje a grunta sprzedano r. 1812. Pairy archiepiskop Konstantynopolitański dał Skitskiemu monasterowi d. 11 Marca 1748 przywilej na Stauropigią. (Ob. Galicya w obrazach. Lwów u L. Pillera (widok ruin) – Wagilewicz D. J. Monastyr Skit w Maniawie. Lwów 1848, z rycin. – Zoria (czasopis) Lwów 1850 – Zoria jako Album na g. 1860 izd. B. A. Djedicki. Lwow, str. 225–251. – Żyeie O. Jowa założyciela Skitu w Maniawie napisane około r. 1606–1612 z dawnego rękopisu monasteru podhoreckiego, wydał Antoni Petruszewicz z notami w dziele: Zoria hałyckaja jako Album na hod 1860, izd. Bohd. A. Djedycky. Lwów 1860, str. 225–251 i w piśmie Majak. 1845. O. Jow osiadł na pustyni w lasach Maniawskich w [illegible] starostwie halickim zadzierżawy (Bałabanow, od r. 1606–1612.)

R. 1699 Alexander Świstelnicki dzierżawca król. wsi Podgrodzia z żoną Katarzyną Szumlańską fundiją nowy monaster na miejscu Sokoł gdzie niegdyś był monaster Podniesienia S. Krzyża. Potwierdził fundacyą August II w Warszawie 19 Czerwca 1700.

89. Sokół czyli Sokole, wieś koło Podgrodzia, w obw. stanisławowsk. – Monastér Sokolski na Podgrodziu czyli Podhorodecki, fundacyi królewskiej, istniał r. 1711; r. 1744 przyłączony do Kryłoskiego monasteru, a r. 1756 ostatecznie supprymowany. Żyło w nim 3 zakonników.

90. Sokulec, wieś w obw. stanisławow. – Mon. Sw. Pokrowski Sokulecki leżący na cyplu góry na skale nad rzeką Strypą, 1/2 mili od miasta Potoka a 1/4 mili od rzeki Dniestru; założyli [illegible] Metody Żabokrzycki i Benedykt Gziel zakonnicy z monasteru Krasnohorskiego, na który fundusz Stefan Potocki r. 1609 w zamku Potockim zapisał. Fundacyą aprobował Mikołaj Potocki wojewodzic bełski w Horodence d. 2 Mart. 1764, Żyło tu 4 zakonników. R. 1778 wcielony do monasteru Buczackiego, do którego i wieś Sokulec dziś należy. (Widok malowniczych ruin tego klasztoru sztychował K. W. Kielisiński) (Ob. Słowo, [illegible] dziennik ruski. Lwów 1865 Nr 71). Bywały tu sławne prazniki (odpusty) na Błagowieszczenie, Woznesenie, Sw. Joanna Krest. i Pokrow P. B. Ob. Żyznomirz.

ob. Żyznomirz

91. Stanisławczyk, wieś w obw. złoczowskim. – Przysiołek do tej wsi, zwany Manasterek pokazuje iż tu był niegdyś monaster. – Jest tu cerkiew filialna S. Mikołaja.

92. Stojanów, miasteczko w obw. złoczowsk. – Monaster podobno Św. Iliyski na przedmieściu, istniał r. 1720; r. 1744 wcielony do Derewlańskiego, już nie egzystował r. 1773.

93. Stradz czyli Stradcze, wieś w obw. lwowskim 2 mile od Lwowa. Po lewej stronie gościńca wiodącego do Janowa jest wysoka góra na której stoi drewniana cerkiew Św. Uspeńska. W tej górze są rozległe pieczary w miękkim piaskowcu ręką ludzką wyrobione. Wchód do nich od północy w niższej części góry, ciągnie się na kształt przedsionka prosto ku południowi, tak iż można nim iść wygodnie. Uszedłszy ze 20 kroków wchodzi się do obszernej pieczary której sklepienie spoczywa na filarach naturalnych. Z tąd prowadzą dalej 2 chodniki: jeden w prawo, już po 16 krokach zasypany (prowadził pewnie do wody czyli do stawu Janowskiego z strony zachodniej); drugi w lewo na wschód, którym uszedłszy kilka kroków przychodzi się do drugiej pieczary nierównie wyższej: ma ona ściany równe i sklepienie owalne bez podpory. Przy południowej ścianie jest wścienny kamień obciesany, z śladami dawnego napisu. Po obu stronach tej pieczary są wykute jamy na kształt pieców równo od siebie oddalone (columbaria) wykute, niektóre tak obszerne, iż 5-6 ludzi wygodnie w nich się pomieścić może. Cała pieczara sucha, ma czyste powietrze i świece się w niej jasno palą. W pieczarach tych (na kształt kijowskich) jeszcze przy końcu XVI wieku mieszkali mnichy pieczerniki, których Tatarzy nałożywszy przed otworem ogień, dymem wydusili. Później już tu zakonnicy nie przebywali. (Ob. Pielgrzym lwowski; Kalendarz na r. 1821, Lwów, 4to – Przyjaciel ludu. Leszno (z widokiem pieczar)

(pieczary)

94. Strusów, miasteczko w obw. tarnopolskim. – Mon. Św. Mikołajewski fund. po r. 1760 Franciszek Salezy Potocki. Zniesiony w r. 1788. Pod kościołem parafialnym murowanym, który dawniej był cerkwią, są w kamieniu kute pieczary monasteru z XVI w. i katakumby.

95. Stryj, miasto obwodowe. – Monasterek czyli Rezydencya Stryjska zniesiona w r. 1740.

96. Trembowla (Terebowla) miasto w obwodzie tarnopolskim. – Monaster Św. Preobrażeński, Trembowelski za miastem w lesie pod przysiółkiem Zielińce, fundowany po r. 1600. Jan III d. 12 kwietn. 1684 potwierdził fundacyję; monaster i cerkiew zaczęto murować r. 1736 pod dozorem bazyliana Józefa Komarzańskiego. R. 1724 żyło tu 19 zakonników. R. 1789 nastąpiła supressia; piękna biblioteka dostała się do Buczacza, a ruiny obszernej cerkwi i monasteru przedstawiają dziś malowniczy widok. W tem monasterze był cudotworny obraz Bogarodzicy zwanej Trembowelską, który r. 1663 łzy wylewał, jak świadczy Rekognicya Tomasza Siemiginowskiego w imieniu chorągwi wojskowej (która widziała obraz płaczący) podana przez oblatę do ksiąg grodzkich trembowelskich feria 5a ante fest. S. Viti et Modesti 1663. Obraz ten przeniósł episkop Szumlański do Lwowa r. 1673 i umieścił w cerkwi monasteru Św. Jurskiego, gdzie się dotąd znajduje. Włyże lwowskiej Św. Jurskiej cerkwi było osobne Bractwo Matery Bożoj Terebowelskoj, które już dziś nie istnieje. Cudowny obraz Bogarodzicy Trembowelskiej sztychowany jest 2 razy przez Hołokę. 169.

97. Tarnopol, miasto obwodowe. – Monaster Św. Uspeński Tarnopolski na przedmieściu Mikulinieckiem obok starego cmentarza, istniał już w XVI w.; r. 1630 zbudowano nową cerkiew za przyczynieniem się dzierżawcy Tomasza Zamojskiego. Monaster ten istniał jeszcze r. 1740 i był przyłączony do Podhorzec. R. 1773 już nie egzystował. (Ob. Zoria hałycka. Lwów 1852 Nr. 82. 83.)

98. Tłumacz (Tołmacz) miasteczko w obwod. stanisławow. — Monaster Bohorodycy istniał tutaj r. 1724; r. 1744 zniesiony i przyłączony do Krylośkiego monastera. Właściwie stał ten monaster w przyległej wsi Tłomaczyku czyli Tłomacz leśny, fundow. około 1650.

99. Topolsko, wieś w obw. stryjsk. w parafii Łdziane. — Monaster tutejszy wspomina przywilej księcia Teodora Olgerdowicza w XV wieku (Ob. Halick. istor. Sborn. 1860. III str. 107) (R. 1773 w Katal. prowinc. rusk. galic: Monasterium Topolnicense)

100. Tyśmienica, miasto w obw. stanisławow. — Monaster istniał tutaj r. 1732; przed r. 1744 ten monasterek przestał egzystować.

101. Uhorniki, dawniej Uherniki czyli Korczaków, wieś w obw. stanisławow. w parafii Ottynia — Monast. Św. Michajłowski Uhornicki, fund. na początku XVII wieku r. 1603 Adam Ostafiewicz Bałaban dziedzic (na uboczu w lesie przy cerkwi parafialnej; [illegible] zakonnik tegoż) go O. Jow Knihynicki założyciel monastera Maniawsko-Skitskiego. — F z żoną Marią Wrikowną Guniewiczówną, dotował go r. 1612. R. 1724 żyło w nim 7 zakonników. — R. 1752 przeniesiono ten monaster do wsi Babianki i odtąd go zwano Babiańskim lub Uhornickim. R. 1818 przyłączono monaster Babiański do Buczacza. — R. 1773 w Katal. prow. rusk. galic. Monasterium Uhernicense. (Ob. Zoria jako Album na rok 1860, izd B. A. Dziedycki. Lwów 1860, str. 232. — Słowo, czasopis. Lwów 1865. Nr. 72.) Tu był zakonnikiem Jow Żelizo założyciel monastera Poczajowskiego i Jow Kniahynicki.

102. Uhrynow, wieś w obw. stanisławow. — Monaster istniał w XVII w. Żywot bł. Jowa zwanego Żelizny albo Żelizo (+ 1651) wspomina, iż go książę Ostrogski wezwał z monastera czerwonoruskiego Uhrynowskiego do Dubna, gdzie przez 20 lat był ihumenem w Św. Krestnym monasterze. — Żywot O. Jowa założyciela monastyra Skitskiego-Maniawskiego, również wspomina klasztor Uhrynowski. (Ob. Majak 1845, str. 23 i Zoria jako Album 1860.)

103. Ułaszkowce, miasteczko w obw. czortkow. (niedaleko Jagielnicy. — Mon. Św. Rożdestweński-Bohorodyczny, Ułaszkowiecki. Pierwotnie zamieszkali mnichy pieczerniki w pieczarze skały nad którą teraz monaster stoi. Według podania wojsko polskie ciągnąc z Janem Sobieskim naprzeciw Turkom pod Chocim, spowiadało się tutaj

i Komunię przyjęło, a sam Król odebrawszy błogosławieństwo
polecił się modlitwie mnichów. Około r. 1670 zbudowano pierwot=
ną cerkiew S. Jana chrzciciela. Gdy się to miejsce wsławiło licznemi
pobożnemi pielgrzymkami i gdy dziedzice Ułaszkowiec i Ja=
gielnicy zakonnikom część gruntu na zbudowanie monasteru
wydzielili, wystawił r. 1720 ihumen Józef Bryliński nową cer=
kiew z monasterem nad pieczarą i przeniosł z pieczarnej cerk=
wi do nowej ikonostas z obrazem N. P. Maryi, na którym jest
rok 1678 wyrażony. R. 1720 d. 20 Września nadała temu monas=
terowi kilka kawałków gruntu Ludwika Załuska kasztelan=
ka rawska i starościna za~~miechow~~[wichost]ska, a r. 1722 d. 12 Septemb=
ra obdarzyła sianożęcią i wolnym wrębem w lasach borszows=
kich, na prośbę ihumena Hlaszewicza. R. 1737 d. 4 Żowtnia na=
dał ~~Barlaam~~ Szeptycki Atanazy metropolita ruski cerkwi klasz=
tornej 3 odpusty na Błahowieszczenie, Rożdestwo Pr. Bohorodycy
i na Św. Jana Predtecza. Prócz tego był i czwarty odpust na Preob=
rażenie Hospodne dopokąd stała kaplica Preobrażeńska nad
pieczarą; lecz z rozebraniem kaplicy ustał. R. 1740 jenerał
rosyjski Münnich zabrał ihumena Brylińskiego wraz
z rzeczami klasztornemi i dokumentami do Rossyi, skąd
już więcej nie wrócił. R. 1749 d. 16 Sept. odnowił fundacyję
monasteru Wawrzyniec z Brzezia Lanckoroński starosta
stobnicki dziedzic Ułaszkowiec, nadawszy 100 dni ornych
pańszczyzny, sianożęc na 40 kosarzy wraz z laskiem Czachary.
Syn jego Stanisław ~~Lanckoroński~~ Lanckoroński zapisał zaś
20,000 złp. R. 1797 zbudowano istniejącą dziś kaplicę św.
Jana Chrzciciela w pieczarze, do której budowy przyczynili
się Ziesiorowski łowczy ułaszkowiecki, Maciej Srokowski,
Maurycy hr. Łoś, komornik Baraniecki i miejscowy paroch
Prześlakiewicz oraz kmieć Wasyl Bohunik i podsędek Gawroń=
ski. Dzisiejszy monaster r. 1803 ihumen Tartakiewicz, a cerkiew
klasztorną wystawił z kamienia r. 1866 ihumen Ignacy Nagórski.
Do dobrodziejów tutejszego klasztoru liczą także Barlaama Szep=
tyckiego episkopa lwow. (r. 1710-1715) i Mikołaja Potockiego starostę kaniows=
kiego.

104. Uniów, miasteczko w obw. złoczowskim. Mon. Św. Uspeńskiego z Archimandryą (opactwem) ~~[illegible]~~ Uniowski, fund. 1360 Teodor Lubartowicz Książe litewski; którą to fundacyję potwierdził r. 1401 Władysław Jagiełło Król polski. W cerkwi tutejszej leżą zwłoki Alexandry żony Andrzeja (Olgimunta) Iwanowicza Księcia Kijowsk. zmarłej r. 1416 (matki Królowej Zofii, którą Długosz nazywa Sonką). Monaster Uniowski który najprzód podlegał metropolitom Kijowskim, r. 1539 Król Zygmunt I poddał pod władzę Makarego Tuczapskiego władyki lwowsk. R. 1597 Gedeon Bałaban zająwszy przemocą monaster oddał go krewnemu swemu Jonie wyjednawszy mu przywilej, lecz mnichy wygnali go r. 1599 i obrali na archimandrytę Jerzego Hulanickiego, który się pogodził z Joną, a ten rozgonił mnichów. Po śmierci ostatniego archimandryty Onufrego Bratkowskiego (+ 15 lut. 1790) zniesiono r. 1790 monaster a fundusze z wsiami Uniowem i Jaktorowem + 1812 przeznaczono na dotacyję metropolity lwowskiego. Na początku XVII wieku wezwał episkop Gedeon Bałaban i archimandryta Izaiasz O. Jowa ze Skitu Maniawskiego do Uniowa aby monaster wedle obyczaju Św. Góry Athońskiej urządził. — W cerkwi tutejszej znajduje się alabastrowy nagrobek Wańka Łahodowskiego + 1574 z wyrzezbioną figurą leżącego rycerza. (Ob. Opisanie Archimandryi Uniowskiej przez Ant. Pietruszewicza w czasopiśmie Zoria 1849 str. 253. — Zoria jako Album r. 1860 str. 231.)

(podług niektórych miał około r. 1400 fundować Teodor Koryatowicz Xiąże litewsk.) Z przywileju Władysława Jagiełły r. 1395 dla wsi Kryszelnicy, wspomniany monaster Uniowski. około r. 1712 (Barlaam Szeptycki monaster wałem ufortyfikował, Atanazy Szeptycki bisk. lwow. monaster z muru wybudował i malaturami ozdobił.

Tu leżą też Kardynał Michał Lewicki arcyb. lwow. + 14 stycz. 1858. i Gabriel Mocok logothet wołoski + 1629. Gedeon Bałaban władyka lwow. + 1607.

Wola-Derewlańska. — Ob. Derewlany.

105. Wyspa, wieś w obw. brzeżańskim. — Mon. Św. Jurski Wyspiański, istniał r. 1711; r. 1744 zniesiony i do Dobrzańskiego monasteru wcielony. — R. 1773 nie istnieje.

106. Wicyń, czyli Wycin, wieś w obw. złoczowskim. — Monaster Św. Rożdestwobohorodyczny Wicyński, jeden z najpiękniejszych monasterów w dyecezyi lwowskiej, z cudotwornemi obrazami

N. P. Maryi i Św. Onufrego, fundował r. 1703 Królewicz Alexander Sobieski za staraniem Barlaama Szeptyckiego późniejszego episkopa lwow. który mu r. 1709 zapisał 2000 złp. poddawszy go władzy Archimandryty Uniowskiego. R. 1724 żyło tu 10 zakonników. Po zniesieniu monasteru Litwinowskiego w r. 1744 przeniesiono tu z takowego cudowny obraz Św. Onufrego. Wacław Sierakowski arcybiskup lwowski zwykle pieszo częstokroć w processyi z kanonikami odwiedzał z Dunajowa wyszedłszy cudowny obraz N. P. Maryi w Wiśniu. Wspaniałą cerkiew z kamienia ciosowego wystawił r. 1771–1778 ihumen Samuel Jedliński przy pomocy arcybiskupa Sierakowskiego. W czasie kassaty monasterów przyłączono ten monaster (który istniał jeszcze r. 1773) do monasteru Św. Onufrejskiego we Lwowie. R. 1846 w sam dzień Św. Onufrego zgorzała cerkiew monasterska w Wiśniu, a pustkowie sprzedano r. 1861

107. Zadarów (Zadorów), wieś w obw. stanisławowskim. – Mon. Św. Joanna Krestytela (Nativitatis S. Joan. Bapt.) Zadarowski fund. w XVI wieku. R. 1614 Elżbieta Mohilina wojewodzina mołdawska nadała temu monasterowi Św. Paraskewii kilka poddanych w miasteczku Laskie; również zrobił r. 1630 zapis ex-hospodar mołdawski Miron Barnawski mieszkający w Uściu. Przyczynili fundacyi Potoccy w XVIII wieku. Roku 1724 był tu nowicyat (postryżenie). Ihumen Gabryel Kunicz (+1772) zapisał 18000 złp. R. 1818 zniesiono monaster i wcielono do Buczacza. (Ob. Słowo czasopis lwow. 1865 Nr. 72)

108. Zagwoźdź, wieś w obw. stanisławowskim. Monaster Zagwojski, fundacyi panów Zagwojskich, istniał r. 1724. R. 1744 przyłączony do monasteru Pohońskiego, a później całkiem zniesiony. R. 1773 już nie egzystował.

109. Zarudce, wieś w obwodzie lwowskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

110. Zaszków, wieś w obw. lwowskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

111. Zbaraż stary, wieś w obw. tarnopolskim. – Mon. Św. Preobrażeński koło Starego Zbaraża, we wsi Zaturze, (fundacyi książąt Zbaraskich, istniał jeszcze 1773. Zniesiony r. 1786, dziś cerkiew filialna wymurowana r. 1803 (gdzie był monaster)

112. Zawałów, miasteczko w obw. brzeżanskim. – Mon. Św. Nikołajewski Zawałowski. R. 1721 Alexander Jan na Jabłonowie i Lachowcach Jabłonowski chorąży koron. potwierdzając zapis ojca swego temuż monasterowi nadając grunt Kamienną górę z kapliczką przy drodze jadąc do Horożanki, przyczynił fundacyi temu monasterowi, który już istniał r. 1711. Monaster Zawałowski zniesiony r. 1793. (Ob. Lwowianin L. Zielińskiego 1837, str. 69.)

113. Złoczów, miasto obwodowe. – Monaster Meżyhorski czyli Buczyna zwany, pół mili na wschód od miasta Złoczowa, we wsi Buczyna (gdzie jest cerkiew Św. Uspeńska) fundacyi Sobieskich, zniszczony został w wojnach kozacko-tatarskich. Przywilejem danym we Lwowie d. 7 Marca 1665 Jan Sobieski chorąży koronny, dziedzic Złoczowa, odnowił fundacyję. R. 1704 Teodor i Teodozya Jaworscy darowali temu monasterowi grunt zwany Buczyna z laskiem grabowym. R. 1724 żyło tu 9 zakonników podległych władzy monasteru Podhoreckiego, do którego r. 1744 monaster w Buczynie wcielono. Później r. 1746 przyłączono go do monasteru Złoczowskiego Grabina zwanego. Istniał jeszcze r. 1773; potem zniesiony.

114. Złoczów, miasto. – Monaster Św. Wozneseński Złoczowski zwany Grabina czyli Lasek, fundowany po r. 1704 przez zakonników ~~[illegible]~~ monasteru w Buczynie, na gruncie Grabina darowanym przez Zaworskich. Dobrodziejami tego monasteru byli Tomasz i Teodozya Turzańscy, Gedeon Hulski ihumen, Pachomi Głowacki i Mikołaj Potocki starosta kaniowski który zapisał 40,000 złp. na utrzymywanie szkół w monasterze. Cerkiew dzisiejszą na miejscu drewnianej, wymurował r. 1858 protoigumen Modest Maciejowski kosztem Lucyi hrab. Komarnickiej.

115. Zwiniacz, wieś w obw. czortkowskim. – Monaster tutejszy istniał r. 1711; później przyłączono go do Trembowelskiego, a r. 1744 całkiem zniesiono.

116. Żyznomirz (Zyznomir), wieś w obw. stanisławowskim. – W lesie między wsią Żyznomirz a miastem Buczaczem, stoją w prześlicznem położeniu na skale nad rzeką Strypą ruiny, malownicze murowanej cerkwi i wieży, zwane dziś: Monasterek w Buczaczu. Monaster ten założony w XVI wieku, a może i wcześniej, otrzymał około r. ~~[illegible]~~ 1606–1607 dotacyję od Stefana Potockiego i jego żony Mohilanki. R. 1724 przyłączony został do Buczackiego monasteru, i opuszczony uległ ruinie. (Ob. Słowo, czasopismo lwowskie 1865 Nr. 71.). – Obacz: Sokulec (jeden i ten sam monaster.) Monaster Św. Trojcy w Żyznomirzu fund. r. 1636 Maria Mohylanka żona 1° voto Stefana Potockiego wojew. bracław. 2° v. Mikołaja Firleja wojewody sandomir. (jak widać z aktu urzędowego)

b) w dyecezyi ruskiej przemyskiej.

1. Baszewo, wieś dziś Nahujowice zwana, w obwodzie samborskim. – Monaster Św. Nikołajewski fundował r. 1244 książe Lew Dniłowicz, zapisawszy przywilejem wydanym w Lwowie r. 1244 (roku od stworz. św. 6752) a w księgę Ewangielii wpisanym i r. 1566 przez Króla Zygmunta Augusta potwierdzonym, temuż monasterowi 2 łany roli i 4 czeryny (panwie do warzenia soli) we wsi Baszewie. (Lecz przywilej ten zdaje się być podrobionym.) R. 1711 i 1773 ten monaster nie istniał.

2. Basznia, wieś w obw. żółkiewskim. – Monaster ten wymienia Pomiannik Krechowski – R. 1773 nie istniał.

3. Bełz, miasto w obw. żółkiewskim. – Monaster Bełzki istniał r. 1720

4. Biesiady, (Besidy), wieś w obw. żółkiew. w parafii Lubella. – Mon. Św. Uspeński Biesiadzki założyli około r. 1632 Filaret Służka i Teofan (Teofil) Ostaszewicz na wzór monasterów Skitskiego i Krechowskiego wybudowawszy na uroczysku Biesiady zwanem w puszczy

Dobrusińskiej, przy granicy starostwa Rzeczyckiego i
Mostyńskiego monaster z 3 cerkwiami (Św. Uspeńską
i Św. Onufrejską), za pozwoleniem Teofili z Daniłowiczów
Sobieskiej (matki Jana III. Król Jan III r. 1672 potwierdza=
jąc fundacyą monasteru z 2 cerkwiami: Św. Błahowiesz=
czeńską na Ostrowcu Lipowym, na Skielcu zwanym,
i Św. Woskreseńskiej w Ługach między wodami leżącemi
sub uno tecto, nadał wolny wrąb w lasach puszczy Dobrusiń=
skiej, Rzeczyckiej i Mostyńskiej, prawo na wystawienie
browaru, gorzelni, młyna z foluszem i stępami, założe=
nia fortyfikacyi i prochowni, oraz drukarni grecko-rus=
kiej. R. 1677 Józef Szumlański poświęcając ten monaster
wręczył Filaretowi ihumenowi statut przez siebie podpisa=
ny pod tytułem: „Listowica ili uzakonenie istynnaho
obszczeżytelnaho żytia inokom monastyra Besids=
koho." R. 1724 żyło tu 19 zakonników. R. 1775 przyłą=
czono ten monaster do archimandryi w Żółkwi. (Ob.
Lwowianin Lud. Zielińskiego 1841, str. 276.)

5. Błażów, wieś w obw. samborsk. – Koło tej wsi znajdu=
je się przysiołek zwany Monastyrec, z cerkwią Św.
Wozneseńską, co wskazuje na istnienie niegdyś monas=
teru.

6. Bor, w obw. przemysk. – Monasterek ten stał w przy=
siołku Czerniawka zwanym (koło wsi Laszki gos=
cincowe) i należał pod zarząd monastera Szczeptotskie=
go, i z nim razem zniesiony r. 1788.

7. Bruchnal, wieś w obw. przemysk. – Monaster w
Bruchnalu wspomina Pomiannik Krechowski.

8. Brylińce, wieś w obw. przemysk. – Mon. Św. Wasyliews=
ki w Brylińcach wspomina Pomiannik Krechowski.

9. Brzuchowica (Bruchowycia), przysiołek w obw. sambor. w parafii Rybnik. – Monasterek Św. Woznesenski także Rybnik zwany, zniesiony r. 1744 i wcielony do Dobromilskiego monasteru.

10. Butanowice, w obw. przemysk. – Monaster w Butanowicach wspomina Pomiannik Szczeptotski.

11. Bunów, w obwod. przemysk. – Monaster w Bunowie wspomina Pomiannik Szczeptotski.

12. Byblo, wieś w obw. przemysk. – Mon. Św. Wozdwyżeński w Byble wspomina Pomiannik Krechowski.

13. Biała (Bila), wieś w obw. żółkiewsk. – Monaster ten Bilski wspomina Pomiannik ~~[illegible]~~ Krechowski. –

Bilcze – Obacz: Przemyśl.

14. Cyków, wieś w obw. przemysk. – Monaster Cykowski wspomina Pomiannik Szczeptotski.

15. Czernelawa czyli Czernilawa, wieś w obw. przemysk. – Mon. Św. Troicki. Król Władysław IV przywilejem w Krakowie d. 30 Marca 1633 danym potwierdza darowiznę pola Obszarek zwanego przez Szystowskiego wójta czernilawskiego temu monasterowi uczynioną. Fundacyję monasteru potwierdził Król Jan Kazmierz r. 1648. Po zniszczeniu monasteru przez Kozaków, Jan Sobieski starosta jaworowski kazawszy odbudować monaster, nadał mu sianożęcie na ~~potw~~ Podzielu w r. 1656; i będąc Królem r. 1688 d. 30 listopada w Jaworowie potwierdził darowiznę kawałka lasu zwanego Zachod czyli Hłuboczek w dobrach Stary Jażów przez jażowskiego kapłana Jakuba Jarmołowicza. Później zbudowano tu monaster zwany czasem Hłuboczek, później Hłuboka albo Stary Jażów lub Lisok Jaworowski. R. 1758 ihumen Gabryel Artamowski wystawił nową cerkiew i monaster, który zniesiono 21 Listopada 1795.

Czernicza Hora – Ob. Jamnica.

Czereczyk,
16. ~~Begoszna~~, w obw. przemyskt przysiołek do wsi Rogóżno. – Nazwa miejscowa świadczy o bytności tu niegdyś monasteru.

Dąbrowa Łopowa.
17. Derażyla, wieś w obw. samborsk. – Monast. Św. Błahowieszczeński, Derażycki, fund. r. 1582 ihumen Protazy na gruncie darowanym przez Króla. R. 1658 ihumen Wiktor Kamieniecki archimandryta wystawił nową cerkiew na miejsce spalonej. R. 1775 suprymowano monastery Derażycki, Letniański i Liszniański a z funduszów ich dotowano monaster w Drohobyczu; cerkiew monasteru jest dziś filialną.

18. Domaszów, wieś w obw. żołkiewsk. – Mon. Św. Nikołajewski Domaszowski, istniał już 1531, po zniszczeniu przez Tatarów, odbudowany w XVII wieku. Władysław IV r. 1638 ihumenowi Marcianowi nadał uroczysko zwane Salasze i pozwolił mu wybudować 3 cerkwie przy tym dawnym monasterze nieunickim. Przywilej ten potwierdził Jan III r. 1690. R. 1771 (1771?) Adam Mniszek (chorąży nadworny) ~~sędzia Koronny~~ zapisał temu monasterowi 6000 złp. na utrzymanie 6 mnichów. R. 1784 zniesiony i przyłączony do Krystynopolskiego. – R. 1773 żył tu fr. Joachimus Borysiewicz malarz w zakonie, mający 61 lat.

i. 19. Drohobycz miasto w obw. samborsk. – Mon. Św. Troicki Drohobycki fundowany dopiero r. 1774, albowiem na prośbę protoihumena Bratkowskiego, pozwoliła cesarzowa Marya Teresa d. 31 Grudnia 1774 zwinąć 3 monastery Derażycki, Letniański i Liszniański i z funduszów ich założyć nowy monaster w Drohobyczu. Kupiono więc w Drohobyczu od Bazylego Ortyńskiego jurydykę Jaworszczyzna na której r. 1775 pierwszy ihumen Glicery Dubnicki wystawił drewnianą cerkiew Św. Petropawłowską ~~monaster i szkoły~~ gimnazyalne w nim otworzył, które r. 1784 w niemiecką normalną szkołę zamieniono. R. 1795 oddano Bazylianom i parafię miejską. R. 1808 kupiło ~~Bazylianie~~ miasto murowany pokarmelicki klasztor i oddało go Bazylianom, do którego się takowi r. 1825, po spaleniu Św. Petropawłowskiego Drohobyckiego monasteru przenieśli. R. 1866 żyło tu 7 Bazylianów.

20. Drohobycz, miasto w obw. samborskim. — Mon. Św. Petropawłowski fundowany r. 1774 przez Rząd austryjacki z funduszów monasterów supry=mowanych Derażyckiego, Letniańskiego i Liszniańskie=go. R. 1775 zbudował ihumen Glicery Dubnicki na zaku=pionej jurydyce Jaworszczyzna na przedmieściu drewnianą cerkiew Św. Petropawłowską z monasterem w którym szkoły otworzył. Gdy ta cerkiew r. 1824 pogorza=ła, przenieśli się Bazylianie do pokarmelickiego klasz=toru w mieście r. 1825, a na miejscu spalonej cerkwi wystawił ihumen Jozafat Kaczanowski r. 1829 pięk=ną kaplicę (cerkiewkę) Św. Józafata.

21. Drohojów, wieś w obw. Przemyskim. — Monaster Dro=hojowski wspomina Pomiannik Szczepłotski.

22. Dworce, wieś w obw. żółkiewsk. — Mon. Św. Preob=rażeński nad rzeką Ratą (werch Raty) na górze dzi=siaj Spaskiej zwanej, założył przy końcu XIII wieku Św. Piotr póź=niejszy metropolita moskiewski (syn Teodora, urodzony na Wołyniu, który mając 13 lat wstąpił do zakonu i wyćwiczywszy się malarstwa, malował święte obrazy), gdzie był ihumenem i gdzie cerkiew przy=ozdobił obrazami. Dotąd jeszcze cerkiew w Dworcach ma tytuł Św. Preobrażenia, a na prawym brzegu Raty jest polana nale=żąca do tutejszej cerkwi, nosząca nazwę Petrowa Dolina. Monaster Dworecki leżał na Wołyniu; r. 1711 już nie ist=niał. Niektórzy monaster Dworecki mieszają z Werchratskim, który dopiero w XVII wieku powstał. (Ob. Karamzyn IV. no=ta 243 — Halick. istor. Sbornik. 1860. III. str. VII.)

23. Haras, w obwodzie żółkiewsk. — O monasterze w Harasie dyecezyi chełmskiej wspomina A. Petruszewicz (Nauk. Sbornik. Lwów 1867. str. 102)

Hliboka — Ob. Czernilawa i Jazów stary.

24. Gnojnice, wieś w obw. przemysk. – O monasterze Gnoj=
nickim wspomina Pomiannik Szczepłotski.

25. Hodynie, wieś w obw. przemysk. – O monasterze
Hodyńskim wspomina Pomiannik Szczepłotski.

26. Holenice, w obw. przemysk. – O monasterze Holenic=
kim wspomina Pomiannik Szczepłotski.

27. Horodyszcze, wieś w obw. żołkiewsk. – Mon. Św. Us=
peński ~~[illegible]~~ Horodyski założyli r. 1590 mieszczanie z
Bełza, za przywilejem Zygmunta III. R. 1773 jeszcze ist=
niał, później przyłączony do Krystynopolskiego.

28. Hrebenne, wieś w obw. żołkiewsk. – O tym monasterze
wspomina Pomiannik Krechowski.

29. Hruszowice, wieś w obw. przemysk. (koło Laszek i Ra=
dymna) – Monaster tutejszy wspomina Władysław Ja=
giełło r. 1407 w przywileju dla władyki przemyskie=
go.

30. Hruszów, wieś w obw. przemysk. – Monaster Św. Tro=
icki fund. 1621 Michał, Mikołaj, Bazyli, Daniel, Samuel
i Ksenofont Lityńscy dziedzice Hruszowa, nadawszy grun=
ta w lesie nad rzeką Czorniawką, dla mnichów nieunitów.
Gdy r. 1626 Adam Lityński w pobliskim przysiółku Szcze=
płotach nowy monaster założył, przyłączono do niego i
Hruszowski.

31. Hutka Skwarzawska czyli Huta Monasterska, wieś
w obw. żołkiewsk. – Monasterek ten stał między wsią Skwarza=
wą a Krechowem na uboczu i podlegał monasterowi Kre=
chowskiemu. R. 1775 rozbojnicy napadli w nocy na ten monas=
terek i zabiwszy mieszkającego w nim zakonnika, zrabowali
cerkiew. R. 1775 rozebrano cerkiew, a na gruncie osa=
dzono poddanych.

32. Zamnica przysiołek wsi Smolin w obw. żółkiewskim – Mon. Św. Uspeński Zamnicki czyli Smoliński pod Smolinem, istniał już w XVI wieku, spustoszony przez ogień odbudowany został r. 1614, przyczem Król Zygmunt III potwierdził mu r. 1614 posiadłości uroczysk Czernicza Hora i Popowa Dubrowa. R. 1720 Andrzej Wasilewicz paroch z Radruża zapisał monasterowi swe grunta w obszarach Dubnieczowskich, jakoteż r. 1720 mieszczanie miasta Potylicza 4 grunta miejskie potylickie. R. 1765 przyłączono do monasteru Werchratskiego, z którym już po r. 1773 został zniesiony. – Zwano też ten monaster Czernicza Hora.
Zazdrość stary. – Obacz Czernelawa.

33. Kołodzienko (Kołodencze), wieś w obw. żółkiewsk. – Mon. Św. Onufrejski stał pod górą zwaną Perunowa hora. R. 1744 zniesiony a rzeczy cerkiewne i cudotworny obraz Św. Onufrego przeniesiono do monasteru Dobromilskiego. Pozostało w miejscu klasztornem źródło stawiane na całą okolicę, w dzień Św. Onufrego licznie zwiedzane.

34. Kołodok, w obw. sanockim. – Monaster ten zniesiono r. 1744.

35. Korzenica, wieś w obwod. przemysk. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptolski.

36. Krowniki (Korowniki) wieś w obwod. przemysk. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptolski.

37. Krakowiec miasteczko w obwod. przemysk. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptolski.

i. 38. Krechów, wieś w obw. żółkiewskim. — Monaster Św.
Nikołajewski. Początek takowemu dał o. Joel Schym=
nik z drugim zakonnikiem którzy przybywszy do Krecho=
wa, około r. 1613 w skale zwanej „na Kamieniu" nad przy=
siołkiem Fujna niedaleko dzisiejszego monasteru 2 pie=
czary wykopali, wiodąc w nich życie pustelnicze. Wkrótce
wyprosiwszy r. 1620 od Stanisława Żółkiewskiego hetmana kor.
dziedzica Żółkwi grunt pod górą Pobojną na zbudowa=
nie monasteru, takowy z drzewa wraz z 2 cerkwiami
Św. Preobrażenia i S. Mikołaja zbudował. Wyjednawszy
dla nowozałożonego monasteru przywilej d. 19 Lutego 1628 od
Cyryla patryarchy konstantynopolit. na Stauropigią,
zmarł Joel r. 1638. Za przywilejem Króla Michała z d. 15
Październ. 1669 ufortyfikowali zakonnicy r. 1670 monas=
ter głębokim rowem i wysokim murem z 4 basztami,
tak iż r. 1672 napad Doroszenki zbrojno odeprzeć
byli w stanie. R. 1668 odbył tu nowicyat Józef Szumlański
późniejszy władyka lwowski; a Piotr wielki Car ba=
wiąc w Żaworowie, kilkakrotnie tutejszy monaster
odwiedził. Dopiero w r. 1721 monaster ten prze=
szedł na unią; a w XVIII w. wymurowano monaster
na miejsce drewnianego. Cerkiew Św. Nikołajewska wymu=
rowana r. 1758 kosztem ihumena Joba Radkiewicza,
Joannicego Czabanowskiego i Dyonizego Sienkiewicza
zakonników; wewnętrzne urządzenie takowej sprawione oko=
ło r. 1775–1780 za ihumeństwa Sylwestra Łaszczewskie=
go. Do dobrodziejów monasteru Krechowskiego należą:
Władysław i Helena książęta Sapiehowie, Ewa Stadnic=
ka, Anna Motylanka i S. Krasowski mieszczanin
lwowski. Jest tu w ołtarzu cudotworny obraz Matki Bos=
kiej Werchratskiej, r. 1810 po zniesieniu monasteru w Werch=
racie tu przeniesiony. Z dwóch pieczar jedna dziś zawalona,
druga zaś zwana Peczera Joila istnieje jeszcze wykuta w
skale prostościennej więcej jak 4 sążnie nad poziom, przeszło
2 sążnie długa i do półtora sążnia wysoka. R. 1863 kazał p.

Wiecewski dziedzic Krechowa zrobił do tej pieczary wygod=
ne schody i zamyśla na skale po nad pieczarą wznieść
kaplicę N. P. Maryi. Pieczara ta zwiedzaną bywała licznie
w dawnych wiekach przez pobożnych pielgrzymów z
Ukrainy, Mołdawii a nawet z Grecyi. Dziś miejsce koło
pieczary grubym lasem i krzakami zarosło. W odległoś=
ci 150 kroków od pieczary stała dawniej cerkiew Św. Petro-
pawłowska z pierwotnym monasterem pieczarskim, miejsce
jej oznacza dziś jeszcze okop kwadratowy z głębokiemi
fosami. Na samej skale nad pieczarą stała cerkiew Św.
Pokrowska drewniana. Cerkiew zaś dawną drewnianą
klasztorną Św. Preobrażeńską, którą w środku między r.
1659-1660 lwowski malarz Mikołaj ulubieniec Jana
III malował, sprzedano r. 1775 do przyległej wsi Dobrusina,
gdzie po dziś dzień stoi, aczkolwiek zmieniona. Dotąd
przechowują w klasztorze 2 matryce przedstawiące widoki
monasteru Krechowskiego, jedna z r. 1697 a druga z r.
1702 przez tutejszego zakonnika Dyonizego Sienkie=
wicza (rodem z miasteczka Rozdołu, mianowanego r.
1711 wizytatorem monasterów i zmarłego r. 1730 w Lwowie
jako hegumen monasteru Św. Jurskiego) w drzewie ryto=
wane. Wizerunek z r. 1697 cerkwi Krechowskiej Św. Preob=
rażeńskiej w drzewie przez Sienkiewicza rytowany
odbity został na nowo w dziele: Liturgika Michała Po=
piela katechety gimnazyalnego lwow. Lwów 1862 jako wzór
dla cerkiew budować się mających. R. 1774 żyło w monas=
terze Krechowskim 37 mnichów. (Ob. Opisanie klasztoru
w Krechowie przez Kretowicza w Rozmaitościach lwows=
kich 1828) Dziś żyje w Krechowie 3 zakonników (między
tymi O. Emilian Kossak wysłużony protoihumen, ihumen
monasteru Krechowskiego i konsultor prowincyi urodz.
r. 1804, wyświęcony r. 1830). Pomiannik tego monasteru sięga r. 1613
Krechow – Monaster Św. Petropawłowski pieczarny, Ob. powyżej.

i. 39. Krystynopol czyli Krystyampol, miasteczko w obw. żołkiewskim. — Mon. Św. Jurski, fund. Franciszek Salezy Potocki wojewoda Kijow. przywilejem danym w Tartakowie d. 27 Września 1763 pierwotnie z drzewa, objęty przez zakonników dopiero r. 1772. Dzisiejszy monaster z cerkwią wymurowany 1771–1776. Jozafat Wysocki archimandryta żołkiewski zapisał temu klasztorowi 20,000 zł. — Monaster Krystynopolski dotąd istnieje.

i. 40. Ławrow, wieś w obw. samborskim. — Mon. Św. Onufrejski Ławrowski książęcy założył po r. 1270 litewski książę Ławer (Rymunt) Trojdenowicz, na górze w lesie wraz cerkwią Św. Joanna Krestytela. R. 1292 d. 8 Oktobra przywilejem danym w Przemyślu zapisał Lew (Danitowicz) książę halicki temuż monasterowi obszerne posiadłości, które krolowie polscy potwierdzili. Krolowa Bona r. 1553 zapisała temuż monasterowi wieś Nanczówkę (Nanczutka) z parochią. Około r. 1553 przeniesiono monaster na wygodniejsze miejsce pod górą, a przed r. 1675 wymurowano cerkiew Św. Onufrego, z 7 kopułami i podziemnemi grobami, w których 2 metropolitów, 1 biskup i wiele szlachty ruskiej spoczywa. Po trzykrotnej pogorzeli monasteru, wymurował go r. 1776 ihumen Bazyli Rogowski. Na sejmie r. 1767 nadano temu monasterowi tytuł archimandryi krótko trwającej; od r. 1789 założono tu szkoły normalne przy takowym. Dziś żyje tu 7 zakonników. (Ob. Lwowianin L. Zielińskiego 1842 z litograf. widokiem. + Konstytucye Sejmu r. 1633.)

(fund. przed r. 1292 Rymunt Trojdenowicz

Cudowny obraz Bogarodzicy pochodzi z suprymowanego monasteru w Bilinie wielkiej.

41. Letnia, wieś w obw. samborskim. — Mon. Św. Ilijski Letniański, r. 1773 podlegał władzy monastera w Derażycy. R. 1775 suprymowany, a fundusz oddany monasterowi w Drohobyczu.

42. Lisznia, wieś w obw. samborskim. — Mon. Św. Ilijski Liszniański. R. 1666 Król Jan Kazimierz na prośbę ihumena Sylwestra Twarowskiego nadał wolny wrąb w lasach Liszniańskich i Medwedczańskich, co Jan III r. 1681 potwierdził. Tenże Jan III r. 1691 na prośbę ihumena Mitrofana Radzimińskiego, nadał prawo warzenia soli oraz sianożęć z łanem na przedmieściu drohobyckim. R. 1775 suprymowano

monaster dyszniański a fundusze wcielono do monasteru w Drohobyczy, oprócz warzenia soli, które r. 1804 Rząd odkupił.

Lasek Jaworowski – Ob. Czernilawa.

43. Magierów, miasteczko w obw. żółkiewskim. – Monaster Magierowski wspomniany w Pomianniku Krechowskim.

44. Małnów, wieś w obw. przemysk. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptotski: – drugi monaster w Woli Małnowskiej.

45. Międzybrodzie, wieś w obw. sanockim. – Monaster tutejszy przestał istnieć na początku XVIII wieku. (Mezybród)

46. Mikulicz czyli Mikulińce (w obwodzie przemysk. (?) – O tym monasterze wspomina przywilej Władysława Jagiełły z r. 1407 dany władyce przemyskiemu. Monaster Mikuliński stał pod górą zamkową w Przemyślu r. 1378.

47. Mokrzany Królewskie, wieś w obw. samborskim. – Monasterek Mokrzański w przysiotku Monastyrec, w którym 2 mnichów żyło przy cerkwi i folwarku, podlegał monasterowi Ławrowskiemu.

Monastyrec – Ob. Błażów.

48. Monasterz czyli Monasterzec, wieś w obw. sanockim (koło Podsobienia i Liska). – Monaster ten zniszczony w XVII wieku, chciał r. 1782 Czartoryski wojewoda wołyński odbudować, lecz się Rząd sprzeciwił. – Dziś jest tu parafialna cerkiew Św. Preobrażenska.

Monastyrec – Ob. Mokrzany.

49. Monaster, wieś w obwodzie rzeszowskim (koło Kańczugi) dziś parafia Tarnińska – istniał r. 1428.

50. Monastyr, przysiotek w obw. przemyskim koło miasta Jarosława.

Nahujowice. – Ob. Baszewo.

51. Nanczówka (Nanczółka), wieś w obw. Samborskim. – Mon.
Św. Onufrejski powstał w XVI wieku; albowiem gdy Królowa
Bona wieś Nanczówkę z parochią r. 1553 monasterowi Ła=
wrowskiemu darowała, osiedli tu zakonnicy podlegli
Ławrowskiemu monasterowi.

52. Niemirów, miasteczko w obw. żółkiewskim. – Monaster
tutejszy wspomina Pomiannik Szczeplotski.

53. Przemyśl, miasto obwodowe. – Mon. Św. Rożdestwojo=
annowski zniesiony w r. 1744, a rzeczy przeniesiono
do monastera w Dobromilu.

53. Przemyśl. – Mon. Św. Troicki stał gdzie dziś dura drew=
niana cerkiew Św. Trójcy po prawej ręce gościńca wiodącego
do Dobromila. Zakonnicy mieli tu przywilej na założenie dru=
karni ruskiej. (Ob. Peremyszlanin 1852, str. 58 i r. 1854 str. 20)

54. Przemyśl. – Mon. Św. Uspeński na Bilczu (dziś Wilcze wieś) pod Przemyś=
lem. Cerkiew ta była od r. 1412 soborną i przy niej istniał
monaster aż do r. 1746. (Ob. Peremyszlanin 1852, str. 53.)

Podmanastyrek – Ob. Uroż.

55. Pruchnik, miasteczko w obw. Przemyskim. – Monas=
ter tutejszy wspomina Pomiannik Szczeplotski.

56. Poruby, przysiołek koło wsi Kłonice w obw. przemyskim.
– Mon. Św. Rożdestwojanowski (Nativitatis S. Joan=
nis). Cerkiew monastyrska zbudowana za pozwole=
niem Jana Sobieskiego chorążego Koron. R. 1660 Paweł
z Wojutyna Wojutyński podczaszy ziemi wołyńsk. na=
dał monasterowi Szczeplotskiemu niwę Poruby z cerk=
wią monasterską. Monaster Porubski należał do Szcze=
plotskiego, z którym zniesiony r. 1788.

57. Rawa ruska, miasteczko w obw. żółkiewskim. – Monas=
ter tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski (Ob. Wremen=
nik s Miesiacosłowom na r. 1866. Lwów.) – Pod miastem na uro=
czysku Rata stał także monaster.

58. Radymno, miasteczko w obw. przemyskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczepłotski.

59. Ruda manastyrska, wieś parafialna, w obw. żółkiewskim koło Rawy ruskiej. – Według podania miał tu stać monaster.

Rybnik – Ob. Brzuchowica.

60. Święte, wieś w obwodzie przemysk. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczepłotski.

Smolin – Ob. Jamnica.

61. Smolnica, wieś w obw. samborskim. – Mon. Preświatyja Bohorodycy Smolnicki wspomniany już r. 1407 w przywileju Władysława Jagiełły r. 1407 danym władyce przemyskiemu. R. 1693 uchwalono na soborze przemyskim, aby tu utworzono nowicyat (Ob. Ustawy rządu duchownego in ritu graeco-unito dioecesis Przemyskiej na Kongregacyi sobornej uchwalone. Cracoviae 1694. fol.)

62. Sozań, wieś w obw. samborskim. – Mon. Św. Michajłowski; wspomina go przywilej [illegible] fundacyjny Księcia Lwa Daniłowicza z r. 1291 (D. 80 ksobr.) dla Monasteru Św. Spaskiego, i przywilej Władysława Jagiełły dany r. 1407 władyce przemyskiemu.

63. Sokal, miasto w obw. żółkiewskim. – Istniał tu monaster w r. 1669 i 1691 (podług Zubrzyckiego).

64. Soposzyn, wieś w obw. żółkiewskim. – Monaster ten wspomina Pomiannik Krechowski.

65. Spas, wieś w obw. samborskim. – Mon. Św. Preobrażenski (S. Salvatoris) starodawny. Książę Lew Daniłowicz r. 1295 odnowił monaster i na miejscu starej drewnianej cerkwi wystawił murowaną. Posiadał ten monaster dobra Podsadki Światospaskie, Busowiska i Straszewice, o które biskup Onufry Szumlański wiódł długi proces w sądach metropolity i Kuryi rzymskiej, która te dobra r. 1752 Szumlańskiemu przysądziła z obowiązkiem płacenia rocznego czynszu monasterowi. R. 1789 w maju zniesiono monaster. (supr. 1786)

W posiadaniu Księcia D. S. Gorczakowa jest rękopis starosławiański Ewangelii rozłożonych na niedziele i święta pisanych na 250 kartach pergaminowych około r. 1299–1301 przez Monacha Wasylka dla halickiego Kniazia Lwa Daniłowicza za władyki przemyskiego Hilariona w monast. Spaskim.

66. Starzawa (Staryczy), wieś w obw. przemysk. — Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski. (może Starzyska)

67. Straszewice, wieś w obw. samborskim. — Monasterek tutejszy należał do monasteru Św. Spaskiego za Samborem.

68. Stupnica, wieś w obw. samborskim. — Monasterek Stupnicki należał do monasteru Św. Spaskiego za Samborem.

69. Sobiecin (Subiatyn), wieś w obw. przemyskim. — Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczepłotski.

70. Suszyca górna, wieś w obw. samborsk. — Monasterek Św. Wozdwyżeński fundował d. 4 Lutego 1650 Franciszek Mniszech kasztelan sandecki z żoną Barbarą z Żmigrodu na prośbę ihumena Benjamina Stebelskiego. Należał on do monasteru Św. Spaskiego za Samborem i r. 1779 żyło w nim jeszcze 2 mnichów.

71. Sanok, miasto obwodowe. — O monasterze tutejszym wspomina Pomiannik Szczepłotski.

72. Terło, wieś w obw. samborskim. — Monasterek tutejszy stał pod zarządem monasteru Św. Spaskiego za Samborem.

73. Topolnica, wieś w obw. samborskim. — Monaster Św. Troicki Topolnicki fund. 1616 Grzegorz syn Teodora Buszczyca Turzańskiego i Anastazyi Wysoczańskiej na gruncie zwanym Dymidka we wsi Topolnicy. R. 1774 przyłączono ten monaster do Św. Spaskiego, a r. 1788 całkiem zniesiono.

74. Tustanowice, wieś w obw. samborskim. — Mon. Św. Nikołajewski stał na ustroniu w lesie, a kiedy przestał istnieć, niewiadomo. Dotąd jeszcze po nim stoi w lesie cerkiew Św. Mikołaja w lesie, a w pobliżu jej drzewo na którym się objawił cudowny obraz Św. Mikołaja.

75. Tyszyca, wieś w obw. żółkiewskim (koło Sokala). — Monaster Św. Uspeński r. 1744 wcielono do monasteru Derewlańskiego; istniał jednak jeszcze r. 1753.

76. Szczeptoty, wieś w obw. przemyskim. – Mon. Św. Uspeń- ski fund. 1626 Adam Lityński w przysiołku Szczeptoty należącym do wsi Hruszowa, zapisawszy fundusz na 12 mnichów. Cerkiew Św. Uspeńską zbudował r. 1626 tenże Lityński nad grobem Chrystofora Wołkowieckiego protosyngela patryarchy Konstantynopolit. Drugą cerkiew Św. Błahowieszczeńską wystawił ihumen Józef Wołk (+1708). R. 1693 zaprowadzono tu nowiciat, a r. 1774 w cerkwi monasterskiej bractwo S. Onufrego; r. 1782 szkoły z retoryką. Monaster Szczeptotski zniesiony r. 1788. Pomiannik Szczeptotski znajduje się dziś w Krechowie. – (Ob. Hruszow.)

77. Szczutków, wieś w obw. przemyskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptotski.

78. Uherce, wieś w obw. samborskim. – W monasterze Uhereckim była drukarnia rusko-sławiańska, w której zakonnik Paweł Domżyw Lutkowicz wydrukował Apostoły i Ewangelie r. 1620. (Będą to raczej Uhorniki w obw. stanisławow.!) – monaster fundacyi Szeptyckich, dziś się zwie Uherce Niezabitowskie

79. Uhnów, miasteczko, w obw. żółkiewskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

80. Ulucz, wieś w obw. sanockim. Mon. Św. Woznesenski Uluczski, na wysokiej górze istniał 1694. Dla braku funduszu zniesiony r. 1744 a rzeczy przeniesiono do monasteru Dobromilskiego. Pozostała tylko cerkiew.

81. Ulhuwek, wieś w obw. żółkiewskim. – Monaster ten wspomina Pomiannik Szczeptotski.

82. Uniatycze, wieś w obw. samborskim. – Mon. Św. Onufrejski.

83. Urosz (czyli Uroż), wieś w obwodzie samborskim. – Mon. Św. Bohojawleński Urożski, leżał właściwie w przysiołku Podmanastyrok koło Uroża; w kiedy przestał istnieć, niewiadomo.

84. Werchrata, wieś w obw. żotkiewskim. – Mon. Św. Rożdes=
two Joannowski Werchratski, fundował r. 1678 Iwan Sucho=
ptaś wójt z gromadą Werchratską w górach zwanych Potomyja
na wierzchołku zwanym Werch i dotował gruntami na prośbę
jeromonacha Jowa Zamnickiego z monasteru Zamnicy, który tu
i drugą cerkiew Pokrowy Pr. Bohorodycy zaczął stawiać. Drugi
ihumen Izaak Sokalski przyniósł z sobą r. 1682 z monaste=
ru Zamojskiego 2 namiestne obrazy: Jezusa Chrystusa i
N. P. Maryi. Ten drugi zaczął słynąć cudami zwano go: Cudo=
tworna Matka Boska Werchratska. Józef Szumlański epis=
kop dekretem z d. 6 Lipca 1685 obraz ten za cudotworny ogłosił.
Ihumen Barlaam Teodorowicz wybudował r. 1709 trzecią cer=
kiew Św. Ryzopołożeńską. Bywały tu sławne odpusty na
Wozneseńe Hospodne, Św. Petra i Pawła, Św. Ryzopołożeńe,
Rożdestwo Presw. Bohorodycy, Św. Wowedeńe, Św. Nikołaja
zimnoho. Po zniesieniu monasteru Werchratskiego prze=
niesiono r. 1810 uroczyście obraz Matki Boskiej Werch=
ratskiej w procesyi do klasztoru w Krechowie, gdzie do=
tąd cudami i łaskami słynie. – Obraz przedstawiający górę i
pierwotny monaster Werchratski znajduje się w cerkwi mo=
nastera Krechowskiego przy ołtarzu cudotwornego obrazu.
W bibliotece monasteru Św. Onufrejskiego we Lwowie
jest Księga Cudów Obrazu Matki Boskiej Werchratskiej.
(w bełskiem)
85. Wołświn, wieś w obw. żotkiewskim. – Monasterek Św.
Wozdwyżeński Wołświński fund. r. 1629 Jan Ostroróg wo=
jewodzic poznański. R. 1770 przyłączonogo do Krystynopols=
kiego monasteru. – Był tu i drugi monaster zakonnic Schimnic.
86. Wysocko wyżne, wieś w obw. samborskim. – Mon. Św. Uspeński:
W drugiej połowie XVII wieku zbudował tu Andrzej Paszkowicz Wyso=
czański dziedzic części Wysocka, na swym gruncie cerkiew S. Uspeńską.
Gdy syn jego Konstanty część Wysocka za 3000 złp. Monasterowi Ławrowskie=
mu zastawił, Bazylianie Ławrowscy objąwszy posiadłość r. 1684 przy
cerkwi zbudowali monasterek, który stał pod zarządem Ławrowskiego monasteru.
Bywały tu odpusty 2 na Uspeńe i Pokrow.

87. Wereszyce (czyli Wereszyca) wieś w obw. lwowskim – Monaster ten wspomina Pomiannik Krechowski.

88. Zapałów, wieś w obw. żółkiewskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

89. Zełdec, wieś w obw. żółkiewskim. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

90. Zharajszczyna, przysiółek koło Starzysk w obw. żółkiewskim. – Monasterek Św. Rożdestwo-Bohorodyczny fundowała w pierwszej połowie XVII wieku Margrabina Wyszkowska z domu Mohylanka dziedziczka Starzysk i Wiszenki. Zostawał pod zarządem monasteru Krechowskiego. R. 1786 rozebrano cerkiew i monaster przestał istnieć. (Ob. Czasopismo naukowe zakł. im. Ossolińsk. Lwów 1829). W Starzyskach był zamek Wyszkowskich.

i. 91. Żółkiew, miasto obwodowe. – Monaster Św. Rożdestwenski fundował r. 1682 Król Jan III, na prośbę Józefa Szumlańskiego episkopa lwow. osadziwszy przy miejskiej cerkwi Rożdestwa Chrystowa mnichów. R. 1690 sprowadził tu Jan III z [illegible] Suczawy cudotworne relikwie Św. Jana (z nowi zwanego Suczawskim zabitego od Turków w XV wieku) oraz z metropolitą Suczawskim Dosythejem (+1693 w Żółkwi) i 3 mnichami. R. 1753 Michał książę Radziwiłł wojewoda wileński monaster Żółkiewski podniósł na stopień Archimandryi (Opactwa) zapisawszy w tym celu na dobrach Glińsku 20,000 złp. a pierwszy Archimandryta Józef Wysocki (1753 + 1784) dodał do tego zapisu jeszcze 10,000 złp. R. 1775 przyłączono do Archimandryi Żółkiewskiej fundusze suprymowanych monasterów: Biesiadskiego, Domaszowskiego i Werchratskiego. R. 1783 Cesarz Józef II kazał oddać relikwie Św. Jana miastu Suczawie a nato miast darował relikwie Św. Parteniusza męczennika wzięte z wiedeńskiego kościoła suprymowanego

P. Maryi Anielskiej przy Klasztorze Klaryssek. Re=
likwie te zostały uroczyście do Żołkwi wprowadzone
d. 28 Maja 1784. (Ob. Barącz: Historya miasta Żołkwi)
i. 92. Dobromil, miasto w obw. sanockim. — Mon. Św. Onuf=
rejski: Pierwotny monaster wraz cerkwią Św. Eliasza
Proroka w Dobromilu miał r. 1600 założyć Bazyli
Ustrzycki łowczy wschowski. Dopiero r. 1613 Jan Szczęs=
ny Herburt starosta mościcki i wiszeński na prośbę
ihumena Anastazego fundował na górze nowy monaster
z drugą cerkwią Św. Mikołaja którą dość hojnie uposażył.
R. 1705 przeniesiono ten monaster pod górę, przy którym
r. 1710 staraniem ihumena Hieronima Kuźmicza wymu=
rowano nową cerkiew Św. Onufrejską. Monaster na piętro
z muru wzniósł r. 1731 ihumen Gierwazy Pawławski;
a na budowę dzwonnicy pozwoliła r. 1784 A. Białogłowska
starościna liszczańska brać kamienie z zamku Herbur=
towskiego stojącego na górze Tarnawskiej. Dobrodzieja=
mi monasteru byli: Albrecht Krasiński kasztelan ciecha=
nowski r. 1663, Samuel Jaworski miecznik kijowski, Jan
Czarnecki czesnik sochaczewski, Stanisław Bratkowski
miecznik pomorski dziedzic Żurawna (ojciec Onufrego archi=
mandryty uniowskiego). R. 1743 wcielono do Dobromila prze=
myski monaster Św. Jana oraz oddano ruchomości po znie=
sionych monasterach w Bzruchowicy, Ulucza i Kołodzien=
ka (z którego to ostatniego monasteru pochodzi obraz
cudotworny Św. Onufrego). Monaster posiada 2 wioski w
górach, Bukową i Żurawin, oraz posiadłości w miastecz=
ku Uchnowie, które r. 1795 ihumen Ambroży Haliczkowicz
kupił za 9410 złr. 15 kr. od Jana Gintowta Dziewiałtowskie=
go. R. 1802 chciał Rząd zabrać posiadłości klasztorne, a
zakonników przenieść do pojezuickiego kollegium w Przemyślu;
lecz gdy przebudowanie kollegium wymagało kosztów 20,000 złr.,
pozostawiono monaster w Dobromilu, przy którym od r. 1693 Nowicyat.
(Ob. Galicya w obrazach. Lwów u P. Pillera, gdzie litograf. widok.)

93. Krupiec, wieś w obw. zołkiewskim. – Monaster tutejszy założył przy końcu XVII wieku około r. 1680 Jow Jamiński zakonnik monasterów Jamnickiego i Werchratskiego (+24 kwietn. 1704 w Krupcu).

Horodysko (przedmieście przy Nowem mieście i przy wsi Bybel) monaster istniał w XIV wieku, S. Jerzego, fundacyi Bybelskich (Okólski: Orbis I. 402)

Szeptyce w. w obw. samborskim. – Monaster św. Onufrego wraz z wsiami Szeptyce, Kanofosty i Woszczance potwierdza Kazmierz Jagiellończyk, w Grodku d. 12 Kwietnia Fedorowi Szeptyckiemu posiadaczowi. – Obacz Ławrow.

Stary Sambor czyli Staremiasto. – Monaster Wwedenia Przśw. Bohorodycy między Starym Samborem a wsią Terszow istniał r. 1425 jak widać z dokumentu Włodka starosty samborskiego

Artamowska-wola. – Wspomina ten monaster Pomiannik Krechowski – (żeński)

Bircza (w pow. przemysk.)

Bilina wielka (w obw. sandom.). – Monaster Uspenia Pr. Bohorodycy z cudownym obrazem Bogarodzicy, który zakonnicy po supressyi monasteru przenieśli do Ławrowa. Na miejscu zniesionego monasteru w Bilinie pozostała dziś murowana kaplica.

Beznihora monaster. (Ob. Literat. Sbornik Matycy 1872–1873 str. 49)

Wiciów w. w samborsk. – Miał tu być monaster.

Hołowecko dolne w. w sambor. – Według podania był tu monaster Św. Joanna Krestytela.

Horożana w obw. samborsk. – Miał tu być monaster.

Grodzisko w. w obw. sanockim koło Nowego miasta. – Tu był monaster (Sbornik literaturnyj Matycy 1872 str. 475)

Dobrotwor w obw. złoczow. w dawnej dyecezyi chełmskiej. – Monaster istniał 1696.

Dąbrowa popowa w obw. żołkiew. koło Baszni – Tu był monaster w lesie Smolińskim za Zygmunta III.

Żurawin w. w obwodzie sanock. koło Lutowiska. – Tu był monaster r. 1772 filialny Dobromilskiego.

Zołotownia – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Szczeptocki.

Kalnikow w. w obwod. przemysk. koło Krakowca. – Monaster Uspenski kupił r. 1370 Iwan Hubka protodyakon od Chońki żony Waśka Diadkowicza. (Akta grodzk. Lwów 1870 Tom II. str. 15)

Kunińska wólka w obwod. żołkiew. – Tu był monaster Pokrowa Preśw. Bohorodycy.

Krupiec w obw. żołkiew. – Według podania był tu monaster Św. Trojcy.

Łużek dolny w obw. sambor. – Był tu monaster.

Lubella w. w obw. żołkiew. – Obacz Biesiady.

Młynek w obw. sanock. – Monaster tutejszy był filialnym Dobromilskiego.

Nakło w obw. sanock. – Tu był monaster r. 1772 filialny Dobromilskiego.

Olszanica w obw. przemysk. koło Jaworowa. – Był tu monaster S. Onufrego.

Rybnik w obw. samborsk. – Tu był monaster. – Ob. Brzuchowica.

Rakowiec. – Monaster tutejszy wspomina Pomiannik Krechowski.

Rybotycze w samborsk. – W monasterze tutejszym który wspomina Pomiannik Krechowski, malowano ikony.

Sałasze w. obw. żółkiew. koło Uchnowa. – Tu był monaster.

Monastery Bazylianów unitów na Litwie i Białej-Rusi w archidyecezji połockiej. (podług Batjuszkowa P. N.: Biełorussija i Litwa 1890. Oddział II str. 30-32)

Połock m. – Sofijski przy Katedralnym Soborze.

Łohojsk – w zamku.

Byteń m. (w powiecie słonimskim) – fund. Grzegorz Trypna na początku XVII w.

Mińsk m. – Świato Duchowski, fund. Atanazy Pakosta około 1616 r.

Czerlona m. (w pow. grodnieńs.) – fund. 1617 r.

Łyskow m. (w pow. wołkowysk.) – fund. 1628.

Brześć litewski m. – Petro-Pawłowski fund. 1629 Józef Rutski.

Wolna w. (w pow. nowogródzk.) fund. 1639 Kamieński z żoną Drucką-Horską.

Nowogrodek m. – dwa monastery Borysohlebskie fund. 1632-1636 Adam Chreptowicz – męski i żeński.

Berezwecz (w pow. dzisnieńsk.) – fund. 1638 Józef Korsak.

Orsza m. – żeński fund. 1642.

Grodno m. – Rożdestwo-Bohorodyczny, żeński, fund. w pierwszej połowie XVII w.

Rożana m. (w pow. słonimsk.) – istniał 1655.

Mińsk m. – żeński Świato Duchowski – fund. A. Sielawa metropolita.

Drohiczyn m. – Nikołajewski, fund. w XVII w.

Kassuty (w pow. oszmiańsk.), fund. około 1686.

Witebsk m. – fund. 1690 Adam Kisiel, w miejscu zamordowania Józefata Kuncewicza.

Witebsk m. – żeński Świato Duchowski fund. 1697.

Boruny (w pow. oszmiańsk.) – fund. 1692 Mikołaj Pęlak.
Syrotynia w. (w pow. połockim) – monaster Starosielski, fund. 1698 Hrebnicey.
Iłłukszta (w Kurlandyi) – fund. na początku XVIII w.
Torokanie m. (w pow. kobryńsk.) – fund. Lew Kiszka na początku XVIII w.
Rakow m. (w pow. mińsk.) – fund. 1702 Kazimierz Sanguszko.
Mir w. (w pow. nowogródzk.) – fund. 1705 Książe Radziwiłł.
Zatwiegi w. (w pow. wołkowysk.) – fund. 1711 Tryzna. – Zatwieżski mon.
Kazimirow m. (w pow. bobrujsk.) – fund. 1713 Judycki.
Uszacz m. (w pow. lepelsk.) – istniał 1717.
Suchowicze m. (w pow. rzeczyck.) – fund. 1720 Baryłianie monasteru Mozyrskiego Jasnohorskiego.
Kuźnica m. (w pow. sokolskim) – fund. 1721.
Dobrehory (w pow. lepelsk.) – istn. 1722 Dobryhorski monast.
Jakobsztadt – fund. około 1723.
Antopol m. (w pow. kobryńsk.) – istn. 1719.
Borejki w. (w pow. czerykowsk.) – fund. 1728 Swadkowscy.
Suckow w. (w pow. oszmiańsk.) – fund. 1731 Władysław Markowski.
Lady w. (w pow. ihumeńsk.) – fund. 1732 Teressa Zawiszyna.
Machirow w. (w pow. połock.) – istn. 1741.
Tadulin w. (w pow. suraż'skim) – fund. 1742 Tadeusz Ogiński.
Nowy Swierzeń m. (w pow. mińsk.) – fund. 1743 Książe Radziwiłł.
Helianow we wsi Kozaczyzna (pow. nowoaleksandrowsk. gubern. kowieńsk.) – fund. 1745 Helena i Jan Butlerowie.
Darew w. (w pow. nowogródzk.) – istniał 1746.
Werchowski monaster i Mozyrska missya – r. 1747.
Marywil w. (w pow. klimowick.) – fund. 1749.
Lubawicze (w pow. orszańsk.) – fund. 1750.
Podubiś m. (w pow. szawelsk.) – istniał w XVIII w.
Orsza m. – Pokrowski fund. 1758.
Jurowicze (uroczysze w pow. nowogródzk.) – istniał 1780.
Postawy m. (w pow. dzisneńskim) – istniał 1784.
Werbiłow (wieś monasteru Berezweckiego w pow. siebieżsk.) –
Hłusznow w. (w pow. lidzkim) – monaster Hłuszniański.
Nowosiołki m. (w pow. kobryńsk.) – monaster Nowosielecki.

Chomsk (w pow. kobryńsk.) — monaster
Kroże m. (w pow. rosieńsk.)
Bezwodzicze m. (w pow. czerykowsk.)
Tołoczyn m. (w pow. siennickim)
Siricze (w pow. orszańsk.)
Miłaszkowicze (w pow. klimowieck.)
Białocerkowka (w pow. sienniańsk.)

Monastery ruskie Bazylianów w Węgrzech skasowane r. 1788.

1. Kryczowski we wsi Kryczowo fund. 1696 paroch Piotr Stojka.
2. Bedewlański fund. 1719 Fedor Dubanowicz nauczyciel.
3. Dragowski fund. 1705 Jana Ryszkowa włościanina.
4. Bulchowski fund. 1708 jerej Joan Zubrycki, późniejszy episkop Marmaroszu.
5. Uholski.
6. Biełoj cerkwi fund. Dragomir z siostrą Ulica.
7. Byczkowski fund. 1719 Jeremiasz Dziudyj.
8. Dziulinski fund. 1692 pop Lupul.
9. Barsanowski fund. 1711 swiaszczennik Joan Sztefan.
10. Jewdijański fund. 1709 rodzina Bala.
11. Wyszne-Wiszawski fund. 1719 Wasyli Grad.
12. Mojsejewski fund. 1682 – nowszemi czasy odnowiony, podlega rumuńskiemu episkopowi w Samosz-Ujwar.
13. Hruszowski, zburzony przez Tatarów, odbudowany przez Dragmestra i Balicę. – Tu była w XVI wieku drukarnia
14. Boroniawski, fund. 1716 Joan Kozak paroch – r. 1851 na nowo obsadzony.
15. Zanow (Woznesenia Hospoda) koło miasta Syhota (Szigeth)

Codex Constitutionum Ordinis S. Basilii M. ex Sancitis antiquiorum Capitulorum Congregationis Ruthenorum et Decretorum Sanctae Sedis collectarum, ad textum Regulae S. Patris nostri exactus et conformatus. Typis S. Reg. M. Monasterii Poczajovien. O. S. B. M. 1791. anno. fol. k. 1 str. 262 i k. 1.

Provincia Lithuana: Abbates: Zydyczynensis, Braslaviensis, Grodnensis, Pinsko-Leszczynensis, Kobrynensis, Dorohobuscensis, Dermanensis, Polocensis, Trocensis, Dubnensis, Czerciensis.
Superiores: Wilnensis, Żyrowicensis, Bytenensis, Torokanensis, Berezvecensis, Chełmensis, Borunensis, Białensis, Wladimiriensis, Antopoliensis, Brestensis, Rożanensis, Minscensis

Provincia Polona: Abbates: Owrucensis, Mielcensis, Kaniowiensis.
Superiores: Poczajoviensis, Luceoriensis, Ostrogiensis, Zahoroviensis, Białostocensis, Zahajciensis, Kamenecensis, Szarogrodensis, Lubarensis, Podgybcensis, Kremenecensis, Barensis, Lublinensis, Humanensis, Pukinensis, Mosensis, Cracoviensis.
Protoarchimandrita.

Constitutiones Capituli Basiliani generalis Brestae A. D. 1772 diebus Febr. celebrati, cum Synopsi Actorum totius Capituli pronotitia et commodo Provinciae Litthuanae vulgatae. Accedunt in Annotationibus subjunctis ea, quae in Peculiari ejusdem Provinciae Capitulo constituta sunt, et vim legis pro Provincia habent. Vilnae typis Basilianis 1772. 8vo K. n. 1, str. 85. i 1.

Unio provinciarum in Dubnensi congregatione d. 2 Febr. V. S. 1772 inchoata et 8 Sessionibus absoluta.

Franc. Salez. Potocki wojew. kijow. fundował monaster w Krystynopolu.

Josef Łepkowski arcybisk. smoleński fundował monaster w Orszy

Monasteria abbatialia: Grodnense, Żydyczynense, Lesczense, Kobrynense, Dorohobuzense, Dermanense, Brasławiense, Połocense, (teologia) Trocense.

Monasteria simplicia: Vilnense (nowicyat) (kolegium) (teologiat) Żyrovicense, Bytenense (nowicyat), Torokanense, Berezvecense, Połocense, Vitebscense, Chełmense, Borunense, Vladimiriense, Antopoliense, Novogrodense, Pustinense ad Mscislaviam, Brestense, Jatviscense, Czerecense, Świrznense, Minscense, Buczaczense, Łyskoviense, Orszanense

Abbatia Onufriensis

Protoarchimandryta (prowincyał)

Provinciae 1) Lithuana. 2) Polona

Główne Klasztory Bazylianów 1775 159

1. Kamieniecki podległe: Bilczecki
2. Trembowelski " Czortkowski, Satanowski, Ułasz-kowiecki, Strusowski
3. Wieczyński " Krasnopusztyński; Zawałowski, Soko-lecki, Łukoczyński.
4. Krysłoski " Zadarowski, Pohorski, Uherniecki
5. Lwowski S. Jerzego " Lwowski S. Janski, Lwowski S. Onufrejski
6. Dobromilski " Ilkoszowski, Drohobycki
7. Krechowski " Ławrowski, Sto Spaski
8. Krystynopolski " Szczeptoski, Czernielawski, Domuszewski.
9. Zamojski " Werchracki, Lubelski
10. Podkorecki " Derewianowolicki, Jazienicki, Złoczowski
11. Poczajowski " Zahajecki, Krzemieniecki, Zbaraski, Midorecki.

160

Indulgentia
Brevia. Pogajer
1788 8°

Ustawy S. Bazylego
Reguły Wilno
1771. 8°

Anioł z ludzką
twarzą S. Wincenty
Ferrius. w obrazie
Rozanostockim
Typis monast.
1761. 8°

Smiałowski:
Fontanna mistyczna
1737. 8°

161

Kazanie na Konsekracyą Cerkwi Bo=remelskiey do bardzo licznego zgromadzenia miane przez Jana Kantego Bozydara Podhorodynskiego officyała dieczezyi Łuckiey i Archidiakona, w Boremlu die 4 Augusti 1785. W Poczajowie w druk. OO. Bazylianow. 4° K. 11

konsekrował Cyprian Steckj bisk. łucki i Ostrog. — wydał Dominik Czacki stra=znik w. kor.

…as Baliński

…a organologia nec non

…li

Cracoviae 1835

Nieopr.

162

Illustrissimo et excellentissimo D.D. Nicolao in Potok, Buczacz, Horodenka et Gołogóry Potocki capitaneo Caniovienşi etc. Gratiosissimo suo fundatori et protectori, scholae Buczaczenses cum adjuncto produodecim personis convictu sub regimine ordinis S. Basilii magni provinciae Lituanae a serenissimi Augusti III regis Poloniarum majestate per speciale privilegium firmatae et approbatae, in vim debitae, perennaturae gratitudinis, hanc synopsim rectefactorum Constantini magni caesaris magnam similitudinem sibi in praesentiarum tenore explicantes D.D.D. anno aerae christianae 1759 mense febr. die 24 typis S.R.M. monasterii Poczajoviensis ord. S. Basilii M. fol. sig A-L z herbem rytowanym w Poczajowie przez Józefa Goczeńskiego

[Kroże]

163

Krone miasteczko w gubern. wil. powiecie trockim – Monaster Troicki fund 1629 przez Ogińskich.

ac Tribunal Regni Judicum Depu-
tatorum auspiciis in Philosophicis the-
sibus consecrata a Wyszanowski
Stefan[illegible]arida Lubliniens. (Lublini) 1746
Fol. k. i tytuł, i rycina – [illegible]
giny B. V. M. Lauretanae prope Oppidum Chodel

I

164

1819. 4°. Wileborod

Stepan 3 w. monaster Podkomorowieki (podwsia Komorowka) S. Michała i jenego w XVI w xtea Ostrogsky

77

165

40,000 unitów biskupstwo
dyecezya Supraślska
erekcya bullą Piusa VI
z d. 4 Maja 1798 „Susceptum
a nobis" – Supraśl. biskupi
opat Teodozyusz Wysłocki
po + Dubnowski +
nominatem
r. 1807 dyecezya Supraślska
połączono z brzeską.

166

Contieri Nic. (monaco del' Ordine di S. Basilio): Vita di S. Giosafat arcivescovo e martire ruteno del Ordine di S. Basilio. Roma, tipogr. di Propaganda, 1867. 8vo. 7 frcs 50 cent.

167

Connotatio miraculorum thaumaturgae imaginis Podubecensis B. M. V. per Auctorem Hieronymum Dąbrowski Ordinis divi Basilii Magni in cepta Anno salutis nostrae 1728 fol. (do r. 1773)

Statut wiślicki
w polskim przekła
dzie r. 1460
Przedruk homeogra
ficzny z kodexu
Kornickiego wydano
ny A Zielińsk
1876.
Porównaj też Statuta
Króla
(Konec) przepodz nyed
bayćdz tego to
przywić etc. alla

168

Emilian Kossak zmarł
w Krakowie + 7
marca 1881

Barińska

169

Parisii 1859

Kulczyński Ignatius (Ord. S. Basilii procurator general rector SS. Sergii et Bacchi ad Montes. + 1741.

Specimen ecclesiae Ruthenicae

VI. i. 3. Romae 1733 et Appendix. Romae 1734. 8°

2a ed. Poczaioviae 1757.

3a ed. Parisiis. apud Franck bibliopolam. (Tornaci, e typographia H. Casterman) 1859. 8°. pp. XXXI. [redacted] 351 wydał jezuita J. Martinov w 300 exempl. dodane tu od str. 315-351 Indices et Glossarium)

170

Pociej Hippacyusz: Kazania i homilie przez Leona Kiszkę z Ruskiego języka na polski przetłumaczone. Typis Monasterii Supraslensis PP. Basilianorum. 1714. 4to k. 27 i str 612.
Kart 9 ded. Ludwikowi Konst. Pociejowi Kaszt. wilen... L. Kiszka – (na odwrocie karty 9-ej jest in 4to sztych: Wizerunek prawdziwy męża bożego Hipacyusza Pocieia Arcybiskupa Metropolity Kijowskiego, Halickiego i całey Rusi Biskupa Włodzimierskiego i Brzeskiego) (Kart 18 (Żywot Hipacyusza Pocieia) – do str. 484 Homilie – od str. 485 List Meletyusza Patriarchy do H. Pocieia d. 15 Oktobr 1599 – od str. 528 Respons Pocieja r. 1601

item Kazania i homilie ... na dalsze zas niedziele przez pewnych tegoż zakonu S. Bazylego W. Kaznodzieiow przydane. R. 1788 w drukarni u XX. Bazylianow w Poczaiowie. 4to K. 1 i str 699–1245 (Sygn. Aaaa – Dddddd.)

Bruzen bei Napel
Opis bitwy pod Wiśniowcem.

1541 Acta consul. Tom XIV
Decyus Ogród

Hodoeporicon Gurcensis

Pol. Nic Hemerologion
Silesia cum Vratislaviens
Tagebuch. Leipzig 1612
fol

171

Exęthesis abo expostulatia to jest rosprawa między Apologią i Antidotem o ostanek błędow haerezij i kłamstw Zyzaniowych, Philaletowych, Orthologowych i Klerykowych uczyniona przez... Meletiusza Smotrzyskiego rzeczonego archiepiskopa połockiego, episcopa witebskiego i mścisławskiego, archimandrytę wileńskiego i dermańskiego do obojej strony narodu ruskiego A. D. 1629 ~~[illegible]~~ Aprilis 1629 Aprilis 3 w monasteru Dermańskim.

We Lwowie w dr. Jana Szeligi (1629) 4º
~~[illegible]~~ K. 6. 162. 1.

ded. Alexandrowi z Ostroga xiążęciu Zasławskiemu woiew. Kijow. - - Smotryski.
(Ossolineum)

172

Vita Meletii Smotriscii archiep. Hierapolitani
archimandritae ~~[illegible]~~ Dermanensis ordinis S. Basilii M.
auctore Jacobo Susza episc. chelm. Editio nova emen:
datior et auctior curante Joanne Martinov. presb.
S. J. Bruxellis typis Francisci Vromant, platea
Alexianorum, 36. 1864 8°. str. 189. 1. Ag.

ded. Spiridioni Litwinowicz metrop. leopol. ... editor
przedruk z Saulus Ruthenus Jacobi Susza Romae 1665
z exemplarza biblioteki Ossolinskich
dodane: Epistola Meletii Smotriscii ad Urbanum VIII
(z Theiner Vetera monumenta Poloniae Tom. III)
Epistola Cyrilli Lucari ad Demetrium Solicovium archiep.
leopol.
(z Skargi Responsio adversus Lamentum Theophili
Orthologi Cracov. 1610 polon.)

...Naturfreunde, Techniker.

ohnung und **mit unzweifelhaftem Erfolge** in Anwendung zu bringen. Gerade hierin lieg
und reinlichen Heilverfahrens, welches allen Charlatanerien, Medicin- und Brunnenkuren Trot
esundheit verbürgt und von jedem Unparteiischen nach eigener Prüfung als die naturgemäßes
erkannt werden muß. — Ausführliche Prospecte werden gratis geliefert.

alender, enthaltend 2000 auf einander folgende Kalender vom Jahre 50
A. von Eck. Zweite Auflage. Brochirt 15 Sgr., in Leinen gebunden 20

ixenstein.

Bestellzettel.

aus dem Verlage von **Theobald Grieben** in Berlin:

	Zahl der Exempl.	
der landwirthschaftliche Maschinenbauer.		**Stock,** Entwürfe zu Privathäusern.
. III. Band.		Sammlung bürgerlicher Wohnhäuser.
nn, Mieths- und Dienstverhältnisse.		**Maaß,** Asphalt-Dachfilz.
haupt, Rathgeber für den Landwirth.		**v. Kittlitz,** Vegetations-Ansichten.
). Reductions-Tabellen.		**Hübner,** Pflanzen-Atlas.
ing, Handelswissenschaft, nebst Prämie.		**Büchner,** Schwammkunde. 6 Gruppe
Taschen-Wörterbuch. Separat-Ausgabe		**Alex. von Humboldt's** Portrait.
rt?, gebunden?		**Stehr,** das Weltsystem.
) Kämmerling, der Landbau. 4 Hefte.		**Kypke,** die diätetische Heilmethode.
Wohngebäude für Stadt und Land. 6 Hefte.		**v. Eck,** Universal-Kalender brochirt?
ntwürfe zu Land- und Stadt-Gebäuden. 12 Hefte.		

Stand:

Wohnung:

173

Tymon z Luciana. Przekładania Jana Daniekiego. Kraków w druk. Mikołaja Loba 1608. 4to (Sign. A – F.) powinno być K. 38.
Wierszem rozmowa ded. Stanisławowi z Ruszczy Branickiemu miecznikowi Koron.

Akathist sive Laudes quas B. V. Dei Genitrici Virgini Mariae quotannis Sabbato post dominicam 5 Quadrag. Ecclesia devote persolvit. A quodam Praelato Religionis S. Basilii instructae et a Conventualibus Berezwecensibus in ordinem redactae. Vilnae apud Basilianos SS. Trinitatis 1650. 4°. Sign. A–E.
Tłomaczenie wierszem

Hymny na pamiątkę obrony Konstantynopola r. 625 na cześć N. P. Maryi ułożone, tłomaczone wierszem tac.
ded. Georgio Tyszkiewicz episcopo vilnensi Basiliani Berezwecenses.

2   2
Serione haec laudas – Andraeas Fberhiaens

|||||| ||| |||||

Xore
1 X 3   1
27
———
1

w oprawie XVII wieku in 8vo

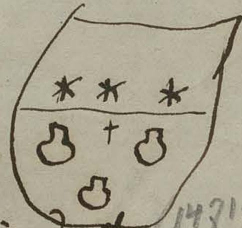

Horae beatissimae Virgin: Mariae

(1471–1484)

Xiąt Lubiczow

ext. cytuje odpusty ~~pro~~ Sixtus IV Innocentius VIII 1484–1492

z 4 miniaturami wśród ozdób kwiatów i ptaków in 8vo pergam

---

in 32o z 4 miniatur. z XVI wieku pergam.

Król Stanisław August darował stryjowi piszącego bazylianowi w Supraślu malarzowi
8vo od tego stryja oddziedziczył r. 1792 Antoni Grzeszewski kanonik brzeski dziekan lidzki paroch jatwieski. od którego 1842 kupił Piotr Moszyński

Kartek ozdob. miniatur. złoconemi 55 bez ozdób 134
na tyle świadectwo Inkwizycyi św. z Grenady 13 Enero 1585 że zostały poprawione te hory

134
55
189

Benedyktyni. Zakon ten założony przez
św. Benedykta (ur. 480 w Nursyi w Umbryi
+21 marca 543 w Monte=Cassino) patryjarchę
zakonów kościoła zachodniego i opata w Mon=
te=Cassino w neapolitańskiem gdzie około
r. 529 pierwszy klasztor założył i zakonnikom
nadał regułę „ułożoną z wielką znajomością
„natury ludzkiej obok powagi i łagodności
„mieszczącą w sobie najwznioślejsze prze=
„pisy moralne i wyborne traktaty o po=
„jedynczych cnotach.” Głównemi zasadami
tego zakonu było: bezwarunkowe posłu=
szeństwo przełożonym, milczenie i roz=
mowa rozsądna, a dla rozerwania jedno=
stajnego życia klasztornego prócz stałych
kanonicznych godzin nabożeństwu poświę=
conych, zalecone były zakonnikom rozmaite
zatrudnienia, ręczne roboty, czytanie i
nauczanie młodzieży. Wstępujący do zakonu po przetrwanym roku próby (nowicyatu)
składał ~~trzy~~ piśmiennie śluby uroczyste: iż pozosta=
nie w klasztorze, ~~się~~ iż poprawi swe obycza=
je zachowując czystość i wyrzekając się
własności, i że bezwarunkowo starszym
posłusznym będzie. Każdy klasztor powi=
nien posiadać bibliotekę. Zakon ten wkrót=
ce niepospolitą pozyskał sławę i możno się
rozszerzył, uczniowie: św. Placyd zaszczepił go w Sycylii,
św. Maurus we Francyi, św. Bonifacy w Niem=
czech. Klasztory benedyktyńskie były przez
długi czas szkołą i gniazdem mężów znako=
mitych cnotą i nauką. Benedyktyni osiadali
w dzikich przez pogan zamieszkałych okoli=
cach, jako apostołowie nowej wiary zaszcze=
piali łagodne obyczaje, stosownie do reguły
zakonu pracą rąk swoich zamieniali pusty=
nie w urodzajne okolice, zakładali wsie i

W regule św. Benedykta przebija się idea chrześcijańs=
ko-pobożna. Ostrą karnością i porządkiem starał się św.
Benedykt zapobiegnąć zepsuciu. Najpierwszem prze=
pisem reguły była miłość boga i bliźniego, a najpierw=
szym obowiązkiem surowe zaprzenie się siebie samego
dla tem skuteczniejszego przytłumienia wszelkich
zmysłowych skłonności. Jako najdzielniejsze środki
do tegoż celu służące polecone były: zamknięte odosob=
nienie od świata, zbyteczna wstrzemięźliwość, pobożne
ćwiczenia i rozmyślania, wzbudzające czytanie ksiąg
i ręczne roboty

miasta a nauki zawdzięczają temu zakonowi przechowanie zabytków literatury klasycznej i sztuki oraz wydoskonalenie w takowych.
Zakon benedyktyński był oraz źródłem innych zakonów jako to Cystersów, Trapistów, Kartuzów i.t.p. To też było przyczyną sławy tegoż zakonu który się nader szeroko po świecie rozpostarł: liczył on bowiem do 37,000 klasztorów i wydał Kościołowi 24 papieży i więcej niż 50000 świętych. — Później w pojedynczych krajach dla poprawy i reformy zwolnionej reguły zakonnej łączyło się kilka klasztorów w jedną kongregacyę; takiemi były kongregacye w Kluniaku (Clugny) we Francyi założona r. 910 zachowująca ostrzejszą regułę; i kongregacya św. Maura tamże założona r. 1621 mająca za główne zadanie pielęgnowanie nauk.
Do Polski sprowadzony został ten zakon z Czech i z Niemiec. Klasztor tyniecki w początkach swych zdaje się iż był kolonią szwajcarskiego klasztoru St. Gallen; później dopiero gdy reguła zbyt zwolniała zaprowadzono tamże reformę kluniacką. Klasztor na Łysej górze który nie przyjął reformy kluniackiej trzymał się zasad klasztoru w Monte-Casino. W niektórych miejscach nawet jak n.p. w Wrocławiu wydalono dla rozwiązłości Benedyktynów (tak zwanych czarnych mnichów) a zaprowadzono Cystersów (monachi grisei) z ściślejszą regułą.
Zakon benedyktynek założyła siostra św. Benedykta św. Scholastyka w mieście Piambarole r. 532 otworzywszy klasztor żeński w którym przestrzegano reguły ułożonej przez św. Benedykta i składano śluby ubóstwa, czystości i posłuszeństwa.
W Morawie powstały męskie klasztory w Rajhrodzie (Raigern) r. 1045, w Hradyszt koło Ołomuńca r. 1078 w Trzebic r. 1105.

<u>Benedyktyni sławiańscy (Glagolici)</u> przez S. Hieronima (?)
odprawiający służbę bożą w języku sławiańs=
kim z ksiąg pisanych charakterem glagolic=
kim, założeni w nadmorskich krajach po=
łudniowych Sławian w IX wieku sprowadze=
ni r. 1390 (feria 5a post festum S.
Jacobi, Cracoviae) przez Władysława Jagiełłę
z Pragi do kościoła S. Krzyża na Kleparzu
gdzie aż do r. 1584 podobno przetrwali. Do Pragi
sprowadził ich cesarz rzymski Karol IV r. 1347
z Dalmacyi, oddawszy im klasztor S. Hieronima
na Nowem mieście praskiem zwany: na Sło=
wanech czyli Emaus gdzie wprzód stała kapli=
ca SS. Kosmy i Damiana (na co papież Klemens
VI d. 9 kwietnia zezwolił) Pierwszym opatem był
Paweł Medwied (Ursinus) + przed 1349 (lubo nie=
którzy śmierć jego kładą dopiero 1362) Drugim Jan
Charwat 1349 (+ 1389) Trzecim Maciej 1373.
czwarty Paweł Krzyżko 1376 + 1390 piąty
Paweł + 1426 szósty Jerzy Krzyż; zniesione około
r. 1434 przez husytów. W Krakowie Dłu=
gosz chwaląc ten obrządek i porównywając z heb=
rajskiem, greckiem i łacińskiem („quorum ex=
„cellentiae etiam bonitas divina slavonicum ae=
„quavit") mówi że do jego czasów odprawiano
tamże służbę bożą (r. 1480 .. „usque ad mea tem=
„pora ecclesia illa in omnibus caeremoniis eccle=
„siasticis sonoro cantu et lectione in idiomate
„slavonico per monachos officiebatur") Długosz
pisze że Jadwiga położyła fundamenta na muro=
wany gmach klasztorny dla 30 mnichów lecz jej śmierć
przeszkodziła. Upadek klasztoru praskiego i ogień
r. 1584 zniszczył ten zakład sławiański.

Glagolici w Pradze.

R. 1348 cesarz Karol IV założył klasztor sławiański św. Hieronima (Sw. Jeronyma w Slowanech) w Pradze na miejscu gdzie niegdyś stała owczarnia książęca i kapliczka Św. Kozmy i Damiana założona przez św. Wacława księcia czeskiego r. 928. na Nowém mieście. Budowa tego klasztoru kosztowała pierwotnie 18,747 zł. 7 gr. i 3 halirze. Przytém wyjednał Karol, aby tym mnichom wolno było odprawiać nabożeństwo w sławiańskim języku i wiele ksiąg im kupił sławiańskich. Paprocki w dziele Diadochos st. 363 przytacza napisy glagolickie tamże się znajdujące
1) nagrobek księdza Pawła opata zwanego Niedźwiedź czyli Ursinus który umarł r. p. 1352.

s l o w u t n 8 k a r e

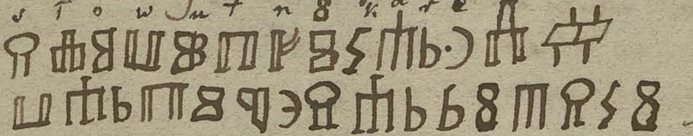

i t. d.

9 wierszy które się tak czytają:

Slowutni Kariet cz
warti ciesar rimski
m kral czieski ienzi
zalozit i nadal
tiento klasztier
Sviet s toje swieta
1.3.7.8. Kniez Paw
iet opat rieczieni
niedwied.

napis ten jest po glagolicku w księgi wpisany. Za czasów Paprockiego było tam jeszcze wiele ksiąg sławiańskich

Opaci tamtejsi których nagrobki tam były – są:

1. Paweł Niedwied (Ursinus) + 1352
2. Iwan Charwat + 1390
3. Paweł II 1504 + 1426.

Mathias de Slana abbas Slavorum + 1525. zdaje się że już wtedy po łacinie odprawiano albowiem Hajek pod r. 1497 wspomina iż wtedy klasztor zniszczył Administrator Mistrz Jakub Strzibrski zwany Holub.

Za cesarza Ferdynanda był opatem Jan Hradecki zwany Nożnik ~~[illegible]~~ ten z bojaźni przed Pikardystami opuścił opactwo Mistrzowi Marcinowi Klatowskiemu a sam w Chrudymie został dziekanem gdzie go struto

Mistrz Jindrzych Dworsky z Helffenbergku Utraquista przez 30 lat był opatem + 1582 po nim

magister Mathaus Philonomus Benešowski opat dla nieprzykładnego życia oddalony; po nim

1592 Paweł Paminondas Horsky spośród franciszkan opat ten ów kościół w którym dotąd opaci byli Husyci rekoncyliował, na nowo poświęcił

Był to klasztor zakonu S. Benedykta.

Benedyktyni. Założone 534 r. (i 910) zaprowadzone w Polsce 1006 – ~~[illegible]~~. Podług niektórych sprowadzeni do Polski przez Mieczysława I lecz pierwszy klasztor dopiero r. 1006 mieli zbudowany

R. 1340 liczono w Polsce Opactw benedyktyńskich 8 klasztorów benedyktynek 20.

R. 1344 liczono opactw 9, klasztorów żeńskich 20.

R. 1804 było w Rosyi 5 klaszt: w dyec. Wilen. i Żmudzk. i mińskiej 3 (jako to: Mińsk, Poszułtunie, Nieśwież, Horodyszcze, Stare Troki)

R. 1709 (1704) połączyły się wszystkie ~~[illegible]~~ klasztory w jedną prowincyą S. Crucis potwierdzoną przez Klemensa XI przyjąwszy habit i regułę klasztoru tynieckiego ~~[illegible]~~

1. **Łysagóra** (opactwo) czyli Święty Krzyż (Góra Świętokrzyska) (w dyec. Krak.) zał. r. 1006. (S. Crucis Calvomontana) przez Bolesława chrobrego Króla – kolonia klasztoru (montecasino) (podług Rubr. fund. 1005.) Wysław herbu Łabędź nadał dobra. (filia: Praepositurae in Koniemłoty, Wąwolnica, Praepositura hospitalis in Stupia, Decanatus in Stupia.) Praepositura in Wierzbno (1774)

2. **Sieciechów** (~~opactwo~~) (dyec. Krak.) zał. r. 1010 (Assumptionis B. V. M.) Bolesław chrobry Król z Sieciechem wojewodą Krak. herbu Topor. (filia: Praepositurae in oppido Sieciechów, civit. Radom, oppid. Łuchaczów) (ad S. Mariam)

3. **Tyniec** (opactwo) (komend.) (dyec. Krak.) zał. r. 1044 (Archicoenobium SS. Petri et Pauli Ap.) Kazimierz pierwszy Mnich Król. pol. czyli raczej zreformował sprowadziwszy mnichów z Kluniaku (Clugny) Długos ad ann. 1044 Lib. III

4. **Płock** (opactwo) (komend.) w dyec. płock. zał. r. 1000 (podług Nic. Załaszowskiego) (S. Adalberti ep.) przez Gaudencyusza czyli Radzynia herbu Poraj arcybisk. gniezn. i Bolesława chrobrego Króla pol. – a podług Szczygielskiego dopiero r. 1270 przez Jana xięcia mazowieckiego co pewniejsze. r. 1781 przeniesieni do Pułtuska (filia 4 Praepositurae: Ravensis, Przybysobiensis, Zamsciensis, Lentoviensis) (takiego xięcia nie było)

5. **Mogilno** (opactwo) w dyec. gniezn. zał. r. 1065 Bolesław śmiały Król pol. – kolonia z (S. Joannis evang.)

6. **Lubiń** (Tynica) (opactwo) (Komendat.) w dyec. pozn. zał. r. ~~1075~~ (Nativitatis B. V. Mariae) Mikołaj z Krzywinia herbu Habdank czyli podług dyplom. 1113.4. (tu pochowany Władysław laskonogi xiąże wielkopolski + 1228) sprowadzeni z Kluniaku (filia: Praepositurae Jezow diec. gnesn. Gostin. diaec. posn. Chdynatensis, Kuroviensis)

7. **Horodyszcze** (opactwo) w dyec. ~~[illegible]~~ wileń. ~~[illegible]~~ (dyec. Łuck. koło Pińska) (zwane Castrum Cassinense) zał. r. 1659 Jan Karol Kopeć wojewoda ~~Krak.~~ połocki – sprowadziwszy zakonników z Monte-Cassino. klasztor wymurował Stanisław Kieszkowski opat r. 1774 (S. Annae) 1635 i osadziwszy ich pierwotnie pod miasteczkiem Zasowem w powiecie pińskim r. 1662 przeniósł ich do Horodyszcza

pod Nieświeżem / S. Krzyża

fund. 1673 Michał Kazimierz Radziwiłł hetman w. i podkancl. litew.

(S. Crucis)

8. Nieświez (opactwo) w dyjec. wileńsk. zał. r. 1673 (30 sierpnia) Alexander Radziwiłł marszałek w. lit. a dokończył Karol Radziwiłł kanclerz w. x. lit. i hetman lit.

monasterium (S. Laurentii Levitae) (Tiniec)

9. Kościoł (praepositura) koło Kalisza w dyjec. gniezn. zał. r. 1209 z Mieczysław III; a podług innych r. 1180 osiedli tu Benedyktyni z Wrocławia na miejsce cysterśow. (filia Tyńca)

monasterium (S. Andreae Apost.)

10. Jeżow (w dyjec. gniezn) praepositura

Tiniec Praepositura (S. Jacobi Apost.)

11. Tuchow (w dyjec. Krak.) zał. r. 1468 Maciej Skawinka opat tyniecki. (filia Tyńca)

12. Wrocław (w dyjec. wrocław.) zał. r. 1139 Piotr Włast-Dunin namiestnik wielkopolski; sprowadziwszy zakonników z Tyńca – suprymowani r. 1180 przenieśli się do Kościoła.

F około r. 1573 zniesione przez Księcia Cieszyńsk. r. 1631 Benedyktyni z Tyńca odebrali nazad sam Kościoł bez dobr

(Tiniec)

13. Orłów (opactwo) w dyjec. wrocł. zał. 1268 Władysław xiążę opolski – osadziwszy zakonników z Tyńca. (filia Tyńca) F

14. Lubusz (czyli Lubiąż) (w dyjec. wrocł.) zał. r. 1044 Kazimierz I Mnich Król polski sprowadziwszy zakonników z Kluniaku r. 1195 suprymowani (r. 117[illegible] osiedli cysterśi)

Wąwolnica.

Tiniec (Praepositura S. Nicolai)

15. Uniejow (Praepositura) (w dyjec. gniezn.) zał. r. 1370 Jarosław Skotnicki arcyb. gniezn. – sprowadziwszy zakonników z Tyńca (filia Tyńca)

19. Poszwitunie probostwo na Żmudzi należące do Starych Trok supr. 1832 (dyjec. żmudzk.) fund. 1755 Andrzej Jasiński i Kołłątaj.

podł. Szczygielsk. S. (Anuntiationis B. V. Mariae) r. 1774 tylko monasterium 1410 – prędzej Tiniec fundac. r. 1410 (podł. Długosza) [czyli raczej] 1410

16. Stare (Troki) (opactwo) w dyjec. wileń. zał. r. ~~1410~~ 1405 Alexander Witold wielki xiążę litewski sprowadziwszy z Tyńca zakonników supryn. ~~1804~~ ~~1844~~ 1844 (ob. Szczygielski Series)

10. ~~Lnsk~~ Karolin (Cystersow?)

~~Karówka~~

17. Minsk (probostwo) należące do Nieświeża supr. 1832 ~~f. Anna~~ Stetkiewiczowa w XVII wieku

18. Pułtusk.

Benedyktyni

Zakon ten założony około r. 521 (podług niektórych zaś dopiero r. 534); reguła ich potwierdzona r. 594, uległa reformie r. 910. – Sprowadzeni do Polski przez Mieczysława I r. 965. – Dzielili się w Polsce na 2 Kongregacyje: 1) Cassinensis (wiodąc początek z klasztoru Monte-Cassino we Włoszech) której główną siedzibą był klasztor na Łysej górze; i 2) Cluniacenses (wiodąc początek z klasztoru reformowanego już Clugny we Francyi) której główną siedzibą był klasztor w Tyńcu. – Dopiero r. 1709 d. 22 maja (za staraniem Krysztofa Sz Nireckiego opata Świętokrzyskiego, połączyły się wszystkie klasztory w jedną prowincyą (Congregatio Benedictino Polona sub titulo S. Crucis) na wzór kongregacyi bawarskiej – którą to prowincyję polską papież Klemens XI osobną bullą (Romae d. 16 Aprilis 1712) potwierdził. Przez to połączenie przyjęła prowincya polska habit i regułę klasztoru tynieckiego i obierała co 3 lata na generalnej kapitule nowego prowincyała (Praesidens generalis)

supr. 1819 (1822)

podług ~~Wojcie~~cha Płockiego fund. r. 1006

1. Łysa gora czyli Swięty Krzyż albo Góra Swięto-Krzyska (Monasterium Calvo-Montanum sub tit. S. Crucis) Calvi Montis Opactwo w dyecezyi Krakow. fund. r. 1005 przez Bolesława Chrobrego Króla polsk. na prośbę S. Emeryka węgier. Królew. — Wisław herbu Zabawa nadał temu Klasztorowi dobra. — Kolonia Klasztoru Monte-Cassino. Do tego Klasztoru należały probostwa (Praepositurae):

a) Wąwolnica (residentia) r. 1458 Kazmierz Jagiellończyk nadał to probostwo Benedyktynom (praepositura)

b) Koniemłoty r. 1493 wcielił Fryderyk Kardynał Benedyktynom

c) Słupia stara ~~i nowa~~ (praepositura) (probostwo) ~~i plebania~~ nadał r. 1472 Paweł II papież (praepositura)

d) Wierzbnik fund. 1652 Komornicki Hieronim Michał (opat praepositura

e) S. Michała w Słupi nowej (Kościoł szpitalny fund. Michał Maliszewski opat około r. 1600. (kapellania) (praepositura)

supr. 18. Kwiet. 1819.

2. Sieciechow (Monasterium Sieciechoviense sub tit. Assumptionis B. V. Mariae) Opactwo w dyecezyi Krakow. fund. r. ~~10~~ 1010 przez Bolesława Chrobrego Króla polsk. i Sieciecha wojewodę Krak. herbu Topor. Uposażyli ten Klasztor później: Henryk xiąże Sandomirski, hr. Jaxa herbu Gryf i hr. Krzywosąd. — Kolonia Klasztoru Monte-Casino. — Do tego Klasztoru należały probostwa:

a) Sieciechow miasto (ad S. Laurentium) r. 1502 przez Fryderyka Kardynała oddane probostwo Benedyktynom. — z filią w Brzeźnicy.

b) Radom miasto (ad S. Mariam) (Cella B. Mariae) nadane r. 1222 przez Iwona bisk. krak. Klasztorowi Sieciechowsk.

c) Łuchaczów miasteczko (praepositura) (dawniej wieś zwana Łączna Mniska r. 1527 obrocona na miasteczko Łuchaczow) fund. 1527 przez Macieja opata Sieciechowskiego (praepositura)

d) Brzeźnica (praepositura) 1789

e) Stężyca (szpital)

supprym. 1822.

fund. około 1006 przez Bolesława chrobrego reformowany r. 1044 supr. 1816 1815

3. Tyniec (Archicoenobium Tynecense sub tit. SS. Petri et Pauli) Opactwo Komendataryjne w dyecezyi Krakow. fund. r. 1044 Kazmierz I Mnich Król polsk. — Kolonia Klasztoru Kluniackiego. — Opat bywał Kanonikiem Katedr. Krak.; Zakonnikom od r. 1596 pozwolono nosić właściwy habit Kluniacki i mucety co ... XII r. 1739 potwierdził.

Do tego Klasztoru należały:

a) Orłow (opactwo) na Szląsku. fund. 1268 — Władysław xiąże opolski supr. 1573

a^a) Stare Troki (Opactwo)

b) Mogilno Klasztor fund. 1065 (~~monasterium~~ ad S. Jacobum)

c) Tuchow probostwo (z Klasztorem) fund. 1468

d) Kościoł czyli Kościelna wieś, Klasztor f. 1209 (monasterium)

e) Uniejow probostwo w dyec. gniezn. (ad S. Nicolaum) (Praepositura) fund. r. 1370 Jarosław Skotnicki arcyb. gniezn. — Kolonja z. Tyńca.

4. Płock (Monasterium Plocense sub tit. S. Adalberti ep. et mart.) Opactwo komendataryjne w dyecezyi płockiej, fund. około r. 1000 przez Bolesława Chrobrego Króla pol. i Gaudencyusza czyli Radzynia (podł. Encykl. r. 1015) herbu Poraj arcybiskupa gnieznień. (podług Załaszowskiego Nicol: Jus regni Polon. 1699) — a podług Szczygielskiego dopiero r. 1270 przez Jana Księcia Mazowieckiego (?). — Do tego Klasztoru należały probostwa: — fundow. 1166 Werner bisk. płock. h. Poraj

podług Płockiego f. 1179 ~~Wit~~ z Chotla biskup płocki

podł. Encykl. sprowadził 1166–1170 bisk. Werner benedyktynów. R. 1781 przeniesieni do Kollegium pojezuickiego w Pułtusku supr. 1864

a) Bielsk ~~x~~ (Bielsensis) f. 1322 Floryan bisk. płocki

b) Rawa mazowiecka (ad S. Spiritum) (praepositura) w innej dyec.

c) Szczepankowo (praeposit.) dyec. płock. ~~w innej~~ dyec. fund. Werner herbu Poraj bisk. płock.

d) Przybyszow (praepositura Przybyszoviensis) dyec. warszaw. ~~w innej dyec.~~

e) Łęntowo (praepositura Lentoviensis) w innej dyec. płock

f) Żamsk (praepositura) w dyec. płock.

g) Jeziorkow (praeposit.) Ozorków

h) Wyszymierzyce miasteczko (praeposit.)

i) Kempno ~~praeposit~~ (residentia)

k) Sokołowo (capellania)

l) Radzymin (residentia)

n) Goszczyn (ad S. Crucem) (praeposit.)

5) Mogilno (Monasterium Mogilnense sub tit. S. Joannis Evang.) Opactwo w dyecezyi gnieznień., fund. r. 1065 Bolesław Śmiały Król polski. – Kolonia Klasztoru tynieckiego. – Do tego Klasztoru należały probostwa:

- a) Wojcin (curatia)
- b) Strzelno ~~a~~ ce (praepositura)
- c) Bilok (praepositura)

6) Lubiń [Lubień] (Monasterium Lubinense sub tit. Nativitatis B. Mariae V.) Opactwo ~~komendataryjne~~ w dyecezyi poznańsk., fund. r. 1075, czyli właściwie r. 1113 (podług dyplomatu) Michał hrabia z Krzywina herbu Habdank. filia Kurniaku. – Do tego Klasztoru należały probostwa:

podług Płockiego fund. Kazmierz Mnich Król pol. 1044 nad Odrą (może Leubus?) podł. Długosza fund. 1113 Michał hr. z Krzywina herbu Habdank.

Jeżow Klasztor fundowali Książęta mazowieccy około r. 1180.

- a) Jeżow z Klasztorem (w dyec. gniezn.) f. 1250 Książęta mazow.
- b) Stary Gostyń (praepositura) (w poznańsk.)
- c) Chojnaty (praepositura Hoynatensis)
- d) Kiszow (praepositura Kissoviensis
- e) Dalew (praepositura)
- f) Gorka lubińska (praepositura)
- g) Siemow O. (pozn.) praepositura
- Łosioł (residentia)

7) Troki stare (Monasterium Trocense sub tit. Annunziationis B. Mariae V.) Opactwo, w dyecezyi wileńsk., fund. r. 1410 Alexander Witold Wielki Xiążę Litewski. – Kolonia Klasztoru Tynieckiego. supr. 1842 – Do tego Klasztoru należały probostwa:

Wiekszenie f. 1754 P. Piłsudzki; przeniesieni 1755 do Poszołtuń przez Andrzeja Jasińskiego i Kołłątaja, supr. 1832.

- a) Poszołtonie [Poszołtunie] (praeposit.) (Łabankoztusie) w dyec. żmudzk. f. 1755
- b) Pissuny, właściwie dziś Liwoszany (z cudown. obrazem N. P. Maryi) w dyecezyi wileńskiej

8) Horodyszcze (Monasterium Castri Cassinensis seu Horodiscense sub tit. S. Annae) Opactwo w dyecezyi wileńskiej (milę od Pińska), fund. r. 1659 Jan Karol Kopeć wojewoda trocki. Klasztor wymurował Stanisław Kieszkowski opat r. 1774. – Kolonia Klasztoru Monte-Cassino.

9) Nieswież (Monasterium Nesvisiense tit. S. Crucis) Opactwo w dyecezyi wileńsk. (pół mili od miasta Nieswieża), fund r. 1673 d. 30 sierpnia Michał Kazimierz ~~Alexander~~ Książe Radziwił podkanclerzy i hetman w. lit. ~~marszałek~~ w. lit., a dokończył syn jego Karol Stanisław Radziwił ~~podkanclerzy i hetman w. lit.~~ – Kolonia Klasztoru w Horodyszczu. – Do tego Klasztoru należało probostwo:

a) Mińsk fund. r. 1700 Anna Steckiewiczowa chorążyna mińska ~~w. XVIII w.~~ (praepositura)

10) Kościoł czyli Kościelna wieś (Monasterium particulare Koscielnense sub tit. S. Laurentii Levitae). Probostwo w dyecezyi gnieźnieńsk. (pod Kaliszem) fund r. 1180 ~~1209~~ Mieczysław III Książe polski – a podług innych osiedli tu r. 1180 w miejscu Cystersow Benedyktyni z Wrocławia (gdzie ich r. 1139 Piotr Własť Dunin fundował) wypędzeni. – Przywileje tego Klasztoru potwierdził r. 1278 Przemysław Książe Wielkopolski i r. 1467 Kazmierz Jagiellończyk Król polski. – Kolonia Klasztoru Tynieckiego. (Praepositura

podł. Encyklop. fund. 1370 Jarosław Skotnicki arcyb. gnezn.

11) Jeżow (Monasterium Jezoviense sub tit. S. Andreae Apost.) Probostwo w dyecezyi gnieznienskiej (Praepositura) fund. 1100 Książęta Mazowieccy.

11. Tuchów (Praepositura Tuchoviensis sub tit. ad S. Jacobum Apost.) Probostwo w dyecezyi krakow. fund. r. 1468 Maciej Skawinka Opat tyniecki (Praepositura) – supr. 1816.

12. Orłów dyec. wrocł. Opactwo (filia Tyńca) fund. 1268 Władysław xiąże opolski – supr. 1573.

13. Wahlstadt dyec. wrocł. (prepozytura opactwa czeskiego w Braunau) fund 1703 x. Ottmar Zink opat brzewnowski – suppr. 1810.

182

O żywocie i cudach S. Benedykta Opata, wielu zakonow w Kościele Zachodnym sławnego patryarchy Traktat. Przytym Swiętey Scholastyki Xiężni, Swiętego Maura Opata, Swiętego Placyda Opata i M. Żywoty i cuda, od starodawnych Pisarzow po Łaci: nie pisane: a teraz na Polski ięzyk przez W. X. Stanisława Szczygielskiego, Opata Trockiego, Zakonu S. Benedykta przełożone, y do druku, w Wilnie, w Typografiey Soc. Jesu Roku Panskiego 1683 podane. 4to K. 4 str. 268 i 5.
z drzeworytem niezgrabnym S. Benedykta in 4to

<u>Benedyktyni</u> (podług Rubrycelli) założeni około r. 521, reguła ich potwierdzona r. 594 – przybyli do Polski r. 965 – r. 1708 za Klemensa XI utworzono z klasztorów jedną prowincyę polską (Congregatio Benedictino-Polona sub invocatione S. Crucis).

R. 1764 były między innemi Monasteria: Jeżow, Kosnos Radom. – Praepositurae: Koniemłoty, Starostupia, Nowo-stupia, Wąwolnica, Uniejow, Chojnatensis, Kisso-viensis, Wierzbno, Radom, Starogorc. Siem. Dąbr., Tuchow, Radom

Klasztory zaś Benedyktynek: Staniątki, Radom, Wilno i Sakramentki w Warszawie.

R. 1863 był klasztor Benedyktynów w Pułtusku i Sakramentek (moniales a perpetua adoratione SS. Sacramenti) w Warszawie.

Anniversarii dies in monasterio Staniątecensi:
12 Martii Andreae episcopi plocensis fundatoris
19 Martii Clementis Castellani Cracov.

~~Albrychowicz~~ (cas) ~~Fortunatus~~ prior tinecensis: Stylus aureus ab avitis Starzenskiorum armis subtilis Lucae Francisci Starzenski (‡) lubinensis monasterii prioris dum in Univ. Crac. S. Theol. Dr. renuntiaretur e ~~Cella~~ in Petra tynecensi exaratus 1752 d. 9. Novembris. Cracoviae typ. Michael. Joseph. Anton. Dyaszewski: fol. k. 10 styl. lapid.

184

I.

e Heilmittellehre.

f. 8.)

185

1751 d. 3 Aprilis. Bartoszewski Stanisław Benedykt Opat tyniecki instalowany na Kanonią Krakowską.

Bogusław Boxa Radoszewski Opat Św. Krzyski
mianowany biskupem Kijow. d. 15 Marca 1619 po
śmierci Krzysztofa Kazimierskiego

186

187

Derhof Jan Kazimierz Opat
mogilski. Tłomaczył Franciszka
Salezińskiego Via ad caelum
po polsku (za Sobieskiego)
+ 20 Junii 1697 Romae

188

Trocki opat 1777 Benedykt Falencki

1792

1787 Ludwik Dydziński

Tomek děje rakouské.

— krátká mluvnice.

Tomíček pravopis český.

Auf feste Rechnung:

Tomíček mluvnice česká.

Ort: Datum:

Von F. Tempsky in Prag verlang

Jireček Čítanka pro první t

Čelakovský čítací kniha II.

Jireček Čítanka pro třetí tř

Jakielski Cantius abbas trocensis } 1752.

189

wspólżany przez Krasińskich

190

Kiełkowski Wojciech opat Nieświeski benedyktyn.
+ 10 lipca 1788 w Sieciechowie mając
54 lat

Kiełkowski Stanisław opat lubieński
+ 18 listop 1814.

191

Fryderyk Kryszof
Manteuffel Kiel pińsk.
opat Sieciechowski
† 21 Sept 1739.

1741 Tyniec
prior Sylvanus
Trzciński
Troki Joannes
Lantius Jakielski
abbas

Mehwerz: praeposi-
tura Minsk

192

Erasmus (Mydlarz) de Cracovia Abbas
Clarae tumbae ab a. 1522 Episcopus
Laodicensis, Suffragan. Cracov. +
6 Decembr. 1546. (propinquus Zasańskich

1492 Com. hiem.
Nicolaus et Leonardus Miskowski
fratres de Bestwina
Erasmus Johannis Bek de Cracovia
Georgius Georgii Mornsteyn de Cracovia

Nosek czyli Kopkowski h. Rawicz

Andreas abbas Tinecensis cum conventu concordem cum Magistris Univ. Cra-ratione lanei per ol. Stanislaum Bukay kmethonem de Prandnyk pro ecclesia s. Nicolai legati.

In Tyniec d. 8 Martii 1482. No 6049 193

---

andreas Rosza de Borzyszowice Praepositus Lanciciensis cum Stanislao Przedbor proconsule Cracov. arbitri arbitratores compositionem inter Magistros domus majoris Artistarum Univ. Crac. et Joannem Mrozek Sartorem occasione erectionis muri

Cracoviae d. 12 Julii 1483. No 5596.

mcclxij

Kazm. W. villa ~~duben~~ 13. fer. 5a

post dom Quasimodo

Joannes de Czyzow

Crac fer. 6a post Ascensionis

1449. No 1137.

194

Potocki Teodor bisk. warmiński
został 1722 opatem tynieckim
po Stanisławie Szembeku

1627 relig. Nicolaus Szczygielski ord. S. Benedicti 195
miał wieś Szczygły w wojew. lubelsk. powiecie
Fikowskim

Przygielski Stanisław 196

1) Aquila Polono-Benedictina. Cracoviae in off. vid. Fr. Caesarii 1663. 4.to k. 4. str. 376. k. 10.

2) Tinecia seu historia monasterii Tinecensis. Cracoviae ex off. Schedeliana

197

Szczygielski Stanislaus Ord. S. Benedicti Abbas Troiensis Praepositus Brosunensis praepos. Lubhov. 1663 – magister novitior 1661 – Phil. Doct.

1) Aquila polono Benedictina Crac. 1663. 4º +
2) Adorea mariana. Vilnae 1677. 8º Jocher 6573.
3) Catechismus monasticus. Crac. 1668. 12º + et X. h. 79. Jocher 6190. et 7690.
4) Calendarium Benedictinum Crac. 1663. 12º + X. h. 82.
5) Demonstratio catholica Lobkowitz. Crac. 1665. 12º + X. h. 77.
6) Novus Proteus Jesus. Cracoviae 1664. 8º +
7) Responsio modesta ad Olszowski Quinquaginta singularia 4º Jocher 7931.
8) Series abbatum Troiens. Crac. 1668. 4º +
9) Tinecia. Crac. 1668. 4º +
10) Pharus Benedictina Vita S. Benedicti. Crac. 1669. 4º +
11) Illibatae Virg. Lubhoviens. symbola Crac. 1661. 8º +
12) Liber penthicus. Vilnae 1681. 4º

Ob. Jocher 8338. II 77. 2956. 6593. 7932.

13) Reguła S. Benedykta. Wilno 1677. 8º + (pod Benedykt)

Liber penthicus (πενθικος = żałosny) na pierwszych 4 kartach: 1) tytuł a na odwrocie oświadczenie iż to pismo de miseriis regularium sub commenda existentium jest odpowiedzią na: Quinquaginta singularia Patronatus Regum Poloniae (podobno Olszowskiego) 2) Justus dolor gravissimis damnis, quae per Commendatarios sacri religiosorum caetus patiuntur expressus a Mag. Stan Bieżanovio Phil. Doct. Coll. min. (wiersz) 3) Epigrammata (na pochwałę autora) Stanislai a Matre Dei P. S.

4) Epiphonema poeticum (wiersze na pochwałę autora) Sigismundi Zdrowski S. Th. M. Prioris Trocensis
5) Approbatio.

Szczygielski Stanislaus.   198

Calendarium Benedictinum e Menologio Sanctorum, Beatorum atque Illustrium eiusdem Ordinis Virorum excerptum. In quo celebriorum Instituti Benedictini personarum nominatenus, per dies singulos anni totius breviter recensentur. Cracoviae, in officina typ. Schedeliana 1663. 12º K. 12 str. 272. ded. Nicolao Oborski episcopo laodicensi, Archidiacono et Officiali generali Cracov.... S. Szczygielski praepositus Tuchov.

Catechismus monasticus sive Regulae S. Benedicti Synopsis analytica in gratiam religiosorum omnium sub eadem Sacra Regula militantium edita, studio, impensisque P. Stanislai Sczygielski Ordinis S. Benedicti. Cracoviae apud haeredes Schedel. S. R. M. Typog. 1668. 12º str. 130.

Dębołęcki

przewagi Elearów

Wyd. Potanowskie 1830

199

R. 17~~11~~ 09 po śmierci Jerzego (Hieronima) Księcia Lubomirskiego gdy zawakowała Komenda Opactwa Tynieckiego, Kompetował o takowe Stanisław Szembek arcyb. gniezn. Król August II dał mu prowizyją na takowe ex castris ad Bronisław d. 28 Septemb. 1709.

1745 Krzysztof Szembek prymas opat tyniecki
Mich. Kunicki sufrag. krak. opat ~~krak~~ mogilsk.
Gerard Pastoriusz op: szczyrzycki
~~Łaszewski op. jędrzejowski~~
~~Bro~~
Małachowska Katarz. ksieni cyster stanisł.
Szembekowna Teresa ksieni norbert krak.

44²/

R. 1745 Kontynuacya Konjektur o Komecie

g.

rzneien zu verschreiben. Heidelberg, 1786. in-

)

Foryani Felicjanus przeor benedykt. w Tuchowie † 1821.

201

ilfst 1-300 zalecanie

202

Piotra Crescentyna O pomnożeniu y rozkrzewieniu wszelakich pożytkow ksiąg dwoienaście.

Z drukarniey Stanisl. Scharffenberga 1571 fol. z drzeworyt.

O okonczenie ksiąg dwanastym.

Posag to jest Zbior rzeczy Kosztownieyszych i osob zakonu S. Benedykta, przez X. Jana Węgrzynkowica Bobowczyka

W Jarosławiu z drukarniej Jana Szeligi 1623. fol. 3 ilgsc.

po fl 1 408 drugi

Cz...

Abraham Szykel
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] Wyrstad
[illegible] i niedzielnych [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Karolina
Ullman
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
Ulrycht
[illegible] [illegible]

203

1: Zdrowski Jan Chryzostom Zygmunt: (zakonu S. Benedykta przeor trocki) : Pektoralik duchowny dla Panien zakonnych pod regułą Świętego Benedykta żyjących sporządzony od iednego Kapłana tegoż Zakonu. W Wilnie w druk. Akademick. Soc. Jes. (1681). 12mo Kart 73 (tytuł kalendarz i approbata) str 524 (Książka do nabożeństwa mająca w górze napis: Godziny (12) w Koncu: Perpendykuł pokazuje powinności zakonne.) i Kart. 7 (Regestr i Omyłki)

(Benedyktynki miały w Wilnie Klasztor n. S. Kateryny r. 1681)

Ziegler Gregor Thomas
ur. 7 marca 1770 w
miasteczku Kirchheim w Szwa
bii wstąpił 1791 w klasz
torze Wiblinger, wyświę
cony 1793 profesor w Kon
stancyi i Freyburgu – w
Tynćcu w Krakowie w
Liceum w Linc i w uniw
wieden. r. 1822 bisk
tarnow, r. 1827 w
Linz

+ 15 April. 1852

205

Erectio et institut. Congreg. Benedict. Polonae a Clemente P. XI. Romae 1712 4o.

Congregatio
Benedictino - Polona
Abbatum Praelatorum
et Monachorum
sub regula S. Benedicti
militantium
in prov. S. Crucis
a Clemente XI erecta
A. 1774
wydał Isidorus Schwartz
prior tyneensis

Ner bieżący *Teka* *L*

Przedmiot	Rodzaj roboty	Rysownik

Litera *Ner w tece*

...sownik	Rytownik	Format	Rok i miejsce wydań

...na rycinie.

207

Congregatio benedicto-polo
na abbatum praelatorum
et monachorum in
monasteriis Sti Benedicti
Cracoviae przez Xdza
Chylińskiego 1768
p. Lewandowski

Benedyktyni

Papież Klemens XI (Romae d. 22 Maji 1709 zezwolił na utworzenie: Congregationis Benedictino-Polonae sub invocatione S. Crucis - na prośbę Chrystyna, Stanisława Mieckiego opata Świętokrzyskiego.
Do tej Kongregacji należały klasztory:

1. Calvomontanum S. Crucis.
2. Sieciechoviense Assumptionis B. Mariae V.
3. Tynecense SS. Petri et Pauli Apost.
4. Plocense S. Adalberti Ep.
5. Mogilnicense S. Joannis Evang.
6. Lubinense S. Mariae.
7. Trocense S. Mariae.
8. Horodescense S. Annae.
9. Nesvisense S. Crucis.

na wzór Congregationis Bavaricae.

Ob. Sanctissimi D. nostri Clementis divina providentia Papae XI erectio et institutio Congregationis Benedictino-Polonae sub invocatione S. Crucis, per literas Apostolicas in forma Brevis. Ex praevio Sacrae Congregationis Eminentissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium specialiter deputatae Decreto. Ad Supplicationem P. Christini Stanislai Miecki Abbatis Monasterii S. Crucis Calvo-Montani, personaliter in Urbe constituti nomine monasteriorum et monachorum Ordinis S. Benedicti Regni Poloniae et M. D. Lithuaniae. Romae 1712 Typis Reverendae Camerae Apostolicae. (druk zdaje się w Polsce)
4to K. 1 (tytuł) str. 1-73. (od str. 11-71: Consti-

tutiones Congregationis Benedictino-Polo:
nae S. Crucis - t.j. Reguła i Ustawy zakonn)

Sanctissimi D. nostri Clementis Papae XI Erectio et institutio Congregationis Benedictino Polonae sub invocatione S. Crucis per literas apostolicas in forma Brevis... ad supplicationem Christimi Stanislai Mirecki Abbatis Calvomontani. Romae typis Camerae Apostolicae 1712. 4to str. 75

Breve Klemensa XI (Romae d. 22 Maji 1709) ustanowiło Congregationem sub uno primario Capite ad instar Bavaricae in regno Poloniae et Lithvaniae do której należały klasztory

1. S. Crucis Calvomontanum.
2. B.V. Mariae Assumptionis Sieciechoviense.
3. SS. Petri et Pauli Tynecense
4. S. Adalberti Plocense
5. S. Joannis Ap. et Ev. Mogilnicense
6. S. Mariae Lubinense
7. S. Mariae Trocense
8. S. Annae Horodescense
9. S. Crucis Nesuisense.

dalej Constitutiones Congregationis Benedictino Polonae sub invocatione S. Crucis. potwierdzone Romae d. 31 Januarii 1712 na wzór Monte-Cassino i Bawarji pag. 13-73.

210

Regula błogosławionego y Boga upodobanego Oyca Benedicta S. na Polski ięzyk pilnie przełożona, ktorą sprawuią, naprzod Bracia zgromadzenia świętego Swiętey Justyny Padewskiey, a od Klasztoru ktory samże Benedict S. założył Roku Bożego 528, zowią się de Monte Cassino. Potym iey też poniekąd używaią Zakonnicy Ordinis Cisterciensis. W Krakowie w druk. Andrzeja Piotrkowczyka 1597. 4to

(Sign. A – S2)

ded. Józefowi Wereszczyńskiemu bisk. kijows. opatowi Sieciechow.... Lublini ipso die S. Mathiae Apostoli 1597. Sebastyan Czerny

Reguła S. Ojca Benedykta. Kraków 1606. 4to

Regula S. Benedicti et Constitutiones Congregationis Eremitarum Camaldulensium. Cracoviae 1674. 4to

211

Regula S. Benedicti et Constitutiones Congregationis Eremitarum Camaldulensium Montis Coronae visae et approbatae a Summo Pontifice Clemente IX. Cracoviae ex typ. Jacobi Mościcki 1674. 4º. K. 4 str. 249. 2. i K. 20½.

Reguła S. P. Benedicti cum declarationibus et constitutionibus Patrum Congregationis Casinensis itemque Constitutionibus Congregationis Benedictino-Polonae ac Bavariae collectis curis et studiis P. Venceslai Ziołkowski Ord. S. P. Benedicti Professi Tynecensis. Vilnae typis Basilianis 1792. 4º.

Reguła S. O. Benedykta z Tarnowskiego na polski język teraz pilniej niż kiedy przełożona (przez Stanisława Szczygielskiego Opata Tynieckiego). Wilno w druk. OO. Franciszkanów 1677. 8º. K. 2. str. 235. i 6. i rejestr K. 4.

Reguła S. O. Benedykta z Tarnowskiego przetłomaczona. Kraków 1606. 4º.

(są też tłomaczenia Klonowicza i Żołądkowicza)

Reguła S. O. Benedykta ... Wilno, w druk. Akadem. 1856. 8º. 1606 w Krakowie str. 180 i rejestr.

212

Regula S. P. Benedicti Abbatis Monachorum Patriarchae cum Declarationibus et Constitutionibus Patrum Congregationis Cassinensis, itemque Constitutionibus Congregationis Benedictino-Polonae ac Bavaricae Additisque nonnullis Constitutionibus Summorum Pontificum in unum volumen collatis curis et studiis P. Venceslai Ziołkowski Ordinis S. P. Benedicti Professi Tynecensis Congregationis Benedictino-Polonae, Poenitentiarii Monialium Ulnensium ejusdem ordinis. Ulnae typis Basilianis 1792.

4º K. 9 str. 397

Provincia Polska potwierdzona przez Klemensa XI d. 22 Maji 1709 sub Congregatio Benedictino-Polona sub invocatione S. Crucis

Calvo mont. Sieciechow Tynec Płock, Mogilno Lubin Troki, Horodyszcze, Nieswiz

Demonstratio catholica ad omnes orthodoxae fidei controversias decidendas clarissima autore R. D. Joanne Caramuele Lobkowitz ordinis S. Benedicti olim Abbate Pragensi in Boëmia, nunc episcopo Campaniae in Italia quam ex autoris manuscripto desumptam, bono publico, imprimendam curavit R. D. Stanislaus Szczygielski Praepositus Ruchoviensis O. S. B. Crac. apud haeredes et successores Lucae Kupisz S. R. M. Typog. 1665. 12º

Szczygielski podczas wojny był w Pradze gdzie 2 lata był u Lobkowica opata Monseratens

Dzieło p.

cgzemplarz
jest czysty

tomów wolumínów

pożyczyłem z Biblioteki c. k. Uniwersytetu, takowe zwrócę w ciągu tygodni przyjmując **odpowiedzialność** za wszelkie uszkodzenie go, zakreślenia lub dopiski.

Kraków dnia 18

Ulica Dom Piętro

Godność Imie Nazwisko

Data | Nazwisko pożyczającego:

Nazwisko ręczyciela:

Tytuł dzieła.

K. 12 i p. 144 z rycina tytułowa ded. Stephano Kobierzycki abbati Trocensi . . . . S. Szczygielski pod nim Nowiciat w Oynau

Reguła błogosławionego y Bogu
upodobanego Oyca Benedykta S.
na język polski pilnie przełożona
Kraków, w druk. Andrz. Piotrkow:
czyka 1597. 4o Sign. A–S.
Tomasz Sebast. Klonowicz ded
Józefowi Wereszczyńskiemu bisk. Kijow.

Zwierciadło człowieka chrześciańskiego
które ma w sobie rozmyślania na
każdy dzień przez cały tydzień wiodą:
ce człowieka do uznania samego
siebie i poprawy żywota, przedtem
z hiszpańskiego na włoski, a teraz nowo
z włoskiego na polskie przełożone i powtóre.

już wydane przez jednego Kapłana
Soc. Jesu. (na Koncu) w Poznaniu w
drukarni Jana Wolrhaba 1585.
12º str. 471. 30. ded. Katarzynie
Opalińskiej marszałk. w. Kor. 1577.

214

Reguła świętego Ojca Benedykta z Łacińskiego na polski język teraz pilniej niż kiedy przełożona. W Wilnie w drukarni OO Franciszkanów 1678.
8º. Kart 2. str. 235.
Tłomaczył Stanisław Szczygielski opat tracki.

215

Reguła S. O. Benedykta Wilno 1756.
gor

Jeg

Hist

Benedyktyni

1. Klasztor S. Krzyża na Łysejgórze fund. 1006 Bolesław Chrobry, sprowadziwszy zakonników z Kassynu.
2. Sieciechow fund. 1010 Bolesław Chrobry, hr. Sieciech herbu Topor i hr. Krzywosąd
3. Tyniec fund. 1044 Kazmierz I sprowadziwszy zakonników z Kluniaku, których pierwszym opatem był Aaron (który Lubień miasteczko nad Odrą oddał na klasztor Benedyktynom) Stanisław Lubieński nominat Łucki był 56tym Opatem tynieckim (w r. 1623)
4. Lubień w Wielkiej Polszcze nad Odrą, fund. 1044 Kazmierz
5. Mogilno f. 1065 Bolesław Śmiały.
6. Płock f. 1079 Wit z Chotla bisk. płock.
7. Kościelna wieś pod Kaliszem f. 1209 Mieczysław syn Bolesława Krzywoustego.
8. Stare Troki fund. Witold Xiąże Litewsk.

Benedyktynki

1. Staniątki fund. 1200 Klemens Kasztelan Krak. z żoną Wiesławą; pierwszą Xienią była ich córka Wizenea.
2. Chełmno fund. 1265. } oba przyjęły Reformację r. 1605 za biskupa chełmińsk. Wawrzyńca Gembickiego
3. Toruń fund. 1415. }

4. Nieśwież
5. Żarnowiec w Kujawach
6. Lwów
7. Jarosław
8. Lublin
9. Sandomierz

} reformacyi Chełmińskiej.

Błogosławieństwo Zakonu S. Benedykta opata wielkiego, Wywodami iasnymi wstawione przez W. X. Woyciecha Płockiego Zakonu s. Benedykta, Konwentu Tynieckiego Przeora y Custosa. ... W Krakowie, W Drukarni Franciszka Cezarego, Roku 1623. 4to

K. 6, str. 180

ded. Annie Cecyliey Trzcińskiey, Zakonu S. Benedykta Xieni Staniąteckiey ...
x. W. Płocki.

217

Lubiń w dyec. pozn. Klasztor i opactwo (S. Leonardi) Benedyktynów fund. 1113 Michał krabia na Górze Skarbek Kasztelan, Krzywiński, sprowadziwszy zakonników z Kluniaku; r. 1140 Piotr Dunin ze Skrzyn: na wymurował Kościół na miejscu drewnia: nego – supprymowany r. 1816.

Do Klasztoru tego należały:

Jeżew (miasteczko w województwie rawskiem) pre: pozytura (S. Andreae) nadana Klasztorowi lubińskiemu przez Konrada i Ziemowita Książąt mazowieckich; potwierdzone r. 1278 przez Bolesława Księcia mazowieckiego

Chojnaty probostwo (w wojew. rawsk.) należały pierwotnie do Jeżewa, supr. 1801 przez rząd pruski.

Stary Gostyń probostwo

Kiszew probostwo

218

Benedyktyni (na Szlązku)

1. Wahlstadt pod Lignicą (Prepozytura ~~klaszt~~ opactwo ~~Opatw~~ Braunau w Czechach) fund. 1707 x. Ottmar Zink opat brzewnowski (supr.)

2. Orłow (w Szlązku austriack.) Opactwo (filia opactwa w Tyńcu) fund. 1268 Władysław xiąże Opolski supr. 1573.

Benedyktynki:

1. Liebenthal (Opactwo) fund. 1221 Jutta de Liebenthal

2. Lignica (Opactwo) (Corporis Christi) fund. 1348 Wacław I książę lignicki poświęcał r. ~~8~~ 1348 Przecław bisk. wrocław. – r. 1540 przesiedliły się zakonnice do gmachu klasztoru Dominikanów który r. 1277 Bolesław łysy załozył.

3. Striegau (Opactwo) fund. 1307 xiężna Beatryxa.

R. 1774 Kongregacya benedyktyńsko polska liczyta

opactw 9,

klasztorów 3

zakonników 277.

Opactwo Tynieckie 1774 liczyło 44 zakonników

Opat: Florian Amandus z Janowka Janowski ur. 28 kwietn. ~~[illegible]~~ 1725 wstąpił do zakonu 1745, profes 1746, wyświęcony 1749, opatem obrany 1762

Praepositus: ~~Przeo~~ Józef Damian Sadowski opat orłowski

Prior Isidor Schwartz

Zakonnicy: Gregorius Hebanowski profes 1731

Felicianus Toryani ur. 1746 prof 1763,

Antoni Chmurzeński ur. 1745, prof. 1764 (prebendarz w Bolesławiu? [illegible])

Lucas Barsch ur. 1740, prof. 1764

Tadeus Lichocki ur. 1750.

Andreas Antkwicz ur. 1747 d. 3 Maji, professus 1769, sacerd. 1775

Opat tyniecki: Benedykt Nepomucyn Falęcki ur. 7 Apr. 1725, wstąpił 1744, profes. 1745, opat od 19 lipca 1766

Opat horodyski: Stanisław Mikołaj Kieszkowski ur. 1736, wstąpił 1756, opat od 1772

Opat Nieświeski: Stanisław Wojciech Kieszkowski ur. 1734, wstąpił 1752, opat od 1774

Woroniec Antoni Arnolf wstąpił 1758 (autor)

Zmarli

Sylvanus Trzciński w Tyńcu + 30 Januar 1769

Fortunat Albrychowicz opat orłowski proboszcz tuchowski + 27 maji 1769 mając professji 33.

Franciscus Kikulinus + 1771 w Tyńcu

Walenty Michał Żółtowski opat płocki + 1772 d. 18 April. ~~maji~~ mając lat 98 i 4 miesiące

Benignus Chyliński opat orłowski przeor tyniecki + 1774 d. 2 Febr. mając lat profes. 28

Teodor Karski opat świętokrzyski + 6 marca 1774 mając lat 62.

Alexander Romer Kasztelan zawichost + 1771.

Józefa Marianna Jordanówna abbatissa staniąteck. + 1771.

Ignacy Krzyżanowski decanus Opatovien, cancellarius premisl., Custos Varmien. Episcopus Saldinensis + 1771

Wiktoria Księżowa Lubecka cześnikowa orszańsk + 1771

Michał Wazyński pisarz W. X. Lit + 1773

Anna Kurdwanowska ksieni benedyktynek lwowskich + 1774.

220

Opat Benedyktynow w Trokach od r. 1777 – 1789
Ludwik Caelestin Dydzinski

Woroniec Antoni Arnolf opat Benedyktynów
w Nieświeżu ur. 1742 d. 6 Julii, profess.
1758, sacerdos 1766, opat obr. 1785 – 1789.

Opactwo Kościelnense, Ortoviense, Tynecense, prepo
situra Tuchovensis nie należały już r. 1789 do
prowincyi polskiej s. Krzyża

Kieszkowski Adalbert opat Sieciechowski † 10 Julii 1788

1764. monasteria monialium Staniątki, Varsaviae, Radom. Vilno

221

Benedyktyni r. 1789.

(Congregatio Benedictino-Polona S. Crucis)
erecta 1709 approbata 1712

1. Calvomontanum S. Crucis M. abbatia
Praepositura Wąwolnicensis
" Xenodochii ad S. Michaelem in Stupia.
" Koniemlotensis
" in Utraque Stupia (Staroi Nowo Stupia)
" Wierzbnicensis

2. Sieciechoviense B. Mariae Assumpt. abbatia
Praepositura Brzeznicensis
" Bupaczeviensis

3. Płocko-Pultoviense SS. Petri et Pauli abbatia
Praepositura Ravensis
" Trzepankoviensis
" Lętoviensis
" Zeziorkoviensis
" Zamscensis
" Wyszymirzycensis
" Przybyszoviensis
" Sokołoviensis
" Gosainensis

4. Mogilnense S. Joannis Evang. abbatia
Praepositura Strzelensis
" Wojcinensis
" Bilscensis

5. Lubinense B. V. Mariae Natae abbatia
Praepositura Gostinensis-Vetero
" Daleviensis
" Siemoviensis
" Lubino-Gorcensis
" Chojnatensis
" Staro-Gostinensis
" Kiszoviensis

6. Trocense B. V. Mariae Annuntiatae – abbatia
(abbas Ludovicus Coelestinus Dydzinski abb. 1777–1789
Benedictus Nepomucenus Falscki abb. 1766)
Praepositura Liosunensis
" Poszottunensis

6. Horodiscense S. Annae – abbatia

7. Niesvisiense S. Crucis – abbatia
(abbas Antonius Arnolphus Woroniec nat. 1742)
Praepositura Minscensis

8 Jezoviense S. Andreae Apost. – monasterium praepositura.
(Adalbertus Kieszkowski abbas Sieciechov. + 10 Julii 1788)

Anno 1774

9. Tynecense S. Petri et Pauli Archicoenobium – abbatia
Praepositura Uniejoviensis

3. Plocense S. Adalberti ep. – abbatia

10. Koscielnense S. Laurentii – monasterium Praepositura

11 Tuchoviense S. Jacobi Apost. monasterium Praepositura

Albrychowicz Fortunatus abbas orloviensis praepositus Tuchoviensis + 27 maii 1769

Jordanowna Josepha marianna abbatissa staniatea + 1771

Alexander Romer castellanus Zawichost + 1771

Opaci
klasztoru Benedyktynów w Lubiniu.

Piotr I Opat Francuz przybył 1113 r. z Kluniaku

Marcin r. 1278

Stefan r. 1444 – 1460.

Albert III r. 1460 – 1468, potwierdzony przez Króla r. 1462. Za niego został kościół poświęcony r. 1462 przez Mikołaja biskupa mołdawskiego, sufragana poznań.

Mikołaj Wyleziński 1522 – 1535 r.

Paweł Chojnacki 1541 – 1570 r.
Andrzej Chrzczonowski + 1587.
Stanisław Imbier Kiszewski, herbu Nałęcz 1588 + 1604 mając 48 lat.

Opaci Komendataryjni.

1. Jakób Lempicki, kanonik krak. sekr. król. 1604 + 1608
2. Eustachy Wołłowicz, proboszcz trocki, referendarz W. X. L. biskup wileń. 1608 + 1630.

3. Maciej Tytlewski internuncyusz polski w Ma=
drycie 1630 + 1640.

4. Stanisław Mąkowski internuncyusz polski
w Madrycie 1640 – 1658.

5. Paweł Piasecki 1658 + 1679.

6. Wojciech Dobrzelowski archidyakon i oficyał poznań.
scholastyk wrocław., kanon. gniezn. Tęczyc. 1679 + 1680.

7. Stanisław Wojeński biskup kamieniecki 1680 +
1685 d. 21 Lutego.

8. Stanisław Jacek Święcicki biskup chełmski 1685 –
1699.

9. Antoni hr. Rozdrażewski referendarz król. proboszcz
S. Michała w Krakowie, Kanonik warszaw. 1699 +
1731.

10. Teodor Czartoryski bisk. poznań. 1731 –1740. Za niego
zawarto w Wschowie r. 1737 z Klemensem XII Konkordat
na mocy którego, król mógł 13 opactw nadawać w
komendę. Odtąd było 2 opatów: komendataryjny
czyli tytularny uposażony dobrami po nastąpionej
exdywizyi i klaustralny czyli zakonny. Przy exdy=
wizyi dostał opat komendataryjny 2/3 części, a klasztor 1/3 majątku.
Konkordat ten zawarł Tarło wojewoda sandomir. z
legatem papieskim Kamillem Paulucci. – R. 1709
papież Klemens XI potwierdził Kongregacyją bene=
dyktyńsko-polską.

11. Aleksander Miaskowski kantor poznań. 1740–1752.

12. Michał Lipski sekretarz w. Kor. 1752 – 1780.

13. Kazimierz Lipski archidyak. kujaws. proboszcz wschowski 1780 + 1797 d. 12
Czerwca zamordowany.

Sławniejsi Benedyktyni:

Ganowicz Augustyn rodem z Gostynia wstąpił do zakonu 1737, proboszcz w Górce lubińskiej czyli duchownej + 15 Czerwca 1785 w Górce lubińskiej. Wydał książkę do nabożeństwa do cudownego obrazu N. P. Maryi w Górce lubińskiej czyli duchownej, z obrazkiem na miedzi rytym.

Kieszkowski Stanisław Dr. Teol. wstąpił do zakonu w Sieciechowie 1758, opat w Horodyszczu, opat klasztorny i proboszcz lubiński + 18 Kwietnia 1814 w Lubiniu (brat jego podczaszy miał dobra pod Przemyślem w Galicyi)

Bernard z Wąbrzezna (Fridek - dziś Briesen) w powiecie chełmińsk.) zwał się właściwie Pecherek ur. 1575, wstąpił r. 1599 do Benedyktynów + 2 Czerwca 1603 w Lubiniu świątobliwy (jest jego rycina sztych. R. P. F. Bernardus de Wabrzezno Professus monasterii Lubin. obiit A. D. 1603. 2 Junii - Bartol. Strachowsky sculp. Wratislav. 1751) Ob. Żywot wielebnego Bernarda z Wąbrzeźna. Grodzisk 1856. 12° - Chwaliszewski Marcin. Żywot i cuda B. Bernarda z Wąbrzeźna. Poznań 1881. 12°. z ryc.

1 mark 50 fen.

224

Opaci Komendatar. lubinscy
(zakonu Benedyktynów)
(po smierci x. Stanisława Kiszewskiego
opata Klaustralnego +1604.

1. Lempicki Jakób.
2. Hołłowicz Eustach bisk. wil.
3. Tytlewski Maciej.
4. Mąkowski Stanisław.
5. Piasecki Stefan 1660.
6. Dobrzelewski Wojciech archidiak. pozn.
7. Wojenski Stanisław bisk. Kamieniecк. +1683
8. Swięcicki Stanisław Jacek bisk. chełmsk.
9. Rozdrażewski Antoni hr.
10. Czartoryski Teodor książe bisk. pozn.
11. Miaskowski Alexander kantor pozn.
12. Lipski Michał sekr. w. kor.
13. Lipski Kazimierz archidyakon kujaw. do r. 1797.

Opaci
Klasztoru Benedyktynów
w Sieciechowie.

Kościół i Klasztor Benedyktynów (pod tyt. Wniebowzięcia N. P. Maryi) fundowany według podania (w Długoszu) r. 1010 w Sieciechowie przez Bolesława Chrobrego, ~~[illegible]~~ a podług Bogufała przez Bolesława Krzywoustego około r. 1132; uposażony dobrami przez hrab. Sieciecha herbu Topor około r. 1132, przez Księcia Jaxę (Jacza), przez Księcia Henryka i innych. Najdawniejszy przywilej (podejrzany) jest Bolesława wstydliwego z r. 1252 (w odpisie mylnie ~~10~~ r. 999 i 1352) Należał z początku do Kongregacji Kassyńskiej (S. Justyny w Padwie?). Anniwersarze odprawiano w tym Klasztorze d. 1 paźdz. za Bolesława chrobrego, a d. 9 lutego za Sieciecha. — r. 1819 supprymowano Klasztor

Beroaldus opat + 4 Julii

Hugo + 14 Julii

Berwin + 16 Julii

Bernard + 12 Octobr.

Albert + 27 Septembr.

Alnoldus (Arnoldus) r. 1174.

Nicolaus (Francuz) r. 1222 – 1248

Swiętosław r. 1252 + 25 Kwiet. ~~[illegible]~~

Klemens r. 1320

Desiderius r. 1326

Andreas r. 1349

Swiętosław r. 1365 + 10 grudnia 1390.

Stanisław r. 1395

Wojsław r. 1403 – 1419

Mikołaj r. 1426 – 1430.

Stanisław r. 1432 – 1449

Jan r. 1460 – 1469

Jan Boturzyński herbu Czewnia r. 1473 – 1490

Jan Tomaszewski r. 1491 + 1504.

Bernard r. 1504 + d. 1 lut. 1516

Albert Czerski r. 1516 + 1517

Maciej z Odrzywołu czyli Ryczywołu r. 1517 + 1543

~~[illegible]~~ Felix Ragowski z Regowa r. 1544 + 22 paźdz. 1571

Jan Kochanowski świecki poeta 1571

Kasper Koźmiński r. 1573 + 21 września 1582

Józef Wereszczyński biskup Kijowski 1582 + 11 lut. 1598.

Opaci Komendataryusze

1. Stanisław Gomoliński biskup chełmski 1598 – 1600.
2. Jan Dymitr Solikowski arcyb. lwow. 1600 + 1603
3. Jan Andrzej Próchnicki kanon. 1604 – arcyb. lwow 1633
4. Stanisław Grochowski arcyb. lwow. 1633 + 1 Marca 1645
5. Stefan Wydżga proboszcz lwow. kanon. krak. 1645 – biskup łucki – 1658
6. Mikołaj Prazmowski biskup łucki 1658 – 1668
7. Franciszek Prażmowski kanon. gniezn. krak. 1669 biskup łucki + 5 września 1701.
8. Michał Stefan Radziejowski arcybisk. gniezn. 1702 + 12 październ. 1705
9. Aleksander Wyhowski bisk. łucki 1706 + 28 grud. 1712
10. Walenty Maciej Arcemberski bisk. kijow 1715 + 23 wrześn. 1717 (ostatni komend.)

Franciszek Xawery Kruszyński przeor i opat klaustralny 1702 + 9 Stycznia 1706

Opaci klaustralni (zakonni)

Józef Kurdwanowski 1718 obrany lecz nie potwierdzony w Rzymie
Krzysztof Fryderyk Manteufel Kiełpiński wprzód kanonik lateraneński r. 1719 – r. 1721 nominat biskup inflancki i piltyński + 21 wrześn. 1739

Józef Wawrzyniec Liggza Kurdwanowski 1739
powtornie + 12 marca 1748

Wawrzyniec Marcin Butharewicz opat horodyski
1748 + 24 styczn. 1767.

Leonard Prokopowicz 1767. + 17 lut. 1798

Wojciech Majol Młodzianowski 1799 + 22 listopada 1813

Wojciech Biedrzycki 1814 + 1825

227

Poszułtuń Benedyktynow w Kiejstwie, żmudzkiem

Fund. ~~1755~~ 1726 Andrzej i Felicyanna z Szymkiewiczów Jasińscy, i Antoni Szymkiewicz skarbnik derptski przy pierwotnej [illegible] kaplicy Poszułtuńskiej czyli Żabauńskiej. Żabaukszty-ley dopero Jasińscy już r. 1755 uczynili dotacyę (filia Starych Trok)

Narratio fundationis monasterii Montis Calvi Fratrum ordinis Sancti Benedicti. Nec non quomodo Lignum vivificae Crucis in montem illum est intronisatum. In regia urbe Cracovien. est excusum a Floriano Unglerio. Anno redemptionis nostre salutis 1536. 8o. kart 9.

Powieść rzeczy istey o założeniu Klasztora na Łysey gorze, bracieg zakonu świętego Benedykta. Y też o tym iako drzewo świętego Krzyża na tę gorę iest przenēsione. 8o. Kart 12 na tytule Pan Jezus – na ostat niej karcie herb Szafenberga.

229

Narratio fundationis monasterii Montis Calui Fratrum ordinis sancti Benedicti. Nec non quomodo lignum vivifice Crucis in montem illum est intronisatum. In regia urbe Cracoviensi est excusum a Floriano Unglerio A. 1536. 8° K. 9.

(na ostatnich 3 kartach: Sequitur et alia narratio: Quomodo lignum vivifice Crucis Christi de loco calui Montis cum alijs reliquijs fuerat per infideles Scithas ablatum.

(na odwrocie tytułu Krzyż podwójny)

1103.? meschonis dux Polonie
230
monasterio de Mogilno

"Petrus Magnus filius Woiteborii palatinus Cuiaviensis et castellanus Crusviciensis" testis
(rok może 1143) T. I. № 33. pag. 41.

w Tłumaczu.

o-przemysłow

231

Pius II Papa

Petreoli 1462. XIV Cal. Novembr.
19 Octobr.

Michael abbas monasterii Sanctae Crucis [in Calvo monte d. 13 Januar. 1463.
de Lipnie

Execut. 1463 d. 19 Januar.
1463 d. 27 Januar.

Citatio pro incorporatione ecclesiae S. Nicolai

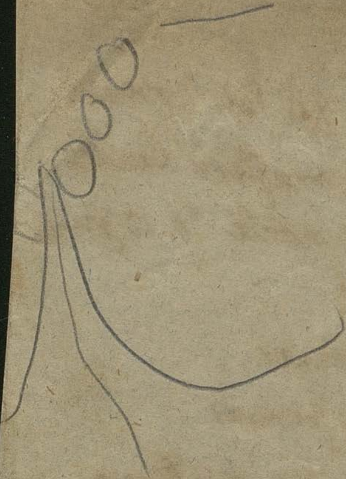

232

Tyniec. Bibliografia: 1) Bandtkie? Maciejowski W. A.: Dyplomata tynieckie przez Króla Bolesława Chrobrego i jego następców r. 992–1275 wydane i rzut oka na akta urzędowe polskie najdawniejsze (Osobne odbicie z Biblioteki warszaw. 1847. T. IV, str. 387) b. m. i r. 8vo str. 39. – Przeciw temu Dominik Szulc: w Przeglądzie naukowym O mniemanym przywileju tynieckim Bolesława Chrobrego (w Przeglądzie naukowym Warszaw. 1847 Tom IV Nr 33 i 34, str. 1054–1059. Ogólnego zbioru T. XXIV Rok 6) dowodził, iż przywilej fałszywy. W obronie wydał Maciejowski W. A.: O mniemanem podrobieniu dyplomatu którym nadał Tyniec Bolesław Chrobry (Osobne odbicie z Biblioteki warszaw. 1848 T. I. str. 116 i T. II str. 119) b. m. i r. 8vo str. 16.

2) W. Kętrzyński: 1) O podrobionym przywileju Idziego Kardynała z r. 1105 (Odbitka z Przewodnika naukowego i literack. lwow. 1874) w 8ce k. 8. 2) Podrobione dyplomata tynieckie (Odbitka z Przewodn. nauk. i liter. 1873) w 8ce str. 26. ogłosił 20 dyplomatów tynieckich z XII i XIII wieku za fałszywe. – Przeciw temu Piekosiński (w Przeglądzie krytycznym 1876 str. 404) i Recenzya Kosiny tynieckiego wziął najdawniejszy i inne 4 dyplomata wziął w obronę.

3) Papée Fryderyk Dr. Najstarszy dokument polski. Studyum dyplomatyczne o akcie Idziego dla klasztoru Benedyktynów w Tyńcu (Osobne odbicie z XXIII Tomu Rozpraw i Sprawozd. Wydz. filoz. Akad. Umiej.). Kraków 1888. 8vo str. 45 – (dowodzi autentyczności z późniejszą interpolacyą – i objaśnia miejscowości. – przeciw Kętrzyńskiemu.)

4) Piekosiński Fr. Dr.: Jeszcze słowo o dokumencie Legata Idziego dla klasztoru Benedyktynów w Tyńcu (Osobne odbicie z Kwartalnika historycznego r. 1889 Zesz. I). Lwów 1889. 8vo str. 28. – dowodzi iż ten przywilej z r. 1123–1124 zawiera transsumpt aktu z r. 1105 i pisze że Tyniec założył Bolesław Chrobry, któremu nadał wsie:

Tyniec z przewozem na Wisłę i 2 karczmami, Liszki,
Czułów, Kaszów, Wojkowo (?), Prądnik, Chorowice, Ra=
dziszów, Strzelce, Gruszów, Łapczyce, Kojanów, w Kra=
kowie 2 jatki, w Bytomiu targowe i 2 karczmy, w Siewierzu
targowe co dziewiąte, i karczmę, i jatki, w Wieliczce 4 targowe,
4 karczmy i pobór soli, w Sidzinie pobór soli, Opatowiec z
targiem przewozem na Wisłę i karczmami. Księżna Judyta
pierwsza żona Władysława Hermana matka Krzywoustego
nadała klucz Książnicki: Dołany, Kargów, Powozów, Tuchów
Zdanowice (?), Wrochowice (Kargów, Pawęzów, Tuchów, Zdonia,
Januszkowice koło Brzostka), Bierdziechowice (Bieździe=
dza), Świepietnice, Krotowice (Grotowice ?), Szebnie (Dębo=
rzyn, Smyłno (?), Powozowo (Pojowice), Cieszkowice
(Ściejowice ? lub Cichowice koło Bochni), Tarnów (r. 1328
Spytka z Melsztyna), Pilzno, Mikluszowice, Lubie (Lubaszowa
– a raczej Lubno), Ukolice (Okulice), Dunajec (Opatkowice), Unie=
szyce (Umieszcz), Sobolice (Sobolów), Kleciec (Klecie), Brzostek
– Władysław Herman nadał 12 grzywien srebra rocznie
z cła na Tyńcu i 3 źrebce, 12 grzywien sreb. z cła w Opa=
towcu. – Biskup Radost nadał dziesięciny

233

Maciejowski VI p. 388.

Przywilej Bolesława Smiał. Datum in Płock 1065 Tertio Idus Aprilis dany Klasztorowi benedykt. i abbati Mengoscio ecclesiae mogilnensi na zapisy w Mazowszu (Bug Rypin Narew, Sierpc Wyszogrod Płock, Raciąż i t. d.

potwierdza Mieczysław stary 1103 Nonas Septembris in Cruswica ad preces Mengosii abbatis

thek.

breit.

vielen Jahren
der gewohnten
Interesse mit
Königs von
zend, in clas-
que, Herzogs
aufbewahrten
Obelisk von
Zeichnung des
wir aus: nach
er Höhle von
stlich von der
hen Composi-
as anmuthige
r geistreichen

brand
Leopol. Grat 1805–6 Andreas Ba
Vind 1818
durch
1818

234

1233 Lutfryd opat tyniecki
i klasztor poddaje pod rozstrzyg
nienie spor swoj z klasztorem S.
Wincentego w Wrat. biskupowi
Wrocławskiemu.

„Czasu" w Krakowie

~~Hugo abbas de Andreow 1261~~ 235

1259 pie recordationis comes Clemens – r. 1254 quondam [jur] castellanus de Cracov. – ejus Relicta Raczslava 1262

Wsenega magistra de Stanutek 1272

~~Joannes abbas Andreov. 1274~~

Cosmas " tynecensis 1274 (byli patronami S. Jerzego)

1282 ~~Petrus~~ de Bogoria palat cracov.

~~1282 Wilhelmus~~ episcop. lubucensis

236

Liszki ~~t~~ 1326 Praebenda in castro 1440

Liszki Villa, Eccl. par. mur. T. E. S. Nicolai
Ep. Collator D. Joannes Skirliński

Annus erectionis ecclesiae, ~~ignotus~~ quae jam a. 1326 ~~tamen~~ inter parochiales recensetur, ignotus. Reaedificata a. 1581 impensis Andreae Brzechwa Abbatis monasterii Tyniecensis Ord. S. Benedicti, ~~atque~~ d. 25 Augusti 1585 consecrata est per Jacobum Milewski Suffraganeum Cracov. Primitive lignea, presbyterium tantum muratum habuit, ~~a. 1810 denique etiam reliqua pars ecclesiae~~, ad quod a. 1811 denique reliqua pars ecclesiae ex ~~muro~~ accessit. Dies dedicationis celebratur Dominica prima post festum S. Bartholomaei.

237

1465 d. 7 Julii Cracoviae. – Raphael de Skawina Vicarius in Spiritualibus generalis Crac. significat quod Matthias abbas tinecensis cum plebano in Lencze Mathia de Gnoyno atque incolis villarum superioris, medioris et inferioris Lencze villarum in districtu Zatoriensi fecit concordiam ratione decimarum, pro congrua parochi (a)ssignaverunt decimas in villa Goluchowice

Romae
Clemens XI Breve d. 22 Maii 1709 super erectione congregationis Polonae Monasteriorum ord. S. Benedicti S. Crucis Calvomontani, Sieciechovien. Tynecen. Plocen. Mogilnicen. Lubinen. Horodiscen. Nesvisien. ad instar Congregationis Bavaricae. –
sub invocatione S. Crucis.

(Lada 20) 238

perpetuis temporibus duratu..

nr 8982 Ω

Indulgentiae in ecclesia S. Adalberti
in multis festivitatibus per 40 dies concessae.

6049 (1482) Lada VI. [illegible]sancimus hinc inde: quod laneus

nicolaus presbiter, (Jo) hannes, Casper Ut caritatis
virtutum mater est cum de core bon..... / arum virtutum augeamus
deliberantes disposuimus cum .... venerabilibus et egregiis viris
et Martino de Kazimiria arti stica.... e decani facultatum [illegible]
iure perpetuo possidebit ara... rabit, colet pro se et ecclesia [illegible]
per se vel per alium locum sum..... szabinalem locando homine
abbatis Thinicensis pro tempore existentis et successorum [illegible] et suo....... / orum subditum
ipsius se recognoscendo
ferre noluerit et solu vere seu subire..... / renuerit. Extunc dominus Abbas
pignorare in laneo praedicto quem p..... in debet locare, homine et pecoribus
domum seu fundum alicuius alterius iure.... thonis sive rustici praefati
monasterii
Sancti Nicolai quem deinceps unimus et incor.... / poramus annectimus
subappensa Actum et datum.... Tumin Thyncz die Veneris Octava Martii
Johanne Podleschky J.... Staszkowszky

Concordia inter abbatem Thynecensem et plebanum S. Nicolai
super quodam laneo in Prandnyk

Casimirus Rex Poloniae Procuratori et castri Cracoviensis mandat ut censum annuum reemptionalem 10 marcarum, pro summa 300 florenorum hungaricalium executoribus testamenti olim Joannis de Dambrowka, Decretorum Doctoris, Theologiae Professoris, Canonici Cracoviensis ~~venditum~~ ~~ex proventibus~~ regalibus super proventibus regalibus ex macellis pistorum in Hradomia, inscriptum ex solvat. Domini Inno

Casimirus Rex Poloniae recepta ~~ab executoribus testamenti olim Joannis de Dambrowka Canonici Cracoviensis et a Mathia de Kobylino~~ a Magistris Domus Collegii Artistarum Universitatis studii Cracoviensis summa 600 florenorum hungaricalium, censum annuum 17 marcarum, eisdem ex proventibus salisfodinarum Vieliciensium et Bochnensium inscribit

Cracoviae, Anno 1477 Sabbato in Crastino S. Jacobi Apostoli. d. 26 Julii

Sabb.

Literae notariales investituram Petri de Brzezek Canonici ~~Kielciensis~~ ad altare tituli S. Agnetis in ecclesia paroch. S. Mariae in Circulo Cracoviensi, in se cont.

Jacobi 25 Julii

~~26 Julii Sabbata~~

~~E. med~~

239

Oppidum Eccl. par. mur. T.E. SS. Trinitatis.

Collator: c. r. Regimen.

Annus erectionis ecclesiae ignotus, sed ante a. 1326 jam existebat. Devastatam a Suecis atque dirutam ex qua solum presbyterium remansit; ~~propriis sumptibus~~ praesentem! reaedificavit plebanus loci Ignatius Laurentius Kamerer J.U.D. Protonotar. apost., Decanus Novi-Montis ~~propriis sumptibus~~, campanis, supellectilique ornavit ad quam etiam Confraternitatem SS. Rosarii a. ~~1680~~ 1665 introduxit. Consecrata vero ~~a Nicolao Oborski~~ a. 1680 die 21 Novembr. a Nicolao

pro una parte pertinet ad monasterium Tinecense

Krzeszowice Episcopi Crac.

~~Lipski~~ parochiali eccl. S. Nicolai

Confrat. SS. Rosarii

Krzeszowice Op. Eccl. p. mur. T. E. S. Martini Ep. Capellania et S. Ignat. nosocomium

Annus erectionis et consecrationis antiquae ecclesiae ~~Ug~~ ignotus, licet jam a. 1326 uti parochialis memoratur. ~~Jus patronatus et~~ Hereditas villae Krzeszowice, una ~~cum jure patronatus pertinebat~~ olim ad Episcopos Crac. ~~pertinebat~~ qui eandum saec. XVI. ~~cum~~ Comitibus de Tenczyn ~~pro villa Luszowice commutaver~~ accepta in compensationem villa Luszowice, dimiserant. Collapsa ecclesia veteri lignea, lapis angularis pro nova murata ab Arthuro Comite Potocki haerede loci d. novam d. 1 posuit pro nova amplior ex lapidibus sectis atque lateribus coctis ~~construenda~~ stylo neo-gothico juxta delineationem celeberrimi architecti Schinkel construenda ~~aedificanda~~, quae tandem

240

Czernichow Kościół Jus patronatus spectabat ad Reges Pol. et Abbat. Tyniecen. – Reges Polon. donaverunt Capellae Regiae Rorantia in eccl. cath. Crac.

Diese 4
schern und
sein.

Die frü
herausgeg
empfehle di
lichst zur Ar

in
(4

241.

Czerniechów. r. 1683 Laurentius Ignatius Kamerer parochus Czerniechov. fundował przy Kościele parafialnym kapellanię Różańca Św. – Jus patronat miał Klasztor tyniecki 1745.

Datum in Archi-Caenobio
Tynecensi d. 23 Julii 1774
Isidorus Schwartz
Archi-Caenobii Tynecensis Prior
et Custos Congr. Bened.-Pol.
Secretarius.

242

e

de l'Etranger par

airé de Garni

243

Codex diplomaticus Cathedralis ad S. Venceslaum ecclesiae Cracoviensis ed. Fr. Piekosinski 1883 Pars II (Monumenta medii aevi historica Tomus VIII)

pag. 1. Nr. CCXLII. 1304 ~~die~~ sabbato proximo post Epiphaniam Domini (d. 11 m. Januarii. — Coram consulibus Cracoviensibus Comes Martinus de Wola et comes Dobeslaus, Sanziminus nec non Imramus de Chelm, Ditmaro et Cristano de Ketscher scultetis de Bronowice aquae ex fluvio Rudawa ducendae dant potestatem

Bronowice polskie i niemieckie
dziś małe i wielkie

Codex diplomaticus Poloniae ~~ed~~ ed. Leonis Rzyszczewski - Tomus III. Vars. 1858.

pag. 104 No. XLVIII. Finecico in die beati Calixti (d. 14 Octobris) — Cosmas abbas monasterii Tinecensis permissu Boleslai Ducis Cracoviae et Sandomiriae consulendo profectui suae ecclesiae S. Georgii in arce Cracoviensi villam Bronowicze Henrico et Gerardo civibus Cracoviensibus jure theutonico locandam cum variis conditionibus permittit.

Kodex dyplomatyczny Klasztoru tynieckiego wydali Kętrzyński Wojciech i Smolka Stanisław. Lwów 1875.

pag. 53 N^r XXVI (podejrzany)
(według odpisu p. Z. L.)

jenerał lejtn. artyl.
Ludwik Sztyrmer podkomendny sztabu jeneralnego ur. 30 Kwiet. 1800 w Płońsku
+ 4 czerwca 1886 żona Eleonora z Janowskich wd. Hofmana

polska
niemiecka aszkenazi
portugalska sephardim

Maria z hr. Nesselrode + 22 maja 1874
Calergi - Muhanow

22 maja 1886 12 ta rocznica
12

1874
86

Katedra poznańska. Przewodnik i pamiątka dla zwiedzających tę pierwszą świątynię archidyecezalną. Poznań nakładem drukarni Kuryera pozn. 1886
z 2 rycinami

Sigillum rotundum coloris viridis exhibet imagines Sanctorum Petri et Pauli cum hac in ambitu inscriptione literis maiusculis sic dictis scholasticis exarata + S. conventus: M... terii Tyenciensis. Sigillum abbatiale deest.

Na fl. 10 Ztr. W.A. Wyrażnie

którez niżej podpisany w moc rezo-
lucyi c.k. Sądu del. miejskiego
z d. 5 Lutego 1878
L. 36200 jako honorarium
za oszacowanie książek
po zmarłym Antonim Walewskim
z rąk Wielmożnego J.W. P. Antoniewicza
c.k. Notariusza w gotowiźnie
otrzymał.

Janikowski Stanisław)
Uzupełnienie Słownika Łacińsko-
razów lekarskich Prof. F.K. Skob
Krzemieniecki ułożone przez Prof. Stan
Dr. Oettingera. Krak

Puhar kokosowy
minerwa – Kurayus
herb (panna) w hełmie

S. C. 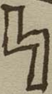 Z. A

Podstawka a w
winne grona i Laubwerk
S. Eligius episcopus pa-
risiensis aurifabrorum
patronus A°. 1679 restau.

---

na tyle Kozet gra:
jący na Kozie.

ora
hoc opus fecit fieri Matthias abbas ora
matka boska — s. Jan — s. Andrzej — święta z wieżą — święta z kościołem — święta z łaską
s. Paweł klęczący z mieczem — s. Biskup — s. Wawrzyniec — s. Biskup — s. Piotr — Krucyfix

246

Matthias Skawinka sekretarz królewski rodem z miasteczka Skawiny benedyktyn obrany opatem Tynieckim r. 1450 (z tego czasu jest też ów kielich) umarł r. 1477 d. 17 lutego — jeden z najdbalszych o klasztor opatów.

Kielich z XVI wieku z herbem Rawicz (panna na niedźwie=dziu) jest dar opata tynieckiego Wincentego Bara=nowskiego herbu Rawicz który obrany na opactwo 1542 umarł 1588 d. 12 czerwca.

Gdy sam biskup tarnowski i kapituła tarnow. dała tak szlachetny przykład, dziwimy się iż owe odwieczne opodal Krakowa leżące zakłady jak n.p. klasztor w † Staniątkach (posia=dający tak ważny zbiór dyplomatów z XIII i XIV i XV wieku takowych na wystawę nie posłały

† w Mogile

„ das Prämienblatt............ à 5 „

in allen soliden Kunst- und Buchhandlungen verkäuflich sein.

Wir sind überzeugt, durch obiges Abonnement, welches in Summa 12 Thlr. 25 Sgr. beträgt, allen Liebhabern dieser so hübschen Kupferstich-Manier eine Gelegenheit geboten zu haben, sich entweder die Zimmer mit den besten Erzeugnissen der Kunst schmücken oder eine Sammlung in der Mappe anlegen zu können, deren Ladenpreis 42 Thlr. beträgt. Nachdem sich nun die ersten zehn Bilder in den Händen unserer geehrten Abonnenten befinden, werden wir die Art und Weise, in welcher dann die Fortsetzung erscheint, bekannt machen und bitten alle Kunstfreunde, recht bald unserem Verein beitreten zu wollen.

Berlin, im September 1858.

Das Deutsche Kunst-Institut von **Emil Pfeiffer & Comp.**

Karls-Strasse No. 36.

Unterzeichneter erklärt hierdurch seinen Beitritt als Mitglied zu

Deutschlands Kunstverein

für den Stich in Schwarz-Kunst-Manier

und wünscht die Vereinsblätter unter den im obigen Prospect angegebenen Bedingungen durch die Löbl. Kunsthandlung von

in zu erhalten.

№ **1** u. **2** im

„ **3** u. **4** im

„ **5** u. **6** im

„ **7** u. **8** im

„ **9** u. **10** im Herbst 1860.

Stand und Name:

Wohnort und Datum:

247

Lukasz Bachorocki

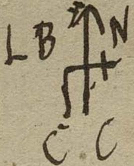

Donat Knipper renovavit 1600

Samuel Biasskowski

SM P

herb Pomian

Wołowa głowa mies 1609

D: R.

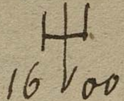

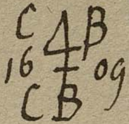

cornelius Bois auro ornavi

Bernardyni zaprowadzeni do Polski r. 1452 przez s. Jana Kapistrana, tworzyli jedną prowincyję razem z Austrią, Czechami i Polską. R. 1465 (na Kapitule w Wiedniu) podzielono na 3 prowincyje oddzielne te kraje na Kapitule w Wiedniu 1465 utworzono osobną prowincyję polską której pierwszym wikariuszem prowincyalnym był Marianus de Jeziorko, od r. 1515 utworzono urząd prowincyała polskiego na kapitule w Kobylinie; pierwszym prowincyałem bł. Rafał z Proszowic. R. 1517 Leo X rozdzielił Konwentuałów od Obserwantów. — R. 1529 na kapitule w Opatowie oddzielono Konwenty litewskie, które znowu r. 1573 na Kapitule w Tarnowie do polskiej prowincyi przyłączono. — R. 1605 przybyli Reformaci do Polski do Pinczowa. — R. 1627 na kapitule w Warszawie utworzono dwie prowincyje: 1) Minoris Poloniae do której należała też Ruś i Litwa i 2) Majoris Poloniae. — R. 1637 na kapitule w Lwowie z prowincyi małopolskiej utworzono nową prowincyję 3) Russiae (jednak Litwa została przy prowincyi małopolskiej. — R. 1731 utworzono nową prowincyję 4) Lithuaniae na Kapitule w Tarnowie.

[4 prowincye 1) Małopolska 2) Wielkopolska, 3) Ruska, 4) Litewska, lecz r. 1630 na kapitule w Lublinie połączono: Małą Polskę, Ruś i Litwę w jedną prowincyę i utworzono

Sławniejsi Bernardyni: Michał Bal prowincyał r. 1472, 1481, 1490.
Władysław z Gielniowa prowinc. 1487. 1496
Joannes Cracoviensis prov. 1493. 1499
Raphael de Proszowice beatus prov. 1506. 1515
1526. 1532 + 1533 Warthae.
Joannes de Komorow historyograf zakonu
prov. 1520, ~~1529~~ 1523 – 1530.
Innocentius Costenus prov. 1534. 1539.
Sebastianus Leopoliensis prov. 1537. 1545.
1554
Felix Costenus prov. 1548. 1556. 1564.
Ludovicus Leopoliensis prov. 1551.
Gabriel Bydgostiensis prov. 1558
Leonardus Siradius. prov. 1585
Martinus de Bieganow prov. 1588
Benedictus Anserinus prov. 1594.
Marianus Postękalski prov. 1599
Christophorus Scipio Campo prov. 1611. 1620. 1640
Petrus Posnaniensis prov. 1614.
Joannes Lasocki prov. + 1630 + 1633 Cracoviae
Bernardinus Krupka prov. + 1637
Franciscus Zarzecki prov. 1645
Ludovicus Skrobkowicz prov. 1647. + 1656 Calvariae
Alexius Petricovius prov. 1650
Hiacynthus Stradomski prov. 1659
Stephanus Ledzki prov. 1668
Gabriel Rottermund prov. 1674
Franciscus Dzielowski prov. + 1680 Vilnae
Franciscus Kochanowski prov. + 1683 Cracoviae
Michael Rakowski prov. 1701. 1710
Franciscus Czaplic prov. 1704.
Bernardinus Zebrzydowski prov. 1707
Andreas Kwiecinski prov. 1713. 1731. + 1737

Casimirus Narmąc prov. 1716
Franciscus Borzykowski prov. 1720
Bonaventura Krasowski prov. 1723
Joannes Capistranus Potaniecki prov. 1738–1742
Augustinus Obrzpalski prov. 1742. 1748.
Thomas Glattz prov. 1751. 1760
Hieronimus Lisowski prov. 1745. 1754
Marianus Wietrowski prov. 1757.
Thimoteus Kaffka 1762
Antonius Lipiewicz 1762.

(Ob: Summarium statutorum municipalium almae provinciarum matris (Minoris Poloniae) Ordinis Minorum Regularis Observantiae S. P. Francisci pro conservanda regulae seraphicae puritate juxta decreta apostolica, Summorum Pontificium et Sacrae Congregationis Declarationes ac ordinis Constitutiones, provinciaeque Polonae in variis Capitulis statuta compilatum et a celeberrimo Capitulo generali Mantuano A. D. 1762 d. 3 Mensis Junii approbatum. Cracoviae typis Seminarii episcopalis Academico-dioecesani. 1763. 4º K. 9 (przedmowa Tomasza Glattz prowincyała – Approbacya – Series ministrorum provincialium Poloniae ab a. 1452–1760 cum locis capituli – Index.) str. 388 (na czele Regula S. Francisci approbata per Innocentium III papam et confirmata per Honorium III. Laterani III Calend. Decembr. 1222. – Testamentum S. Francisci – Constitutiones) K. 22 (Bullarium super praecepta S. Francisci) K. 28 (Formularium) K. 13. (Index alphabeticus)

Dzielono na: Fratres clerici et laici oraz Fratres tertiarii claustrales którym wolno było nosić habitum vel mantellum sine caputio – Fratres et sorores tertii Ordinis in saeculo degentes (nosili habit bez kaptura)
Bractwa: Immaculatae Conceptionis – S. Annae – Chordae S. Francisci – S. Antonii

Archivarius seu Chronologus provinciae conficiat librum erectionis provinciae et conventuum in quo omnia memoria digna conscribat sermone latino (Pol. 1608. 1647. 1600)
Libri novitiorum et professorum
Acta Capitulorum, Bullae, decreta, statuta, privilegia
Inventaria
Mortuologium fratrum
Originalia fundationis privilegia et inscriptiones conventuum in Archivio provinciae reponantur; copiae autem in archivio cujuslibet conventus Pol. 1608. Vallis 1593
O bibliotekach klasztornych jest bulla Piusa V 1568 „Cum sicut" i Innocentego XI 1685 „Exponi nobis" rzucająca klątwę (excommunicationem soli papae reservatam) na rabujących biblioteki.
Canaparius seu dispensator, Coquus, Portularius
Parlatorium
Coletissae (Bernardynki)

Bernardyni, zakon od ś. Bernardyna Seneńskiego (Ordin. Minor.) zmarłego r. 1444 wziął początek. 250

Obacz Franciszek Serafiący.

Bernardyni wraz z ś. Janem Kapistranem przybyli 1453 r. do Krakowa. Od Kościoła ś. Bernardyna w Krakowie nazwani

nazwani są zakonnicy jego w Polsce Bernar-
dynami.

251

Bernardyni r. 1627 podzieleni na 3 prowincye 1) Ruska Małopolska 2) Litewska 3) Wielkopolska.

Bernardyni dzielili się na familie: 1) Przedgórnią (Cismontana) 2) Zagórnią (Ultramontana)

Bernardyni zaprowadzeni do Polski przez S. Jana Kapistrana r. 1453. – R. 1627 w Warszawie podzielona została provincia Poloniae na 4 prowincye 1) Majoris Poloniae 2) Minoris Poloniae sub tit. Immaculatae Concept. B. M. V. 3) Russiae 4) Lithuaniae

Provincia Minoris Poloniae miała Klasztory: 1841 r.

1) Lublin (Conversionis S. Pauli) f. 1460 Jakob Quanta rajca lubelski.

2) Radom (S. Catherinae V. et M.) f. 1469 Mikołaj z Kazanowa Kazanowski starosta radomski – Kościół i Klasztor wymurował z cegieł r. 1480 Kazimierz Jagiellończyk. dioec. Sandomir.

3) Opatow m. (i Brodzantyn) (Assumptio B. Mariae) f. 1472 Jan Tarło. dioec. Sandomir.

4) Łukow (S. Crucis Inventio) f. 1628 Erasmus Domaszewski et Antonius de Gołąbki Jezierski (należał do provinc. ruskiej) dioec. Podlach.

5) Kazanow (Anuntiatio B. Mariae) villa f. 1623 Hieronim Kazanowski dioec. Sandomir.

6) Kielce Karczowka pod Kielcami (S. Caroli Borromaei) f. 1628 Marcin Szyszkowski bisk. Krak. (dioec. Krakow.)

7) Rodecznica (S. Ant. Paduan.) wieś f. 1667 Mikołaj Swirski bisk. sufrag. chełmski (dioec. Lubelsk.) należał do prowincyi ruskiej

8) Paradyż czyli Wielko-Wola (Jesus spinis coronatus) f. 1690 Kazimierz Skórkowski z cudownym obrazem P. Jezusa cierniem ukoronowanego. — w kolonii Paradyż. — dioec. Sandomir.

9) Józefow miasto (Corporis Christi) f. 1690 Józef hr. Potocki — dioec. Lubelsk. dawniej do prowinc. ruskiej

10) Krzeslin wieś (S. Nicolai episc.) f. 1743 Mikołaj Kuczyński — dioec. Podlachien.

11) Jebniec Residentia, wieś (S. Annae) f. 1749 Jezierski — dioec. Podlach. należał do prowinc. rusk.

12) Zatuscie czyli Kobelka, Residentia, wieś ~~[illegible]~~ (S. Trinitatis) f. 1740 Marcin Załuski sufragan bisk. płocki dla jezuitów — r. 1778 po supressyi jezuitów oddane zostało Konwentowi Bernardynów na Pradze od Michała Jerzego Poniatowskiego bisk. płock. archidioec. Varsav.

13) Kraków (S. Bernardini) f. 1453 od Zbigniewa Oleśnickiego bisk. Krak. — r. 1852 przyłączony do prowincyi Galicyjsk.

14) Alwernia oppid. (S. Stigmatum S. Francisci) f. 1638 Krzysztof Koryciński starosta — r. 1852 przyłączony do prowincyi galicyjsk.

Bernardynki
a) Lublin (dawniej do prowinc. rusk.)
b) Drzewica ad S. Catharinam.
c) Kraków

253

Convent

Franciszkanie

Osmian

Kazimierzensi

Loftaviensi

Lenen

Lunen

Dzyrensi

Wurkowiecensi

Majoris Poloniae exdivisa 1628 (S. Mariae Angelorum)
Ord. Minor. Observ.
r. 1628 na Kapitule warszaw. podzieleni na 4 prowincye
od 1729 litewna S. Casimiri (exdivisa a Minori Polonia)
od 1628 Russiae B. V. Mariae Immac. Conceptionis

~~cz Blasius Baccal. Art. 1718, Dr.~~

~~...09, Canonicus S. Georgii in Arce Gnesn., Prae-~~

~~...~~ Powidz 1752.

Bołoki (powiat rosieński) w kośc. paraf. Vendowny obraz S. Anny

1430 Wikarja ruska wcielona do prowincji Polski

1625 podzielono na prowincyje

Nowe (Bernardyni po franciszkanach osiedli w XVII wieku)

Bernadyni
Reformaci Obserwantini poszli w 1368
do Polski przyszli 1453 zwani Bernardini; pierwszą prowincyję Polską 1467 utworzyli (od Bernardinus Senensis fund.)

1468 Klasztor Bernard. w Wilnie fund.

1645 Biernacki wstąpił

Recollecti seu Strictioris Observantiae

Capucini

Barbara Koppernygkin Abatissa Ord. S. Benedicti in Thorun 1515.

Druck v
Ort:
zu den im Prospectus aufgeführ
Bibliothek der g

Kochanowski Filip (brat sędziego Piotra) 1519-1559 syn jego
Mikołaj 1571 zostawił córkę Helenę

Córki Jana Kochanowskiego wojskiego sandomir. Ewa za Filipem
Owadowskim, Polixena, Halszka, Krystyna 1597. - 2 tych
Halszka za Stanisławem Witowskim kaszt. sandomir
Polixena za Pawłem Czernym + przed 1608 syn ich Adam
Krystyna panna 1608
Jan i Przecław Czerny z Witowic stryjowie owego
Adama 1608 młodego

Mikołaj syn Filipa Kochanowskiego z Barbary Gniewoszowny
z Sarnowa zostawił córkę Helenę za Bartłomiejem
Kazanowskim podstarościm lubelskim

Piotr Kochanowski starosta radomski jeździł r. 1669 z Olszowskim
do Wiednia + 1689 jako kasztelan czchowski

Chronicae 1503

Introductio Ordinis in Poloniam 1452

1465 Divisio Provinciarum Austriae, Bohemiae et Poloniae - pro Polonia ab a. 1467 Vicarii Provinciae Pol. [illegible] - ab a. 1517 Ministri provinciales.

15~~21~~ 17 Divisio Conventualium ab Observantibus per Leonem X.

1520 - 1523 Joannes de Komorow et 2a vice 1529 - 1532

Raphael de Proszowice + 1533 Narthae

15~~32~~ 29 Patrum Lithvanorum prima divisio

15~~7~~ 8 Lithuani reuniti

160~~5~~ Reformati advenerunt Pinczoviam

162~~7~~ 8? Divisio in 4 provincias, (Varsaviae in Capitulo)

1630 Reunitae Minori Polonia, Russia et Lithvania.

1637 Leopoli divisit Provincia Russiae

17~~21~~ 29 Ex divisa Prov. Lithvaniae (S. Casimiri) a Minori Polonia

Provinciales

Lasocki Joannes + 1633 Cracoviae

Grodecki Florianus + 1653 Grodnae

Skrobkowicz Ludovicus + 1656 Calvariae

Dzielowski Franciscus + 1680 Vilnae

Kochanowski Franciscus + 1683 Cracoviae

Turski Felix syn Mikołaja Turskiego h. Rogala i Katarzyny Poleskiej h. Praj, urodził się 14 stycznia 1729 w Szadkowskiem – od r. 1790 biskup krak. + 31 marca 1801.

Polonia Seraphico=Observans, juxta Domicilia propriae et alienae Jurisdictionis geographice de=lineata a Quodam Fratre Min. Ref. Prov. Tyrolens., aeri incisa opera et sumptibus Tob. Conradi Lotter, Chalc. et Geogr. Aug. Vind. (1753)

2a ed. litogr. w Krakowie 1884. (Kosztem Bernardynów Krak.)

(ob. Rastawiecki p. 135)

fol. Mappa Polski podzielonej na prowincye Zako=nów Bernardynów i Reformatów, kolorowana. Tytuł w gorze po lewej otaczają: Bogarodzica z dzieciąt=kiem i koło niej 10 figur zakonnych tłoczących: 1) B. Ladislaus de Gelnovio. 2) B. Simon de Lipnica. 3) B. Joann de Dukla. 4) B. Salomea Soror Boleslai pudici.. Clarissa. 5) Urbanus Sternatski Ref. .:. cul=tris Judaeorum confossus Pacostiae. 6) Josephus Reklewski Ref. Premisliae a Calvinistis Hungaris martyrii palma decoratus. 7) Boleslaus V. Pudicus .... S. Francisci filius in tertio ordine. 8) Adrianus Kwiatkowski Ref. Vicarius a Cosaccis perforatus Var=saviae. 9) Paulus Guard. Polocensis martyr observans. 10) B. Cunegundis... Clarissa.

(po lewej stronie w górze:) Martyres Ordinis Seraphici in Poloniais Regionibus: Anno 1241 Leopoli Stanislaus Premisliensis Guard. Leopol. cum pluribus ff. – 1247 Cremene=ci Gerardus et Marquildus. – 1249 (vel 1284 vel 1289) In Prussia PP. Conradus et Mosellus, al. Voislaus, al. Basilius. – 1259 Zavichosti 61 Clarissae et 12 Ff. – 1269 Cracoviae Henricus Guard. et 11 Ff. – 1326 In Livonia ff. Lucas et

Valentinus Poloni – 1333 Vilnae, 14 fratres – 1341 Vilnae ff. Pancratius, Petrus, Paulus et Leonardus laicus – 1341 d. 24 Maji Vilnae: Petrus Gastoldus episc. Viln et 35 ffr. – 1341 Vilnae (in Livonia ?): Udalricus de Alecho-nivez et Martinus Alid. – 1342 in Prussia: Violaus. 1370 Ulna (Vilna ?) in terra Livoniae: ff. Hieronymus Guard., Blasius, Saislaus, Violaus et Vincentius (1342 ?) – 1403 Vilnae: Angelus Guard. cum pluribus fratr. – 140¾ d. 7 Aug. Vilnae: ff. Franc., Petrus, Paulus et Leonardus a Duce Kiov. Daniele morti additi. – 1498 Samboriae: Joan. de Hungaria et Boguslaus laicus obs. et Gregorius a Neustadio observ. – 1563 Polociae d. 12 Jan. ff. Paulus Guard., Dominicus, Martinus, Wenceslaus et Adamus observ. – 1563 d. 21 Maji (1514 Polociae ?) Vilnae: P. Bonaventura observans Guard. – 1628 d. 11 Apr. Novemburgi in Prussia: Rinarsevius Guard., Augustinus Domaradzki, et Barthol. Jastrzębski observ. – 1628 d. 13 April. Poznaniae: Bonifacius laicus observ. – 1638 d. 22 Decemb. Lubnii 29 frat. observ. – 1648 d. 8 Octob. Ignatius Solecensis Ref. Polon. min. – 1648 Melchior Lutomirius observ. Polon. maj. in castris. – 1648 Machnowkae 4 fr. observ. Prov. Russiae – 1648. Baturyni 3 fr. observ. Prov. Russ. – 1648 Kioviae 2 fr. observ. Prov. Russ. – 1655 d. 25 Junii Lanciciae: Gregorius Garwolinski obs. 1655 d. 10 Sept. Prasnisii: Stanislaus Jaroski observ. – 1655 d. 13 Sept. Felicianus Sulmirius clericus et Anonimus tert. Prov. Polon. Maj. observ. ad pagum Karbowko. – 1658 d. 25 Jun. Varsaviae: Vitus Zarnovius laicus et Joannes tertianus observ. – 1656 d. 30 Junii; Skempae: Vitalis Przedborcensis obs. – 1656 d. 9 Aug. Skempae: Sylvester laicus obs. – 1657 d. 1 Mart. Praemisliae: Joseph Roklewski Reform. – 1657 d. 6 April. Casimiriae: Mathias Ruszowski Ref. –

1657 d. 6 Apr. Stopnicae – Tiburtius Liszewski Ref. – 1657 ¼ d. 16 Apr. Sokcii: Christ. Czajkiewicz Ref. – 1657 d. 9 Junii Lukoviae: Epiphanius Wotec Ref. – 1657 d. 12 Junii Varsaviae: Adrianus Kwiatkowski et fr. Vincentius Oporovius laicus Ref. – 1657 d. 27 Jun. Vladislaviae: Paschalis Labischinius laicus Ref. – 1657 d. 10 Jul. Leopoliae: Urbanus Sternatski Ref. – 1658 d. 2 Maji Varsaviae : Gabriel Wolinski observ. = Collectim 231.

Explicatio Signorum: /: C. Capellania administrata ab uno Fratre minore observante. :/

Benevole Lector. /: Tu mówi że wydał już mappy Germaniae et Hungariae minoritarum observantium – Autor Chartae Provinciarum reformatarum Poloniae liczy 15 mil polskich na 1 gradus – trzymał się mappy Polski przez Seuttera – Custodia Livoniae olim adnexa erat Provinciae Sax. S. Crucis – In provincia Russiae ex defectu certitudinis in Situ, omissi sunt Conventus: Bukaczow, Mankoviensis (Markowice ?) et Strzeliscensis.

(na odw. po lewej:) Calculus domiciliorum a. 1753 conflatus. – Origo ordinis in his regionibus et Moscovia. – Fratres Minores przybyli do Polski 1237, przed r. 1400 mieli 3 Kustodie: Gnieźnieńską, Krakowską (obie najpierw do Czeskiej potem do Węgierskiej należały prowincji) i Pruską (należącą do Prowincji Saskiej;) oraz Wikarię Ruską. – R. 1453 S. Jan Kapistran zaprowadził w Polsce Bernardynów regularis observantiae i należeli od r. 1467 do Wikaryi Prowincyi Austryi – r. 1517 powstała Provincia Vicar. Poloniae i otrzymała pierwszego Ministra Prowincyała – R. 1628 Provincia Polon. observ. podzielona na Prov. maj. et min. Polon – R. 1637 z Prov. Polskiej wydzielona Provincia Russiae observ. –

A. 1729 z Prov. Pol. min. observ. powstała prowincia Lithuana observ.
Reformaci przybyli do Polski r. 1599 – r. 1623 mieli 2 Kustodie: Poloniae minoris et Poloniae majoris Reform. Które r. 1639 zamieniono w Prowincye – r. 1750 z Prowincyi Polon. major. Reform. wydzielono Prowincyę Prussica Reform. – Custodia Reform. Russicae utworzona 1726 z tej był missionarzem w Moskwie Antonius Bruckenthal + 1740. –
Custodia Livoniae powstała pomiędzy 1466 i 1506.

mill. Belg. com. et Polon. minor

Scalae Milliarium 5 10 15 20.

A. 1750 Provincia Prussiae.
A. 1466 – 1506 Custodia Livoniae.
A. 1746 Custodia Russiae Reformat.
A. 1726 Praefatura Moscoviae Mission.

Podług tej mappy miał Zakon następującą statystykę:

	Franc.	Refor.	Claris-zenkie	Tercyarki	Ewersz. zbrzone
Polonia minor Observ.	18	3	—	6	—
" major Observ. . .	35	4	—	7	—
Russia Observ.	23	2	—	3 . .	11.
Polonia min Reform.	~~18~~	~~10~~	2	—	2
" major Reform.	17	—	1	—	—
Lithuania Observ. . .	25	5	—	6	2
Prussiae Reform. . .	10	3	—	—	—
Saxoniae S. Joannis Bapt in Prussia et Livonia	—	—	—	—	5
" S. Crucis	—	—	—	—	8
Collectim	153	17	3	22	28.

258

R. 1744

a) prowinc. małopol. konw. męsk. 17 panieńsk. 6,
b) wielkopolska " 36 " 6
c) litewska " 30 " 5
d) ruska " 25 " 3.

Bernardyni – Obserwanci – Franciszkanie.

(Conventuales ordinis S. Francisci de observantia)

(Ordinis fratrum Minorum S. Francisci regularis Observantiae) – Bernardini

R. 1740 dzielili się na 4 prowincye a) małopolska konwentów męskich 18 panieńskich 7. b) Wielkopolska konwentów męskich 37 panieńskich 7. c) Ruska konw. męsk. 25 panieńsk. 3. d) Litewska konw. męsk. 30 panieńsk. 5.

Prowincya Galicyi tit. Imacul. Conception. B. V. M. zało. r. 1785 krakowskie konwenta przyłączono r. 1852 = klasztm. 16 zen 1.

Założeni r. 1373 sprowadzeni do Polski r. 1453 przez S. Jana Kapistrana (Zbigniewa Oleśnickiego bisk. krak.). R. 1468 utworzono prowincyą polską którą od niemieckiej oderwano; r. 1626 podzieleni na 2 prowincyje; r. 1628 utworzona trzecia prowincya ruska. podług Bieniackiego założeni 1368 sprowadzeni do Polski 1453, od rębna prowincya polska utworzono 1467. (podobno r. 1628 podzieleni na 4 prowincye: Wielkopolską, Małopolską, Litewską i Ruską.)

1. Kalisz (gniezn.) zał. r. 1465 Jan Gruszczyński arcyb. gniezn. podług innych 1467

2. Łęczyca (gniezn.) f. 1632 Dorota Rivo podczaszyna płocka.

Gdańsk d. kujaw. f. 1431 ~~supr. 155~~

3. Kazimierz (gniezn.) f. 1514 ~~[illegible]~~ Jan Lubrański biskup poznań.

4. Warta (gniezn.) f. 1467 Gerard z Brudzewa kanonik ~~krak.~~; podług innych 1468 (tu leży Bł. Rafał z Proszowic +1533) [Kruświcki starosta warcki

5. Kobylin d. gniezn. ~~(gniezn.)~~ fund. 1450 Wojciech i Mikołaj Wierzbiętowie dziedzice (stawne grobem poety Samuel. Twardowskiego)

6. Złoczew (gniezn.) f. 1608 Ruszkowski z Rakszyc miecznik kaliski.

7. Koło (gniezn.) f. przed r. ~~1649~~ a ~~podług~~ ~~drugich~~ f. 1466 ~~r. 1766~~ Jan z Rogowa Hintz kasztelan sandomirski (?) a podług innych 1466

8. Łowicz (gniezn.) f. 1468

9 Kraków (krak) na Stradomiu u S. Bernarda f. 1453 Zbigniew Oleśnicki bisk. krak. (a podług drugich 1454)

10. Kraków (krak.) w mieście na Złobku f.

11. Lublin (~~krak.~~ Imaculatae Conceptionis B. M. V.) fund ~~1460~~ ~~Jakow Kwant~~ ~~radca~~ (~~prowinc. męsk.~~) prowincyi polskiej – istniał już 1469 (Acta)

~~[illegible]~~

Bochnia

Paxenfil ? (w prow. ~~mało~~pol.) (w Krakowie Złobek)

F. r. 1792 przeniosł ich rząd austr. do Klasztoru Bernardynek S. Barbary

Puszcza S. Katarzyny pod Bożęcinem.

12. Łuków (Krak.) f. 1628 Erazm Domaszewski i Antoni z Gołąbków Jezierski. (prowincya ruska)

13. Radom (Krak.) f. 1468 Gerard z Brudzewa kanonik Krak. podług innych 1469 podług Załuskiego 1460

14. Tarnów (Krak.) f. 1480 Jan Amor z Tarnowa i Rafał z Tarnowa kanonik Krak. podł. Załuskie. 1499.

15 Opatów (Krak.) f. 1472 Jan Tarło xiądz sekretarz Król. podług innych 1470.

16. Józefów (Krak.) f. 1690 Józef Łotocki (prowinc. rusk.)

17. Dukla (Krak.) f. 1640 Łętowski i Mniszech kaszt. Krak. (a podług Załuskiego 1743)

18. Kazanów (Krak.) f. 1623 Hieronim Kazanowski chorąży sandomirski. burgrabia Krak.

19. Piotrowice (Krak.) f. 1630

20. Przyrów czyli S. Anny (Krak.) f. 1609

21. Stupia S. Katarzyny na puszczy (Krak) pomiędzy Kielcami i Bodzęcinem f. 1460

22. Alwernia (Krak) f. 1638 ~~C.~~ Korzyński (podł. Załuskiego 1627)

23. Kalwaria zebrzydowska (Krak.) f. 1600 Mikołaj Zebrzydowski wojewoda Krak. podł. Załuskiego 1608

24. Karczówka czyli S. Karola na górze pod Kielcami (Krak.) f. 1628 Marcin Szyszkowski bisk. Krak. (podł. Łętowskiego 1627 a podł. Załuskiego 1630.

25. Ostrołęka (płock.) (do prowincyi wielkopolsk.) f. ~~1660~~ 1666 Tomasz Gocławski sędzia ~~Łowczy~~

26 Prasnysz (płock — prow. wielkopol.) f. 1587 Paweł Kosiik -tka miecznik ciechanowski.

27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42.

27. Skępe (płock. prow. wielkopol.) f. 1498 Mikołaj Kościelecki bisk. chełmiński (z cudownym obrazem N. Maryi ukoronowanym r. 1755) kanonik kujawski później

(właściwie we wsi Wymyślin pod Skępem miasteczkiem) Ob: Wiadomość pewna o obrazie N. M. L. w ziemi dobrzyńskiej w Kościele Skępskim Xięży Bernardynów od kilku wieków cudami wsławionej po piąty raz do druku podana. Warszawa 1827. 8º z ryc. — Dla wygody duchownej chrześcian pobożnych mianowicie tych, którzy w obrazie w Kościele Skępskim ks. Bernardynów czczą N. Maryę P. Warszawa dr. Chmielewski 1843. 8º z ryc. — Pamiętn. rel. mor. T. XI

28. Ratów (płock. prow. wielkopol.) f. 1685 Tomasz Warzymski chorąży chełmski.

29. Strzegocin (płock. prow. wielkopol.) f. 1693 Franciszek Bieliński.

30. Grodzisk rezydencya (płock. dyec. płock prow. wielkopolsk.) Grätz fund. Opalińskich.

31. Praga pod Warszawą czyli Golędzinów (płock.) prow. ma: polsk.) f. 1598

32. Kobyłka rezydencya (płock) prow. mało: polsk.) f. 1740 Marcin Załuski biskup sufra: gan płocki.

33. Nowie (Nova civitas, Neuenburg w wojew. pomorsk. diec. Kujawsk.) (koło Gdańska) — zypr. dziś zbór luterski.

34. Bydgoszcz (Bromberg diec. Kujaw.) f. 1480

35. Warszawa f. 1454 Anna żona Bolesława (?) xięcia Mazowieck. (prow. wielkopol.)

36. Piotrków d. gniezn. f. 1626 Florian, Stanisław i Wawrzyniec Starczewscy. (prow wielkopol.

37. Góra Kalwarya pod Łobżenicą d. gniezn. f. 1638. Zygmunt Raczyński (wielkopol. prow)

38. Widawa d. gniezn. f. 1638 Wojciech Wężyk

39. Wielka wola czyli Paradyż (w dyec. podziat. opoczn.) sandomir.) f. 1690 Kazimierz Skórkowski (z cudownym od r. 1678 obrazem ukoronowanego Ś. Józefa, którego Komisyą 1762 z rozkazu arcyb. gniezn. odbyli w listopadzie x. Jankowski kanon. kijow. archidyak. kurzelow. x. Pstrokoński kanon. łowicki i x. Sanguszko Kozierowski probosz mstowski)

40. Czerniaków f. 1691 Stanisław Lubomirski marszałek Kor.

41. Krzeslin (dawn. dyec. łuck.) f. 1743 (czyli 1753 raczej) Mikołaj Kuczyński chorąży drohicki (w ziemi drohlińskiej)

42. Jeleniec (rezydencya) f. 1749 Antoni Jezierski

Wieluń

Sierakow (d. poznan) (w x. poznan f. 1619 Piotr Opa: liński wojewoda poznan.

Grodzisk (d. poznan) f. 1662 Jan Opaliński kasztel. nakielski

Zamarte (W. X. Pozn.) (Jakobsdorf) (w depart. bydgosk) f. 1747 Jan Grabowski Kasztelan gdański ~~podobno~~ dyec. gniezn. (~~[illegible]~~)

Nowie (Neuenburg) d. Kujaw. (dawn. dekanat świecki)

Kodań (Kadinen) dyec. warm. f. 1686 hrabia Schlieben

Paradyż (w prow. małopol.)

Drzewica (w prow. małop.)

Gołańcz podług innych fund. 1701 Marcin Smogulecki z żoną Katarzyną z Rozrażewa przy Kościele zbud. przed r. 1652 przez Ojca jego Jana Smogoleckiego starostę nakielsk. supr. 1829 – i zamieniony na zbór luterski.

Ostrzeszów: w dyec. wrocław (Schildberg) x. pozn.

~~Prowincya ruska (Ob: Bajulska cp. ... provinciae Russiae in insulis ... regno Poloniae sub titulo B. V. Mariae~~

Tykocin f. 1479

Wschowa (d. poznan) (Fraustadt) f. 145? a podł. Łukaszewicza f. 1456 przez Osowskich z Osowej sieni może ?)

Koscian (d. poznan.) (fund. ~~[illegible]~~ 145? a podług Łukaszew 1456 ... ze składek

Sierakow (d. pozn.) (nad Wartą) Zbór fund. Opalińskich w wojew. gniezn.

Poznan (d. pozn.) f. 1457. Andrzej z Bnina bisk. poznan. (a podług Łukaszewicza f. 1473 mieszczanie a mianowicie Mikołaj Cyllowy mieszczanin poznański – co niepewne)

Toruń f. 1724 po Franciszkanach w dyec. chełmiń.

Kodań (Cadieen) (właściwie Kadinen) (w woj. malborskim (dyecez. warmin.) ~~[illegible]~~

Swiecie (Schwetz) (d. Kujaw dawn) w wojew. pomorsk.

~~Nowie było (Nowe miasto) (Neuenburg) w wojew. pomorskim~~

Lubawa (Löbau) w woj. chełmin. fund 1502 biskup Mikołaj Chrapicki

Gołańcz (d. gniezn) (w woj. Gniezn. f. 1695 Wojciech Smogulecki starosta nakielski

~~Gorki (a za Łobżenica) w wielkiej Polsce f. Raczyńscy f. 1638 Zygmunt Raczyński~~

Łobżenica w woj. gnieznień dyec. gniez.

Jakubowice (czyli Zamarte) (Jakobsdorf) w woj. pomorski dyec. gniezn

Kobylin w woj. pozn. f. 1456 Wojciech i Mikołaj Wierzbiętowie właściciele Kobylina podł. Łukaszew.

Ostrzeszow (d. poznan.) (~~w woj.~~ sieradzk. w wielkopol. f. 1620 Mikołaj Szyszkowski ... ziemi wieluński

Kozmin (d. poznan) ~~w wojew.~~ Kalisk f. 1626 Paweł Gajewski proboszcz

Bernardyni

260

Prowincya Wielkopolska (Majoris Poloniae - tit. S. Mariae Angelorum.)

r. 1628 wyłączona jako oddzielna od prowincyi polskiej.

R. 1723 miała 42 konwentów

a) Kustodia Poznańska.

1. Poznań (Posnaniensis - Immaculatae Conceptionis B. V. Mariae) f. 1456 Jędrzej z Bnina Opaliński bisk. poznań. za staraniem mieszczan poznańskich, mianowicie Macieja Czarnego, który plac darował; kościół wymurowany 1473, zrestaurowany 1733, było tu Studium generale od r. 1648 - w dyec. poznań.

(pod. Damirskiego f. 1457. - Przy tym kościele był drugi mniejszy kościołek S. Anny również Bernardynów założony r. 1480 przez mieszczan Niemców.

2. Kościan (Costensis - S. Mariae Angelorum) f. 1456 mieszczanie ze składek, kościół wymurowany 1608. - w dyec. poznań.

(podł. Barącza f. 1626 Paweł Gajewski proboszcz - co mylne)

3. Wschowa (Fraustadt:) (Vschovensis - S. Josephi) f. 1456 mieszczanie ze składek, r. 1557 zabrany przez Luteranów, r. 1629 oddany na powrót Bernardynom. Kościół wymurował r. 1629 Maciej Tarnowiecki. - w dyec. poznań.

4. Kobylin (Cobilinensis - ad Praesepe Domini vel Nativitatis Christi) f. 1456 Wojciech i Mikołaj (Wierzbięta) Kobylińscy bracia z matką Katarzyną wdową, Kościół wymurowany 1463. - w dyec. gnieznień.

(podł. Damirskiego f. 1478 - podł. Barącza f. 1455) podług Komorowskiego fund. 1456

(podług: Anagriphe fund. 1466 – a podług Da: mirskiego f. 1486 – Baracz)

5. Kalisz (Calissiensis – Visitationis B. Mariae V.) f. 1465 Jan Gruszczyński arcybisk. gniezn., kościół wymurowany 1607 – w dyec. gniezn.

6. Koło (Kołopolis vel Colensis – Visitationis B. Mariae V.) f. 1466 Jan Ostrorócza z Rogowa kasztelan sandom. starosta kolski – w dyec. gniezn.

(podł. Anagriphe f. 1468)

7. Warta (Vartensis – Assumptionis B. Mariae V.) f. 1467 Gerard (Jarand) z Brudzewa kanonik krak. na placu darowanym przez mieszczanina Świętosława Darmopycha, kościół wymurował gwardyan Paweł Dobron z Warty r. 1490, odrestaurował Norbert Żółwiński gwardian r. 1710. – w dyec. gniezn.

Tu jest grób bł. Rafała z Proszowic Bernardyna.

8. Bydgoszcz (Bidgostiensis – S. Trinitatis) f. 1480 Kazimierz Jagiellończyk król pol. – w dyec. kujawsk. – supr.

(podł. Damirski f. 1490 – podł. Balinsk. f. 1512)

9. Kazimierz bis Kupi (Casimiriensis – Quinque fratrum Martyrum) f. 1514 Jan Lubrański bisk. poznań.

(Tu jest Grobowiec SS. Pięciu Braci Polaków, których Święto d. 12 Novembr.)

10. Nowe (Neuburg, Novensis, Neuburgensis – S. Francisci) f. 1335 Teodoryk z Altenburga (Dietrich von Altenburg) wielki mistrz krzyżacki pierwotnie dla Franciszkanów prowincyi saskiej, suprymowany r. 1556 przez luteranów. R. 1604 król Zygmunt III oddał Bernardynom – w dyec. kujawsk.

supr. dziś zbór luterski

(Zirke)

11. Sieraków (Sieracoviensis – Immaculatae Conceptionis B. Maria V.) f. 1619 Piotr Opaliński kasztelan ~~[illegible]~~ poznań. – w dyec. poznań.

12. Świecie (Svecensis – Immaculatae Conceptionis B. Mariae V.) f. 1625 mieszczanie w dyec. kujawsk. (z cudownym obrazem P. Maryi w kościele który istniał dawniej, dopiero 1625 oddany Bernardynom za miastem – klasztor zmurowany 1718)

(za pozwoleniem Andrzeja Lipskiego bisk. kujaw.

13. Koźmin (Cosminensis- Immaculatae Conceptionis B. Mariae V.) f. 1626 Stanisław Przyjemski wojewoda inowłocław., kościół wymurował 1626 Paweł Gajewski proboszcz borzęcicki – w dyec. poznań.

podł. Łobżenica Lobsimensis
14. Górka (Gorcensis- Visitationis B. Mariae V.) f. 1637 Zygmunt Raczyński ~~sędzia ziemi nakielsk.~~ starosta jasieniecki oddawszy Bernardynom kapliczkę na wzgórzu z cudownym obrazem N. P. Maryi, r. 1638 tenże z Łakińskim wymurował kościół – w dyec. gniezn.

15. Ostrzeszów (Ostrzeszoviensis, S. Michaelis) f. 1629 przy kaplicy którą im odstąpił Wojciech Grędowski proboszcz ostrzeszowski, kościół wymurował 1660 Mikołaj Szyszkowski sędzia ziemski wieluńsk. – w dyecezyi wrocławskiej, klasztor należał jednak do prowincyi wielkopolskiej; dziś w dyec. poznań. (podł. Barącza f. 1633 Władysław IV)

16. Grodzisk (Grodzicensis- Nominis Jesu) f. 1662 Jan Leopold Opaliński kasztelan nakielski; kościół wymurował r. 1709 Jan Opaliński starosta szremski – w dyec. poznań. (naprzeciw Warszawy za Wisłą) (podł. Barącza f. Jan Leopold Opaliński kasztelan nakiel.)

17. Gołańcz (Golancicensis- Nominis Mariae) f. 1695 Marcin Smogulecki starosta nakielski z żoną Katarzyną Rozrażewską (przy kościele zbudowanym r. 1652 przez ojca jego Jana Smoguleckiego starostę nakielsk.) – w dyec. gniezn. Gołańcza dotowany 1701.

18. Zamarte (: Jakobsdorf :) Jakubowice (Zamarthensis- Visitationis B. Mariae V.) f. 1744 Jan Michał Grabowski kasztelan gdański podkomorzy pomorsk., klasztor wybudowany 1747. – w dyec. gniezn. (Residentia)

* Łobżenica (Lobsinensis Praesiden-
tia) przy Górce rezydencyja (S. Stephani
mart.) f. 1680 Marianna Grudzińska
wojewodzina poznań. (a podług Mappy:
fund 1680 Grudziński podstoli Koronny)
– w dyec. gniezn.

b) Kustodia Warszawska.

19. Warszawa (Varsaviensis – S. An-
nae) f. 1454 Anna księżna mazo-
wiecka (wdowa po Władysławie księciu
mazowieckim); dzisiejszy kościół odbudo-
wany 1663. Tu spoczywa błogosł. Włady-
sław z Gielniowa bernardyna † 1505,
beatyfikow. (d. 11 lutego) 1750 – w dyec. poznan.

20. Toruń (Thorunensis – Annuntiatio-
nis B. Mariae V.) f. 1239 Poppo de
Osterna hrabia von Wertheim (komendator toruński, później Wielki Mistrz krzyżacki pruski) dla Fran-
ciszkanów prowincyi saskiej; klasztor
zbudował Ratibor książę pomorski – sprzy-
mierzeni przez luteranów r. 1559. – r. 1724 Au-
gust II oddał ten klasztor bernardynom.
– w dyec. chełmińsk.
(Praesidentia, mistrz prowincyonalny)

21. Łowicz (Loviciensis – S. Bartholo-
maei Ap.) f. 1469 Jan Gruszczyński
arcyb. gnieźnień. – z obrazem cudow-
nym N. P. Maryi – w dyec. gnieźnień.

(podług kroniki bernard. poznań. fundo-
wany r. 1480)

22. Skępe we wsi Wymyślinie pod mia-
steczkiem Skępe (Skępensis – Annun-
tiationis B. Mariae V.) f. 1498 Mikołaj
Kościelecki kanonik kujawski (włocławski) później
biskup chełmski – z cudowną statuą N. P.
Maryi koronowaną 1755 – w dyec. płockiej.

(fund 1499 podług kroniki poznań.)

Bernardyni

262

23. Lubawa (Löbau - Lubaviensis - S. Joannis Bapt.) f. 1507 (a podług innych 1502 co mniej pewne) Mikołaj Chrapicki biskup chełmiński dla Bernardynów obserwantów prowincyi saskiej, supprymowani r. 1564 przez Luteranów. R. 1586 Piotr Kostka biskup chełmiński oddał go Bernardynom polskim - w dyecez. chełmińsk. (podł. Damerskiego f. 1482, podł. Barącza f. 1502)

24. Prasnysz (Prasnensis - S. Jacobi Apost.) f. 1587 Paweł Kostka chorąży ciechanowski (brat S. Stanisława) - w dyec. płockiej. (podł. Barącza f. 1585) (podł. Kroniki pozn. fund. 1598)

25. Wartenburg (Vartenburgensis - S. Andreae Ap.) f. 1326 Eberhard biskup warmijski dla franciszkanów prowincyi saskiej (a podług pisarzy pruskich f. 1364 Jan II Streifrock biskup warmijsk. z Wielkim Mistrzem krzyżackim Winrykiem von Kniprode), po suprezsyi w r. 1538 oddał ten klasztor 1596 (a podług Encyklop. I r. 1592) Andrzej Batory kardynał i biskup warmijski Bernardynom polskim - w dyec. warmijsk. - supprymowani 1824. podług Kroniki pozn. r. 1592 oddany ~~Bernardynom~~

26. Złoczew (Zloczeviensis - Nativitatis B. Mariae V.) f. 1608 Jędrzej z Rokszyc Ruszkowski miecznik kaliski (przy kościele który r. 1600 zbudował), odrestaurowany po spaleniu r. 1719 - w dyec. gnieźnień. (w wojewod. sieradzk.)

27. Łęczyca (Lanciciensis - Immaculatae Conceptionis B. Mariae V.) f. 1632 Dorota z Otolina wdowa ~~po~~ ~~[illegible]~~ po Krzysztofa Piwo podczaszego płockiego. - w dyec. gnieźnień.

(podł. Baracza f. 1624)
(podł. Kronik pozn. fund. 1625)

28. Piotrków (Petricoviensis – Inventionis S. Crucis) f. 1626 Florian, Wawrzyniec i Stanisław Starczewscy; kościół wymurowano 1633 – w dyec. gnieźnień.

29. Widawa (Vidaviensis – Exaltationis S. Crucis) f. 1638 Wojciech Wężyk Widawski, drewniane r. 1707 wystawiono murowany kościół – w dyec. gniezn.

(podł. Baracza f. 1665) w dyec. płock.
podł. Kron. pozn. f. 1665.

30. Ostrołęka (Ostrolecensis – S. Antonii Paduan.) f. 1666 Tomasz Gocławski sędzia nurski – w dyec. płock.

podł. Kron. pozn. Mikołaj Szyszkowski bisk. warm. zbudował kościół, który przy Wacławie Leszczyńskim bisk. warm. oddany został Bernardynom, gdzie dopiero r. 1672 w konwent przekształcono.

31. Springborn (Springbornensis – Templum Pacis) f. 1639 Mikołaj Szyszkowski biskup warmijski wraz z kościołem na pamiątkę pokoju zawartego z Szwedami (podług Encyklopedyi I. Bernardynów przy tym kościele osadził dopiero Wacław Leszczyński bisk. warmijsk. po r. 1643), z cudownym obrazem N. P. Maryi i studzienką – w dyec. warmij.

32. Kadyny (Cadinensis – S. Antonii Paduan.) f. 1683 Jan Teodor hrabia de Schlieben wojewoda inflantski, z kaplicą Loretan wystawioną przez Adriana de Linda kanonika warmijsk. – w dyec. warmij.

33. Ratow (Ratoviensis – S. Antonii Paduan.) f. 1685 Tomasz Narzymski chorąży chełmiński – w dyec. płock.

34. Czerniaków (Czerniacoviensis – S. Antonii Paduan.) pod Warszawą f. 1691 Stanisław Herakliusz Lubomirski marszałek w. Kor. – w dyec. poznań. archidiakon. warszaw.

(z relikwiami S. Bonifacego męczennika darowanemi r. 1694 przez Innocentego XII)
(podł. Kroniki pozn. fund. 1693

35. Strzegocin (Strzegocinensis – ad Scapulare B. V. Mariae) f. 1693 Franciszek Bieliński podkomorzy Koron. – z cudownym obrazem N. Maryi P. – w dyec. płock. (pod T. Kronik pozn. fund. 1691)

*Grodzisk (Grodziscensis Praesidentia – S. Michaelis) f. 1602 Zygmunt III nadawszy kościoł i grunta – w dyec. płock. (rezydencya) w dyec obecn. Nr 16 (niema w Barącu) (pod Warszawą)

*Wieluń (Vielunensis Praesidentia S. Francisci Seraph.) przy klasztorze Bernardynek.

	(Zamarte)		
Zamostoviensis	conventus	1723 istniał	"
Gedanensis	"	"	
Elbingensis	"	"	"
Regiomontensis	"	"	"
~~Brunsbergensis~~	"	"	

Klasztory utracone.

a) Gdańsk (S. Trinitatis) fundował r. 1436 Paweł Rußdorf w. mistrz krzyżacki dla Franciszkanów prowincyi saskiej, opuszczony za Kazimierza Jagiellończyka a później zajęty przez luteranów.

b) Elbląg (S. Georgii) był tu klasztor Bernardy~~nów~~ prowincyi saskiej

c) Królewiec był tu klasztor Bernardynów prowincyi saskiej

d) Brunsberg był tu konwent Bernardynów prowincyi saskiej, po zaprowadzeniu luteranizmu oddał ten klasztor Kardynał Hosius Jezuitom.

Statuta Fratrum Minorum Observantium S. P. N. Francisci Almae Provinciae Maioris Poloniae S. Mariae Angelorum ex antiquis Ordinationibus BB. PP. Ladislai de Gielniow, et Raphaelis de Proszewice: ac recentioribus Constitutionibus generalibus et Decretis Apostolicis compilata, Pro puriori Regulae Seraphicae Observantia ad inviolabiliter observandum tradita, De mandato Superiorum. Typis Monasterii Supraslienensis Ordinis Divi Basilii Magni reimpressa A. D. 1732, die 7 Aprilis. 4to K. 1, str. 215 i od 217–241 (Index)

Na str. 164: Approbatio Ordinis. Praesentia Statuta nostrae Observantis Provinciae S. Mariae Angelorum Majoris Poloniae a nobis revisa roboramus. Romae ex Ara-coeli d. 7 Octobris 1727. fr. Mathaeus a Pareta Minister Generalis.

Na str. 172: Approbatio Provinciae Litvanae. Eadem Statuta a Provincia Minoris Poloniae et Roxolana recepta propter uniformitatem Provinciarum in Regno Poloniae, etiam a Provincia nostra Litvana S. Casimiri in Capitulo provinciali Tarnoviensi celebrato die 17 Octobris 1731 acceptamus. fr. Franciscus Andruszkiewicz Minister Provincialis.

Na końcu: Modus vestiendi Tertiarios - Declarationes Summorum Pontificum i Regulam S. Francisci. /: dawniejszą edycyę tych Statutów wydał: Jo. Kamieński. Schlichtinkovii 1740. 4to - dla prowincyi Majoris Poloniae. :/

Statuta Fratrum Minorum Regularis Observantiae S. P. Francisci Almae Provinciae Russiae Immaculatae Conceptionis B. V. Mariae. Ex Decretis Apostolicis, Constitutionibus generalibus, nec non antiquis ordinationibus, aliisque Statutis. Impressa A. 1769 Lublini, typis Coll. Soc. Jes. 4to str. XII. 477. 49 (Declarationes Summorum Pontificum). 50 (Formularium). /: Wydał Benedykt Kossicki prowincyał ruski + 10 Julii 1781 in Zasław. :/

Summarium Statutorum municipalium Almae Provinciarum Matris Minoris Poloniae Ordinis Minorum Regularis Observantiae S. P. Francisci Pro conservanda Regulae Seraphicae puritate. Juxta Decreta Apostolica, Summorum Pontificum et Sacrae Congregationis Declarationes, ac Ordinis Constitutiones, Provinciaeque Polonae in variis Capitulis Statuta compilatum et a celeberrimo Capitulo generali Mantuano A. D. 1762 die 3m. Junii Approbatum. Cracoviae typis Seminarii episcopalis Academico-dioecesani 1765. 4to k. 6 (przedmowa: Thomae Glattz Ministri provincialis - Approbaty - Mantuae d. 3 Junii 1762 et Romae ex Araceli d. 28 Augusti 1762 fr. Petrus Joannetius de Molina Minister generalis - Series Ministrorum provincialium Poloniae ab a. 1452 - 1760), k. 3 (Index Capitulorum) k. 1 (Benedictio). str. 1 - 388. k. 23 (Bullarium), k. 28 (Formularium) k. 12 (Index alphabeticus)

Obserwa życia regularnego, śmierci dobrej i szczęśliwej wieczności Reguła seraficzna Trzeciego Zakonu S. O. Franciszka Świeckich Braci i Sióstr pokutują=cych Tercyarzów i Tercyarek w Domach własnych w osobności mieszkających, w życiu świeckim Konwersów i Kon=wersek... od... papieżów Mikołaja IV i Pawła III podana i potwierdzona, dla informacyi i zbawiennego pożytku przyj=mującym sukienkę i czyniącym professyą przez Ojców Reguły S. O. Franciszka Obserwantów Prowincyi Mało-Polskiej... wydana. W Krakowie w druk. Kazi. Jakows-kiego 1772. 8vo str. 27 nieliczb., str. 1-201 liczb. i str. 9 nieliczb. ded. Stanisławowi i Józefie z Święcickich hr. Prze=rębskim starostom peryosławskim (synowi Jana Przerębskiego kasztelana spicymirsk. i Maryanny Rupniewskiej) — wnukowi Stefana Przerębskiego kasztelana konarsk. sieradzk. i Heleny Wodzickiej)... x. T(ymoteusz) K(affka) M. O. Z. S. O. F.

/: Zakon S. Franciszka założony r. 1223, papież Leo X r. 1517 na kapitule generalnej w Rzymie podzielił zakon na 2 części a) Bra=ci mniejszych Obserwantów regularnej obserwancyi b) Konwen=tuałów. Braci mniejszych Obserwantów w innych krajach zowią Franciszkanami, w Polsce Bernardynami (od Kościoła). Z Obser=wantów pochodzą: Reformaci, Rekolleki, Alkantarystowie, Dys=kalceaci, Reformelli, Koletanie, Kapucyni. — Drugi zakon S. Franciszka nazwany Klaryskami (od S. Klary, pierwszej przełożonej) — Z tegoż zakonu powstały Bernardynki czyli Panny trzeciego Zakonu S. Franciszka za klauzurą żyjące od Elżbiety Królowej węgierskiej fundowane. — Z tegoż zakonu powstały Koletanki bez dóbr doczesnych w ubóstwie żyjące, od S. Kolety fundowane; — Annuncyatki od Beatryki i Maryi de Agredo fundowane. — Trzeci Zakon Tercyarzów i Tercyarek fundował r. 1221 S. Franciszek, z tych jedni żyją za klauzurą (Koletanie, Reformelli, Kordyery (Bytelnicy)) — drudzy mieszkają w domach własnych. Regułę dla Tercyarzy potwierdził Mikołaj IV i Paweł III r. 1547.

Memoria Patrum et Fratrum mortuorum Ord. Min. S. P. N. Francisci regularis observantiae Provinciae Majoris Poloniae S. Mariae Angelorum, per singulos dies mensium seu per totum annum, ad commemorationem quotidianam eorundem PP. ac FF. sub regimine A. R. P. Romani Wroblewski Mūri Provlis, S. T. L. ac P. G. Anno Jubilaei 1750 diebus Augusti collecta. Thorunii, imprimebat Joh. Christoph. Jungmann. nobil. Senat et Gymn. Typogr. 8vo Kart 5 i 26 półark. Sign A-Cc. czyli Kart 104 (razem całe dzieło kart nie liczb. 109.)

Spis dni śmierci wszystkich Bernardynów, z wymienieniem roku przy każdym, w Prowincyi Wielkopolskiej klasztorach zmarłych od r. 1452 do 1750, czerpany ex Menolog. Ord. et Manuscr. Convent. – Jest to właściwie Mortuologium fratrum Bernardynów prowincyi Wielkopolskiej. (Bernardyni zaprowadzeni w Polsce r. 1452 podzieleni byli na 4 prowincye: 1) Małopolską od r. 1465; 2) Wielkopolską od r. 1627; 3) Ruską od r. 1637; 4) Litewską od r. 1731. – Sławniejsi Bernardyni zmarli w klasztorach wielkopolskiej prowincyi (dni zejścia):

1505 d. 4 Maii. Ladislaus de Gielniow, Varsaviae; beatificatus 1750 d. 12 Febr.

1534 d. 26 Januar. Raphael de Proszewice, Varthae.

1460 d. 17 Julii. Bernardinus, (initiat.), Costnae.

1460 d. 5 Febr. Philippus Art. Mgr. Guard. Cobilini

1463 d. 28 Junii, Climacus Wierzbięta (Kobyliński ?) Cobilinii

1469 d. 14 Septemb. Joannes de Wojnicz, Calissii. (Art. Mgr.)

1476 d. 9 Januar. Lucas praedicator, Costnae.

1476 d. 5 Junii. fr. Nicolaus Passer (Wrobel), Varsaviae.

1477 d. 27 Decembr. Justinus doctus, Cobilinii.

1477 d. 13 Maii, Nicolaus de Kozlice (Kozlie), Posnaniae.

1480 d. 8 Junii, Melchisedech, Vartae.

— 1485 Ludovicus de Warka, Varsaviae.

— 1487 d. 3 Febr. Joannes Smotka, Lovicii.

— 1494 d. 13 April. Ambrosius de Kłodawa scriptor libr., Calissii

— 1506 d. 8 August. Stanislaus de Stapy Vicar. Provinc., Bidgostiae

1507 d. 9 Novembr. Cherubinus Hungarus Art. Mgr. Acad. Crac., Bidgostiae.

1598 d. 4 Sept. fr. Franciscus laicus, pictor, Varthae.

— 1480 d. 26 Novembr. Christophorus de Poniec. Vicarius Provinc. Posnaniae

— 1495 d. 28 Martii, Marcus de Poniec script. libr., Costnae.

— 1497 d. 14 Septemb., Cherubinus Ruta praedicator, Costnae (cujus parentes facti sunt religiosi: Joannes et Mater 3ii ord. Posnaniae)

1508 d. 6 Martii, Ludovicus Laudate dictus, Posnaniae.

1517 d. 30 Januar., Lucas de Rydzyna, Vicar. Provinc., Posnaniae.

1518 d. 17 Octobr. Lucas Vitreator ~~Vicar.~~ Art. Mgr. Prov. (?) recte, Posnaniae

1610 d. 25 Septemb. Gabriel a Czerniejów Ex Minist., Posnaniae.

1661 d. 21 Januar. Casimirus Gambinius Ex Minist., Varthae

1708 d. 15 April. Stanislaus Grodicius (Grodzicki) Ex Minist. Grodicii, scriptor librorum (autor)

— 1469 ~~[crossed out]~~ d. 9 Januar. Bernardinus de Sulmierzyce, Calissii.
— 1472 d. 10 Januar. Mathias de Koscian, Gvardianus, Posnaniae
— 1479 d. 11 Januar. Protasius Pictor, Calissii.
1682 d. 13 Januar. Hieronymus Czacki, Rotopoli (Autor 1652)
1695 d. 15 Januar. Hyacinthus Kęszycki, Custos. Posnaniae (Autor. 1681)
1597 d. 21 Januar. Franciscus Opatovius, Costnae (theologus Sta=
nislai Karnkowski archiep. Gnesn.)
1681 d. 2 Febr. Christophorus Posnaniensis Ex Minist. Posnaniae.
— 1492 d. 4 Febr. Michael Bal, Vicarius Prov., Posnaniae.
— 1484 d. 5 Febr. Joannes Pan Jan dictus, Varsaviae.
— 1519 d. 10 Febr. Joannes Sobricensis ex Acad. Crac. Posnaniae. (Autor).
1719 d. 11 Febr. Adrianus Żyznowski, Posnaniae (Autor 1717)
1611 d. 15 Febr. Franciscus Varthensis Ex Minist. Prov., Varthae.
1637 d. 21 Febr. Bonaventura Posnanius, praedicator, Costnae (Autor 1610)
1652 d. 21 Febr. Bernardinus Radzinius S. Teol. Lect., Calissii (Autor 1620)
1705 d. 2 Martii, Franciscus Lubavius pictor, Casimiriae.
1632 d. 3 Martii, fr. Angelus Potocki Cleric. Novit. Varsaviae.
1703 d. 4 Martii, fr. Florianus Amsterodamensis pictor, laicus, Grodicii.
1470 d. 7 Martii, fr. Evangelista Art. Mgr. diacon. Calissii.
1593 d. 11 Martii, Martinus de Bieganow, Ex Minist. Bidgostiae.
1681 d. 27 Martii, Mathias Marianus a Kursko Kurski Episcopus En=
nensis, Suffrag. Posnan., Definitor, Posnaniae.
1739 d. 28 Martii, fr. Ivo Firley laic. Cosminii.
1640 d. 29 Martii, fr. Daniel laic. pictor, Posnaniae.
1643 d. 29 Martii, Bonaventura Posnanius Gvardian. Sieracoviae.
1470 d. 3 April. Stanislaus de Czarnkow, Rotopoli.
1552 d. 4 April. Gregorius de Pleszow olim Doctor Parisien., Varthae.
1640 d. 7 April. Georgius Godziszevius Ex Minist. Posnaniae (Autor 1629?)
1572 d. 9 April. Franciscus Polkowski, Varsaviae, peste.
1733 d. 21 April. Seraphinus Gamalski Ex Minist. Skempae (Autor)

1735 d. 24 April. fr. Clemens Łopiński laicus Organ. magist. Ostrołęcae.
1652 d. 25 April. Marianus Costenus, Posnaniae. (Autor 1643)
1697 d. 29 April. Thomas Potocki, Ostrzeszoviae.
1721 d. 30 April. Antonius Zeleski Ex-Minist. Cosminii.
1690 d. 5 Maii, Franciscus Varsaviensis Ex Minist. Erect. Domus Lauretanae, Bidgostiae.
1739 d. 5 Maii Raphael Zgorzelski Ex-Minist. Grodicii.
1696 d. 6. Maii Modestus Rozrażevius, Prasnissii.
1624 d. 9 Maii, fr. Valerianus Radzimiński Cler. Bidgostiae.
1568 d. 13 Maii, Jacobus Dziduski Episcopus Emensis, Suffragan. Posnan., Posnaniae.
1648 d. 13 Maii Capistranus Rosnowski Ex-Minist. Varsaviae.
1741 d. 13 Maii Ladislaus Golbacki Ex-Minist. Svetiis
1467 d. 15 Maii Christophorus de Dobrzyce, Varsaviae.
1558 d. 15 Maii Bernardinus de Sroda dictus Ptaszek Guard. Bidgostiae
– 1464 d. 18 Maii, Athanasius Pampowski palatinides Posnan. Posnaniae.
– 1483 d. 21 Maii, Balthasar Ex Acad. Art. Mag. Costnae.
– 1522. d. 21 Maii, Anselmus Jerosolymita, Posnaniae. (Autor)
1695 d. 23 Maii, Cyprianus Bartochowicz electus in Minist. 3a die obiit Grodicii.
1643 d. 26 Maii fr. Egidius de Osieczna laic. pictor, Casimiriae.
– 1483 d. 27 Maii, Richardus Art. Mgr. Praedic. Costnae.
– 1642 d. 27 Maii, Paulus Lancicius compilator Chronicorum Ord. Min., Bidgostiae. (Autor 1609 tłomacz Botera)
1692 d. 28 Maii, Valerianus Twardowicz Minist. Prov., Vidaviae.
1700 d. 2 Junii, Joan. Capistranus Jankowski Ex-Minist., Lovicii.
1626 d. 3 Junii, fr. Joannes Bonar Laic. Varthae.
1670 d. 5 Junii. Joan. Capistranus Mateczyński olim Eques Polonus, Zbąszeviae.

1729 d. 7 Junii, Joannes Kaminski Ex Minist. Ravicii.
1590 d. 9 Junii, Joannes de Szamotuly olim Theol. Parisien. Lector Philos., Calissii.
1704 d. 10 Junii, Franciscus Radonski Ex Minist, Ex Guard. Jerusalem, Skempae.
1529 d. 11 Junii, Uriel de Poniec praedicat. Posnaniae.
1722 d. 12 Junii, Marianus Gigniewski Ex Minist. Svetus.
1668 d. 15 Junii, Stanislaus Costenus Script. libr. Bidgostiae.
1701 d. 21 Junii, Daniel Slepowronski Ex Minist. Posnaniae.
1700 d. 22 Junii. Franciscus Rozrazevius, Posnaniae.
– 1471 d. 25 Junii Simeon de Pleszow Art. Mgr. Calissii.
1578 d. 25 Junii Blasius de Kleczew, Theologus Reginae Elisabeth, Posnaniae.
1643 d. 29 Junii, Modestus a Brodnia Ex Minist. Varsaviae.
1698 d. 11 Julii, Joan. Capistranus de Bulowice Hiz, Sprinbornae.
1620 d. 13 Julii, Fabianus de Krobia nominatus Suffragan. Vilnen. obiit Posnaniae.
1737 d. 13 Julii, Christophorus Rozrazevius Ex Guard. Jerusalem, Ostrzeszoviae.
1728 d. 15 Julii, Joan. Capistranus Elert, Sprinbornae.
1537 d. 16 Julii, Nicolaus Jerosolymita de Janow Mgr. Novit. Bidgostiae.
1737 d. 3 August. f. Hyacinthus Uzdowski pictor, Bidgostiae.
1643 d. 9 August. Bojanecki Stanislaus, Varsaviae (Autor 1636)
1627 d. 12 Augusti, Mathias Krajewski obiit in mari iter facien= do ad Terram Sanctam.
1650 d. 26 Augusti, Czacki Augustinus, Varthae (Autor 1648)
1524 d. 28 Augusti, Nicolaus Sokolnicki, Posnaniae (Autor)

1738 d. 28 August. Paulus Radziminski Tertiar. Syndicus, Ratoviae.

1714 d. 1 Sept. Marianus Krotosza, Pro Minister in Hispanias, obiit Novae.

1563 d. 4 Sept. Ludovicus de Leopoli Ex Minist., Varsaviae.

1678 d. 4 Sept. Cyprianus Gorski Ex Minist. Ostrolecae.

— 1469 d. 6 Sept. Vincentius Trzebowski praedicator, Rotopoli

1576 d. 6 Sept. Vincentius Ciegietka, Varsaviae.

1577 d. 6 Sept. Felix Costenus ter Ex Minist., Posnaniae.

1517 d. 8 Sept. Antonius de Buk visitavit Terram Sanct., Costnae.

1640 d. 9 Sept. Felicianus Turski Ex Minist., Posnaniae (Autor 1623)

1672 d. 12 Sept. Leonardus Starczewski, Vielunii (Autor 1620)

1587 d. 14 Sept. Erasmus de Poniec Ex Minist., Posnaniae

1667 d. 16 Sept. fr. Hilarion Posnanius laic. stallorum Sierakov. effector, Sieracoviae.

1543 d. 17 Sept. Innocentius Costenus, bis Minist. Prov. fuit in capitulo gen. Niceae obiit Posnaniae.

1583 d. 18 Sept. Nicolaus (de Busko) Roxolanus, ter Ex Minist., Varsaviae.

1564 d. 24 Septemb., Stanislaus de Klodawa scriptor libr., Posnaniae.

1703 d. 24 Sept. pat. Antonius Glogovius Org. Magist., Varsaviae.

1610 d. 25 Sept. Gabriel a Czerniejów Ex Minist., Posnaniae

1737 d. 2 Octobr. Nicolaus Barankiewicz Ex Minist., Varsaviae.

1744 d. 9 Octobr. fr. Antonius Staboszewski laic. pictor, Cadinii.

1728 d. 16 Octobr. Pontianus Gawronski Ex Minist., Lancicii.

(1643) 1643 d. 19 Octobr. Hieronymus Lipczynski, Novae. (Autor 1640).

1663 d. 21 Octobr. Ludovicus Zbaszynius Ex Minist., Skempae.

1588 d. 25 Octobr. Erasmus Pęczycki Ex Minist. Varsaviae.
1577 d. 29 Octobr. Fabianus Orzeszkowski Theologus Sigismundi Aug. regis, Posnaniae.
1552 d. 3 Novembr. Alexius de Ostrorog Guard., Rotopoli.
1643 d. 5 Novembr. Bonaventura Lutocki Ex Minist., Varsaviae.
1647 d. 7 Novembr. Balthasar Vitomislius Ex Minist. obiit in Piątek, jacet Posnaniae.
1649 d. 8 Novembr. Christophorus Scipio a Campo Ex Minist. Varsaviae.
1710 d. 9 Novembr. Norbertus Lutwiński Ex Minist., Varthae.
— 1482 d. 12 Novembr. fr. Stanislaus Ducis Masoviae Conradi filius, Posnaniae.
1695 d. 14 Novembr. Joan. Capistranus Koszucki Jerosolymita, Varsaviae.
1712 d. 15 Novembr. Urbanus Varthensis script. libr. Vschovae.
1683 d. 18 Novembr. fr. Fridericus laicus pictor, Varthae.
1652 d. 20 Novembr. Petrus Lubomirius, Varsaviae.
— 1480 d. 26 Novembr. Christophorus de Poniec Vicarius Prov., Posnaniae.
1632 d. 13 Decembr. Dominicus Wessel, Cadinii.
1555 d. 17 Decembr. Paulus de Buk in saeculo J.U.D. Costnae.
1500 d. 19 Decembr. fr. Joannes Ruta, Posnaniae, cujus uxor facta est monialis tert. regulae.
1703 d. 21 Decembr. Paulinus Gostinius [illegible] Minist. Prov. Petricoviae.
1698 d. 23 Decembr. Benedictus Willanovius Guard. Annorum 116, Ostrzesoviae.
— 1477 d. 27 Decembr. Justinus, Cobilinii
1530 d. 24 Decembr. fr. Stephanus Diaconus ex Ducali prosapia, Vschovae.

(Bernardynów

270

Statuta provincialia Ordinis Minorum S. Patris Francisci regularis observantiae, almae Provinciae Russiae Immaculatae Conceptionis B.V. Mariae in Capitulo Dubnensi suscepta A.D. 1720. Leopoli, typis Confraternitatis SS. Trinitatis. 4º. K. 32. (Sign A-H.)

Lengnich Gotfri
Historia polona a
Lipsiae 1711. 8o

VI. A. 57.

Archivum Conventus Posnaniensis FF. Minorum de observantia Sancti Patris nostri Francisci. — Metropolis almae provinciae Majoris Poloniae FF. Minorum regularis observantiae Conventus Posnaniensis cujus fundationis initia, progressus ac res memorabiles ex antiquis M. S. authenticisque documentis hac nova compilatione recensentur opera P. F. Joannis Kamienski, Theologi, Provinciae ejusdem Ex-Ministri, Patris ac Chronologi Anno 1727. (Rękopis Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół nauk Nr. 218 in fol. str. 820. — Praca Kamieńskiego kończy się na roku 1729 str. 394 — Od str. 395 następują aż do str. ~~218~~ 820 późniejsze dopiski od r. 1729–1830.)

Zakon Bernardynów wziął swój początek we Włoszech w Toskanji gdzie O. Pankracy z Foligno zaprowadził pierwszą reformę, która approbowana przez Koncylia Konstancyjskie r. 1415 i Bazylejskie r. 1435 przez papieży Mikołaja V i Eugeniusza IV potwierdzoną została. Bernardyni przybyli do Poznania r. 1455, lecz fundacyja właściwa nastąpiła dopiero r. 1456 d. 28 Octobris, którego to dnia mieszczanie Poznańscy a głównie Maciej Czarny rajca darowali Bernardynom plac w Poznaniu na wystawienie Kościoła i Klasztoru. Którą to fundacyję przyjął Gabryel z Werony Wikaryusz zakonu. R. 1467 prowincyą Cismontańską podzielono na osobne 3 prowincye: Austryacką, Czeską i Polską. Do Polskiej prowincyi nowo utworzonej przydzielono 12 Klasztorów: 1) Kraków. 2) Warszawa. 3) Poznań. 4) Kościan. 5) Wschowa. 6) Kobylin. 7) Tarnów. 8) Lublin. 9) Lwów. 10) Przeworsk 11) Kalisz. 12) Koło

R. 1472 osiadły tercyarki przy klasztorze Bernardynów w Poznaniu

R. 1515 morowa zaraza w Poznaniu.

1531 ob imminens generale Capitulum in civitate Messana, Joan=
nes Comorovius Minister Provincialis celebravit congregatio=
nem Posnaniae.

1552 Pestis Posnaniae.

1583 Bractwo S. Anny zaprowadzone w Poznaniu przy kościółku
S. Anny

1588 Bractwo paska S. Franciszka (Chordigerorum S. Francisci)
zaprowadzone u Bernardynów w Poznaniu.

1589 Pestis [illegible] Posnaniae.

1628 utworzono 4 prowincye Bernardynów 1) Małopolską
2) Wielkopolską. 3) Ruską. 4) Litewską.

1656 Pestis Posnaniae.

272

Bernardyni (Ordo S. Francisci regulae de observantia)

Prowincya Małopolska (Minoris Poloniae sub titulo S. Bernardini) po sprowadzeniu zakonu do Polski r. 1453, jako osobna prowincya istniała od r. 1517 wydzielona od prowincyi austryjackiej pod nazwą prowincyi polskiej. R. 1628 po wyłączeniu z niej Wielko-Polski otrzymała nazwę prowincyi małopolskiej. R. 1723 należały do niej następujące klasztory. R. 1723 było męskich Konwentów 15, Praesidencyj 2, Rezydencyj 4.

1) Kraków na Stradomiu (S. Bernardini Jenensis) fundował r. 1454 kardynał Zbigniew Oleśnicki bisk. krak., którego kosztem kościół i klasztor wymurowany. Po zniszczeniu przez Szwedów r. 1655 na nowo odrestaurowane ze składek. W kościele 20 ołtarzy i Bractwo S. Anny. W pobocznej kaplicy zasługuje na uwagę marmurowy ołtarz w którym spoczywają zwłoki błog. Szymona z Lipnicy. Ma zapisy na 1 kaznodzieję i 2 spowiedników w kościele katedr. krak., na 1 spowiednika w kościele paraf. w Wieliczce, na 1 kaznodzieję i 1 spowiednika w Olkuszu. Kustodia, oraz Nowicyat i Studium theologicum. Od r. 1852 wcielony do prowincyi galicyjskiej

2) Tarnów (S. Mariae ad Nives) f. 1460 Jan Amor hr. Tarnowski z bratem Rafałem kanon. krak. murowany; w kościele 10 ołtarzy, 3 Bractwa (S. Franciszka, S. Antoniego i S. Anny); na cmentarzu kaplica (Carceris Christi) z ołtarzem Bolesnej Matki Boskiej i Biczowania Chrystusa, a przed ołtarzem statua Biczowania cudowna. Jest tu Studium philosophicum. R. 1789 przeniesieni do klasztoru Bernardynek (ma dziś tytuł Exaltationis S. Crucis)

3) Stupia pod Bodzęcinem (S. Catharinae in Eremo) fund. 1480 d. 12 maja Jan Rzeszowski bisk. krak., po pożarze w r. 1534 odbudował Piotr Tomicki bisk. krak. i Andrzej z Myśliszowic celnik krak., konwent wymurowany 1539 kosztem Piotra Gamrata bisk. krak. W kościele cudowny obraz rzeźbiony S. Katarzyny, 6 ołtarzy i 2 Bractwa (S. Anny i Św. Franciszka). W lesie jest też kaplica S. Franciszka przy której eremitorium z 4 celami dla rekollekcyj. Po zniesieniu Bernardynów r. 1817 przeniesiono tu Bernardynki z Drzewicy.

4. Opatów (Assumptionis B. Mariae V.) fund. r. 1470 Jan
[który zmarł w Ziemi Św. na górze Sion.] Rzeszowski bisk. Krak. i Jan Tarło później bernardyn. W
Kościele 12 ołtarzy, 4 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka, Św. Antoniego Pad. i Dobrej Śmierci).

5) Radom (S. Catharinae V.) fund. 1460 Dominik z Kazanowa starosta radomsk. Kościół i Klasztor wymurował r. 1480 Król Kazimierz Jagiellończyk. W Kościele 8 ołtarzy, 3 Bractwa (S. Anioła Stróża, S. Franciszka, S. Anny). Jest tu Studium philosophicum.

6. Przyrów (S. Annae) fund. 1613 Joachim Ocieski Kasztelan sandeck. starosta olsztyński, kościół wymurowany zaś kosztem Janusza Księcia Zasławskiego. W Kościele 9 ołtarzy i Kaplica z cudownym obrazem S. Anny Samotrzeciej, 2 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka).

7. Kalwarya Zebrzydowska (S. Mariae Angelorum) fund. 1603 Mikołaj Zebrzydowski Wojewoda i starosta krak. który r. 1603 d. 2 Augusty założył pierwszy kamień, dokończył fundacyi Jan Zebrzydowski miecznik Koron. starosta lanckoronski, nowomiejski. W Kościele 8 ołtarzy i 2 Kaplice (w jednej cudowny obraz N. Maryi P.), 4 Bractwa (S. Michała Archanioła archiconfraternia, S. Anny, S. Franciszka, S. Antoniego). Do tego należą Kaplice na sposób Jerozolimski na dróżkach Zbawiciela i P. Maryi wystawione (których restauracya należy do Kapituły Krak.) Pomiędzy temi Kaplicami są 3 Konsekrowane: Ukrzyżowania z 3 ołtarzami, Grobu Matki Boskiej z 7 ołtarzami, Piłata z 3 ołtarzami i gradusami kamiennemi. Eremitoria 2: S. Maryi Magdaleny z Kaplicą i 6 celami, S. Heleny (przy Kaplicy Ukrzyżowania).

[Kościół na nowo odmalowany r. 1853 kosztem Franciszka Staszkiewicza proboszcza lanckoroń.]

8. Praga pod Warszawą, dawniej Golędzinow zwana (S. Mariae Immaculatae Conceptionis) fund. 1617 Adam Nowodworski późniejszy biskup Kamieniecki i Henryk Firlej biskup płocki; r. 1620 kościół wraz z Konwentem drewniany zbudowany, zaczęła z muru stawiać Zofia z Lubienia Kryska Kanclerzyna w. Kor.; 1 Bractwo (Niepokalanego Poczęcia N. Maryi P.) Obok Kościoła Kaplica Loret kosztem Króla Władysława IV r. 1645 wystawiona.

9) Alwernia przy Porembie (S. Stigmatum S. Francisci – Al-
vernensis [eremiticus]) fund. 1621 [Krzysztof Koryciński starosta gniewkowski [a podług Andrzelli, 1629 r.]
we wsi Poremba Żegoty dla 12 Bernardynow klasztor zapisawszy [100 zł] na tejże
wsi na wino, hostye, światło i 150 drzew wykrotowych na opatrzenie; syn
jego Stanisław Koryciński zapisał znowu 100 zł na reparacyą konwentu i rocznie
30 korcy zyta, 10 korcy grochu, 10 korcy tatarki, 4 kopy karpi. W Kościele 7 ołtarzy,
i Bractwo (S. Anny).

10) Bochnia (Inventionis S. Crucis) fund. 1626 d. 9 Januarii przez [Adriana Fogelwedera, Jana Krasowskiego i]
[Fragarzy i Kopaczy w żupie solnej bocheńskiej, a Bernardyni wprowadze-
ni 1627 d. 6 Octobr. przez Marcina Szyszkowskiego bisk. Krak. R. 1696 d.
17 Kwietnia spalił się drewniany ten Kościół z klasztorem w nocy. Później od-
budowany ma 2 Bractwa (Sw. Anioła Stroża, i S. Franciszka) czyli 1623 (podł. Bartoszewicza: Bernardyni w Kazanowie str. 36–40 w Kalendarzu warsz. Ungra)

11) Kazanow (Annuntiationis B. V. Mariae) fund. 1627 (Hieronim Kaza-
nowski burgrabia Krak. z drzewa; Kościół i Konwent w XVIII wieku wymu-
rowany kosztem Jana Lipskiego kasztelana małogost. i żony jego Izabelli.
Kościół ma (2 kaplice) 5 ołtarzy, 2 Bractwa (S. Franciszka, S. Józefa oblub.)

12) Piotrkowice (S. Mariae Lauretanae seu Annunciatae) fund.
1633 Marcin z Koniecpola Roxycki kasztelan połaniecki z żoną
Zofią z Słupowa Krasinską, murowany; w Kościele 5 Bractw (Szkap-
lerza, Niepokalanego Poczęcia N. M. P., S. Anny, S. Franciszka, S. Antoniego)
(Petricoviciensis).

13) Kielce na gorze Karczowce (S. Caroli Borom.) fund. 1624 Mar-
cin Szyszkowski bisk. Krak. murowany; w Kościele 5 ołtarzy, 3 Brac-
twa (S. Anioła Stroża, S. Anny, S. Franciszka)

14) Góra czyli Nowa Jerozolima (Praesentationis B. Mariae V.,
Neo-Jerosolimitanus) fund. 1670 Stefan Wierzbowski biskup poznań.
Kościół drewniany, Klasztor murowany. Kościół ma 3 ołtarze (w jednym cudowny
obraz N. P. Maryi Bolesnej) i 1 Bractwo (S. Franciszka). Po lewej ręce przy wchodzie
do Kościoła jest Kaplica (drewniana) (w ktorej spoczywają zwłoki S. Waleriana męcz. – Do tegoż
Klasztoru należy murowana Kaplica nad Wisłą S. Antoniego (z cudowną [Padewski] statuą tegoż
Świętego drewniana

15) Kraków w mieście (B. V. Mariae Immaculatae Conceptae. – Praesepe. – Żłobek. – Templum Pacis. – Conventus Paxensis) fund. 1624 Stanisław ks. Lubomirski wojewoda krak. na placu gdzie stał zbór luterski zwany Bróg, który mu król Zygmunt III r. 1622 d. 20 Maja podarował. Plac ten szczupły miał 100 łokci szerokości 180 łokci długości. Bernardyni rozpoczęli na nim budować kościół na wzór rzymskiego Ara caeli. W kościele 7 ołtarzy, i Bractwo (Niepokalanego Poczęcia N. Maryi P.) – podług innych fund. 1645 Władysław IV

16) Wielka-Wola czyli Paradyż (Jesus spinis coronati) fund. 1690 Kazimierz Skórkowski, (klasztor i) kościół drewniany pierwotnie Praesidentia, od r. 1740 Gvardianatus, klasztor. W kościele 5 ołtarzy; w wielkim ołtarzu cudowny obraz P. Jezusa cierniem ukoronowanego. (W archidyecezyi Gnieźnieńskiej.)

Praesidentiae:

a) Drzewica (S. Stanislai) bez dotacyi, chylił się do upadku.

Residentiae:

a) Wieliczka.

b) Słupów (Slupoviensis). (Assumptionis S. Mariae V.)

c) Iłża (Jelzensis).

d) Bierdzezensis. (?) (S. Nicolai)

Tykocin

Krzeslin

Bernardyni

Prowincya małopolska (S. Bernardini vel Minoris Poloniae tit. Immaculatae Conceptionis B. Mariae V.)

R. 1723 w prowincyi małopolskiej i litewskiej było 550 zakonników: 3 Nowicyaty (w Krakowie, Wilnie, Nieświeżu), Studia filozoficzne (w Radomiu, Tarnowie, Nieświeżu, Grodnie) 2 Studia teologiczne generalia (w Krakowie, w Wilnie).

Prowincya Małej-Polski i W. X. Litew. r. 1723 dzieliła się na 2 Kustodye (Krakowską i Wileńską, liczyła Konwentów 36, Prezydencyi 9, Rezydencyi 5.

R. 1729 utworzono przez oderwano osobną prowincyą Litewską, co na Kapitule w Tarnowie potwierdzono 1731.

1. Alwernia (S. Stigmatum S. Francisci) f. 1627 Krzysztof Koryciński starosta we wsi Poręba Żegoty. (z cudownym wizerunkiem P. Jezusa) – r. 1862 przyłączony do prowinc. Galicyi (podług Rubrycelli fund. 1638)

2. Bochnia f. 1617 Żupnicy przy dawnym drewnianym Kościółku S. Krzyża (podł. Barącza f. 1625) – supr.

3. Kalwaria Zebrzydowska f. 1602 Mikołaj Zebrzydowski wojewoda Krak. (z cudownym obrazem P. Maryi ze wsi Kopytówki)

4. Kielce na górze Karczówce (S. Caroli Borom.) f. 1631 Marcin Szyszkowski bisk. Krak. (podług Barącza f. 1630, a podł. Rubrycelli 1628) dieц. kielec.

5. Kazanowo (Annuntiationis B. Mariae) f. 1618 Hieronim Kazanowski chorąży Sandomir. (podł. Rubrycelli f. 1623.) – diec. Sandomir.

6. Kraków (S. Bernardini) f. 1453 Zbigniew Oleśnicki kardynał i biskup krak.

7. Kraków (Immaculatae Conceptionis B. Mariae V. – Praesepe – Templum Pacis) f. 1623 Stanisław Lubomirski wojewoda ruski, starosta krak.

Gora (Neo-Jerosolima)

8. Opatow (Assumptionis B. Mariae V.) f. 1472 Jan Tarło bernardyn (zmarły r. 1488 na górze Syon w ziemi św.) – Podług Anagriphe f. 1491 Jan Rzeszowski bisk. krak. przy kościele paraf. – podług Damiskiego f. 1480) – dyec. Sandomir.

9) Wielka Wola czyli Paradyż (Jesus spinis coronatus) f. 1690 Kaźmierz Skórkowski. – Zacudownym obrazem P. Jezusa cierniem ukoronowanego. – dyec. Sandomir. – kolonia Paradyż

10) Piotrkowice (Visitationis B. V. Mariae – S. Maria de Loretto) f. 1630 Marcin z Rozyc Rozycki kasztelan połaniecki – w dyec. Krak. – wieś

11) Praga pod Warszawą czyli Gołędzinow (...) S. Francisci vel S. Antonii) f. 1610 Krzysztof Lupus mieszczanin prazki i Jan Ostroróg wojewoda pozn. (Podług innych f. 1598 familia Warszyckich). R. 1628 należał do prowincyi Małopolskiej. Kaplicę Loret wystawił r. 1645 Władysław IV.*) Klasztor rozebrany r. 1811 a obraz Matki Boskiej przeniesiono do Bernardynów w Warszawie r. 1822.

*) Kaplicę Loret na Pradze pozostałą po klasztorze odrestaurowano r. 1853.

12) Przyrow (S. Annae) f. 1608 Joa:
chim Ocieski starosta olsztyński. –
Z cudownym obrazem S. Anny.

13) Stupia pod Bodzęcinem w pustelni (S. Catharinae
in Eremo) f. 1476 Jan Rzeszowski
bisk. krak. (przy pustelni założonej
około 1399 przez Wacława Jazłowiec:
kiego starostę podolsk.) – Podług in:
nych f. 1470 – a podł. Baracza 1477.
– supr. 1817.

14) Radom (S. Catharinae V. et M.) f.
1469 Kazmierz Jagiellończyk, Kościół
wymurowany r. 1480 (Podług innych przy:
czynił się do fundacyi 1469 Mikołaj z Ka:
zanowa Kazanowski starosta radomski; a król
Kazmierz kościół wymur[illegible] D. V. [illegible]wał 1480) dyec. sandom.

15) Tarnow (S. Mariae ad Nives) f. 1480
Jan Amor Tarnowski z bratem Rafałem
kanon. krak. (podług ~~[illegible]~~ Baracza
f. 1459) – r. 1792 przeniesieni do klasztoru
Bernardynek. fund. 1459 podług Komo:
rowskiego.

16) ~~Karczówka pod Kielcami (S. Caroli Boro:
maei) fund. 1628 Marcin Szyszkowski
bisk. krak.~~

16) Krześlin (S. Nicolai ep.) wieś. fund. 1743
Mikołaj Kurzyński (dyec. podlask.)
(w dawnej dyec. łuck.)
Bractwo S. Tekli zaprowadzone tu 1782.

17) Tykocin (S. Mariae Visit.)

Bernardynki:
1) Kowno f. 1634 Alexander Massalski wojewoda miński, kasztelan smoleński z żoną Apolonią Zawińską.

Bernardyni

Prowincya ruska (Ob: Tabula chorographica provinciae Russiae in inclyto regno Poloniae sub titulo B. V. Mariae immaculate conceptae Ordinis Minorum regularis observantiae. Fr. ab Ang. delin. Stanislaviae. J. J. Lidl sculps. Viennae 1753. fol.)

Były 2 prowincye
a) Rusko-wołyńska
b) litewska miała 44 klasztory
Ob. mappę: Provincia Lithuana ordinis S. Francisci.. per F. G. ryt w Nieświeżu przez Hirsza Lejbowicza (mappa klasztorów bernardyńskich)

Conversionis S. Pauli
(ad S. Paulum conversum)
prowincyi ruskiej

1. Lublin lubelski (d. Krak.) f. 1460 (przy sw. Gabryeli) Jakób Kwant radca; a podług innych 1459 daw. Colczyn
Bracław d. łuck. istniał 1723.

2. Józefów (d. Krak.) f. 1690 Józef Potocki f. czyli Andrzej Potocki kasztel. krak. zmurował Józef Potocki wojewoda poznan.

3. Radecznica (d. chełmsk f. 1667 Mikołaj Świrski sufragan chełmski z cudown. obraz. S. Antoniego (podług Dąmirskiego fund 1656 czyli 1629).
Inventionis S. Crucis

4. Łuków (d. Krak. f. 1628 Erazm Domaszewski (komisarz kor. starosta tuszowski) i Antoni z Gołąbków Jezierski.

5. Brześć litewski dyec. łuck. (fund. może Bazyli Kopeć kasztel. nowogrodzk.?) f. 1659 Galimski
f. 1605 Marcin Szyszkowski bisk. łucki, wymurował 1623 po spaleniu Jan Galemski

6. Sokal (d. chełmsk f. 1599 Stanisław Gomuliński biskup chełmski; r. 1843 spalił się wraz z cudownym obrazem - odbudowany r. 1848 i konsekr. d. 3 Septemb. 1848 przez Marcellego Gutkowskiego bisk. podlask. R. 1870 d. 28 Maja znowu kościół i klasztor z częścią miasta pogorzał, uratowano tylko kopię cudownego obrazu nowo odmalowaną na blasze miedz. Obraz koronowany 8/IX. 1724 za Benedykta XIII.

7. Krystynopol d. chełm. f. 1695 Felix Kazimierz Potocki kasztelan krak. wybudował Józef Felicyan Potocki, klasztor wymurował Franciszek Potocki starosta bełzki - spalił się 1852.

f. 1782 ($\overset{\text{Józef}}{\text{Wandalin}}$ Mniszech)

Torgany wystawione 1682 [illegible] [faint pencil]

Fr. 1786 przeniesieni do Klasztoru Missionarzy; a r. 1847 do Kościoła pojezuickiego.

[faint pencil: ... klasztoru Missyo... 1847 do Kościoła pojezuickiego]

Uładow (S. Michaelis) f. 1637 Alexander Piaseczyński kaszt. Kijow. – zniszczony (nad Bohem)

Bukaczowce (S. Georgii) f. 1634 Jerzy Kalinowski – zniszczony przez Kozaków

Cudnow (S. Joannis Nep.) rezydencyja, od 1782 Konwent

*) z cudowr. obr. N. Maryi przeniesionym do Brzeżan, – właściwie r. 1684 fund. Stanisław Jabłonowski rezydencyją – a Jan Stanisław Konwent.

Jarmolińce (S. Joannis Nep.) f. 1761 Paweł Starzyński; Kościół wymurował Jan Orłowski towczy nadw.: rezydencyja, od r. 1782 Konwent

Kijow (Assumpt. B. Mariae) f. 1623 Krzysztof Sulimowski z żoną Emerencyanną Kamieńską zniszczony przez Kozaków 1648

Łubnie (S. Michaelis) f. 1635 Jeremi x. Wiśniowiecki wojew. ruski z żoną Gryzeldą Zamojską – zniszczony 1648

f. 1733 Kazimierz Stecki kaszt. Kijowski (Nativitatis B. Mariae)

Machnowka Assumptionis B. Mariae f. 1628 Franciszek Tyszkiewicz wojewoda Kijow. starosta żytomir. – zniszczony 1648

[faint pencil: ... wymurował Józef ...]

8. Dukla (d. Krak.) f. 1740 [(2) Łętowski] Mniszech kasztelan krak. [najpierw ... above]

9. Leżajsk. d. premysl. f. 1608 Łukasz z Bnina Opaliński marszałek w. kor.

10. Rzeszow d. prem. f. 1624 Mikołaj Spytek Ligęza kaszt. sandomir. z cudownym obrazem N. M. P. [faint pencil: ...]

11. Przeworsk d. premysl. f. 1465 Rafał Tarnowski marszałek kor. a podług kroniki miejscowej f. 1461 Rafał z Jarosławia marszałek kor.

12. Sambor nowy d. f. 1431 Jan Odrowąż wojewoda ruski z żoną Beatą z Tenczyna. r. 1585 odbudował Jerzy Mniszech wojewoda sandomir.

13. Lwow (d. lwow.) f. 1460 Andrzej Odrowąż starosta podolski. [pencil: r. 1612 odbudował Jerzy Mniszech woj. sandom.]

14. Fraga d. lwow. Assumptionis B. Mariae f. 1700 Stanisław Jabłonowski kaszt. krak. odrestaurował Jan Stanisław Jabłonowski wojewoda *)

15. Brzeżany d. lwow. f. 1683 Mikołaj Hieronim Sieniawski wojewoda ruski wołyński

16. Gwoździec d. lwow. f. 1723 Zofia z Potockich Puzynina pisarzowa litewska i Ludwik Kalinowski starosta winnicki (podł. Baroncza f. 1718)

17. Janowiec (w wojew. wołyn.) d. Łuck. czyli Janowek raczej w dyec. Łuck. czyli Janówka supr. 1832. f. 1617 Krasicki

18. Łuck w dyec. żytomir. 1807 dyec. Łuck. f. 1645 fund. Agnieszka z Gronitzów Staniszewska w XVII wieku. [illegible] 1726 (podług Niesieckiego) fund. 1618 Stanisław [illegible]

19. Kustyn nad Horyniem w wojew. wołyn. d. Łuck. f. 1754 Antonina z Korsaków Kirkorowa Stecka kasztelanowa Kijowska.

20. Warkowicze w wojew. wołyn. d. Łuck. supr. 1832. fund. 1733 Jakób Ledóchowski z żoną Maryanną Szaszewską. f. 1729 (Baro...

21. Lesniow d. Łuck. f. 1637 Maciej Lesniowski kasztelan bełski

22. Dubno d. Łuck. f. 1617 Zofia Lubomirska. (f. Janusz Xże Ostrogski Kaszt Krak. r. 1616 (Barącz)) z cudownym obrazem P. Maryi

23. Zasław (S. Michaelis) w wojew. wołyn. – f. 1600 Janusz Xże Ostrogski (D. Łuck.) a podług Syszkie wicza fund. 1606. Tenże – f. 1604 (Barącz) Alexandra Xon. Stanisł. z Sanguszków żona Janusza X.

Żytomierz (B. Joannis de Dukla) f. 1761 Kajetan Hilski rezydencya od 1782 Konwent

24. Zbaraż d. Łuck. f. 1637 Jerzy Ostrogskiego Xiążę Zbaraski Kasztelan Krak.

Rezydencye:

Zeleniec (S. Annae) f. 1749 Antoni Jezierski
Janowek (Immacul. Concept.) f. Adam Myszka Chołoniewski (w dyec. Łuck.)

25. Husiatyn (dyec. kamieniec. w wojew. podolskiej) f. 1617 Andrzej Potocki (podług niepewnej notaty Walerjana Pychalskiego – fundował 1610 Walenty Alexander Kalinowski Stg. kamieniecki) – z cudownym obrazem P. Maryi. 2 żona Elżbieta Xtk sowna

Prócz tego było na Białejrusi i Małejrusi 6 konwentów zrujnowanych.

Marków
Dumno
Strzeliszcze } Klasztory spalone

27 Chwastów także Fastów dawniej Nowy Wereszczyn w wojew. Kijow. d. Kijow. f. 1638 Alexander Sokołowski bisk. Kijow. – zniszczony

Sudyłków

Sławatycze f. 1685 Potocka jeneratowa ziemruska.

(w Rossyi)

1. Mohylew istniał 1807 (dyec. mohilow.) (Ksdw. Lit) f. 1687 Teodor Rzewuski towczy

Bracław d. Łuck

2. Mikulin istniał 1807 "
3. Mścisław istn. 1807 "
4. Orsza istn. 1807 "
5. Połock. istn. 1807 "
6. Rohaczew istn. 1807 "
7. Sieliszcze istn. 1807 "
8. Wielona istn. 1807.
9. Witebsk. istn. 1807.

D. Tuck.
Machnówka d. Kijow. f. Janusz Tyszkiewicz (niema w spisie Tyszkiewicza) Jarosław (w Galic.)
około 1640
Pińsk supr. 1833
z d. Tuck
Janów (w gubern. podolsk.

Janówka (w dyec. Tuck ~~żytom.~~ 1807)
ob. Janówek

Wadow (w dyec. Tuck) f. 1637 Alexander Piasoczyński kaszt. Kijow. starosta nowogrodzk. (prowinc. rusk.)

Karolin supr. 1833.

10. Cytowiany (prow. lit.) f. 1614 Andrzej Wołłowicz chorąży W. X. Lit.

11. Lida (prow. lit.) f. 1645 Agnieszka z Bronigów Staniszewska. (niema w spisie Tyszkiewicza)

12. Bienica (prow. lit.) f. 1700 Michał Kociełł podskarbi lit.

13. Nieśwież (prow. lit.) f. 1594 przez Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła

14. Kowno w Rosyi zał. 1468 (1470 1467) (prow. lit.) przez Stanisława Szadziewojskiego marszałka grodzińskiego skasow. 1842.

15. Słonim w Rosyi (prow. lit.) f. 1661 Andrzej Radwoń (czyli Jan Stanisław Sapieha marszałek lit. przez ... 1635

16. Golszany w Rosyi (prow. lit.) f. 1624 Paweł Stefan Sapieha podkanclerzy lit.

17. Wasiliszki w Rosyi (prow. lit.) f. 1700 Władysław Sokołowski

18. Troki w Rosyi (prow. lit.) f. 1617 Eustachi Wołłowicz bisk. lit.

19. Wilno w Rosyi f. 1468 przez króla Kazimierza Jagiellończyka (prow. lit)

20. Wołożyn w Rosyi (prow. lit.) f. 1681 Stuszka a podług innych Tyszkiewicz (ojciec teraz żyjącego Jana Tyszkiewicza ?)

Lewisk w Galicyi ?

Jazłowiec (?) f. 1477

Jarmolince supr. 1833

21. Żytomierz d. Kijow. (1761 Stary Żytomierz) (prow. lit.) f. Kajetan Iliński kanclerz lit. i Król August III

Cudnów d. Kijow " " "

22. Berezyna (w dyec. mińsk.) 1807 (prow. lit.) f. 1682 Konstanty Władysław Pac

23. Hłusk " " " (koło Bobrujska)

24. Druja czyli Sapiezyn przez 1646 Książę Kazimierz Leon Sapieha podkanclerzy lit. (prow. lit.) f. 1643

25. Mińsk " " (prow. lit.) f. 162[illegible] Andrzej Korowski

26. Mozyr " "

27. Pińsk - Karolin d. Tuck. " " (dyec. Tuck.)

Jurowice pierwotnie Jezuitów - po kasacie oddany Bernardynom - supprym. 1835 (z obrazem cudown. Bogarodzicy)

28. Słuck " "
~~Żytomierz~~

29. Busław " (prow. lit.) f. 1433. Jagiellonowie

~~Badnice w Rosyi~~

30. Datnów (w Rosyi) (prow. lit.) f. 1701 Jan Brzostowski referendarz.

31. Grodno w Rosyi (prow. lit.) f. 1595 przez Zygmunta III

32. Świrzanie czyli Świja w Rosyi (prow. lit.) f. 163[illegible] Mikołaj Kiszka wojewoda mścisławski

33. Kretynga (w Rosyi) (prow. lit.) f. 1610 Karol Chodkiewicz

Bernardyni

Provincia Russiae Immaculatae Conceptionis B.M.V.

1771. (exdivisa anno 1628/7)

Custodia et moniales et moniales Leopoliensis (S. Andreae) f. 1460 Andreas Odrowąż capit. Podol.

Lublinensis (Conversionis S. Pauli) f. 1460 Jakub Quanta rajca lubel. - dyec. lubel.

Conventus Przevorscensis (S. Barbarae) f. 1465 Raphael (Jarosław) Tarnowski marschalt.

Samboriensis (Assumptionis B.M.V.) f. 1471 Joannes Odrowąż palat. Russiae cum conforte Beata de Tęczyn.

Sokaliensis (Visitationis B.M.V. seu Consolationis) f. 1599 Stanisl. Gomuliński ep. chelmen.

istn. 1839 Zaslaviensis (S. Michaelis) f. 1600 Janusz Dux Ostrogski. (fund. 1602)

Leżajscensis (Annuntiationis B.M.V.) f. 1606 Lucas Opaliński marschal. regni

et Moniales Brestensis (S. Joannis Bapt et S. Annae) f. 1605 Martinus Szyszkowski episc. luceor. et 1623 Joannes Galemski.

Husiatynensis (Nativitas B.M.V.) f. 1610 Valentinus Alexander Kalinowski capit.

istn. 1839 Dubnensis (Conceptionis B. Mariae) f. 1616 Janus Dux de Ostrog camenecen. castel. crac.

Lukoviensis (Inventio S. Crucis) f. 1628 Erasmus Domaszewski et Antonius de Gołąbki Jezierski.

Janovecensis, Janowka (Assumptionis B.M.) f. 1617 Kozicki 1628 Nicolaus Meliński

Ressoviensis (Assumptionis B.M.V.) f. 1624 Nicolaus Spytek Ligęza cast. [illegible]

Zbarazensis (S. ~~Antonii Pad.~~ Annae) f. ~~[illegible]~~ 1635 Georgius Dux de Zbaraż cast. crac.

Lesnioviensis (S. Mathiae Apost) f. 1637 Mathias Leśniowski cast. belzen.

Rodecznicensis pagus (S. Antonii Paduani) f. 1667 (1646) Nicolaus Swoiski suffrag. chelmen.

istn. 1839 Luceoriensis (Exaltationis S. Crucis) f. 1645 Agnes de Bronisze Staniszewska.

Brzeżanensis (S. Nicolai) f. 1683 Nikolaus Hieronim. Sieniawski palat. Volhin.

Josephoviensis (Corporis Christi) f. 1690 Andreas Potocki cast. crac.

Christinopoliensis (S. Spiritus) f. 1695 Felix Casim. Potocki cast. crac.

Fragensis (Assumptionis B.M.V.) f. 1684/2 Stanislaus Jabłonowski castel. crac. residentiam et Joan. Stanisl. Jabłonowski conventum.

Warkovecensis (S. Francisci) f. 1729 Jacobus Ledukowski subdapifer drohic.

Kuslinensis (Nativitatis B.M.V.) f. 1733 Casimirus Stecki cast. Kijov.

Gwozdecensis (Immac. Concept. B.M.V.) f. 1718 Sophia de Potockie Luzyni na pisanowa etc.

Duklanensis (B. Joannis Ducl.) f. 1742 Josephus Mniszech castel. crac. etc. towski

Residentiae Jelęcensis (ne Jeleniec) pagus (S. Annae) f. 1749 Antonius Jezierski (w dyec. podlask)

Cudnoviensis (S. Joannis Nepom.) - a. 1782 in Conventum transformata - a. 1832 suppressa

Jarmolenecensis (S. Joannis Nep.) f. 1761 Paulus Starzyński. supr. 1833

istn. 1839 Zytomiriensis (B. Joannis de Dukla) f. 1761 Cajetanus Iliński.

Janoviensis ~~(Janowka)~~ Janowka (Imm[illegible] Concept. B. Mariae) ~~[illegible]~~ dioec. camenecen. f. Adamus Myszka Chołoniewski 1770 supr. 1832

Loca 30 Fratres 564 (sacerd. 371)

Conventus dispersi

Baturyn (S. Bartholomaei Ap.) - suppress. 1648

Bukaczowce (S. Georgii) f. 1634 Georgius de Husiatyn Kalinowski - demolitus per Cosacos.

Łubny (S. Michaelis) f. 1635 Jeremias Dux Wiśniowiecki palat. Rus.

Machnowka (Assumptionis B.V.M.) f. 1628 Franciscus Tyszkiewicz palat. Kijov. - zniszczony 1648.

Uładowka (S. Michaelis) f. 1637 Alexander Piaseczyński castel. Kijov.

Chwastow (Faustow - nowy werescizyn) f. 1638 Alexander Sokołowski episc. Kijov.

Mankow

Rumno

Strzeliszcze (podobno Sieliszcz - w prowinc. liter.)

Sudylkow

Stowatyńce f. 1685 Potocka capitan. russ.

Jazłowiec f. 1437

Kijów (Assumptionis B.M.V.) f. 1623 Christophorus Sulimowski. dotował Alexander Sokołowski bisk. Kijów. - zniesiony

~~[illegible]~~

Winnica.

Bernardyni.

Reguła z życiem Braci mniejszych z wyraznej woli S. O. Franciszka Serafickiego do czytania i noszenia przy sobie podana i z dawnych Ksiąg tegoż zakonu przedrukowana przez WWOO. Bernardynów Konwentu lubelskiego prowincyi ruskiej. Lublin, w druk Soc. Jes. 1757. 12mo k. 6 i Sign. A–M 13.

Reguła życia Braci mniejszych s. o. Franciszka z Testamentem jegoż, przedrukowana. Lwów, w druk. Jana Szlichtyna 1760. 8o.

—(tożż) Kraków, druk. Czasu, 1857. 8vo str. 50.

Reguła życia braci i siostr pokutujących trzeciego Zakonu S. O. Franciszka, przedrukowana. Warszawa, druk. Biblioteki chrzesciań. 1828. 8vo str. 46.

Reguła życia dla braci i siostr pokutujących S. Ojca Franciszka Serafickiego żyjących w swiecie, złagodzona przez papieża Leona XII. Kraków, dr. Czasu, nakład Kapucynów, 1884. 8o str. 23.

— toż, Kraków, druk. Czasu 1885. 8vo str. 24.

— toż, Kraków, druk. Czasu 1887. 8vo str. 24.

— toż, Kraków, druk. Czasu 1890. 8vo str. 24.

Reguła S. O. Franciszka dla Braci i Siostr pokutujących. Kraków, druk. Czasu 1891. 8vo str. 32.

Reguła trzeciego zakonu nazwanego od pokuty Serafickiego Patryarchy S. Franciszka od papieża Mikołaja IV potwierdzona, dla tych, którzy pragną żyć w domach własnych, z włoskiego przetłumaczona. Kraków, w druk. Akadem. 1747. 8vo (Jed. 1055)

Reguła i Brewiarzyk tercyarski zakonu naszego O. P. S. Franciszka Seraficznego Prowincyi Bł. Matki Bożej w Polsce. Kraków, nakład Reformatów, druk Kozianskiego 1878. 8vo str. XXVIII. 672. VII.

280

Statuta provincialia Ordinis Minorum S. Patris Francisci regularis observantiae Almae Provinciae Russiae Immaculatae Conceptionis B. V. Mariae in Capitulo Dubnensi suscepta A. D. 1720. Leopoli, typis Confraternit. SSS. Trinitatis. 4to. Kart. 34.

Bernardyni.

Prowincya litewska S. Casimiri.

utworzona r. 1729 czyli raczej właściwie potwierdzona r. 1731 na Kapitule w Tarnowie – przez oderwanie od prowincyi małopolskiej.

1. Kowno f. 1468 założony przez pewnego Kupca, dyec. wil.
r. 1471 uposażony przez Stanisława Sędziwojewicza (który właściwie fundatorem) starostę grodzińskiego, marszałka (króla Kazimierza) nadw. lit. (właściwie marszałka grodzieńsk.

2. Wilno f. 1469 Kazimierz Jagiellończyk Król pol. (Conventus custodialis)

3. Grodno f. 1494 Alexander Jagiellończyk książe litewski; lecz klasztor na innem miejscu dopiero r. 1595 został kosztem Anny xiężny Druckiej-Sokolińskiej. dyec. wileń.
fund. 1595 Zygmunt III i rycerstwo polskie ze składek.

4. Połock f. 1498 Alexander Jagiellończyk W. x. lit. ~~król pol.~~; wznowił 1696 Alexander Słuszka wojewoda połock. (Residentia)

5. Nieśwież (d. mińsk.) f. 159? Mikołaj Krzysztof Radziwiłł; podt. Chodzk. f. 1591 (w dyec. wileń. dawn. (Conventus custodialis)

6. Budsław czyli Buda (diec. mińsk.) f. około 1598 (z cudownym obrazem P. Maryi darowanym 1598 przez Jana Paca wojewody mińsk.) od r. 1504 był filią klasztoru Wileńskiego, a fundatorem właściwym r. 1504 Król Alexander (w dyec. wileńsk. dawn.) a podt. innych 1633

Buda (Visitationis B. Mariae) f. 1506 Kanonicy wileń. † Który go r. 1598 od Klemensa VIII otrzymał. po zrujnowaniu odbudowany 1683 ze składek

7. Kretynga (diec. żmudz.) f. 1610 (Karlsztad) Jan Karol Chodkiewicz wojew. wileń. hetman. w. lit. z żoną Mielecką Zofią i tu leżą (właściwie fundow. 1602)

8. Cytowiany (d. żmudz.) f. 1614 Andrzej Wołłowicz chorąży W. X. Lit. sędzia żmudzki – supr. 1864

9. Mińsk (d. mińsk.) f. 1624 Andrzej Kesowski (dawn. dyec. wil.)

2. Tykocin dyec. Łuck. ist. 1726. f. 1479 Gasztołd wojew. trock. należał podobno do prowincyi Małopolskiej

2. Swołowicze f. 1641 Zygmunt Karol Radziwiłł kawaler maltań.

czyli Traszkuny
15. Władysławow (S. Trinitatis) fund. 1700 Władysław Sokołowski podkomorzy W. X. Lit.

Zygmunt III i
10. Telsze f. 1624 Paweł Stefan Sapieha podkanclerzy litew. (dyec. żmudz.)
Jan Żarnowski
11. Słonim f. 1630 (Andrzej Radwan sekretarz Krol. z żoną Kataryną. dyec. wil. apost. Tyszkiewicza fund 1661 –
12. Iwje (d. wileń.) f. 1631 Mikołaj Kiszka wojewoda mścisławski. (z cudownym obrazem N. M. P.)
d. mińsk mohil. Kazimierz
13. Druja czyli Sapieżyn f. 1643 (Leon Sapieha podkanclerzy lit. (daw. dyec. wil.) (f. 1641)
14. Mohylew f. 1687 Teodor Rzewuski łowczy W. X. Lit. d. wil. – supr. 1864.
15. Traszkuny f. 1696 Władysław Sokołowski podkom. inflancki z żoną Anną z Karengów. (dyec. wileń dziś dyec. żmud.) supr. 1864
16. Datnow (d. żmudz.) f. 1701 Jan Brzostowski referendarz lit. supr. 1864
17. Dąbrowna f. 1624 Mikołaj Hlebowicz kasztel. wileński d. wil.
18. Bienica (d. wil.) f. 1700 Michał Kazimierz Kociełł podskarbi litew.
Lida (franciszkanie) 19. Łukoml f. Jan Łukomski szlachcic litew.
20. Wielona (S. Michaelis) f. 1752 Michał Ryk podstoli inflantski (d. żmudz.) (w Inflantach polskich) dyec. mohilow.
21. Mścisław f. 1727 Jan Hurko chorąży witebski (S. Mariae Angelorum)
(franciszkanie?) 22. Postawy f. 1640 Stanisław Bieganowski sekretarz Jana III (d. wil.)
23. Smoleńsk fund. Zygmunt III Kościoł (Bernardyni podobno w XIX wieku osadzeni?) (eversy)
(franciszkanie) 24. Sienna f. 1609 (Eustachi Kurcz Kasztelan witebski (właściwie Franciszkanie)

25. Stuck (d. mińsk) f. 1661 Bogusław Radziwiłł Koniuszyc a podług innych 1739 Ludwik Oskierko starosta mozyrski. (dawn. dyec. wil.) supr. (podł. Baracza f. 1739)

26. Wołożyn (miasteczko) (d. wil.) f. 1681 Józef Bogusław Słuszka marszałek litew. nadworny.

27. Orsza f. 1653 Andrzej Młocki starosta orszański. supr. 1832. d. wil. (podł. Baracza f. 1630) (fund. 1669 Paweł Młocki)

28. Witepsk f. 1676 Jan Antoni Chrapowicki wojewoda witebski supr. 1832. d. wil.

29. Mikulin f. 1720 Marian Ogiński kasztelan witebsk. supr. 1832. d. wil. (Mikuliniszki)

30. Słuck (d. mińsk) f. 1662 Alexander Połubiński marszałek wołkowyski. supr. 1832. (daw. dyec. wil.)

31. Mozyr (d. mińsk) (fund. 1643 ze składek (głównie Łoszka półkownika mozyrs.) supr. 1832. (daw. dyec. wil.)

32. Berezyna (d. mińsk.) (f. 1737 Władysław Pac chorąży litew. supr. 1832. (daw. dyec. wil.) (Residentia) (d. mińsk)

33. Pińsk - Karolin (w mieście Pińsku) (f. 1705 dyec. łuck. Michał Korybut Wiśniowiecki hetman w. lit. supr. 1832. (Residentia) (podł. Baracza f. 1717)

34. Sieliszcze (S. Veronicae) f. 1726 Józafat Sielawa wojewoda połock. supr. 1832. (Residentia)

35. Troki f. 1617 Eustachi Wołłowicz bisk. wilen. supr. 1832.

36. Żytomierz f. 1764 Kajetan Iliński kanclerz starosta żytomir. litew. supr. 1832.

37. Janowka Assumptionis B. Mariae supr. 1832 f. 1628 Mikołaj (Jeło) Maliński z żoną Krystyną xiężn. Wiśniowiecką. prov. Russ

38. Jarmolince supr. 1832 prowinc. rusk.

39. Cudnow supr. 1832

~~40. [illegible]~~

40. Jurewicze supr. 1832 (d. mińsk) (dawn. dyec. wil.) Od r. 1800 po Kapucynach: Dominikanach przebywali Bernardyni do 1833. niewiad. fundacj

41. Rohaczew supr. 1832. ?

41. Połosna (w dawn. dyec. wileńsk. dziś dyec. mińsk.) f. 1756 ze składek. 2

Rezydencye nowej Fundacyi

Moskwa fund. 1827

Irkuck. f. 1820

Łazownica (dyec. mohil.) f. 1828

Szumiacz (dyec. mohil.) f. 1826

Choiński (d. mohil.) f. 1828

Faszczow (d. mohil.)

Kapellanie

Kazań

Petrozawodzk.

Nerczyńsk

Bombory

Odessa

Eichwald

Heldelberg

Bernardynki

1. Mińsk. Supr.

2. Wilno

Bernardyni

Prowincya Litewska (Lithuaniae sub titulo S. Casimiri) wydzielona najprzód r. 1529 z prowincyi ~~Ma~~polskiej; lecz r. 1573 na powrót połączona; – r. 1628 powtórnie utworzona przy podziale na 4 prowincye (wielkopolską, małopolską, ruską i litewską), znowu r. 1630 wraz z ruską do prowincyi małopolskiej wcielona; ostatecznie (po odpadnięciu w r. 16~~37~~28 prowincyi ruskiej) r. 17~~34~~29. – R. 1723 należały do niej następujące klasztory:

R. 1723 było męskich Konwentów 21, Praesidencyj 7, Rezydencya 1.

1) Wilno (S. Francisci et S. Bernardini) fund. r. 1469 Kazmierz Jagiellończyk król polski murowany, odrestaurowany przez Mikołaja Radziwiłła wojewodę wileńsk. Kościół ma 23 ołtarze i 2 Bractwa (Niepokal. Poczęcia N. P. Maryi i S. Barbary). – Kustodia, Studium theologicum, Nowicyat. Do tego konwentu należy: a) Kościół mniejszy murowany (S. Annae) mający 5 ołtarzy i 1 Bractwo (S. Anny). b) Kaplica na cmentarzu (Carceris Christi) mająca 3 ołtarze i 1 Bractwo (Compassionis B. V. Mariae).

2) Kowno (S. Georgii) fund. 1468 przez Stanisława Sędziwojewicza marszałka i starostę grodzieńskiego, pierwotnie z drzewa; r. 1471 ~~wymu~~rowany. Kościół ma 11 ołtarzy, 3 Bractwa (Niepokal. Poczęcia N. Maryi, S. Anny, S. Barbary). Do tego Konwentu należy: a) Kaplica na cmentarzu murowana (S. Michaelis). (W dyecezyi wileńsk.)

3) Tykocin (Visitationis B. Mariae) f. 1479 Marcin Gasztold wojewoda trocki, murowany. Kościół ma 11 ołtarzy, 2 Bractwa (S. Franciszka, S. Anny). (W dyecezyi wileńsk.) (R. 1731 przyłączony do prowincyi małopolskiej)

4) Grodno (Inventionis S. Crucis) fund. 1595 Zygmunt III król i rycerstwo polskie wymurowany na gruncie darowanym przez Aleksandra Jagiellończyka W. X. Lit. r. 1495 i na placu przez Konopackiego proboszcza grodzieńskiego odstąpionym. Kościół ma 2 kaplice, 16 ołtarzy, 4 Bractwa (S. Barbary, Niepokalanego Poczęcia N. Maryi P., S. Anny, S. Franciszka). Studium philosophicum. – Do tego konwentu należy: (w dyec. wileń.)

a) Rudawa (Rudaviensis) Missya. (później ustała)

5) Kretynga czyli Karolstad (Annuntiationis B. Mariae V. – Carolstadiensis) fund. 1610 Jan Karol Chodkiewicz wojewoda wileńs. hetman w. lit. murowany. Kościół ma 6 ołtarzy, 4 Bractwa (Niepokalanego Poczęcia, S. Anny, S. Franciszka, S. Barbary) i przyłączone probostwo. (W dyecez. żmudzk.)

6) Cytowiany (S. Mariae Angelorum) fund. 1614 Andrzej Wołłowicz chorąży W. X. Lit.; wymurował zaś Hieronim Wołłowicz podskarbi W. X. L. Kościół ma 10 ołtarzy, 2 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka) i przyłączone probostwo. (W dyec. żmudzk.)

7) Telsze (S. Antonii Paduani) f. 1624 Paweł Sapieha podkanclerzy litew. z drzewa; r. 1650 Piotr Parczewski bisk. żmudzk. wystawił obszerniejszy kościół drewniany, który się spalił r. 1702. Kościół ma przybudowaną kaplicę Loretańską murowaną, 6 ołtarzy, 4 Bractwa (Niepok. Poczęcia, S. Anny, S. Franciszka, S. Antoniego). (W dyec. żmudzk.)

8) Buda czyli Budsław (Assumptionis B. Mariae V. in Eremo) fund. 1504 przez króla Alexandra Jagiellończyka w posiadłości darowanej Bernardynom wileńskim; mały kościołek pierwotny został r. 1580 rozszerzony z drzewa przez komisarzy królewskich; r. 1633 wymurowany, ma 6 ołtarzy, 2 Bractwa (S. Anny i S. Franciszka). W wielkim ołtarzu umieszczono r. 1613 cudowny obraz N. Maryi P. darowany przez Jana Paca wojewodę mińskiego, który go w darze od Klemensa VIII r. 1598 otrzymał. (W dyec. wileń.)

(podług nowszych fund. 1617) 9) Troki (S. Nicolai ep.) fund. 1614 Eustachy Wołłowicz biskup wileńs.; kościół murowany ma 3 ołtarze, 2 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka), konwent drewniany (w dyec. wileń.)

10) <u>Iwie</u> (SS. Petri et Pauli Apost.) fund. 1632 Mikołaj Kiszka wojewoda mścisławs., murowany. Kościół ma 9 ołtarzy, i Bractwo (S. Anny). (w dyec. wileń.)

11) <u>Dąbrowna</u> (Dubrowna) (S. Georgii Mart.) fund. 1624 Mikołaj Hlebowicz Kasztelan wileńsk. drewniany. Kościół ma 4 ołtarze i probostwo przyłączone. (w dyec. wileń.) – supr. około r. 1789, na ich miejsce sprowadzeni Pijarzy z Witebska. (brak r. 1723) r. 1723 tylko Praesidentia.

12) <u>Druja</u> czyli Sapieżyn (S. Trinitatis – Sapieżynensis) fund. 1643 Kazmierz Leon Sapieha podkanclerzy lit. murowany, po zniszczeniu przez nieprzyjaciół odrestaurowany. Kościół ma 5 ołtarzy, i Bractwo (S. Anny). – Do tego Klasztoru należy: a) Kaplica drewniana (S. Antonii Pad.) (w dyec. wileń.) ~~[illegible]~~ (Domus recollecta) (podług nowszych fund. 1645)

13) <u>Orsza</u> (S. Mariae Angelorum) fund. 1669 Paweł Młocki starosta orszański. Kościół drewniany ma 5 ołtarzy, i Bractwo (S. Anny). (w dyec. wileń.)

14) <u>Witepsk</u> (S. Antonii Pad.) fund. 1675 Jan Antoni Chrapowicki wojewoda witebsk. Kościół drewniany ma 4 ołtarze, 2 Bractwa (S. Anny, S. Antoniego). (w dyec. wileń.)

15) <u>Datnow</u> (Annuntiationis B. Mariae V.) fund. 1701 Jan Władysław Brzostowski Kasztelan (?) trocki. Kościół drewniany ma 3 ołtarze i probostwo przyłączone. (w dyec. żmudzk.)

16) <u>Mohilew</u> (S. Antonii Pad.) na przedmieściu fund. 1699 ze składek, drewniany, r. 1723 wymurowany. Kościół ma 5 ołtarzy, i Bractwo (S. Antoniego) (w dyec. wileń.) (podług nowszych fund. 1687)

17) <u>Mikulin</u> (S. Antonii Pad.) fund. 1704 Maryan Oginski Kasztelan witebsk. Kościół drewniany ma 4 ołtarze. (w dyec. wileń.)

18) <u>Traszkuny</u> czyli Władysławow (S. Trinitatis) fund. 1700 Władysław Sokołowski podkomorzy inflantski. Kościół drewniany ma 3 ołtarze i probostwo przyłączone. (w dyec. żmudzk. ?) ~~[illegible]~~

19) <u>Bienica</u> (S. Trinitatis) fund. 1700 Michał Kociełł podskarbi W. X. Lit. Kościół murowany ma 3 ołtarze (w dyec. wileń.) (Domus recollecta) (podług nowszych fund 1701)

(podług innych f. 1591 lub 1594)

20) Nieśwież (S. Catharinae) fund. 1598 Mikołaj Krzysztof książę Radziwiłł Sierotka; Bernardyni wprowadzeni 1603. Kościół murowany ma 16 ołtarzy, 2 Bractwa (S. Anny i S. Franciszka) prócz tego Zwłoki św. Prospera Męczennika darowane przez Karola Radziwiłła. Kustodya (Custodialis) (w dyec. wileńsk.) Studium philosophicum, Nowicyat. d. 3 Febr.

21) Mińsk (S. Josephi) fund. 1624 Andrzej Kęsowski z żoną Halszką Lewkowiczówną. Kościół ma 9 ołtarzy, 3 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka, S. Michała). (W dyec. wileń.)

(podług nowszych fund. 1661)

22) Słonim (S. Trinitatis) fund. 1630 przez Jana Żarnowskiego pierwotnie z drzewa. Kościół wymurowany r. 1630 kosztem Andrzeja Radwana sekretarza król. ma 9 ołtarzy 3 Bractwa (S. Anny, S. Franciszka, S. Barbary) (w dyec. Wileń.)

23) Hłusk (Immaculatae Conceptionis B. Mariae V.) fund. 1662 w zamku Dąbrowickim w Hłusku przez Alexandra Połubińskiego marszałka W. X. Lit. późniejszego. Kościół murowany ma 5 ołtarzy, Bractwo i (Anioła Stróża) i cudowny obraz N. Maryi P. (W dyec. Wileń.)

(r. 1723 Praesidentia)

24) Mozyrz (S. Michaelis) fund. 1645 Michał Łożka półkownik mozyrski. Kościół drewniany ma 5 ołtarzy. (W dyec. Wileń.)

(podług nowszych fund. 1681)

25) Wołożyn, Praesidentia (S. Josephi) fund. 1683 Józef Bogusław Słuszka Kasztelan wileńsk. Kościół drewniany ma 6 ołtarzy, i Bractwo (S. Anny). (W dyec. Wileńs.)

Vladislaviensis (S. Trinitatis) Praesidentia 1723 (Fraszkuny)

26) Berezyna, Praesidentia (S. Trinitatis) fund. 1682 Konstanty Pac chorąży W. X. Lit. Kościół drewniany ma 5 ołtarzy. (W dyec. Wileń.) podług innych fund. 1737

27) Połock, Praesidentia (S. Annae) fund. pierwotnie w mieście r. 1498 Alexander Jagiellończyk W. X. Lit. Zniszczony i spalony w r. 1563, odbudowany z drugiej strony miasta za rzeką Dźwiną r. 1696 przez Dominika Słuszkę wojewodę połock. Kościołek drewniany ma 2 ołtarze. (W dyec. Wileń.)

31) Wielona (S. Michaelis) f. 1772 Michał Ryk pod Stoli infl. - supr. 1832 brak 1723.

28) Pińsk - Karolin, Praesidentia (S. Michaelis) - Carolinensis na przedmieściu fund. 1705 Michał Serwacy Korybut Wiśniowiecki hetman w. lit., drewniany. (W dyec. Wileń.)

29) Słuck pierwotnie Residentia (r. 1737), później Praesidentia (S. Antonii) fund. 1661 Bogusław Radziwiłł Koniuszyc lit. (?); kościół odbudował r. 1728 Antoni Orkierko kasztelan nowogrodzki. (W dyec. wileń.)

~~Lelieziae~~

~~Mścisław~~

~~Sieliszcze~~

~~Wielona~~

Połosna

brak 1723 30) Mścisław (S. Mariae Angel.) fund. 1727 Jan Hurko chorąży witebsk. (W dyec. wileń.) - supr. 1832.

brak 1723 31) Sieliszcze (S. Veronicae) fund. 1729 Sielawa i Rahoza. Residentia (W dyec. wileń. - dziś w mohil.) - supr. 1832.

Provincia Lithuana Ordinis S. P. Francisci regulae de observantia sub titulo S. Casimiri): Mappa in folio sztych. około r. 1781 odbita na atłasie – na niej zamiast miejsc geograficznych, małe wizerunki kościołów i konwentów bernardyńskich prowincyi litewskiej w liczbie 31. – Na dole Series conventuum, obejmujące spis klasztorów z datami erekcyi i wiadomością o cudownych obrazach w takowych – Spis prowincyałów od ostatniego rozdziału z Prowincyą małopolską w r. 1729) – ded. Sztemborskiemu kustoszowi prowincyi... per F. Q. Nesvisii exc. H. L. to jest Hirsz Lejbowicz.

Spis konwentów:

1. Wilno (S. Francisci Seraph.) Studium theologicum et Noviciatus – fund. 1469 Król Kazmierz Jagiellończyk. Są tu cudowne obrazy: a) Figura ukrzyżowanego P. Jezusa. b) Obraz S. Antoniego. c) Obraz S. Piotra z Alkantary. – Tu pochowani świątobliwością życia znamienici: Anioł z Ostrowa i Marian z Jezierska (Jeziorka)
   w Wilnie: Kościół i Klasztor Bernardynek z cudownym obrazem Matki Boskiej Koronow. r. 1750 od Benedykta XIV.
2. Kowno (S. Georgii) fund. 1469 Stanisław Sędziwojewicz marszałek grodzieński. – Studium philosophic. et mathemat.
3. Grodno (Inventio S. Crucis) fund. 1595, Zygmunt III i rycerstwo polskie ze składek. – Studium philosoph. et mathemat.
4. Karlsztad (Kretynga) fund. 1610 Karol Chodkiewicz hetman w. lit. (Anuntiatio B. M. V.) –

5. Cytowiany (S. Mariae Angelor.) noviciatus et domus recollect. – fund. 1614 Andrzej Wołłowicz chorąży W. X. Lit. – z cudowną figurą P. Jezusa przywiązanego do słupa.

6. Telsze (S. Antonii Pad.) fund. 1684 (raczej 1624) Sapieha kanclerz w. lit.

7. Buda (Assumptionis B. M. V.) Studium rhetor. – fund. równocześnie z wileńskim (1469) przez króla Kazimierza Jagiellończyka, po zrujnowaniu odbudowany ze składek r. 1683. – z cudownym obrazem P. Marji ofiarowanym r. 1598 przez Klemensa VIII Janowi Pacowi wojewodzie mińsk.)

8. Dąbrowna (S. Georgii) fund. 1624 Michał [illegible]ebowicz kaszt. wileń.

9. Troki (S. Nicolai ep.) Studium rhetor. – fund. 1617 Eustachy Wołłowicz bisk. wileń.

10. Iwie (S. Petri et Pauli Ap.) fund. 1636 Mikołaj Kiszka wojewoda mścisław. – z cudownym obrazem N. P. Marji.

11. Druja (S. Trinitatis) fund. 1643 Leon Sapieha kanclerz W. X. Lit. – Domus recollect.

12. Orsza (S. Mariae Angelor.) fund. 1669 Paweł Młocki.

13. Witepsk (S. Antonii Pad.) fund. 1673 Antoni Chrapowicki wojewoda witepsk.

14. Datnów (Annuntiationis B. M. V.) f. 1701 Jan Brzostowski referendarz W. X. Lit.

15. Bienica (S. Trinitatis) fund. 1700 Michał Kociełł podskarbi W. X. Lit. – Studium rhetoric.

16. Mohilew (S. Antonii) fund. 1687 Teodor Rzewuski łowczy W. X. Lit.

17. Mikulin (S. Antonii) fund. 1704 Marcjan Ogiński wojewoda wileń. (?) (raczej kasztelan witebski)

18. Nieśwież (S. Catharinae) Conventus custodialis – fund. 1594 Mikołaj Krzysztof Radziwiłł wojewoda wileń. – Studium theologicum – W Karolinie blisko Nieświeża była fabryka sukna na habity dla prowincji litewsk.

19. Mińsk (S. Josephi) fund. 1724 Andrzej Kęsowski – Studium philosoph. mathemat.

20. Słonim (S. Trinitatis) fund. 1661 Andrzej Radwan – Studium philosoph. mathemat.

21. Hłusk (Immaculatae Conceptionis B.M.V.) fund. 1662 Aleksander Połubiński marszałek W.X. Lit. (wpierw marszałek wołkowyski).

22. Mozyr (S. Michaelis) fund. 1645 (Stefan Łoszka pułkownik mozyrski – supr. 1832. vide Traszkuny

23. Władysławów (S. Trinitatis) fund. 1700 Władysław Sokołowski podkomorzy W.X. Lit. – Studium rhetor.

24. Mścisław (S. Mariae Angelorum) fund. 1727 Jan Hurko chorąży witepski.

25. Wołożyn (S. Josephi) fund. 1681 Józef Bogusław Słuszka marszałek nadworny lit.

26. Połock (S. Annae) fund. 1498 Aleksander Jagiellończyk W. Książę Lit. – Studium philos. mathem. – Tu r. 1563 ponieśli śmierć męczeńską Paweł gwardian, Dominik, Marcin, Wacław, Adam.

27. Pińsk (Karolin) (S. Michaelis) fund. 1705 Michał Korybut Wiśniowiecki hetman w. lit. – Studium philos. mathem. – supr. 1855.

28. Berezyna borysowska (S. Trinitatis) fund. 1682 Pac (Konstanty Władysław) chorąży W.X. Lit.

29. Słuck (S. Antonii) fund. 1728 (Samuel) Okierko kasztelan nowogrodzki (sędzia ziemski mozyrski). – supr. 1842 (później podsędek połocki)

30. Sieliszcze (S. Veronicae) fund. 1729 Sielawa i Kahoza.

31. Wielona [illegible] (S. Michaelis) fund. 1772 Michał Ryk podstoli inflantski.

Szereg prowincyałów litewskich od r. 1729, Exdywizyi z Prowincyi Małopolskiej na Kapitule w Medyolanie r. 1729.

1) Franciszek Andruszkiewicz. obr. 1731.
2) Franciszek Swiętorzecki. " 1734
3. Franciszek Michałowski. " 1737
4. Teodor Parafianowicz. - - " 1741
5. Michał Laszkiewicz. - - - " 1744
6. Franciszek Sawicz. - - - " 1747
7. Modest Wnorowski. - - - " 1751.
8. Franciszek Przytęcki. - - - " 1753
9. Franciszek Samowicz. - - - " 1757
10. Wincenty Saplica. - - - " 1760
11. Antoni Gniewczyński. - " 1763
12. Juwenalis Charkiewicz obr. 1766 (: wydał Przewodnik do ojczyzny niebieskiej napisany dla Tercyarzy. Wilno, w druk. Akad. 1858 (1758?) :)
13. Wincenty Saplica powtórnie. obr. 1769
14. Antoni Gniewczyński powtórnie obr. 1772 (umarł r. 1772 na prowincyalstwie) zastępował wikariusz Juwenalis Charkiewicz od 1774.
15. Konstanty Pens. - - - - obr. 1775
16. Stanisław Budkiewicz. - - " 1778
17. Jacek Sawicki

(: Wiadomość o tej rzadkiej mappie podał x. Łukasz Janczak w Przeglądzie Katolickim Rok XX. 1882. (Warszawa) Nr. 24 str. 371–372. :)

Custodia Livoniae: Felin ⊕ – Derpt ⊕ – Lemsel ⊕ –
Riga ✝. (mission) ⊕ Provinc Sax. S. Joannis Bapt. ⊕ Provinc. Sax.
S. Crucis

Provincia observans Lithuaniae (alias Litwana S. Casimiri) Telsze * S. Antonii – Kretynga * S. Mariae Anunt – Citowiany * S. Mariae Angel. – Datnow * S. M. Anunt. – Traszkuny lat. Uladislavia ** S. Trinit – Druia alias Sapiezyn * S. Trinit. – Buda * M S. M. Assumpt. – ✝ Zieliszcze (poniżej Połocka) ✝ S. Veronicae. – Połock ✝ S. Annae. – Witebsk * A S. Antonii – Mikulin (w wojew. witebsk) * S. Anton. – Dubrowna * S. Georg. – Orsza * S. M. Angel. I. – Smolensko ⊕ – Mscisław * S. Mar. Angel. – Mohilow * S. Anton A – Mozir * S. Mich – Hlusk * S. M. Immacul. – Słuck ✝ S. Ant – Minsk * S. Joseph. 3 S. M. Assumpt. – Berezina ✝ S. Trinit. – Nieśwież * S. Catherinae (custodialis) – Karolin suburbium ad Pinsk ✝ S. Michael – Slonim * S. Trinit. 3 S. Josephi – Grodno * S. Cruc. Invent. 3 S. Mariae natae – Zwie * SS. Petri et Pauli – Kowno * S. Georg. 3 S. Trinit. – Troki * S. Nicolai – Wilno * (custod) SS. Franc. et Bernardini I 3 S. M. Imac. 3 S. Michael M – Bienica * S. Trinit. – Wołożyn * S. Joseph

Provincia observ. Russiae S. M. Immaculatae.
Custodia Ref. Russiae S. Mariae Dolorosae

Enklawy ruskie:

Lukow * S. Cruci Invent.
Jozefow (Jozefow nad Sanem) * S. Corp Christi

Brzesc * S. Joannis Bapt. 3 (sine) – Janowka * S. M. Assumpt. – Chelm ‡ S. Andr. – Rodeznica * S. Antonii A – Lezaysk * S. M. Annunt. M – Rzeszow ‡ S. Mariae Natae M. * S. M. Assumpt. – Przeworsk * S. Barbara – Dukla ✝ B. Joannis Dukla. – Rava ‡ S. Michael. – Wisna ‡ S. M. Assumpt. et Joan. Bapt. – Sambor * S. Maria Assumpt. – Lwow ‡ S. Casimiri. * S. Andreae. 3 S. Maria Immac. M – Frega * S. Mariae Assumpt – Brzezany * S. Nicolai – Zloczow ‡ S. M. Dolor. – Gwozdziec ✝ – Husiatyn * S. Mariae Natae – Zbaraz * S. Annae – Lesniow * S. Mathiae – Krzemieniec ‡ SS. M. Immac. et S. Joannis Evang. – Dederkaly ‡ Jesu Crucifixi I – Zaslaw * S. Michael M – Dubno * S. M. Immac. – Warkowicze * S. Franc. – Kustyn * S. M. Natae – Uladowka (na Podolu) ⊕ – Machnowka ⊕ – Winnica ⊕ – – Chwastow ⊕ – Kijow ⊕ – Baturin ⊕ – Rumne ⊕ – Lubny ⊕

(Za granicą Polski: Samara ⊕)

Sokal * S. Mariae de Consolat. M – Krystynopol * S. Spiritus – Rawa ruska ‡ S. Michaelis.

288

Provincia observ. Poloniae min. S. Bernardini
Provincia Ref. Polon. min: S. ~~[illegible]~~ M. Angel.

Gliwice ‡ S. Crucis – Leschnitz ‡ A S. Annae – Przyrow * S. Annae M – Pilcza ‡ S. Nom. Jesu – + Stapow (Stopnow) + S. M. Assumpt – Krakow ‡ S. Casimiri I . 2IE S. Andreae * S. M. Immac. 3 S. Josephi. 3 S. Coletae * S. Bernardi ~~[illegible]~~ 3 S. Agnetis – Skala ②. – Alwernia * S. Francisci Stigm. – Kenty ‡ S. M. Immac. – Kalwaria * Jesu Crucif – Wieliczka ‡ S. Franc A C. – Bochnia * S. Crucis – Tarnow * S. M. ad Nives. 3 S. Andr – Zaklicyn ‡ S. M. Ang. – Sandecz 2IE S. Trinit. – Biecz ‡ S. Annae – ~~[illegible]~~ Drzewica 3 Jesu Transfig. – Wielka Wola * Jesu Coronat I – Konskie * S. M. Annunt – Radom * S. Cathar. – Bierdzierza + S. Nicolai – ~~[illegible]~~ Kazimierz ‡ S. M. Annunt. M – Lublin ‡ S. Casimiri, * S. Pauli conversi, 3 S. Petri – Solec ‡ S. Stanislai – ~~Jozefow Jozefow~~ Bozecin * S. Catharinae – Opatow * S. Mar. Assumpt – Zawichost ② – Sandomierz ‡ S. Josephi – Kielce * S. Caroli Borom. – Piotrkowice * S. Mariae Annunt – Pinczow ‡ S. Mariae Visit M – Stopnica ‡ S. Mar. Magd.

Enklawy:
Prov. Pol. min Ref.
Zamosc ‡ S. Petri Alcant
Jaroslaw ‡ S. Trinitatis
Przemysl. ‡ S. ~~Anton~~
~~Prov. min obser.~~
Wrzeslin
~~[illegible]~~ Observant. Polon. minoris)
* S. Mariae Immaculatae
Praga (pod Warszawą) * S. Mar. Immac. 3 S. Antonii
Tykocin
* S. Mariae Visit

Wehlau fund. 1490 Jan von Tiefen wielki mistrz supr. około 1530 przez Luteranów.

Provinci Reform. Prussiae S. Mariae Assumpt. Tilse ⊕ ol. Prov. Sax. S. Crucis – Königsberg ⊕ ol. Prov. Sax. S. Crucis – Welaw ⊕ ol. Prov. Sax. S. Joannis Bapt. dein Sax. S. Crucis – Bocki ‡ S. Joseph. – Węgrow ‡ S. Petri Alcant. – Sienica ‡ Ref. Pruss. S. Mariae Praesent. – Biała ‡ S. M. Angel. – Pultowsk ‡ S. Josephi – Podgorze (pod Toruniem) ‡ S. Petri et Pauli – Włocławek ‡ SS. Omnium – Wejherow ‡ S. Annae – Gdansk ‡ S. Antonii, ⊕ – Elbing ⊕ – Kiszpork ‡ S. Spiritus – Grudziądz (+ Residentia) * (Christburg) S. Trinitatis – Nowe miasto (Neumarkt) ‡ S. Mariae Assumpt. – Chelm (Culm) ⊕ ol. Prov. Sax. S. Joannis Bapt. – Brodnica (Strassburg) + (Residentia) S. Francisci

Pultowsk ‡ S. Josephi (Provin Ref. Prus.)

+ Gdansk (Prov. Pol. maj Observ) S. Trinitatis *

Provincia ~~Observant~~ Reform Poloniae major. S. Antonii
Provincia Observ. Poloniae major. S. Mariae Angelorum

Nowe (Neuenburg) * S. Joannis Bapt. (olim Prov. Sax. S. Joannis Bapt.) – desert. Waldow – Zamartowo ‡ S. Annae (nad Notecią) pod Łobżenicą – Swiecie * M S. Immaculatae – Gorka * S. Mariae Visit. – Bydgoszcz (Bromberg) * S. Trinitatis, 2 [illegible] Angel. – Łobzyn ‡ S. Stephani – Golancza * S. Nominis Mariae – Łabiszyn ‡ S. Thomae – Pakosc ‡ S. Bonaventurae – Sierakow * S. Mar. – Szamotuły ‡ S. Crucis – Grodzisk (Grätz) * S. Nomin Jesu – Wozniki ‡ S. Francisci – Poznan ‡ S. Casimiri, * (Smętne ~~smacze~~) SS. Later. 3. – Kazimierz * S. 5 Mart. Wschowa * S. Joseph. – Kościan * S. Mar. Angel. – Ojerzyn ‡ S. ~~Trinit.~~ Valentini – Kozmin * S. Mariae Imac. – ~~Kozmin * Praesepe Domini~~ – Gorka miejska ‡ S. Crucis – Rawicz ‡ S. Antonii – Kobylin ‡ Praesepe Domini – Konin ‡ S. Magd. – Koło * S. M. Visit. – Chocz ‡ S. Michaelis – Kalisz * S. Mariae Visit. ‡ S. Joseph., 3 S. Laurent.

./.

%.

~~Ostrz~~ Ostrzeszow * S. Michaelis – Warta * S. Mariae Assumpt. 3 S. Annunt. – Złoczewo * S. Mariae natae – ~~[illegible]~~ – Wieluń ¥ S. Franc. 3. ‡ S. Mariae Annunt. – Widawa * S. Crucis – Piotrków * S. Crucis – Toruń ⊕ * S. Mariae Annunt. ⊕ – Skempe * M S. Mariae Annunt – Ratów (nad Działdówką) * A S. Anton. ⊥ Strzegocin * M S. M. Immac – Prasnysz * S. Jacobi 3 S. Joseph. – Ostrołęka * S. Antonii – Łęczyca * S. M. Immac. – Szczawin ‡ S. M. Visit. – Łowicz * S. Barthol. 3 S. M. Immac. – Miedniewice ‡ S. Joseph. – Warszawa ¥ S. Annae * S. Antonii 3 S. Mariae Nat. – Grodzisk ¥ S. Michaelis – Czerniaków * S. Annae I M A – Góra (pod Warszawą) ¥ S. Mariae Praesent. ~~⊥~~ Lutomiersk ‡ S. M. Immac. – Brzeziny ‡ S. Francisci

Provincia Saxonia S. Joannis Bapt. Recollect. (w Pomeranii i Marchii): Camin ⊕ – Greifenberg ⊕ – Dramburg ⊕ – Piritz ⊕ – Arnswalde ⊕ – Berwald ⊕ – Driessen ⊕ – Frankfurt ⊕ – Stettin ⊕

Provincia Recollect. Thuringiae S. Elisabeth (w Łużycy) Crossen ⊕ – Sagan ⊕ – Soran ⊕ – Löwenberg ⊕ – Görlitz ⊕ – Laban ⊕ – Zittau ⊕ – ~~Goldberg~~

Provincia Reform., Bohemiae S. Wenceslai: Gross-Glogau ¥ S. Stanislai M, 21E S. Crucis, ⊕ S. Petri et Pauli – Guran ⊕ Lignitz ‡ S. Crucis et S. Mariae Dolorosae ⊕ S. Joan. Bapt. Neumarckt ⊕ – Goldberg ‡ S. Hedwigis – Jauer

+

‡ S. Mariae Assumpt. et S. Andreae, 3 S. M. Immac.
— Schweidnitz ⊕ ⊕ — Breslau ‡ S. Antonii, ⊕ S. Jacob.
(2) S. Mariae Dolorosae — Namslau ‡ S. Petri Alcant.
— Ketzerdorf ⊕ — Brieg ⊕ — Strelen ⊕ (2) —
Münsterberg ⊕ — Brieg ⊕ — Oppeln ⊕ ⊕ S. Barbarae — Neisse ‡ S. Mariae in Rosis M, ⊕ S. Magdalenae — Klein Glogau ⊕, — Kosel ⊕ — Leobschütz
‡ S. Egid et Bernhardini — Ratibor ‡ S. Wenceslai
et Angeli Custod. — Troppau ‡ S. Barbarae — Neustadt ⊕ — Beuthen ⊕ — Teschen ⊕

Prov. Ref. Hungariae S. Salvatoris: Praszka
Preskau ‡ — Silein ‡ — Bartfeld + —
Stropko ‡ — Homonna ‡
Moldavia: Sereth ⊕

Ducatus Warmiensis Provincia Poloniae majoris
S. Antonii: Kadyn * S. Antonii — Braunsberg ⊕ d.
Prov. Sax. S. Joannis Bapt. — Szpringborn * Festum
Pacis M — Wartenburg * S. Andreae — Lobau
* S. Joannis Bapt.

Calculus Domiciliorum et Personarum Provinciarum et Regionum Polonicarum Anno 1753 conflatus.

Provincia	Conventus	Residentiae et Capellaniae	Monasteria Clarissarum	Mon. affil. 3i ord. monial.	Monast. eversa	Fratres	Sorores
	Ɏ*‡	Y+C	2IE	3	⊕②		
Poloniae min. Observ. ..	18	3	—	6	—	500	192
" maj. Observ. ...	35	4	—	9	—	899	156
Russiae Observant ..	23	2	—	3	11	580	96
Poloniae min. Reform. ..	18	—	2	—	2	415	100
" maj. Reform ..	17	—	1	—	—	364	30
Lithuaniae Observ.	25	5	—	6	2	482	134
Prussiae Reformat	10	3	—	—	—	240	—
Sax. S. Joan. Bapt. in Prussia et Livon.		—	—	—	5	—	—
Sax. S. Crucis in Prussia et Livonia	—	—	—	-	8	—	—
~~Cust.~~ Russiae Reform.	7	—	—	—	~~2~~ –	123 (123)	—
Collectim numerantur	153	17	3	22	28	3603	708

Explicatio signorum:

✠. Conventus Custodialis extans Fr. min. reg. observantiae, qui simpliciter observantes aut Bernardini in Polonia nuncupantur.

*. Conventus non custodialis extans eorundem Fr.

✝. Residentia aut Praesidentia eorundem Fr.

C. Capellania administrata ab uno Fratre minore observante.

⊕. Conventus Fr. eversus

‡. Conventus extans Fr. min. strictioris observantiae, qui Reformati vocari solent.

†. Residentia eorundem Fr. extans.

2. Monast. extans Clarissarum ordini subjectum.

2IE. Monast. Clariss. extans jurisdict. Episcop.

②. Monast Clariss eversum.

3. Monast extans monial. 3tii ord. subject. ordini.

I. Jesus SS. Salvator in ecclesia ord. gratiosus. *

M. B. V. M. Maria " " " miracul. benigna.

F. S. Franciscus Seraph. " " " miraculosus

A. S. Antonius Patavinus " " " prodigiis clarus

a. S. Anna Mater Deiparae miraculosa.

292

Klasztory w Warmii ~~OOSSo~~ Bernadyn
1) Wartenburg f. około 1590. 2) Spring:
born f. 1639. 3) Kadienen fund. 1683
- Jezuitów Missie: 1) Swięta Lipka f. 1640.
2) Krolewiec f. 1650. 3) Drangowski -
Tilsit f. 1702 4) Elbląg f. 1739

Stanisław Siemaszko Kanonik żmudzki

293

Bernardyni. (w dyecezyi wrocławskiej)

1. Goldberg f. 1212 Jadwiga dla Franciszkanów – od 1700 Bernardyni

2. Wrocław f. 1454 Jan Kapistran

3. Gross-Glogau f. 1465 Małgorzata Cyllejska księżna

4. Glatz f. 1475 Henryk ks. Podiebradzki

5. Lignica f. 1475.

6. Namslau f. 1675

7. Jauer f. 1486 Jan Pannonius biskup waradyński

8. Ratibor

9. Leobschütz

10 Neisse f. Jan Kapistran

11. Gliwice f. 1612

12. Annaberg f. 1516 z Kalwarią

Bernardynki (trzeciego zakonu)

1. Jauer f. 1734

Bernardynow Klasztory w Rosyi 1839
Conventus:

Wilno f. 1469 SS. Francisci et Bernardini
Nieswież 1594 S. Catharinae V.
Kowno 1468 S. Georgii m.
Grodno 1595 S. Crucis
Zasław 1602 S. Michaelis
Kretynga 1610 B. Mariae Annunciat.
Cytowiany 1614 B. Mariae Angelorum
Dubno 1616 B. Mariae Imacul. Concept.
Troki 1617 S. Nicolai Pont.
Minsk 1624 S. Josephi Spons.
Telsze 1624 S. Antonii Paduan.
Iwie 1632 SS. Petri et Pauli Ap.
Buda 1633. B. Mariae Assumpt.
Dryja 1645 SS. Trinitatis
Łuck 1646. Exaltat. S. Crucis
Słonim 1661 SS. Trinitatis
Wołożyn 1681 S. Josephi Spons.
Mohilowo 1687 S. Antonii Pad.
Bienica 1701 SS. Trinitatis
Traskuny 1700 SS. Trinitatis
Datnow 1761 B. Mariae Annunt.
Żytomierz 1761 S. Joanis Dukl.

Residentiae

Moskwa 1827 SS. Petri et Pauli Ap.
Smolensk — —
Irkuck 1820 B. Mariae Assumpt.
Szumiacz 1828

Chorimsk
Łozowica 1828.

295

Bernardyni Autorowie:

Rakowski Michał (prowincyał małopolski 1701 i 1710 + przed 1723) wydał książkę nabożną polską pod tytułem Perspektywa.

Alexandrowicz Adrian (Kustosz wileński 1723) wydał Książkę nabożną w języku polskim: Tractatus sapientiae spiritualis.

Borzykowski Franciszek (prowincyał małopolski 1720) napisał: Centiloquia tres libri, singuli centum sermones de Sanctis continentes (Rękopis w Klasztorze Krakowskim)

Charkiewicz Juwenalis (prowincyał litewski 1766) wydał: Przewodnik do ojczyzny niebieskiej napisany dla Tercyarzy. Wilno, druk Akad. 1758. 1772 [illegible]

Trakt. mądrości duchownej

Wilno 1722

Błogosł. Jan z Dukli

Urodzony r. 1414 w Dukli, z zakonu Franciszkanów przeszedł do Bernardynów we Lwowie r. 1470, Umarł we Lwowie d. 29 Września 1484. – Pozostał po nim we Lwowie Ornat z wizerunkiem P. Jezusa Ukrzyżowanego, patena i kielich z napisem: Ave Maria gratia plena, z datą 1481 (?), manipularz i trumna srebrna sprawiona r. 1740 i zrobiona przez złotnika Macieja Kozłowskiego.

R. 1487 Innocenty VIII pozwolił podnieść ciało bł. Jana z Dukli, które to przeniesienie odbyło się dopiero d. 23 Paźdz. 1521. – Autentyczność relikwii stwierdzono r. 1521, 1608, 1626, 1728 i 1740. – R. 1611 wystawiono grób marmurowy. – R. 1732 w Rzymie zatwierdzono cześć bł. Jana z Dukli (beatyfikacya), r. 1733 pozwolono odprawiać godziny i mszę św. d. 19 Lipca, co r. 1735 rozszerzono na całą Polskę. – R. 1737 wyjęto kości z marmurowego grobu i umieszczono na ołtarzu św. Anny. – R. 1739 Klemens XII ogłasza bł. Jana z Dukli patronem Polski i Litwy i święto jego przenosi z d. 19 lipca na pierwszą niedzielę po oktawie Śś. Piotra i Pawła. – R. 1740 złożono relikwie w srebrnej trumnie na nowo zbudowanym ołtarzu. – R. 1742 Benedykt XIV nadał odpust w dzień uroczystości bł. Jana z Dukli i r. 1743 zatwierdza lekcye do Brewiarza. – R. 1762 zaczęto się starać o Kanonizacyę.

Żywot bł. Jana z Dukli wydał Cypryan Damirski we Lwowie 1682, 4o. – Książka: Bł. Jan z Dukli (nabożeństwo) wyszła we Lwowie 1774, 1832, 1872.

Ob. Msza święta ku czci bł. Jana z Dukli wraz z modlitwami. Lwów 1877.

– Żywot bł. Jana z Dukli z uwagami religijnemi, sposobem odprawienia nabożeństwa ośmiodniowego i przygotowania się do spowiedzi i Komunii św. Lwów 1878.

Golichowski Norbert (prowincyał bernard.): Pamiątka 400-letniego obchodu śmierci błogosł. Jana z Dukli. Lwów, z drukarni A. Wajdowicz, nakładem Klasztoru OO. Bernardynów. 1884. 8º. Kart 3.

~~Bochnia Klasztor Bernardynów S. Crucis Gard. 1626 Adrian Fogelweder v Jan Krassowski.~~

7512 Kozikiewicz E. Wizerunek doskonałości albo żywot bł. Szymona z Lipnice. Kraków 1708. 4º. 60 f.

297

298

Dätnow miastecz. Bernard.
f. 1701 Jan Władysław
Brzostowski refer. lit

Nowogrod
Izaslaus
Wseslaus
Swiatoslaus

299
21

Kalwarya. — Trzy krzyże stały na miejscu dzisiejszego Kościo-
ła Kalwaryi które Mikołaj Zebrzydowski Wojewoda Krakowski
w kaplicę przemienić chciał. Lecz gdy ktoś uwagę uczynił
że to miejsce jest podobne do Jerozolimy wysławszy do
sołtana o list wolnego przejścia posłał Szlachcica Hie-
ronima Strzałę 1599 własnym kosztem do ziemi S. aby
dokładny rysunek grobu i miejsc ukrzyżowania przy-
wiózł. Wkrótce wzięto się do budowy. Jan Marya S.J. budow-
niczy który w Krakowie Kościół S. Piotra wystawił zało-
żył pierwsze zarysy i podstawę resztę doprowadził
Paweł Baudarth Hollender doskonały architekt. Pod-
czas budowy kaplicy począł Jerzy Zebrzydowski mate-
matyki i Architekt nauczył samego Wojewody mieć rad pod-
ług ~~miary~~ mappy Chrystyana Adrichomiusza mierząc
miejsce, góry, drogi odległość stacyi, ogrójca, [illegible] umierania
Cedron i t. d. Wiele co chybił mogli poprawić i sprostować
świeżo z ziemi S. przybyły Chryzostom z Kapranicy
a główny Broscyusz dopomógł swoim jak najdokładniej-
szym wymiarem jeometrycznym i rachunkiem. — Tak
stanęła Kalwarya — O tym się rzekło: Historya fundacyi
Kalwaryey przez X. Skarbimierza w Krakowie 1631. 8°

Anno 1694 ad annum 1733 zebrana przez Franciszka
nad Bularzach Bulawskiego Bodczaskiego Województwa Roz
laskiego Półkownika J. K. Mości i Rzeczypospolitej
Pisarza Wojskowego za Wszelkiemi wszystkich hetmanów
wielkich koronnych Kasztelanów Krakowskich a
po śmierci jego do druku podana przez Baltazara Bu
lawskiego Starosty Redenickiego Roku Pańskiego
w drukarni J. K. Mości Societa:
1740 w Lublinie
tis Jesu.

Z. Kurs Poezyi Korzeniowskiego.

Do Sielanek

Szymonowicz urodził się 1587 we Lwowie. Miał
być ormianinem. Pisma Łacińskie jego wyszły
1772 staraniem Aniola Durini w jednym [illegible]
w Mitzlera. Sielanki najprzód drukowane 1614
w Zamościu u Łęskiego.

Szymon Zimorowicz umarł 1629 w 26 roku życia
[illegible] 17 sielanek wyszły 1663. Roxolanki 1654
[illegible] z greckiego Moschusa, jak
[illegible] 1662

1612 d. 22 Septembris, Romae. — Paulus V papa quia Nicolaus Zebrzydowski palatinus et generalis Capitaneus Crac. in bonis suis Zebrzydowice Sacellum S. Crucis ad formam prout Hierosolymis in monte Calvariae cernitur aedificavit visitantibus hanc Capellam in festis Inventionis et Exaltationis S. Crucis — item qui Sacellum Sepulchri Domini ab eodem Zebrzydowski forma qua Hierosolymis cernitur aedificatum in feria quinta Majoris Hebdomadae visitarent — item qui Viam Captivitatis Crucis Christi ad dimensionem Hierosolymitanam per eundem Zebrzydowski in Zebrzydowice dimensam peragerent et in ea sacella, altaria videlicet Orationis in Horto, Usurpati Judicii Annae, Adiuratoriae Interrogationis et responsionis Blasphemavit, Carceris, Judicii matutini in domo Caiphae, Illusionis et Contemptus Domini in Domo Herodis, Flagellationis, Coronationis, Latae sententiae in domo Pilati, Spoliationis vestium, Conclavationis et Verborum prolatorum in Cruce et Sepulchri Domini visitarent plenariam indulgentiam omnium peccatorum confert. Praeterea visitantibus Sacellum S. Crucis in singulis primis feriis sextis cujuslibet mensis 3 annos et totidem Quadragenas, visitantibus in feria 6ta in Parasceve 10 annos et totidem quadragenas — visitantibus Sacellum Sepulchri Christi in singulis feriis sextis 10 annos et totidem quadragenas relaxat.

Recognitio hujus Brevis A. 1612 d. 11 Octobris per Petrum Tylicki episcopum Cracov.

<u>1669</u>	<u>1669</u>
1. Kapl. S. Rafała	
Góra Oliwna	— Pożegnanie P. Jezusa z Matką Przenajśw. i Uczniami
Grób Najśw. Panny	
Ogródziec	— Ogrojec.
Pojmanie Pańskie	
Cedron	
Brama wschodnia	
Annasz Kapl.	
Kajfasz . . .	— Kajfasz pierwszy więzienny
Ciemnica	Piwnica Kajfaszowa
Sąd poranny w domu Kajfasza	— Kajfasz drugi poranny
Sąd pierwszy przed Piłatem	— Piłat pierwszy stojący.
Herod	— Kaplica Heroda Króla
Piłat powtóre . .	— Piłat wtóry.
Włożenie Krzyża.	
Upadek pierwszy pod Krzyżem	
Serce Najśw. Panny	
Cyreneusz	— albo Upadek drugi
Weronika Św.	
—	Brama zachodnia
—	Niewiasty płaczące
Upadek trzeci pod Krzyżem	
Jaskinia	— czyli Obnażenie Pańskie i przybijanie na Krzyż.
Ukrzyżowanie	—
	Zdjęcie z Krzyża czyli Złożenie Pańskie z Krzyża.
	Pogrzeb Pański.

Grob . . . . — Pogrzeb Pański

— Gradusy przy kaplicy Pi:
Łatowej.

Znalezienie Krzyża Św.

~~[illegible]~~

1620

Sacellum B. Mariae Magdalenae

1662 Burkwic

1669 Dzielowski

Znalezienie S. Krzyża — Kaplica na cmentarzu

Grob Pański

Ukrzyżowanie — Kaplica S. Krzyża.

Jaskinia

Upadek trzeci

Brama sądowa czyli Zachodnia

Zajście P. Maryi Synowi — Serce panieńskie

Wieczernik

(II Pogrzeb)

Domek P. Maryi

(z stacyi)

Gradusy święte

Epitafiz pobożney pamiątki Jaśnie Wielmożnego Pana Jego Mości Pana Mikołaja
Zebrzydowskiego Woiewody i Generała Krakowskiego Śniatyńskiego &c Starosty pierw-
szego fundatora Kalwaryjskiego. / na kapitule Kalwaryjskiej w r. 1656 odprawo-
waney przy solemney Parentacyey którą Prowincia Polska pius Jaśnie Wielmożnych fund-
torów Kalwaryjskich nabożnemi solemnemi Votiwami Requialnemi czyniła z ambony
Kalwaryjskiej przez O. Eleutherego Żelkiewicza Ordinis minorum Obser. v. Gward.
Jana Trockiego Generalnego Kaznodzieje wystawiony. — Roku P. 1660 miesiąca listo-
pada dnia 13. W Krakowie w drukarni wdowy Łukasza Kupisza J.K.M. Typogr.
sign. A—L (1 karta) dedyk. Michałowi z Zebrzydowic Zebrzydowskiemu Miecznikowi Koron-
nemu Śniatyńskiemu Lanckorońskiemu Starośćie. Ciekawe o obyczajach polskich

(G3 Kart 5)

Nr Inv. 8374
8.

R. 1021 był za Bolesława Chrobrego wielki Kanclerz Radwan haeres in Brody
et Comes in Zebrzydowice Mikołaj Zebrzydowski był Wojewodą lubelskim, Krakowskim
hetmanem, marszałkiem Krakowskim generałem starostą Lanckorońskim, Bolesław-
skim Śniatyńskim <u>Spiskim</u>. (2)

Grób p. Maryi na Kalwaryi Zebrzydowskiej przy nim jest ~~[illegible]~~ pomieszkanie plebana

most ciosowy przez rzekę Cedron

Przed Klasztorem stoi 12 figur Kolosalnej wielkości z kamienia, które robił młynarz z Suchej — w Kościele Władysław IV wracający z pod Chocimia w hiszpańskim ubiorze składa Bogu podziękowanie

Za Kościołem dziedziniec z Kolumnadą w nim Konfesyjonały

młodzież góralska Która pierwszy raz przybywa na odpust nosi Koronę głogową lub ~~cierniową~~ jałowcową.

303

Nagrobek Zebrzydowskiej podsięi obrazem mąż jej na Kalwaryi Skarbimir p. 77.

Jakom się za żywota w tym mieyscu kochała
Iż ieckam ie pilnoscią hoynie ozdabiała.
Swiadczą o mnie tak częste z płaczem obchodzenie
Drog męki Pańskiey także y ciała trapienie
Swiadczą y okrędostwa dzieci mych y moie
Ktorem tu obracała y przednieysze stroie.
Aż nawet ostatni kroi ztąd przez odieżdzaiąc
A nad ten upominku drozszego nie maiąc
Tum swe nader załosne serce zostawiła
Ytom przy smierci swiey słowy wyraziła
Czego chcąc moy drogi mąż pamiątkę zostawić,
A to tu ten moy obraz roskazał wystawić.
Zeby przecie ten cień moy nigdy nie ustawał
A na tym mieyscu niskii pokłon swoy oddawał
Niewieściey Pannie: czego że mi pomożecie
Nie wątpię: za co tego pewni bydz możecie:
Iż też od tey niebieskiey Krolowey nagrodę
Odniesiecie także y po smierci ochłodę.
Do czego i a też chętnie tyle ile zmogę
Pomagac wam chcę zawsze y torowac drogę.

Kalwaryja albo krotka Historia ofundacyey mieysca y Oyców Bernardinow Zakonu swię̨tego Franciszka: Przez X. Mikołaia Skarbimierza W Krak: 1632.

[illegible]
Kalwaria
Biecz

Pawłosiów. Pawłosioło.

304

Kalwarya żmudzka w Gordach powiecie telszewskim miasteczko fund. 1642 Jerzy Tyszkiewicz biskup żmudzki, z klasztorem Dominikanów

Kalwarya pod Wilnem 1½ wiorsty od Werek fund 1664 Jerzy Białłozor, a podług innych 1675 Stefan Pac z klasztorem dominikanów – jest 33 murow. kapliczek

Gora Kalwarya – Czaplinek

Kalwarya Zebrzydowska miasteczko od Krakowa 38 kilometr, a od Wadowic 14 kilometr
Obszar graniczy od północy i zachodu z Zebrzydowicami, od południa z Bugajem a od wschodu z Brodami – r. 1880 było 1120 dusz a domków ichat 135
należy do parafii Zebrzydowice
– ludność trudni się stolarstwem i rolnictwem
w dolinie między dwoma pasmami wzgórz lesistych

Miasteczko ma 4 jarmarki
Góra Żarek albo Gora Kalweryjska
Drożki tworzą trójkąt: północny klasztor – południowy Domek Loretański – wschodni Grób Maryi
Pochyłość góry Żarek zowie się Zitatem
malownicze położenie obfituje w rozmaite widoki

Zebrzydowski powziął myśl r. 1595 wybudowania kościoła na górze Żarek – Hieronim Strzała r. 1597 przywiózł rysunek i modele
D. 4 października 1600 położył fundamenta pod kaplicę Ukrzyżowania (S. Krzyża) której kamień Klaudiusz Rangoni i Bernard Maciejowski poświęcił
– r. 1602 zaczął budować klasztor Bernardynów

1605 Jan Zebrzydowski syn przywiózł kilka odpustów dla Kaplicy S. Krzyża od Klemensa VIII.
Założono Grób i Piłata
1609 Kaplice Pannasz, Kajfasza i Heroda
1609 d. 4 paźdz Piotr Tylicki poświęcił kościół Bernardynów – umieszczono w nim statuę srebrną.
1611 i 1612 Paweł V nadaje odpusty
1611 rozczęto stawiać Grób Marji
1614 " Wieczernik – Podniesienia Krzyża – Wniebowstąpienia
1615 " Upadku 1º i Bramy miejskiej
1616 " S. Marji Magdal. – S. Rafała.
1623 " Kapl. Bramy wschodniej – Obrażenia
Jan Zebrzydowski stawiał: Domek Marji w kształcie Krzyża – Pogrzeba P. Marji – Wniebowzięcia
1683 zbudow Kaplicę S. Antoniego przy kościele.
1702 zbudowano nawę kościoła i poświęcił Kazimierz Łubieński bisk. Krak.
1748 Kaplicę 3º Upadku wystawił Franciszek Russocki.

Kaplice szczególne
Wniebowzięcia na górze Oliwnej
S. Heleny
Znalezienia S. Krzyża
Pięciu brani Polaków.
Obraz w Kopytówce u Stanisława Paszkowskiego płakał 1641 d. 3 Maja – d. 5 Maja oddany do Kalwaryi
Przyjaciel ludu R. IV. T. II 1838 str. 297
Encykl. Orgelbr. T. XIII. 770.
Kłosy T. XIV
Pamiętnik lwowski 1817 T. VI. p. 261.
Lwowianin 1841 str. 264.
Przegląd naukowy warsz. 1842 T. IV. p. 1125
Czas 1853 Nr 154.
Rozmaitości lwowskie 1827 str. 340
Przyjaciel domowy 1855 str. 226. 235. 242.
Kalendarz Wildta 1856. str. 20 Nr 76
Czas 1862. Nr 113 i 114.
Tygodn. illustr. 1861. III. 147
Tygodnik lwowski 1868 z ryc.
Galicya w obrazach Zesz XI.
Słownik geograf. T. III p. 712
Barącz Pamiętnik zakonu Bernardynów.

305

Kustyn klasztor bernardynów fund 1732 Kazimierz Stecki kasztel. Kijów. z żoną Kossakowską Antoniną — supr. 1837. na cerkiew

306

Leschnitz Annaberg
Klasztor Bernard. fund.
1516, Kalwarja fund. 1709
r. 1733 wymurowano kościół w
którem cudowna statua S Anny
leży 1365 stóp nad pow. morze

Tzanelditch genealogischen
Brann Adler in Wien
(Braumüller)

SENAT AKADEMICKI UNIWERS

№.

de
de

Przedmiot

307

Pamiątka wdzięczności dla Sędziów pokoju miasta Krakowa i Okręgu Igo w okresie lat 37, przez Pisarza tegoż Sądu 1847. 8o Her. 8 oryginału rozgr. medalu.

Prawo 1223.

Pamiątka z Jezajaszka Kraków 1897. 16o. str. 15 Teol. 8144 i Dodatki.

Pamiątka z Kalwaryi Zebrzydowskiej. Na uczczenie dnia Koronacyi Kraków 1887. 16o K. 2.

Poez. 4568.

Na pamiątkę poświęcenia Kaplicy św. Anny w Grębowie 1863. Nabożeństwo Tarnów: Jasło 1863. 12o.

Teol. 2282.

Sieniawa

Dom obserwantów
bernardynów
f. 1676 Mikołaj
Hieronim Sieniawski
marsz. nadw. kor.
supr. 20 grudn. 1788

---

olim villa Dyb-
ków – r. 1676.
dostała od Sieniaw-
skiego nazwę i
miasteczkowe
w dominikanach
dziś farny kościół

+) W Krakowie posiadał ten medal
Al. Filipowicz pisarz sądu pokoju

308

Sieliski Klasztor bernardynow około r. 1745 j. Jozafat
Sielawa podsędek potocki

Venus Anadyomene Titian
u Lorda Stafford w Cleveland-House
IV. No 108.

309

Wiadomość o S. Lipce. Bonafberg

1770. 8°. str. 104 Geogr. pol. 1257.

310

nabożeństwo za
cześć Bonifacego i
Włoskiego ? Kości z
Rzymu sprowadzone
złożone są w kościele
Gromadkowskim X.Y.
Bernardynów Warszawa
Dr. Jana Wąsik 1877-8
st. 90 z uwagami d
vzi fistych

Wielkawola K[illegible]
Bernardynów far[illegible]
1690 Kazmierz Saryusz
Skorkowski [illegible] 18[illegible]

311

312

Żytomierz Bernardyni

† 1761 Jan Kajetan Kliński starosta żytomir.

szyi 1845

custodia Leopoliensis

313

Barącz (Pamiętnik zakonu Bernardynów 1874
przytacza Klasztory Bernardynów w Polsce

Góra nad Wisłą niedaleko Czerska zwane miasteczko
Kalwarya czyli Nowejeruzalem f. 1670 Stefan
Wierzbowski bisk. poznań. przy Kościele paraf.
Assumptionis B. Mariae – (podobno nie istniał
ten Klasztor bo go niema na mappie z r. 1796)

kustosz lwowski
Sigismundus Szembek prowincyał bernardynów prow
ruski + 22 Sept. 1640 we Lwowie

Franciszek Korwin Kochanowski prowincyał
małopolski 1672.

Anna Pilecka za Opalinski + 1632 w Leżajsku
Zofia córka Fryderyka Tyszkiewicza wojewodzica
brzesk. i Zofii Księżny Zasławskiej bernardynka
+ 1641 lat 48 we Lwowie
Sebastianus Cerasinus Bernardyn + 1641 w Sokalu.
Angela córka Sebastiana Sobieskiego chorążego Kor. i
Anny Zebrzydowskiej bernardynka + 4 Maja 1650 w
Grudziądzu u siostry

Giżycki Stefan bernardyn + 1644

Sulisławice dzieło, obrazie. Szulc Antoni bernardyn:
Światło. Kraków 1676 4to.

u ł	Liczba		
, rok, drukarz, nakładca, woluminów, stronnic, kart, anów. — Rytownik. a	w Katalogu		Szafy
	Inwentarza	*Materyi*	

Rodzaj oprawy	Otrzymano w roku 187	
	kupnem od	obowiązkowo
	zmianą z	darem

Wartość egzemplarza		za		Cena księgarska dzieła	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.

Batoryn (Bertonensis) f. 1647 Jerzy Ossoliński
kanclerz (ob Konstytucye)

Cerkiew bazyl. Greko unit.

Bonaventura Bonar bernardyn 1653 prowincyał
ruski + 1654

Jan Lasocki ~~[illegible]~~ prowincyał wielkopol. + 1633
Gerondae in Hispania

Georgius Godziszewski 1628 prowinc. wielkopol.

~~Eufrazia córka Jerzego Czuryły i Zofii Fredrowny~~
~~bernardynka + 10 Grud. 1645 we Lwowie~~
~~Konstancya córka Jerzego Dzieduszyckiego kaszt.~~
~~lubaczow. i Zofii Zakhmanickiej bernardynka~~
~~+ 4. Januar. 1649.~~

Provinc. Austria-Bohemia-Polonia od 1452; od r. 1465
Vicariatus Poloniae, od r. 1517 ~~Generales~~ Provinciales provincia
Polonae od 1637 provinc. Russiae
Custodia Cracoviensis et Lubliniensis
" Vilnensis et Kowiensis
" Leopoliensis et Varsaviensis

Buda obrazu cudownego ob Zielejowice Eleuter bernardyn
Puszcza budska. 1650.

Format	Autor	Ty[t…]
		godło, edycya, miejsce druk[u…] miejsce składu, ilość tomów, [...] rycin, mapp, tablic, [...] Stan egzemplar[za…]
8vo	(Redaktor)	

Lit.

Kommissija Kores[…]
Poitiers. (Zbiór pi[…]
ków tejże Kommis[…]

1) ~~Do ogółu Emigracyi p[…]
~~listopada 1837. (Par[…]~~
~~et Martinet. (183[…]~~

Nro 4. Do Emigracyi po[…]
d. 26 Grudn. 1841. […]
rin, 1842. 8° […]

Nro 1. Ogół Polaków Ch[…]
polsk. d. 26 Maja […]
Saurin, 1843. 8[…]

2) ~~Kommissya Kor. do Emi[…]~~
~~Poitiers, d. 25 Wrześ[…]~~
~~Saurin, 1841. 8° […]~~

Nro 3. ~~Kommissya Kor. […]~~
~~listopada 1841. Poi[…]~~
~~8° K. 8.~~

Tłumacz (przerabiacz) (wydawca)

Dział	Umiejętność	Przedmiot

315,

Połaniecki Jan exprowincyał Bernardynów.
+ 4 Octobr. 1765 w Kalwaryi Zebrzydowskiej

Venerab. Jan Komorowski Zak. S. Franc. Obserw.
+ 2 Kwiet. 1536.

Blasius Biskupski olim in Dlaza 1782 in
Poremba Curatus

316

Farnad de Nicolaus
frater ord. S. Franc.
de Observantia, nationis
Hungaricae.
Compendiosa quaedem nec
minus lectu iocunda
descriptio urbis Hie-
rusalem. (na Końcu:)
Impressum Viennae.

Cr. 1517 bo na karcie
Kart 4 (tytuł: rejestr) i K. 34 (text)
razem:
Kart 38. Sygn. A – i(6).

na Karcie fol ij recto
Et nunc in anno domini
1517 dominatur Turcus.

fol. 32 wyrażony autor:
Frater Nicolaus de Farnad.

F atque diligens omnium lo-
corum terrae sanctae in Hiero-
solymis adnotatio, per quendam

devotum in Christo
fratrem divi Francisci
ordinis de observantia
nationis vero Hungarice
lucescenter: nam ea ipsa
terre loca propriis
conspexit oculis: conceptis
ac [illegible]
breviter [illegible] comportata
incipit feliciter.

Data

Nazwisko pożyczającego:

Nazwisko ręczyciela:

Tytuł dzieła.

317

Śpiewnik. Kraków dr. Macieja Dziędzickiego 1802. 4º k. 6 str. 645 (obejmuje 1000 pieśni zebrał i wydał w 500 exempl. x. Pankracy Folwarski bernardyn kapelan w. pol. za Kościuszki, gwardyan + 1810 na Kalwaryi)

318

Giżycki Wincenty + 10 Nov. 1792
w Żytomierzu. (w Szemat. Bernard.)

Cały Szemat

9. Vernerus a. 1148
10. Swidgerus.

34 Kozmian + 1831
35 Tomaszewski
36 Nicolaus Błocki preconis 17 Nov.
+ 28 Nov. 1851.
37 Joan Mich. Marszewski.

1 jarmark dwuniedz[?] zaln[?] 24 Czerwca.

1 młyn karowy ~~2 młyny~~
fabr. cygar
5 garbarn
wiciny, baty, bajdaki, barki, łodzie
tajby, pruskie baty, parowce,
kot płotów, płotem

gimnazjum, szpitali 2
Klasztorów 4
Kapl. 1

319

Kaińko Walenty ur. w Krośnie 14 Lutego 1790
(z ojca Jerzego nauczyciela normaln. w Tarnowie † 1824 i Kunegundy Karwowskiej)
wstąpił d. 5 Stycznia 1809 do Bernardynów w Kalwaryi otrzymał imię Edward – wysłany do Sokala na ~~nowicyat~~ teologią
1815 z Jenerałem rosy. do Polski
1816 w Warszawie, kaznodzieja, sekretarz Złotowczyca
1821 d. 23 Lutego z Maryanną Dąbrowską siostrzenicą Złotowczyca którą pojął za żonę ślubem cywilnym wyjechał do Wrocławia w Wrocławiu u Korna, zostawszy luteraninem
1830 w Wojsku pod majorem Drewnickim rachmistrz municypalny i w I pułku Gwardyi narodowej
z Rybenskim do Prus
1832 do Wrocławia (Gawiński Kajetan)
1834 w Krakowie
1840 d. 27 Marca do Kamedułów na Bielanach dostał nazwę Marcellin
Klasztor na Bielanach d. 1 Lipca 1825 przeznaczony na rekollekcyje
1839 d. 1 Listop. Grzegorz XVI pozwolił Kaińce z zakonu Bernardynów przejść do Kamedułów.
miał wtedy żonę i 5 dzieci
przeorem na Bielanach był Józef Kowalczyk 1839

Kaińko d. 25 Kwietnia 1840 złożył profesję
na Bielanach i został najmłodszy magistrem nowicjuszy
R. 1840 obrany przeorem Lambert Mataczyński
exdominikan (Walenty – rodem z Zimnej wody pod
Lwowem, wstąpił 1834 do Kamedułów, profes 1835,
wyświęcony 1840) po zmarłym Józefa Kowalczyka
R. 1843 obrano powtórnie przeorem Lamberta
Mataczyńskiego – wtedy powstał przeciw niemu
bunt za podżeganiem Feliksa Matawowskiego
(który r. 1841 d. 30 sierpnia złożył profesję)
musiano za pomocą milicji zdobyć klasztor którego
Komisarzem był Norbert Wolski
1843 Łętowski Ludwik administrator sprowadził
z Włoch Kamedułów: Michała Archanioła Marino
z Neapolu i Dyonizego Maria Leonzi z Perugia
jako wizytatorów. Leonzi ~~[illegible]~~ zawsty Włoch
(ur. 1793, Kameduła od 1815 + 13 stycznia 1859)
oczymował klasztor z pod biskupa i zaprowadził
obserw.
r. 1844 Lambert Mataczyński został Paulinem
marian i przeorem + 1862 –
1844 Felix Matawowski udał się do Włoch
1843 d. 16 września Kaińko wydalony z
Bielan przez Włochów odesłany na Czerną
1846 Kapelan powstania
+ 9 lutego 1847 na tyfus u ś. Łazarza mając 57 lat
Żona jego + 1847 w Krakowie mając 44 lat
syn Tadeusz + 1873 idiota mając 51 lat.

320

Prima Elementa philosophiae rationalis et experimentalis synthetice disposita pro usu scholasticorum regularium succincte collecta per P. F. Stanislaum Kleczewski Ordinis minorum strictioris observantiae Anno Dni 1772 Leopoli typis Academicis Soc. Jesu. 8ᵒ:

autor był wtedy Lektorem S. Teologii i gwardianem konwentu w Krzemieńcu ex Custos.

są tu elementa racyonalnej filozofii zastosowane z matematyki

str 13. 201. tabl sztych 1 i tabl. 4 druk (logika) Pars I.

Pars II Geometria i Arytmetyka st. 179. i tabl 10 sztych geometrycznych.

Markwart Józef: Nauka matematyczna dla szkolnej młodzi Wilno druk Schol P. 1772. 8ᵒ: k. 4 st 136 (Arytmetyka) rejestr k. 3.

Geometrya czyli ziemiomierstwo 8ᵒ: k. 4. st 146. k. 5 k. 3 rejestr. 9 tabl.

4 Matem. Kopont.

Geometrya albo
niektore łatwiejsze
sposoby do rozmierzania
wszelkich długości
szerokości i wysokości
lub głębokości z fran-
cuskiego przełożona
Warszawa w Druk.
Schol. Piar. 1769. 8°
K. 2 st. 114. i Tabl. VIII.

Tłumaczył Bazyli Bystrzycki
ur. 1739 † 1803

Alsine

Rt inventor
J. L. D. Ciartres
excud.

Tomasz Morej

Jana Seklucyana Katechizm w Królewcu Pruskim 1547.

Jan Brzeminsza Katechizm w Królewcu z Daubmana 1556.

321

Lipiewicz Antoni ~~Reformat~~ Bernardyn
braci mnieyszych Obserwantow : Purpura
zbawienna Kaznodziey̨skim stylem uflo:
rzyzowana pod różowym Klejnotem
Michała Gazdzickiego Proboszcza Nowo.
tarskiego, plebana Szaflarskiego, Kliko:
szowskiego, Waxmundzkiego wydana
R. 1745 d. 1 paźdz. Krakow w druk
mist. Jozefa Ant. Dyaszeskiego. 4o.

322

Śpiewnik. / Qui cantat bis orat. /

K. 2. Do Jakoba Brzyskiego... W Krakowie w drukarni Macieja Dziedzickiego 1802.

K. 3 i 4. Sposob śpiewania – Zbiór całego dzieła.

p. 1 – 645. Psałterz – Imprimatur

ułożył Pankracy Folwarski Bernardyn Kapelan 1794 w Wiśniowy, gwardjan w Leżajsku, Rzeszowie, Alwerni + w Kalwaryi 1810

Dziwak Komedya przez J. R. S. D. G. L. W. K. R. P. 1760. Lwow w druk Akad. Soc. Jes. 4to kart 22.
(Jozef Rzewuski starosta drohobycki generał lejtnant w. Kor.)

Myslanius Joannes (bernardyn): Societas S. Annae in Polonia sub rege Stephano et Anna Jagellonia instituta 1578. Samosci in typogr. Academiae 1599. 4º str. 86

323

Januszow

zarza Andrz

po Floryanie U

1) Kop

i Króla Pers

Krakowie w

dod. Jerz

324

Olszewski Wiktor Bernardyn kaznodzieja w Skierniewicach

1) Kazanie na pogrzebie Antoniego Ostrowskiego arcyb. gnezn. Łowicz 1784. 8.

2) Kazanie na pogrzebie Wawrzyńca Olszewskiego. Łowicz 1786. 8.

325

Paszkiewicz Michał x. Bernardyn

4) Kazanie o potopie świata małego miana na pogrzebie Michała Tyzenhauza podkomorzego województwa wileń. w Kościele Xięży Bernardynów Wileńskich d. z Lutego. Wilno, w druk. Akad. Soc. Jes 1736. fol. Kat. 16

(Nieznany Baracz)

Hist.

326

Splendores hierarchiae politicae et ecclesiasticae ad christianum regimen accomodati in gratiam praedicatorum. [Lublini apud Georgium Försterum 1654. 4º. k. 40. 489. 33.
[authore Petro Posnaniense Ord. Min. Regul. observ. Provinc. Polono.

327

X. Stefan Podworski
ze Kęt
z zakonu XX. Bernardynów

328

Proszowie (ur. 1454 blog Rafał z Proszowic ber
nardyn

M
Nu
ode
In
un

In

zu
un
A

329

60.

Maria Leszczyńska
ur. w Polnisch Dorf na Śląsku
koło Trzebnicy

61.

Bernardynow w Kowne
f. 1454 Klimek Kobylińſki
a podt. innych 1463 Sędzi wo
jewſki marszałek grodzień.

Warta f. 1468 Jarand z Bru
dzewa Kanon. Krak. Bernar
dynow

Żywot sługi bożego błog. Rafała
z Proszowic napisał Adam Chądzyń
ſki. Leszna w druk. Józefa
Kuchańſkiego 1861 (Kaufman
w Warszawie) k. 3. st 92. XLV. k. 2
z ryc. litogr. 3 zł. 10 gr.

ur. 1454 w Proszowicach
+ 25 stycz. 1534 w Krakowie

62.

Vita servi Dei B. Raphaelis Pro
szoviani. Posnaniae in typ
Alberti Lacktanski 1686. 4o
k. 11 i str 143
autor S(tanisław) B(rzeński)
D(ecanus) V(arten(sis)) C(anon.)
G(nesnen) + 5 Kwiet 1692
ded. Bonawenturze Madalińskie
mu bisk. włoc.
Ks. Fryd. Szembek S. J. Vita
b. Raphaelis
Lipczyński Hieronim Ord. Min.
żywot b. Rafała z Proszowic
Warszawa 1642

59.

331

Rochmanius Andreas min obser 1602 Ulnd

332

Orbis quid vult: in objectis centum scientiarum seu Omni-scibile compendiose et distincte explicatum in mysterio Concrucifixionis Christo: B. Francisci patriarchae Minorum. Nova methodo ac materia declaratum.. quingentis conceptibus R. P. Antonii Sulcz Poloni Ord. Minor. Reg. Obs. Prov. Russiae S. Th. Lector. et Praed. Gen. Anno D. 1682 Dantisci imprimebat David Fridericus Rhetius. 4º. K. 10. ff. 100. 184. 92. 98. K. 18.

autor r. 1681 był gwardianem Brestnae r. 1682 lektorem i kaznodzieja w konwencie lwowskim

333

Tyara wiecznosci X. Katarzyny z Potoka
Radziwiłłowej najwyższej podkomo. W.
X. Lit. Kazimirskiej starosciney w
skarbcu pogrzebowym w Kosciele Kate:
dralnym wileńskim na kazaniu praesen:
towane przez X. Augustyna Witunskiego
zakonu Bernardynow 10 Febr. 1643.
Vilnae typ. Acad. Soc. Jes. 4o. K. 36.

Przedmowa.

Niedostatek jaki na dobrych (cierpiemy) Kazaniach ~~zda=~~
był największą przyczyną
~~w pobudził mnie~~ do przełożenia dzieła ninniejszego na
język polski. Składam łaskawym Czytelnikom w ręce
dzieła męża którego sława obok osób jakiemi byli: Bourda=
loue, Massilion, Cochin, Houdry, Hunolt a nasz zaś Skar=
ga i Woronicz ~~[illegible]~~ postawiła, męża którego imie dzieje
wymowy kościelnej z czcią i zachwyceniem wspominają i wspo=
minać będą. ~~Jdzie to~~ Za życia jeszcze swego ~~był autor dzieła~~
~~ninniejszego~~ pozyskał już (s. p. Autor dzieła ninniejszego nietylko
od prawowiernych ale nawet i od różnowierców najwyższej
sławy jako największy kaznodzieja; a ~~Żałował tak wiary~~ ja=
~~ko i nieuczony nauk jego z łzami wołał nad stratą męża tego~~
~~przypomina sobie~~ liczne dzieła jego, które prasy opuszczały z ~~wt~~
zamiłowaniem największym czytane i od wszystkich za wzory
wymowy brane były.* Z tego to powodu zdało mi się potrzebą przeło=
żyć dzieło to tak sławne osobliwie zaś zważając iż w zawodzie
tem dotąd najmniej u nas pracowano. Co do języka w przekładzie
ninniejszym starałem się go w wszelkiej zachować czystości, ~~unikałem~~
~~wszystkich słów cudzych~~; jeśli to przy czym znajdzie tu Czytelnik mniej
może dotąd używane niektóre wyrazy; w tekstach zaś użyłem prze=

kładu biblij sławnego Wujka. Oby tylko dzieło niniejsze ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ przesadzone z ogrodu cudzego na niwę ojczystą licznych znalazło czytelników i naśladowców; a ~~zadowolnienie to~~ pożytek który sprawi; zadowolnienie z niego będzie największą nagrodą za poniesione me trudy.

Lwów Lipiec

X. N.

zakonu S. Benedyktyna

335

Urkundenbuch Pommersches
I Band 2 Abtheilung
(Schluss). Annalen und
Abt-Reihe des Klosters
Colbatz, Todtenbuch und
Abt-Reihe des Klosters
Neuencamp, Personen
und Orts-Register. Be
arbeitet und herausgegeben
vom Archiv-Sekr. Dr.
Rodgero Prümers 1877
Stettin, von der Nahmer
in Comm. 4°. 5 Fr.
XIII u. p. 465–637
à 6 Thlr.

I Band brak 5 u 6 Lief.

brak: Beschreibung der Copiarien
pag. XXV–LXVIII.
ark. f —

V. Lief. pag 729 – 920
VI Lief p. 921 – 1092
2 Tabl. L. M. i tytuł
główny z r. 1862.

a 2 Thlr = 4 Thlr.

Przylwickie starożytności fałszywe (Ob 337
Baltische Studien 1839. VI Jahrg. I Heft
p. 128-132 (przez Lewezowa) tamże i o mito
logii Sławian nadodrzańskich

Klasztory Hiddensee, Neuencamp należały do
dyecezyi Röskilde _ a nie do Kamińskiej
Ob. Steinbrück Geschichte der Klöster in Pommern.

Kimbarowka (czyli Ciemna dolina, Valis umbrosa albo Smertna dolina) pod Mozyrem klasztor Cysterseк fund. Zygmunt Szukszta podczaszy Kijowski i Komorowska w XVII w. przed r. 1713.

~~M~~ Mozyr Bernardyni fund. ~~16~~ 1654

Turowskie episkopy

Św. Kiryl sławny kaznodzieja
Joakim władyka
Warlaam
Marion
Arsenij
Grigorij (na Soborze w Brześciu litewsk. podczas Unii
Ławrentij.
Stahonski Abraam + 1630

Sanguszko kniaź Dimitryj Fedorowicz starosta żytomirski z żoną i dziećmi 1550
Kaługow Archiw T. III

Pero - Piotr
Milan - Emilian
Pišto Kryštof
Mirko - Emeryk
Pavo - Paweł
Stanko Stanisław
Albina - Bjla
Aurelia Zlatka
Felix Srećko
Florian Cvjetko
Hilarius - Radovan
Vitalis - Živan

Amanda Ljubica
Dominik Njedeljko
Fryderyk - Miłosław
Grzegorz Budislav
Honorius Častoslav
Ignacy Vatroslav
Karol Dragutin
Ludwik Ljudevit
Wolfgang Wuk

2)

Wołyń Gubernia Miast 12, miasteczek 135 wsi 2204, wiosek 1026, futorów 78, Kolonij 6.

339

Włodzimierz: Kapucyni
Dominikanie f. 1497 Alexander W. Xiążę Lit
~~Bazylianie~~

~~Wolica Zaborowska: Bazylianie f. 1567 przez Piotra Zaborowskiego (z cudownym obrazem P. Maryi)~~

Łuck Jezuici f. 1606 Marcin Szyszkowski bisk łuck.
Dominikanie supr. 1831
~~Bazylianie~~

~~Żydyczyn Bazylianie unici opactwo~~

Czartorysk Dominikanie f. 1639 Jędrzej Leszczyński wojewoda dorptski

Międzyrzec-Korecki Pijarzy

Dąbrowica Pijarzy supr. 1831

Owrucz: Jezuici
Dominikanie
~~Bazylianie~~

Krzemieniec Jezuici Kollegium f. 1634 x. Ignacy Jelec zniesione 1648

Za Xięstwa Warszawskiego zniesiono w Polsce r. 1808, Klasztorów 20.

341

Chełmno Klasztory. 1) Dominikanow 2) Minorytow f. 1258. 3) Zakonnice.

342

,Reguła B — Sz
z edycji
Klasztory najdawniejsze w Polsce

Tyniec 1044
Świętykrzyż 1006
Sieciechow 1010
Mogilno 1065
Kościelski 1209
Płock.

Wąchock 1029
Ląd 1105
Sulejow 1176
Oliwa 1178
Mogiła 1222
Szczyrzyc 1234

Ad novos fratres Adhortatio interpretis
Do nowotnej Braciej Napominanie Tłumacza

Żywot S. Benedykta

	Forma	Armarium	Forulus	Series
…oannes de Lan- czut.				

343

Carmelitanarum discalceatarum monasterii aedificatio in Wesota. Cracov. 1719. fol.

Catalogus provinciarum Colleg. Societ. Jesu. ad a. 1750. Lublini 1754. 8o.

Framonius Math: Declamatio de acerbissima pestilentiae clade qua inclyta civitas Cracov. afflictabatur. 1543. Cracov. 8o.
(VII. 3. 13. c.)

Frydrychowicz Dominic: Turres metropolitanae Cracov. Crac. 1692. fol. (XX. 2. 12)

Joannes de Nigra valle: Genealogia ordinis canonicor. regular. Cracov. 1619. 4o.

~~Czaputowicz Sebast. Dr. Phil et Prof in Gotzga curat. + 12 mart. 1796.~~

~~Weis Carolus Dr. Phil et Prof canon OOSS. + 15 Junii 1796. aetat. 44 sacerd. 20.~~

~~Meraiszewski Franciscus Dr. Phil et Prof. canon OOSS. + 13 Junii 1796 aet. 48 sacerd. 24.~~

Frabski Bonaventura Dr. fil et Prof curatus in Janow et Polok + 12 October. 1796 aet 76 sacerd. 48 bexes. 40.

…lers, i Ferdinand, Isabella

…e De Wtenigae. [illegible]

344

Emanuela a Sapientia Karm. bos 1675 +

Casimirus a concept. B. V. Marr. piar. primus 8vo

Maria od Wcielenia Karmelitanka bosa 8vo

Barbara Aurillot ur. 1565
Avari
+ 1618 w Pontoise

. . . . à $2\frac{1}{2}$ Thlr.

„ **2** und **6** . . . . à $3\frac{1}{2}$ „

„ **4, 8** und **9** . . . . à 4 „

„ **10** . . . . à 8 „

„ das Prämienblatt. . . . . à 5 „

in allen soliden Kunst- und Buchhandlungen verkäuflich sein.

Wir sind überzeugt, durch obiges Abonnement, welches in Summa 12 Thlr. 25 Sgr. beträgt, allen Liebhabern dieser so hübschen Kupferstich-Manier eine Gelegenheit geboten zu haben, sich entweder die Zimmer mit den besten Erzeugnissen der Kunst schmücken oder eine Sammlung in der Mappe anlegen zu können, deren Ladenpreis 42 Thlr. beträgt Nachdem sich nun die ersten zehn Bilder in den Händen unserer geehrten Abonnenten befinden, werden wir die Art und Weise, in welcher dann die Fortsetzung erscheint, bekannt machen und bitten alle Kunstfreunde, recht bald unserem Verein beitreten zu wollen.

Berlin, im September 1858.

Das Deutsche Kunst-Institut von Emil Pfeiffer & Comp.

Aulich Manfred 21/II 1861 345
Drohojewski Józef exprowincyał
+1811 13/XII.

346

1816 Paulin

Eugenius Lachowski

1818 Calasant. Mistuszewski

1825 Filip Lipinski

1829 Calasant Mistuszewski

1830 Filip Lipiński

1837 Melchior Markiewicz

1851 Bernard Czepczyński

1852 Marian Mataczyński

1863 Eustachius Hawelski

translatum

Bonifrat.

D. Dominicus a S. Hiacyntho

r. 1817 Smoczewski ex provincia niemieckiej przeszedł [illegible] trinitarski

Andrzej Rozewski 1819.

Grzegorz Kwaterski 1819

Andrzej Rozewski 1832

Józef Lachowicz 1834

Wincenty Malinowski 1840

Bonawentura Śliwiński 1843

Anastasius Łukaszewski 1848

Florentinus Kluska 1849

Paulinus Matuszewski 1853

Melanius Rajtharek

Biegner

Deodatus Coulik

Justinus Czech

Praepositus Generalis

Kanon lat. Floridus

Ferrerius Mydelski 1816

(frater) Thomas Madejski 1837.

Franciscus Remigiusz*) Mitkowski od 1852

r. 185[illegible] ustąpił do [illegible]

Stanisław Stotwinski od 1858

superior

Mitkowski:

*) w zakonie dostał nazwę Benedykt

+ r. 1861 d. 8 Julii aetatis 53 professionis 28 sacerdotii 25

Stanisław Stotwinski abbas infulatus od r. 1862

superior od r. 1858 natus 1828 profess 1847

sacerdot 1851.

Ignacy Myszkowski bonifrater

L. 5551. pod 21. Marca 1866.

Likwidacya Alojzyi Marzewskiej pretensyi [illegible] na [illegible] dóbr [illegible] przeniesć się mającej

L. 5551 pod jak wyżej

Podobna likwidacya Jana i Franciszki [illegible]

L. 5571 pod 22 Marca 1866

Finansowa prokuratorya prosi [illegible] ne podług [illegible] o nową złotówkę [illegible]

L. 5570 pod 20. Marca 1866.

Komissya Namiestnicza w Krakowie [illegible] [illegible] z dnia 12 Lutego 1866 do L. 2117, [illegible] Prokuratoryi [illegible] na likwidacyę pretensyi skarbowych - jako też naczelnik [illegible] dowicach [illegible] uwiecznienie wykazu zaległosci podatkowych [illegible]

L. 5577 pod 22. Marca 1866. -

Sąd [illegible] w Andrychowie zwraca rezolucyę z dnia 12 Lutego 1866 L. 2117 dla Ludwika Heintze zapadłą z powodu wyjazdu tegoż do [illegible]

Gdy c. k. Prokuratorya udowadnia, iż wykazy potrzebne do likwidacyi pretensyi [illegible] udzielone jeszcze nie zostały, gdy powtóre rezolucya z dnia 12 Lutego 1866 do [illegible] wzywająca strony do likwidacyi na dniu 21. Marca 866 swoich pretensyi do ceny

udzielone jeszcze nie zostały, gdy powtóre rezolucyą z dnia 12 Lutego 1866 do l. … wzywająca strony do likwidacyi na dniu 21. Marca 866 swoich pretensyj do ceny kupna dóbr Smolice ściągających się, wierzycielowi Ludwikowi Heintze doręczoną być nie mogła, Sąd na prośbę Ck. Prokuratoryi do powyższej wyznaczonej likwidacyi, wyznacza, pomimo sprzeciwiania się P. Alojzyi Maszewskiej i p. Aleksandra Maszewskiego - jeszcze jeden termin na dzień 4. Maja 1866 o godz. 10. zrana z tem jednak dołożeniem, iż po upływie tego terminu, Sąd do wydania tabeli płatniczej na podstawie porządku wierzytelności z wyciągu tabularnego okazującego się - i na podstawie przedłożonych likwidacyj przystąpi.

Równocześnie wzywa Sąd Ck. finans: dyrekcyę w Krakowie i Ck. Komisyę namiestn: o wydanie stosownych zleceń, by Ck. Prokuratoryi finansowej potrzebne do likwidacyi pretensyi jej obronie podlegających wykazy wcześnie udzielone zostały, inaczej najwyższy skarb na szkodę narażony być by mógł.

O tem zawiadamia Sąd strony i wierzycieli hypotecznych z tem dołożeniem, iż żądana przez Ck. Prokuratoryę dłużnika, to jest dwumiesięczna zwłoka jako zbyteczna nie dozwala się.

Uchwalono w Radzie Ck. Sądu krajowego

Kraków dnia 26 Marca 1866.

347

18.

Anto 1795
16
―――
1711

Prowinc od 1838

U S. Barbary ostatni rektor
Mechowitów w r. 1840
Antoni Wolniewicz S. T. D.

R. 1842 na Bielanach
Lambertus Mataczyński
przior (po Józefie Kowalczyku)

Marcellinus Kainko od r. 1841 r. 1843 na rekol.
r. 1844
Dionisius Leonzi Vicarius generalis od 1844
Lambert Mataczyński przior 1844 tegoż roku przeszedł do Paulinów
Mauritius Derossi przior od 1845

Blasius Helbinowski + 12 Febr 1846
Ludovicus de Hasselquist + 14 Aug. 1846

Adalbert Bystrzonowski ur. 1699 w Małej polsce wstąpił do zakonu 1718. 348

~~Boscowski~~

Ignacy Włodek ur. 1723 w Małej polsce wstąpił do zakonu 1741.

~~Boscowski~~

Ignacy Wilczek Węgier ur. 1727

~~1520 Praga 4~~

3 Skapihowsi

Bielski Jan ur. Wielkiej Polsce 1714 wstąpił 1730

Kollacz Daniel urodz w prusach 1721 wstąpił do zakonu 1738.

Bystrzonowski Józef ur. 1694 w Małej Polsce wstąpił do zakonu 1709

Grodzicki Faustyn ur. 1709 na Litwie wstąpił do zakonu 1726

Benedyktynki w Sandomierzu f. 1614 Elżbieta z Lężenic Gostomska [illegible] wdowa po Prokopie Sieniawskim marszałku w Kor. (reformy Chełmińskiej)

Norbertanów w Hebdowie f. [illegible] Strzezysław i Wrocisław za Bolesława Kędzierzawego sprowadziwszy zakonników z Strachowa dawniej zwany Nowe Brzesko które 1223 Iwo Odrowąż im darował - supr. 1819 dziś parafia Stare Brzesko. (opactwo)

Reformaci w Sandomierzu f. 1672

Bernardyni w Radecznicy f. 1676 Mikołaj Swirski biskup cytryński sufragan chełmski (w dyec. chełmsk.) z cudownym obrazem Św. Antoniego.

Miechowici: S. Stępkowski +1742, Florian Bujdecki +1765 J. Radliński +1769, Mateusz Bujdecki +1787 (proboszcze generalni) Tomasz Nowiński +1830

Kartuzi w Berezie f. 1648 Kazimierz Leon Sapieha sprowadziwszy zakonników z Trewiru, supr. 1831

Bernardynki w Warszawie f. 1552 Elżbieta Golyńska, kościół zbudow. 1609 (podług planu Mikołaja Duchnowskiego budowniczego Król.) kosztem Zygmunta III - r. 1819 supprymow. i przeniesione do Prasnysza.

Bazylianów w Bytenia (gubern. grodzińsk.) f. 1607 Grzegorz Tryzna kasztelan smoleńsk. supr. 1835.

Wielki ołtarz w Kielcach robił snycerz Antoni Frąckiewicz 1728 w Kollegiacie.

Żywot sługi bożego błogosławionego Rafała z Proszowic napisał Adam Chodyński. Łęczyca w drukarni Józefa Kuczcińskiego 1861. 8°. (cf. Stan. Bużeński Vita)

350

1782 d. 5 Marca w Warszawie
Król Stan. Aug. deleguje Komis.
do zbadania zdrowia bisk. Sołtyka
(Relat. anni 1782)

1783 Kompania solna dyrektorję
Leopold baron de Beust otwiera
Kopalnia soli w Busku

1785 Kuratorowie Sołtyka protestują
przeciw testamentowi

1785 d. 4 Julii Konwencya o erekcyą
bisk. tarnow. (Relat 1787)

1782 Odebranie Depozytów Sołtyka
(ciekawe) (Relat 1789)

Elzbieta z Dmoszyc corka Przecława [illegible] wdowa po Piotrze Kmicie wojewodzie Krak. umarła 1512 pochowana u Augustianów

Kościoł S. Agnieszki i Klasztor fund. 1474 Hincza z Rogowa Kasztelan Sandomir.

r. 1780 przez zabiegi Michała Poniatowskiego administ. bisk. Krak. wyjednał w Rzymie bullę provisionis na posiadanie probostwo w Kryżanowicach - Opactwo Witowskie wytoczyło mu proceso to w nuncyaturze

Bracia Miłosierdzia byli w Kaliszu 1793 (mieszkali lat kilkanaście)

Conventus Haliciensis ad S. Stanis
laum ma przywilej Zygmunta
III z d. 5 Maja 1596

Conventus S. Crucis fund 1238
Boleslaus Ludicus – po zrujnowa-
niu tureckim r. 1367 Otto
starosta ruski zrestaurował
a r. 1422. Mikołaj Błudnicki
nowo erygował.

Kościół paraf. Wniebowzięcia P.
Maryi fund Król Władysław
Konsekr. 1785.

Zbiór ważniejszych przepisów
musztry dla gwardyi
narodowej.
Lwów 1848
Br. 16°

Matematyka
№ 825.

352

Klasztory w Galicyi zniesione za pierwszem postanowieniem z d. 13 marca 1782 (Dekr. gub. z d. 27 marca 1788 i z d 26 marca — trzeciej z d. 10 Kwiet 1782, Dekr. gub z d. 12 Kwietn. 1782)

z d. 1 Maja 1782 miały być zniesione klasztory

nie oddające się kształceniu młodzieży, chodowaniu szkół lub pielęgnowaniu chorych

We Lwowie supr. 17 klasztorow

Przewo 5872 353

Ukaz najwyższy o Klasztorach
w Krol. Pol.
d. 22 Oktobr / 8 Nojabr 1864

Zbior przepisów administra
cyjnych 1868

T. XIX Wydział skarbu
O dobrach rządowych

II / 19

Petersbourg et des

ants. — 2 Livraisons. —

rsbourg 1821. fol.

354

Athaeneum

1847 i 1848.

Erothemata Musices - Brossii 1649

Wtz. Szlązk nie w r. 1163 lecz do
XIII zależał od Xząt polskich
Bolesław r. 1163 miał także
Opole to odstąpił synowi
Jarosławowi po którego
śmierci znowu nazad odzyskał
Po śmierci Bolesława brat jego
Mieszek broniąc od pomst
syna zmarłego Henryka I
tenże syn Opole odstąpił xiążętom
Gornoślązkim z wyjątkiem Bytom-
Oświęcimskiego obwodu który
dawniej należał do Opola.

Mścisław na Białej Rusi
a) Jezuici f. 1616 Zygm. III
b) Karmelici dotow. przez Jakuba Karola Madalińskiego wojskiego mścisław.
c) Bernardyni f. 1728 Jan Rumejko chorąży wileński
d) Dominikano f. Włodzimierz Dadźbog Kamiński podkomorzy mścisław. (upadła przed fundacją)

Łatyczów a) Dominikanie f. 1638 Mikołaj Potocki hetman w. kor.
cud. obr.

355

Bullae et brevia Summorum Pontificum, Sacrarum Congregationum decreta. Poczajoviae 1767. 8vo

Erectio et institutio Congregationis Benedictino-Polonae sub Invocatione S. Crucis, a Clemente XIV. Romae 1712. 4to

Codex constitutionum ordinis S. Basilii M. Poczajoviae 1791. fol

Reguła trzeciego zakonu S. Franciszka Assyzskiego osób świeckich. Wilno 1861. 8vo

Reguły Societatis Jesu. Vilnae 1682. 12° - Wilno 1758. 8° - Połock 1789. 12°

Sposób wprowadzenia Kommissyi duchowney krótko zebrany na 3 części podzielony. Supraśl 1770. 8vo

Summariusz reguł S. Oyca naszego Bazylego Wielkiego. Poczajów 1751. 8°

Szczurowski (Tymoteusz): Prawo kanoniczne o wszystkich ustawach i dekretach synodalnych. Supraśl 1792. 4to

Zbiór praw papieskich o klauzurze zakonnej, o karach za jej przestępstwo i o niewzruszoności tych praw. Lublin 1793. 8vo.

Zebranie z listów papieskich, które Bullas zowią, z Conciliów, wyroków, odpowiedzi i różnych praw Kościelnych, dla nauki WW Panien zakonnych do druku podane. Wilno 1710. 4o

Zbiór praw i ukazów tak w pamiętnikach jako i oddzielnie ogłoszonych. Grodno 1805. 8vo.

Katalog dubletow Wilenskoj publicznoj Biblioteki. — Wypusk II. Wilna 1882. 8o. str. 266

[No 4114 – 9685.)